

ملگزار

غوث بخش صابر

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

مَلَّار

بدل :- غوث بخش صابر

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

اولی

دار

۵۰۰

دانگ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

چھاپ کنوک

محمد شفیع اسدی

نوشتہ کار

پریس کوئٹہ

تلات

چھاپ جاہ

۶۱- کلدار

بہا

دستونک

نمبر	نام از مالک	زبان	شماره نویسنده	شماره کتاب
۱	سر نوشت	-	-	۱
۲	تہل واپس خدا ندر اکیں	ہند	جاویدہ جعفری	۵
۳	واب	پوچی	احمد علی	۲۴
۴	گل شہر و بانک	کشمیری	زیب النساء بیگم	۳۱
۵	جہتی بند	پراہوٹی	نادر قمبرانی	۳۷
۶	بانڈم و مہکان	پنجابی	سید رضا کاظمی	۴۱
۷	کافر	سندھی	میال نسیم کپرل	۵۰
۸	نیکی بدھام	پشتو	عبداللہ جان اسیر	۶۰
۹	گلگ و پانگ	ملائی	بخاری	۶۵
۱۰	شکار	بنگالی	سرتہ چندر جیٹری	۷۲
۱۱	آر	سندھی	فکرم ربانی	۸۰
۱۲	زر و حقانکی	مدھی	بدری نرائن	۸۹
۱۳	مردے مریت پہ نام و	ہندی	یشپال ناتھ	۹۲
۱۴	ساجی مراد	فانسی	صادق ہدایت	۱۰۸
۱۵	بدیں رنگ	ترکی	اُخ بوگا محمد	۱۱۷
۱۶	شوم	عربی	یوسف السبائی	۱۲۴

۱۳۵	وکر ہیبوگو	فرانسیسی	نیکیں گاہ	۱۷
۱۵۱	پدرس لیور	انگریزی	وصیت	۱۸
۱۶۰	چرڈ کانٹان	جرمنی	لوچیں آزماں	۱۹
۱۶۸	ایلیو ٹورینی	اطالی	اروان جہٹ	۲۰
۱۸۲	ایگزینڈر گریف	بلجیائی	سن تہناؤں	۲۱
۱۸۹	شو کا و مان	چینی	جہ میں واہگ بچکند	۲۲
۲۰۰	سیو مو کا آشی	جاپانی	ہونانی بادگیر	۲۳
۲۰۵	ایوان بائیسکو	چیک	پوریات سیارے نہ ایں	۲۴
۲۱۱	ولیم بلیک	انگریزی	واہیں زمیر	۲۵
۲۲۲	ڈیوڈ اوڈیلے	سیلونی	اومیت پو پاد برمش	۲۶
۲۴۱	شام بار کپوری	گجراتی	مات پو مہر	۲۷
۲۴۵	جی الاز	انڈونیشی	پورا بنوڑہ	۲۸
۲۵۶	محمد کامل حسن	سری	زند پو محرم	۲۹
۲۶۵	لیو کاؤنٹ ٹالٹائی	روسی	دل پو رزئی	۳۰
۲۷۵	لیو کاؤنٹ ٹالٹائی	روسی	نان دشیطان	۳۱

سروش

پراه شاہگاہیں گلزمین و چتر و سرا بازو بے لیکھیں
قوم دراج دسم انت - بنی آدم چم گند و درہ یک دولت
ہماچم و پونز ہما دست و پاد - یک در و دردن و آپ و سرا
زندگ انت ادہانی نظری پکار ہم یک ہم انت دوستی و مہر کت
گینگ ، نیکی و تب ویدی و خود کس ہوگ نہ انت بلے ہر یک
دو در بیدگ شہ دومی و کم و زیاست پر کھ کت - یکے خدا دوت
انت - دومی خدا و نہ میزت - یکے رنگ و در شمش و دیمتر اجارت
و در و نر و رنگ در شمش زیبائی و کھو جانی پر شے نہ انت جوانی
اصلیں جہور انت یکے و نر و برہنگی پوچھیں ہر و مز نہیں عیبے دومی
ہمیشی و بنی آدم و آزاتی و نشانی دشون خیال کنت ، راج جانی
ہے عجب تہر و جتا رنگیں و بیدگ و چتور زانت کناں ایسی
زائگ و رپک زبان انت - زبان ہر کجام یکے بہ بیت
دتی راج اوراج و دو در بیدگ و شوندار و وکیل انت - ہے
زبان انت کہ مارا قومانی دطن دوستی آجوتی و جہد آہانی بخاری
و حال و دت او زبان انت کہ بنی آدم ہمہنگیں شور و شریک
داری کیلواں سر حال و سر پد کنت - ہمیشی کمک و عزات

بیت کہ گلزمین و کجام یک پہنا دے و بنی آدم آدگرے
چنکیاس و از مندگ انت - "ملگزار" و سر حال ہمیش
انت -

لوزانت سہارانی گوشک انت ہما زبان زندگ و پرتو این
زبانے کہ آدگر لوز انتانی تر ندیس رواج و گوں آہاں گوں
دات بخت ادو میرس زبانانی تہر تہر و رنگ رنگیں صل و واہگی
کاربت بخت بلوچی لوز انت و بنگیشری باریگ انت -
مے نوشتہ و راہ بند نہ گیشٹہ مے گال بھیر و انگت و تی
جند و رنگ نہ زرتگ او مے خیال وسیم و بدریں ہما
زبان انت کہ آہاں مادنگ بنا کرتگ ماچوش گوشت
تکناں کہ اے درگت و اندگ لوز انتانی بدل و ماگوں بلوچی
و حق کرتگ بے پوش گوشگ از ریت کہ بلوچی و تہا ہما
دریں لوز استنت کہ بدل و مے گالوارانی سند و گپت بخت
ملگزار " مے جہد و واہگ و شتون دنت کہ در آمدیں زبانانی
شہ نویس و شہک دگاں کہ لوز انتی نکش رستہ گنت بلوچی
و بدل کنگ و مے مارگ بیت ؟ اے نکش زیبا و دمی
بیت یا کوجہ گندگ بیت -

"ملگزار" و نوشتہانی رد و مالے خیال دانستہ کہ سہک
دزی آزمانک ہما زبان و راج و ہمیشی سند و نیاد او و کہ چہل
پرز و شوں دار بہ بیت بے پوش ہم گوشت کناں کہ بنی آدم
و مشربکی و ہم سہرا و پدرا بخت او ہما ڈک کہ جنگ و ایمنی -

مہر دوستی، الضاف و ناشری عہدہ راہ بدیسا کوشنیت آہانی
پچار ہم بہ بیت -

بلوچی ء اے "ملگزار" در آمدیں پھلانی یک گلزارے کرایشی
تہا ملکی زبانانی شہ نولیسانی ازمانک ہم درمی دیرسں زبانانی ازمانکانی
ردء سارتگنت من وسین جہدکرت کہ من ء عبرانی دیونانی زبان ہ
ہم یک یک ازمانک دست بکھیت بے اردو ء ایشانی جوانیں
بد لے معنی چم دیم ء گوست او شہ لے زبانانی جند ء من بلدہ اہن
کہ تچک ، چریشاں بدل بکرتیں ہر ڈول ء من جہدکنتگ کہ لے
کتاب شہ رونیکاں پہک بہ بیت بے بنی آدم وت رد ہر جورٹ
ینتگین انت - شمارا کہ جاگہے روے دیما بیت درگذر بکن ات
کہ کم علی نیٹ پہل کوٹیت -

من وتی لے کتاب ء آویکیں عہد ہ نام ء کناں کہ لوزانت
چکاس ء جوانیں منصفے بیت

غوث بخش صابر - کوٹہ

۹ اپریل ۱۹۷۳ء

تہل و انت خدازوراکیں

ہے زوتیں رد چانی ہیرانت ما پائیں رب ء شہ قرنائی داب ء
 در پہ کرت پاد آحت و نشت - دیریں دلاستے ء بینگ بنگ کافی
 ہیرنگ ء آراشہ داب ء گڑ پنت و آئی لبست کرت - جنت ء
 درگ ء دپ ء "پطرس" ماں بریں خیالے ء ما مر ء سنگانی
 پدیا لکانی گوں کلپتاں لشتگ لیب ء دگوش ات - آئی بے
 توار و جھیل زیریں چم پہ بے گوانز میں جہلانکیاں سک داتگت کہ
 شہ ہے جہلانکیاں توار سے چست لو آن ات ہے توار ء اللہ
 جل شانہ ء قرنائی گراہیں داب ء راہل داب کرت - جنت ء
 چاریں پلو آں سکیں نج ء مانشا ننگت در چکانی سراہگی میں
 نود مالان بو آں ات گوں زمیں چرک ء انگاں آپ ء ترب
 چو ترنگل ء دانگ ء "پطرس" ء گلا لکاں مینگ ء زند سگیں
 پدیا زکانی سراہپان آپ بو ان اتنت بے آشہ گہر ء بے خیال تہاری
 دروشنائی ء میان سند ء گوں تر میں تلاراں جو کہ داتک ہر
 دکان گیش بو کیں پے توار ء گوش درنگ کر تگت - گو شے
 ہزاراں کنھاں مردم گریوان پشان سرخیاں دیم پہ جنت ء سراہپان

انت - جنت ۽ تہا گہر ۽ دس نیت ات بلکن وشین
 موسم وساج ۽ نیمگ ۽ جنت چاگرد کرتگت شہ عرش معلیٰ روشنہا
 نور ۽ دریائے ماں جنت ۽ شیدگان ات سربراہین ۽ رنگ رنگین
 نارے تالاں جنت ۽ سراساھیل ات کوشر و تسنیم ۽ کندہاں
 شر رنگین پھلانی ریگ ۽ بختاوریں جنتی گوں حوراں تروتاب
 سیل و دزبازی ۽ دش نیاد اتنت سلسیل ۽ اے آکش ۽
 نورانی شکل ۽ لہتیں بزرگ ندوک اتنت شہ نور ۽ شننگ
 ۽ وار دمان جنت ۽ درودرگہہ جلشک دراں ترپان اتنت
 عرش ۽ کلاں بزرتریں طبق ۽ اللہ جل شانہ، وتی تھنگہیں تخت ۽
 سراپہ زہرنی و بیچارہ ندوک ات - چپ راست ۽ عزت
 مندیں پریشنگ پشہم و ادب ادشوک اتنت تانکہ چم کار
 کنت کم درجہ ۽ پریشنگ سجدہ ۽ کچوک اتنت - ناگت ۽
 دروازگ پاچ بوت "پطرس" گوں راساں تہا آتک،
 "یارب العالمین! تمی جہان ۽ لکھانی لکھ گزن درہنگیں
 اُس گریوان پٹان ۽ آسملگنت، درس جنت ۽ روگادل
 مانگ انت پرچہ کہ آیاں گزین ۽ سراپچ آسرات
 ندلیتگ - "

"بیارش! اللہ پاک ۽ پرماں کت - گوں پاکیں رب ۽
 پرمان ۽ لکھاں پٹی و زیمی ڈل ڈل اوٹولی ٹولی ۽ تخت ۽
 دیم ۽ حج بوتنت - ایشان پاد ترکمہ گنت، پاد شپاد سردرا،
 دپ دیم شہ خاک و پلکان اوریش و گلک شہ دھنزدوت

ء پڑ چھانی کدھ وچم کلونٹ ء ہون باد پینگ ات - پریشنگانی دل
ء کواک کرت آیاں دلی دیم چرینیت - پاکیں رب ء تب ہم گراں
بوت -

شاکل چوکش مچ ء پرچہ شہ گلزمین ء حبتہ آتگت
حبت ء ہچو روٹت ؟ کسی سر نرشتہ کسی پاد - چہ شما بازینے
ء دست دباسک گون نہ انت - شمارا ہے رنگ ء پیداکنگ
بوتہ گت ؟ " اللہ پاک ء زہرنی پہ ایساں چشانک دات
پڑست -

یک کماشیں مردے کہ آئی ریش و کپ ستگ ات یک
چھے ہم کور ات پہ پیرزگی دیسا درکپت -
" اے ذات پاک کہ تو ہر شے زانے دگندے - ماراہ گریگ
ء ساعت ء دتی گاریں از بہہ باز مپٹ پول کرتنت بے آسوچک
وزر ء دور دمیگ بوتگت مارا دست نہ کپنت پمیشا ہے
رنگ ء آحتگاں - درگوز کنوکیں داچہ مارا پہل بجن کہ تو پہل کنوک
اودتی بندہانی سراسک مہربان بے ک پی مرد ء بیکیں چم اریگ
بوت -

حق تعالیٰ بے نور ء شہم دات وزہر ء پڑیں توار سے بچت
بوگا عرش ء لرزگا گپت -

زانکہ اے ملکوت بکلرانت - بے ساه وارواح بقبض
کنگ بے کجام ڈول انت ؛ چوشیں شک دلی ! " شہ اے
زہریں توار ء پریشنگ بہتر سنت آیاں دتی شگوینی گردن زیبا

چہل کشت ملکوت ء شہ ترس ء دتی بانزل شہ سرء بجز کرتنت
 گوں زاری ء تخت ء دیبا سجدہ ء کپت -
 . پسا بزرگ بجن لے سر جہیں عقل ء واہنہ کہ تی رحمت
 بے لیکھ ویے پایان انت تودت دلاتی حال ء سنی ء لے کار ہمیشانی
 جذبگیگ انت - سک ولی وناشری ہمیشاں وت کنگ تی جوڑ کرگیں
 بنی آدم ء کہ شہ ہر مہلوک ء شرف ء گیش انت - من ہے ہمیں سہلان
 ء کپتگیں مردمان ء شہ سکین عذاب ء چو پٹینگ - ایش منی
 فرض ات بے شہ چٹیں مردمانی ساہ ء قبض کنگ ء منی دل
 دمازگان ء شل کرتنگ من دم برتنگ - الہی ! تودت زانے
 کہ شہ ہزاراں لکھاں سالاں من پہ چو نہیں جم و جو شے شرب و مگر ب
 پہ دنی کارانی سرچی ء گو لہ گنت - روم و انطاکیہ ء پٹ و
 پھوٹاں گوزان ، ابو اہول ء کویک سراں ننداں نیل ء تیاب ء
 آ تکنوکیں راجانی راہر بری کنگ - سیر مرء انطوتی ء شہ
 مصر ء ہست ء من سر حال کنگ - بابل و نیووا ء سے ہزار
 سالگیں دودر بیدگ من ماں حاکاں ہوار کرت - چندی گشتاں
 لہر کنوکیں آس ء دریا ء رنگ ء مزین نامیں شہران ء پانڈماں
 بدل کرت - سکندر و دارا ء ہمراہ بوتن ملک ملک ء گشتن
 منگولانی لشکر ء ہمراہ ہر ہند ء مرک ء درو شتم ء گوں بو تگن ،
 ارس و فرانس ء دمک و سترکاں صون ء جو من پر کنا سینت لبنت
 ہے زوتیں جنگاں کروڑانی لیکھ ء بنی آدم گار و بیگواہ کرتنت -
 بے جنگانی نواشیں پٹ ء ہون واری دگر ہیرے انت - ادوت

زانے کہ بے اچ تھی رضا ءیک تاکے ہم نہ سُریت ۔ البیت
 آجونی ء نام ء اولی رمد ء من چوشیں بیرانی دیتگت بہتیں
 کلاک ء تہا لکھاں مردم سر پہ گنو کی گشتگ انت اے نزارہ من
 پیش ء ندیتگت ۔ ایسانی ناشری ۔ رستری ء من ء حیران
 وہیکہ کت ۔ ہون ء آر ء منی بانزل مین بوتنت بے آ
 انگت راہ نیا مہنت ۔ ایشتت رب العالمین ہون عزتیں
 منی بانزل ۔ نون من ء شہ وہی جند ء بدکیت اے پاکیں
 رب !

آنی توار مدان مدان ء گار بوت اوسرماں سجدہ ء

ایرکرت ۔

اللہ جبل شانہ پہ سک بیچار دگر طنی ملکوت ء ناری د
 دسبندی ء دلگوش ات ۔

”بے ۔ پوش آیاں پرچیا کتہ ۔ پرچہ ۔ ہما کجام سبب
 انت ۔ نیٹ کیاں چے تلوسگ ات ؟“ اللہ تبارک تعالیٰ
 ء تران ء لموری جاہ کاتک ۔

گوں روسنتگیں ریش ء پیر مرد پہ ترس لرز پدا دیسا

بوت ۔

” آگوشنتت گلزمین ء سرا مارا پچ حق نیست آپہ تھی

نام ء مے کوش ء روا دینت اے رب !“

منی نام ء ؟“ ۔ پرچہ بے ۔ اللہ تعالیٰ ء توار گوشاں

کیت ۔

” من ہر دار ء ہر داور باری ء آسمانی کتاب و دپترال ہن
پر ماں نڈا تک کہ

” گزمین ء سراسر نابود و ناشترانی ہج حق نیست ء آپشرون
نیکس مردمان انت - من زانکہ نگیشنت - یا کہ آہاں منی ہر دار
جو انیہ نہ اشکتگ - ”

دی ریگ ء کڑے درناک جان ء سک لاگراتنت بلے
شہ چان اسش لچی جاہ کاتک لے تران ء اشکتگ زدی
ہنکوے دات کندتنت - بلے زوت حجات بوتنت ادوق
دیمش گوں دوہیں دستاں چیروات ایسانی چشیں لپری
پریشتگاں دوست نہ بوت آہاں وتی مورک نجینت انت
” سٹے مہراہ ہستندیں مردم سک کمتر گندگا کائنت
آچریشاں چوں ٹگنت انت ؟ ” خدا پاک ء وتی جم مے درناگل
سراسرک دانتنت در پست درناگل ء دیم ہر دد ستانی تہا پیراٹ بلے جان
در ہگا ات چو زانگ نہ بوت کہ آشہ جالتی ء گریوگا انت
یا انگت کندگا انت -

” ہستندیں مردم باز بوتگنت لے پاکس خدا - بلے آہانی
گور ء ہنچوشیں آدینکے کہ شہ آئی سہر سبز اسپتیں شہ
شنزیت اسے روشنائی ء ناشترانی چم گور کر ٹگنت ” پیر
ء وتی اسپتیں سر چندنت و درآینت -

نوں ” پطرس ” دیما کنزت -

” ایساں پر تہی پہیں نام ء وتی جان ندر کر ٹگنت پور دگار

پرتی جنت و ہیل و شہ جہان و گلزمین و سرگپت انت
ایشانی سراوتی رحمت و ساصیل کن او جنت و ہمدے
بدے ایشانی گنا ہاں پہل کن کہ توہر کسی عیب پوش و
نجشوک و۔

دوشرزگیں پریشنگ کہ راستیں دستے ادلی ریگ و اشتوک
انت او شہ ہے لیگاریں عالم و آہانی دل و بزرگ یک
توار و نیام کپت انت۔ رب العالمین ! ایشاں ساری
و دوزہ و دیم دے، کہ گناہش بسچنت دلگارش کم
بہ بنت۔ " بے پنچو کہ آہانی چم گوں اللہ پاک و نورانی شہم و
دوچار کپتت ایک دیم بوتنت او و تراچی و تہسا چیرش
دات۔

« جنت و درگہ پر ایشاں بوجگ بہ بنت۔ » گوں ہے
عرشی پرمان و درسانی سرشگون بوتنت۔
حق تعالیٰ جل شانہ، و شہ اسے جنجال و سہڑنگ
و گیشنگ و رندوتی زمیں سریم و سراپہ کہنے تکہ دانگت
کہ اناگت و زار و پھو ہارے رست۔ بہت وہ پریشنگ
یکبارگی آتک و سجدہ و شگون بوتنت۔

« یا الہ العالمین ! حوراں زھر کتنگ گوں چشیں مردماں دوش
نہ انت۔ جنت و عالم ہم زہر گپتہ۔ »
عرش معلیٰ شہ و حدہ لاشریک و زہر گپتن و عجبنت
« حوراں گرشت بیارت۔ »

گوں ہے پرمان ء حورانی ریگ اللہ پاک ء دیدیا پیش

بوتنت ۔
 شتاگوں اے مردماں پرچہ نہ جالتگ ۔ من گوں بنی آدم ء
 قول کرتگ شتاچہ پیم منی اے قول ء چپ رو بیتگ

ات ؟
 حد بے دہنگ انت اوگوں دتی نرم و آبرہ شہیں ملکوراں

دگوش ۔ پدا ہما پریشنگ دیدیا بوتنت ۔

”یارب پاک اے عالم ء کوثر و تسنیم ء پہکیزگیں جو ء

دتی جرو پچانی دوت ولیگار ششتت او آپ لرد کرتگ

مشیر و بینگ ء جو آنی سرا چو ملک ء تر پل انت آہانی لاپ

چو مشک ء پُر انت بے سیرگانی نگذنت ۔ ایش اپا

تہی رحمت ء نا اومیت و دل ایکیم انت ۔ حورگوں ایشاں

دش نہ بنت ۔

یک تی پریشنگ ء دسبندی کت ۔

چشیں نادلیت انت کہ حبت ء درشکانی تاک دچل

پیم کرتگ وارنگنت ۔ رب العزت ایشاں پہ جو آستیں

هند اعرف انت کہ اوداں پراہیں کو چگے جنگل ء کنز باز

باز انت بلکن سربکناں

سیسی پریشنگ دیدیا بوت ۔

”ذات پاک ۔ ایشاں حبت ء بان و بادگرانی در و مراد

کرتگ در کرتگنت او گر پچہ بستہ دتی پوشاک ء

چیرداتگنت ۔
 اللہ جل شانہ پہ دمانے مونجا بوت اوچم گوں پریشنگاں
 سک دانتت ۔
 ہے دمان ء دگ چار پنچ پریشنگ پدو ریگ ء نچان ء
 درگاہ ء دپ ء آنگنت آہاں دتی دیم ماں بانزلاں چیر
 داتگنت ۔

”لے شان ء واسند؟ لے بنی آدم سک پوچڑ انت ایشانی
 زاکار جنت ء شہ دگ ء دتی چکاں میچنگا انت جنت
 ء دگ رہے بوج کہ بے پردگی مہیت ۔

دگ دو پریشنگ ء دیما بوت دز بندی کرت ۔
 ”داجہ ایشانی چکت بازلیگارنت آچو گئی آن دتی چکاں
 جنت ۔ جنت ء اندر ء یک جاک دپھو ہارے مرستگ
 نتی لے بنی آدم شہ سہدارو استراں ہم کپتہ گنت ۔ تو بے گمان ء
 عبادت ء لائق ء تراستا کرزیت ”

رب پاک انگت جس اسریں بکرے ء ات
 ایش انت رب ذوالجلال ء سیم و خیال ء ہما بنی آدم کہ
 آہاں خدا تعالیٰ ء نائب لیکھاگ بیت ؟ ہمیش انت خدا
 ء ہما ناز پروریں بندہ کہ پریشنگاں سجدہ کرت ۔ ہے لیگارو
 پوچھیں بنی آدم انت کہ آہنی سراپہر بندگ او آراشہ ہریک
 سہلوک ء گشین ترگو شگ بوتگت ؟ پے بنی آدم ء رادر
 بری ء چوشیں مزن شرنیس پیغرو بنی ششتائیگ بیت انت

کہ آہاں علم دنیکی ، دود رسیدگ وشائستگی جیل بدعینت ایشان
خدا پاک ودتی عادلین فطرت ۽ نشاں ٹاھینت دجہان ۽ راہ دات
ایش کہ شہ ازل ۽ پہک و ہگیناہ آنت کئے ۽ ایشان ۽ پیشیں جہیں
گدارے ۽ تیلانک دات - "کئے بوت کنت ہماکس ؟"

جبریل تو زانے ۽ ؟ "گوستگیں قرن و پھیلان تو
بازرنداں گلزمین ۽ شتگی ۽ خداوند تعالیٰ ۽ زہر ۽ پھریں توار
۽ عرش ۽ ہفت طبق جہیت انت - حضرت جبرائیل ۽ کہیے
دیما بوت اوپہ ادب ۽ دترچنگ کت گوشتے -

"إله العالمین ! راست انت کہ من تی ربالو ۽ منصب ۽
بازگشتاں گلزمین ۽ تروفتاب کنگ من اوداں لے ہبرمارت
کہ نبی آدم ۽ راستیں راہ اشٹہ سورج مانٹری ۽ یارج بران انت
بلے پیشیں پیرانی من پہ آہاں ندلیت کہ ایذاں گنداں - غفور رحیم !
شہ قرن و پھریاں تہ نوں من گلزمین ۽ دیم ہم نکر تگ بلکن لے
ابلیس ۽ کرتگیں کار انت ۽

"نہ - نہ - ابلیس پیشیں کار نہ کنت ایک سیرچیں
پریشنگ ، آبنی آدم ۽ زرد سہر ۽ گرد شک ۽ پیش دات
شہ منی راہ ۽ رد دنت بلے پیشیں بلے راہ بندی ، پیشیں پوچیں
ناہودگی جوڑینگ ۽ ملام دات نہ بریت - بنی آدم ۽ لے دل
شہ ابلیس زرد سہر ۽ دردہ کاری ۽ ناسرپد گندگ
بخت -"

نوں حضرت اسرائیل گوں دتی کرنا ۽ پہ ادب دیما کنت

و دست بند می و کرت -
 "قدرتانی و اہند کہ لوبے نیاز و ترا پھرنفانیت تو ہر یک
 سیر و جوان زانے - ہما کہ اسے جہاں ٹہتہ میں یک چھپے
 سیراگوں و تئی کرنا و واندائی و سندوکوں ادمن پہ و تئی خیال و
 جہاں و ہر یک ہر شری و مارنگ من خیال کناں کہ نبی آدم ہما
 کہ شہ جنت و رسیگ بو تہ آسگر گردان و دل ربخ انت او جنت و
 واکب و تہا گول انت اچ جنت و دوری اچ تئی پھکیں
 نور و بے بہری انت پوشش آہنی جبین و ت سراسیہا گردان
 بو تگ ادھے پوچی و سبب و ت سراں ٹہنگ -"
 اسرافیل و ہیر و پ و ات کہ پھکیں رب و امر لوت
 او کبے توار بو ت -

"اگ تئی گشتن و راست بزاناں گڈ باند انت کہ اے حال در تئیں
 نبی آدم و بہرتین ، کر طرے مردم یا ڈکے پر چہ پوش خوار و بزرگ
 انت کہ آرا نبی آدم گوشگ و دل جمالت بیت - راستے کہ
 مردم و اے بے گنہیں مڈی جنت و رنگ و گار کرنگ بے اے بہر
 اندرہ گیش کت کنت اے حال و نہ رسی نیت -
 "تو ذاک پاک و اچ ہر کس و زیارت زانندگ اگڈاں
 ہیئت مییت ابلیس اے بار و اسی انت تئی رحمت بے گنہ انت
 اگ نور ضاہ بے تو ابلیس و لو تگ بہ ہیئت - جبرائیل و گوشت
 اللہ مبارک و تعالیٰ و رحمت و رضادات - دیرنگو دست کہ
 پریشنگ ابلیس و کوتل کت آدر تنت - ابلیس و در اثریں گلا لک شہ

کاه دبوچ شہ پچ دگل ء مینتہ گنتت آئی دمان پہ ساعت دتی تریں
 بانزلان ء پچ شانت اورب بہ درگاہ ء تخت بہ دیسا شکور
 دیم کیت .

اے لوآب الرحیم ، تھی پریشنگاں من ء شہ زر بہ جہلانکیاں
 سردیاں کنگ آورنگ کہ اوداں من زر بہ آپ بہ ہفتی طبق تلاننگانی
 تہاوتراچیر دا تکت ۔ من تھی دعوی دار بہ باروا ہرچ نراناں ۔ من دتی دس ء
 دتی کلیں شیطانی رپک کارلبت انت بے تھی بنی آدم ہر دمان ء نوک
 دنوکریں گناہ ء داہگ دارت نوں آسنی ہم استاد جوڑ بوتکت
 من آہانی نز ء چو گونڈیں تیلے ء ناسرید دنازا انتن ۔ نوں ہا بارنگ
 نہ انت کہ تو پیغمبر شتانت او آتھی مزنیں شان بہ ادب
 پوہ اتنت ۔ توہنی آدم ء نیکی دراستی بہ راہد رہی کت
 من دردہ و سکر بہ دام ء آہانی رُ مہ رُ مہ ماخت انت
 ماہر دوتی کارانی ہسا دگوش بیتگاں ہے درگت ء بنی آدم
 پہ چیر اندری ہاروت ماروت بہ کوریں چاہ ء شت دس
 جادو جیل کرت نوں آسن ء کلاگ گرت نوں نہ آتھی مزنی
 شرف ء منت نہ منی سنگتی ء لوٹنت ۔ من شہ بنی آدم ء شویا
 درپک ء شہراول تھی بنی آدم ء پہ وت ید بیضا ہم جہد کرتنگ
 اوموسی بہ عصا ہم درگتہ من پیروز ہیراں پوانکہ زر بہ ہفتی
 طبق ء تلاننگانی اندر ء دوارے گیتنگ ۔

ابلیس دم توس بوت تخت بہ پدیا نکانی سرا دتی سر
 ایرکرت ۔

اللہ پاک دلوکش ات اد پریشنگ بے تک تو ار اتنت -
 ہ بے ہمہ بنی آدم ۽ کہ تو گوئی ایشانی ہمراہ شدہ آہاں یکے ہم نیت
 من اے اُس ۽ بارو اسوج کناں کہ چو خوار دزہیر انت ، کئے انت
 کہ ایشان ۽ پہ اے حال ۽ اورنگ ۽ ؟

عالم الغیب تودت ۽ کہ کس تی کچ ۽ نہ نہ انت ؛ منی خیال ۽
 تی قول ۽ دہد آسک - آجوج ما جوج شدہ کوہانی گرو گناں در کپتہ گنت
 اے کرد ہمیشانی مسیت

بے آہانی گنت کنگا پہ من شدہ ذوالقرنین ۽ کہ بڑزیں حصارے
 جوڑ کنا کینت آہاں اے دیوال ۽ چہ طول ۽ دور کت ؟ رب پاک
 ۽ حجت کت .

عرش ۽ داجہ بلکن آہاں شدہ دومی نیگ ۽ زر ۽ اوثر ناکنگ
 در کپتہ گنت بے آماں گوات ۽ پہ بال ہم آسک کناں - آہنانی سھر
 ۽ دیما ذوالقرنین ۽ گنت و حصار ہچ چیزے نہ انت .
 " شما در ستاں پمپی جہان ۽ عنبادی ٹے سازنگ " حق توئی
 ۽ زہر ۽ پھریں تو ار حبت بؤت . " یکے ہم نبی آدم ۽ ہے در من
 ۽ نزانت - "

رب العالمین ! تمی پہکیں رصنا بہ بیت نہ ما گلزین ۽ کرداں
 ہے پٹ دلول ۽ بکناں " دو پریشنگ ۽ پہ ترس لرز حبت کت
 ناگت ۽ گروک ۽ شہم دات - عرش دکرش لرزنت - دوین
 پریشنگ شدہ ترس ۽ یک دگر ۽ تیلانک دیاں کپان پرشاں حور و غلمان ۽
 نارتان ۽ بے پاندیں تہترین ۽ سرشیوگ بوتنت - آہاں تاں جوئیں

ساعتے ء سار نیست ات نون کہ ہوش و سار ء اتکنت سے
گندنت کہ آہانی بانزلی نیست انت اوہردو ورنائیں ذوبنی
آوم ء رنگ ء یک بڑزیں کوہے ء ٹیڑھ ء سندوک انت۔
ہر دوراہ گپت انت کوہ ء دامن ء آہاں یک سوزیں گورے
دلیت یک پیر مردے یکدار ء تہا سندوک انت اوگریوگاہت
رنگ دروشم ء اصل چوہا پیر مرد ء انت کہ آہاں پاکیں رب
ء درگاہ ء ہاہنی آدمی دل ء پیشونکی ء دیتہ گت۔

”تو پرچہ گر بویے؟“ پریشنگاں جبت کت

”ناشراں منی کڈک سٹک ، منی سروپ و بادام ء درشکافی
نمرکپت انت ، منی نوک ورنائیں جننگ
آدار جت و برت۔“ پیر مرد ء ہڑو سگگ دل ء پروشنگ

ات۔

ہردو دلیترائی بریت انت۔ یک کسائیں شہرے ء
رسنت ، بازار ء نیام ء الس ء چھی ء ذلیت اش
کہ کر دے مردماں لٹو و چاک گوں ات ایساں چولپکا انت
پریشنگاں سوچ کرت۔

”ایشانی ڈوہ چے انت؟“

”اے پہ درگ ء جاک کنگا انت۔ اے یک فرنی دوسھے؟
آہاں پوترنیت۔“

”بے عددن ء ہم کس زندگ مانیت؟ پریشنگ حیران بولنت
”زندگ نہ ماننت۔ بمرنت۔ اے زیبائیں گلزمین پہ

چشیں نامراداں نہ انت ۔ " سر زوریں مرداں در اینت
 پریشگ بے تک تواریء ماہگ بوئنت ۔ آہاں شہ گلزمین ء بیم
 ء زرتگ ۔ لڑاں آہاں زانت کہ ہما بنی آدمانی اسرہی گزن دناویگی
 ء سبب چے ات ۔

پریشگ تران دگرداں شہر ء یک گورے ء زر ء کندہ
 آنکت لپداں مزین چھی ء ات ، رنگ رنگیں لشانگانی پشت ء
 طلسم دکنواب ء پوشاکاں مردم نندوک اتنت آہانی ویم
 دڑ دڑ نیامرت دشراب ایرات ایسانی لاپ ہنچو الماسگنت
 چو کہ ہما نذیگیں بنی آدم کہ آہاں کوشو سلسبیل ء جو چو شتہ
 گت دومی کند ء ریکانی سرا بزیگیں مردم نندوک اتنت
 ایسانی ویم یک پھل گدیں لکار لاپیں مردے گشتانگ
 دمیگات ۔

شما جہد بکنے زیاست کار بکنے کمیں بورے ادومیں
 واب بکنے تہ مئے اے شہر زوت یک مزین
 شہرے جوڑ بیت مازوت ویمرو و بودناک باں ۔ شماوت
 باپاری دہتمند بونیگ ۔

ء خیال ء مکن ات ہما ہاتی کمک ء بکنے کہ آشر پیش ء
 ہتمند و باپاری انت ۔ ۔ ۔ ۔ شما ۔ ۔ ۔ ۔

پریشگاں ہمیکہ اشکت یک وارے ء پدات ادواواں
 نندومیں مردم آہانی رند ء کپت انت " بگرے
 بگرے ۔ دزانت ۔ نیلے ۔ ۔ ۔ ۔

نیٹ یک سپاہی نے ددیں پریشنگ دسگر

کنت -

"ما بے گناہاں - مارا پچ ڈوہ نیست" پریشنگاں گوتکی

مست کرت -

سپاہی ددیں پریشنگ کوتل کرت نزیکیں تھانہ د

سر کرتنت ایداں مزں بروتیں یک زندگیں ترگار لاپے د

دیا اوشتارنیت انت - اسے کوتوال ات -

"اگر شما راست راست وقتی حال د بدیت کر شما

کجام "ڈل" بیراں کاریں باسک ات اوشہ کجام بندی

خاند دوشنگے تہ شے سزا کتر بیت - کوتوال د پھیاں

جست کت

"ما پریشنگاں - مارا گوں کسے د پھجہ آرنیت - نہ مارا درستی

دسنگت دوشہ خدا تعالیٰ دموہ انت - مارا حق تعالیٰ د گلزمین

دوششتنگ "ہر دو پریشنگاں پہ مست گوشت -

"ہوں - جوان - شما پریشنگ ات - شما من دوزانت

کہ من جبریل آں - بگرے وقتی _____ گوشاں

گوشاں - "کوتوال د آہان د زاباران کت اوگوں شیبانک

دوشریں مارا پاسے کشت

"چوں - شما شہ پریشنگ د مردم بونگے اگر انگت ..."

کوتوال د پاترپ دانت ہر دو پریشنگ لرزگا انت آہانی چم

نزا انت اوشہ خدا د دعا کنگا انت

” اے موسیٰ و ہارون ؑ خدایا، تو قدرت تانی کمالے
 پہا بزرگ بکن - مارا مڑگی بانزل پر کن ” بے آہانی دعاء
 پسوزست -

” بگو شے شما کے ات ۶ ” کوتوال ؑ نہکل دات انت
 ” ما پریشنگاں ” دو کیناں نہاردت و گوشت - ” ما
 را خدا تعالیٰ ؑ گلزمین ؑ راہ داہگ ماہمانی آدم
 ؑ بدواہ ؑ شوہاز ؑ آتکگاں کہ اللہ پاک ؑ پیدا کرئیں
 لکھاں نبی آدم ؑ راشدہ، نازانتی و بدی ؑ راہ ؑ سالی
 کت او شہ رستراں ہم بترکتنت - ”

” انگت ایسانی عقل بر جاہ نیاتنگ اسپاہی! ہر
 دو کینانی پشت ؑ سرامزن مزین سنگ ایکن ” کوتوال
 ؑ وقتی بروت تاب دانتت دپریاں کرت ؑ -
 پریشنگانی سری شہ یار ؑ چنگ بوتنت -

” کجا انت شے ما خدا ؑ دوار کہ شمارا بنی آدم ؑ
 وکیل کرتنگ درواں داہگ - من ؑ آلی ڈس لشان ؑ
 راست سارت بگو شے - من شہ چنکہ وھد ؑ ہمانی
 پد جنگا جہداون -

” کہنی تہ دگیری ؑ وارنٹ ہم جرٹ بوتنگت ”
 ” آہرھند ؑ انت، آپشیں ناشری و ظلم زور ؑ موہ
 نہ دنت ررچے ام آبد کر دین مردماں جت پرس کنت
 اے پروردگار مے سریں پریشگی انت تودت

چک ءِ ساد، او شود " بر قہرے بیار تو ایشاں
 نوح ۲ ءِ آر ءِ گرگ بجن -
 " یک یک مزین کوہ دگم ایشانی چک ءِ ایر بجن ات
 کوتوال ءِ رومات -

او پریشہ گانی سرین پرشت انت - آچھ سار ءِ
 شنتت، ہر وہدے آیاں سارکت آنیلگیں آسمان
 ءِ برزگوات ءِ بال اتنت، دمانے ءِ رند آ خدا
 ذوالجلال ءِ زرنگاریں تخت ءِ دیا پچی کپوک انتت
 " اے وحدہ لا شریک کہ ترا نیست ہر سچ جوڑہ،
 تو کرزے وقتی خدائی ءِ - نامی دعویٰ دار درگہت
 انت - آنکھاں ہزارانی لیکھ ءِ تھی گلزمین ءِ سرانمان
 انت تھی بے شماریں بندہ آیاں خوار وزہیر کرتگنت آیاں
 تھی بندہان ءِ وقتی بندہ لیکھنگ آہانی ہون دہدانی سرا
 آہان وقتی باوگیر چت کرتگنت مہذب ددین
 ءِ راہدربہ آہانی سوج ءِ پدا کار کنتت او مہذب ءِ
 را آہاں پرانے ٹاھتگ -

إلا العالمین اتی دعویٰ داراں علم و زانت ءِ
 سرچک ءِ مکر ءِ جور ہور کنگ آہاں زانندگانی
 زبان برتگنت ادسرپدوسریالانی دست گڈتہ گنت
 تھی بیوس دطوری بنی آدم شدھیک - برھنگ - طورت
 ایک دگہ نوحی آرے ءِ راہ چارانت - لوں تو کئے ءِ

جنت ءِ راہ دئے ۔ تووتی گلزمین ءِ چوں شہ بدی
اک پہک کنے ۔

”چوں کنے“۔۔۔۔۔ ہے زار و پریات ءِ ناگت ءِ پریشنگاں
گیر آتک ۔ بے دو جہان ءِ واسند ! تنہا جند ءِ دسگیر
کنگ ءِ پھ وارنٹ در کنگ بو تنگت ۔ اُف المڈ ! مئے
سریں ، مولا مئے سریں پر شتگت مئے سریں ۔

ک

نہہ شنیہ ء شپ کت دانگریزی ماہ ء سی و پنج تاریخ
 من نزائین پرچے من پہ دت ء دل ریح اتوں . شپ کتیں
 تیلانک دیگ ء خاطر ء پہ دتی دوست ء لوگ ء شتون
 کرنی دوست داب کت . چہ ودی ء دل ء مناجازت
 نذات کہ پاد کجین . پیشا نرم نرم ء ہائی ء تحت ہر سر ء
 تچک بوتوں . آ آگاہ بوت و مناجت کت کہ لے وہدی
 چو نیاتھی آگاہ بوت منی پوچہ پیر گوشت کہ لون آرام بکن
 من دتی دوست ء جبر تر نیت نہ کت و ہائی ء گرتے دپتوں
 شپ ء چار دہ بچ بوت کہ من دایے دلیت کہ من چہ
 شہر و بازار ء باز دور . انجو دور کہ ادو مردم ء نام و نشان
 نیست کت . یک ملگزاریں میدانے ء تہا ادشتا تگوں . دیم
 در بیک کو ہے دکوہ ء کرتے ایک باگے ء منی چم کپت . ہودا
 شتون . تہ لے یک مزین باگے کت . آئی تہا جو دھگ
 تچک ء آنت . باگ ء پلانی بوہ ء نہ تنہا من بلکیں باگ
 تہہ ء در سبب مرگ دش آنت . من چہ دشی ء بے ارادگ دیم
 پہ باگ ء نیمک ء روان بوتوں . مرگانی چری چری . پلانی دش

بوسہ، کوشش و کشنگ، اچھ کوشش، کشنگ، اور چکانی شاخ و
 تالائی توار، پھلانی دشین، نڈارگ، جو و آدینک، اُصاف و تپھر
 شک منی واسطہ و شش و شادمانی، و کئی و دپ، پچ کنگ، نت -
 روان روان، و ساداتی، ہما دوست، بات، اٹک، کہ شپ، و کزلے
 و ہتون، من خیال کت کہ اگر منی دوست اد ابوتیں، مادہ، بیناں، ہسدا، کہ
 کت ہے خیال منی دل، و نت کہ من دیم، و شتون، من چٹ، شک
 و حیران، و منتوں پرچے کہ من حال کت او چارت کہ اسے شتریں
 و باگ، و چارگ، و دنگوش، و کئے کنت، چہ باگ، و ڈیل، و ہل
 و صفائی معلوم بوت کہ ادا چندی، بزرگ، شریک، کار کنت، من گوشا
 و بز ان دتی حیالاتی، ہما غرق، ریم، و رد گکا، اتوں، کہ سنا، باک
 جانے گندگ، و اٹک، اسے بان باگ، و تھا، یک، کو ہے، کز، و ات
 کہہ، و سر، و ہم لوگ، استت، بان، و چپ، و چاگرد، و
 یک، حوضے، نت، و چہ بان، و پتگیں، حشت، و او
 آسن، و پہلے، شت، من بان، و کرا، و شتون
 و بزر، و چارت، حیران، بوتوں، کہ یک، حنت، طبق، و ہاڑی
 سے، و بید، چہ الیشی، کہ آئی، و نیم، پہ، شیشگ، و بستہ
 منی دل، و پہ، روگ، و جب کت، و من، چہ، ہما، پہل، و
 بزر، و رواں، بوتوں، چہ، پدیا، نکان، بزر، و شتون
 بلے، ہر طبق، و چپ، و چاگرد، و برانڈہ، استت، من
 چہ، بزر، و باگ، نڈارہ، کت، کہ چٹکس، دور، و اسے، باگ
 انت، سیسی، طبق، و برانڈہ، و من، ادشتاتوں، بان، و

تہا یک باز سکہ دارد و ش رنگیں جنکے دیست پر پہلے
 بان ۽ دیوال شیگ ۽ اتہنت منی دل ۽ کشت
 چے جنک ۽ کر ۽ بر میں بے صدا فنوس و لکھ
 ارمان کہ دروازگ گوں من پلج نہ بو تہنت لے بان
 تہا باز کرشی و میر، رنگ رنگیں جل و عالی در انت۔
 جنک ۽ منی دروازگ ۽ پلج کنگ ۽ کوششانی
 بر چکنڈت۔ یک ساعتے ۽ چہ رند دروازگ پلج کت۔
 تہا پترتوں و سلام دات بے جنک ۽ پلج نہ گوشت۔
 ۽ یک میزے ۽ سر ۽ یک ریڈیوئے، بوچی۔ ماہ
 دپاکستان اسٹریٹ ویلی ۽ یک یک ماہاک ایراتنت۔
 زانت نہ کت کہ کجام زبان ۽ تہا گورانی ۽ گپ بچیں۔
 آئی ۽ لبیس و پوشاک ۽ ہم درانہ بوت کہ چہ قومے۔
 حیا کت کہ اے چہ بہشت ۽ حوران یکے چو کہ ملاہانی
 گوشگ ۽ ڈول ۽ اے حور منی دست ۽ انت دباگ چہ
 بہشت ۽ باگان یکے۔

آشر رنگیں جنک ۽ رنگ ہے خدا ۽ کہ اڈکت۔ اگر
 دنیا ۽ دریں درچاک قلم بو تیناں، دریاب سیاہی دزین
 کاگدو اہم آپری رنگیں جنک ۽ شرنگی بنشگ کنگ نہ بوت
 منا آئی ریڈیو ۽ جنگ ۽ اشارہ کت عوت دو کرشی
 چت کت براندہ ۽ جت منت۔ من ہم ریڈیو کائیں
 میرے ۽ سر ۽ ایرکت۔ چت کت دوان ۽ برت

گوں - اسے وہدی شپ ۽ بہشت بچت - دن ۽ ماہکافی
 ست دیان ۽ تہا جیسی روک نت - لے وہدی منی جیال ۽
 آسمان باز جہل ست دآئی ۽ سرعہ ماہ داستال روکیں
 نڈار گے پیش دارگ ۽ انت - من رید یو چل کت سحر لیکاٹ
 اولی ست کہ

میں نے چاند اور ستاروں کی تمنا کی تھی

محبور اتوں کی سیارہ کے سوا کچھ نہ ملا

ایشی ۽ سرعہ جنگ ۽ منابلوچی ۽ تہا گوشت کہ اگر تو
 ماہ داستال لوسٹے تہ آسماں نزدیک انت جہد بکن وگوش
 من در آئینت کہ منی واسطہ تی ویم وت یک دنیاے وتی رہے
 چم ماہ داستال نت - من در گپے لوٹیں -

گوشت زندگی اس ریگ و نحت ۽ نام نہ انت لے دنیا
 ۽ تہا ہاکس شر گوشت بیت کہ آئی جیال باز بلند بنت و کانی
 دست آرگ ۽ واسطہ کوشش کنت - منایقین بوت کہ
 لے حورے نہ انت دن لے چہ بہشت ۽ باگان یکے من
 نام ۽ جت کت - گوشت "ماہتاپ" منی نام ہم جت
 کت دیا گوشت منی برات ۽ دنیا ۽ تہا انسان پھاروی
 ۽ واسطہ پیدا ک گنگ بوتہ ۽ دار دو ۽ دو بند گوشت

ح

در دہل کے واسطے پیدا کیا انسان کو
 در نہ طاعت کے لئے کچھ کم نہ تھے کرو بیاں

گپ گپ ۽ تها گوشت ک من چه وتی جهد کوشش
 ماه واستالانی کر ۽ رستگوں داسے ماڑی دیاگ ۽ بانگوں
 پے یک ارمانے دل ۽ تها پشت کپنگ - پہ آئی دست کپنگ
 ۽ واسطہ منی مدت ۽ بکن -

من تاں منگہ پسونہ دانگ مت کہ آئی گوشت -

"serve others first then you will be served."

بزان پسر ۽ دگرانی خدمت ۽ بکن - رند ۽ تھی خدمت

کنگ بیت -

من گوشت کہ حاضر و وقی کار ۽ بگوش - گوشت منا
 یک دوستے است انت منا ہمانی ۽ کر ۽ بھر - پرچے کہ
 من نزاہیں کہ آکجا انت کہ آکجا انت - من جت کت کہ نام
 کئے انت دجاندیت - گوشت نام گواہرام انت دہیو ۽
 شہر ۽ مندیت -

من چارت کہ لے منی ہما دوست انت کہ من آئی کر ۽
 شتون دو اب کت - من فکر جت کہ لوں من گوں یک دست
 ۽ دو کار کینیں - یکے وتی درست ۽ خدمت ددومی مخلوق
 ۽ من گوشت کہ سرگر بر ویں ماہہل اتکاں وائی موٹل ۽
 سوار بوتال

بہ راہ ۽ جت کت کہ تو گواہرام ۽ زانے رمن
 گوشت ہو آمنی دوست انت - موٹل داشت وناکاش

کنگ ء لگت دگوشت کہ تو گواہرام ء بلوہ ء کئے
من گوشت کہ منا گلکش مکن کہ من گنہگار ہیں۔ گوشت
تومنی براتے دل ء مکن۔ پد ء گوشت کہ منی دگواہرام
چر زوت سور بوسیگانہ انت۔ مے سور ء ضرور بیائے من
روگ ء قول دات۔ منا گوشت کہ «بلوچی» ماتاک ء
تہا تہی بنتانک «سور» من دنت بے من دگواہرام یک دومی
ء راوت۔ دوست کہ من گوشت شما باز شرکتہ۔ گواہرام
ء گوں من تہی نام گپتہ۔

مے موٹل ء راہ گپت دچہ باگ ء دراتک ماہپور
شہر ء رستاں۔ گواہرام ء لوگ ء سٹاں کہ آتہنا کرشی
سرء نشتگ مارا دلیت مے دیم ء پامانک دبا زوش بوت
ہرے لستاں من آہان ء سور دات دلکاح وت وت
چیا کہ کئے دگ نیت ت۔ گوشت سہ

دو دل گوں دت ء گر بنیت واجہ اراضی

نہ ملا چجبت نہ شرح ء۔ نہ قاضی

گواہرام ء مارا حلوہ دات۔ حلوہ ء درگ ء چہرند
ماہتاپ ء گوشت کہ من گواہرام ء وتی آزاتیں ملک ء
ہیں گوں۔ چیا کہ بمپور آساری ء آزاتیں بمپور نہ انت۔
انوں گوں وتی بلوچان سندی وگلا میں ایرہ ان شہر بوتہ
او مے بدان بلوچی ہیں نام ہم چہ مے شہر ء دور کہتہ
دوتی زبان دحاکی دوا جہ تی ء نام پر کہتہ۔ مے بلوچ انوں

انسان نہ گوشت بنت و نہ زانت بنت - نہ ایلانی آبان و ان
 زانت کہ چون انسان و گوں آباں سلوک بکشتت ملکی یا شہر
 کہ رستانی دست و بیت ما اودالشت کت نہ کنان - نہ مارا
 دشیں ساعت و آزاتیں روچ ادا نصیب بیت - اگر تو ہم کل
 تہ بیا - من گوشت کہ نہ منا او داباگے است نہ منی ملک
 شہر و کہ رستانی دست و انت بہ لے حال و یلہ وات کنیں
 چیا کہ ویدے من زانت کہ منی ملک و شہر سیدی و گلام انت -
 یعنی سر و فرض انت کہ من بہ آئی میار و ہتا و ترا بگیجاں
 و پہ آئی آزاتی و خاطر بہ سرو مال و ترا قربان بکناں - و
 اے چاریں مچان و گوں دتی خون و آپ بدیاں تا مکہ آمد
 سرینر بنت و بردینت - آئی گوشت کہ اے تہ عالی
 صدیل و گئے تھی واسطہ ہر ماہ و موٹل و راہ دیاں تو ہم
 و گواہام و چارگ و بیا - من گوشت یا ز شرا انت - من آباں
 و رخصت و خدائی میار و کت -

گواہام چھ داب و پادانتک گوشت لا لا ترا چے بوت
 من دتی دریں داب گوں آئی و گوشت و بیان کت - گواہام
 گوشت اے ازوشیں و ابے یک روچے ضرور ماہم و شیں
 ساعت و گنداں و ملک سے آزاتیں روچ - گدا اما ہر دو میں
 منیں مردم یاں -

گل سہرے بانک

گوڑم ۽ شیشگیں ڈو بر ۽ گول شیر ۽ جان شوددنگیں
 بگی میں پھلانی کرو مرگاں گورگیں چترے تالاں کر تگت
 اودپ پڑ پکنڈگ ۽ اتنت گوڑم ۽ کندہ ۽ اسپیلہ
 ۽ درچک تما دپرنیاز دہد ۽ گردانک ۽ روک روک
 چارگا اتنت آسرات دبلے تواریں گوڑم ۽ آپ ۽ چول
 سیرتنت اوزیبا و ڈولداریں یکدازے چولاں تیلانک دیاں
 شہ یک دیے ۽ دردی بوت ۔

• چونیں زیبائیں پھل انت ! " یکدار ۽ تہا نشتگیں چورو
 ۽ دتی پت ۽ لا پیش داشتنت ۔

" سک زیبانت " — پت ۽ چم پھلانی سرا
 سک بوتنت او ہے دمان ۽ شہ یج ۽ پھلانی انیشگ
 شہ ہبید ۽ تر بوت ۔ ہے دمان ۽ سین ۽ گول پھلاں
 انگل دوز بازی کرت او ڈاہ دانت " آپ ۽ شرنگیں
 دردالگاں شے رنگ و صورت ۽ دربنی آدمانی سار پھلتہ
 شہا چنکہ بختاورت تہ بلکن دز بازی ۽ ہے ساعت ۽

سین چم در چم کرتنگ و پھلانی کند کیں دپ ء چک
 ہم گپتہ اے خاطر ء کہ پھلاں شہ بلج ء دترانہ
 ء تکل ء چیر دانگ ادھیں تاں کہ جواں گتہ و دیر نہشت
 آہاں سر نہ کشت -

آبا - اے پھلانی نام جی اینت ؟
 کیا ہم پھل ؟ پت ء شہ خیالانی داب ء گوشے در پھل
 کرت اے آئی چم انگت ء پر یانی باد گیر ء ہلک
 آنت .

اے مزن تا کیں گورگیں پھل - چک ء در آہیت
 گل سہرائی گوشے - - - - - ناگت ء پت ء دپ
 در پکت بے زوت ہیرے بدل کرت - نہ
 منی پنج ، ایشاں نہ آپ ء پھل گوشنت
 آپ ء پھلانی نگوشاں - انوں تودگہ مامے
 گپتہ -

پت ء چک تربنت پشت ء چارت نوں آدتی
 سار ء آتگت - تے سہریں پھلاں گوشے ؟ آبا
 ماچہ دتی پت دیر کاہنہر اشکتہ کہ ایشاں بانگ ء گل
 سہر گوشنت - پت ء دتی چک ء راسرید
 کرت -

بانگ ء گل سہر بہرے ؟ پنج ء پول گھول کرت -
 اے دراجیں کسہر ء صداں سالاں چہ اے کسہر

یک پاتے ء پہ درگہ ترانگے ء ادشہ یک ڈو برے
 پہ درگہ ڈو برے بدل بواں انت پت ء گوسنگیں پڑی
 کرمانی دھنڑہک کرتنت اربانک گل سہر ء اوبانک گل سہر
 ء وپشتر مع کرت بچک دنگوش بوت -

دیر زمانگ ء کتہہ انت کہ لے گو ارم ء کندہ
 ء یک میدے ء دوار ات . میدو بوجیگ ء تو
 زانے یک درگہ ء باسک د بازو انت . میدے
 نام ات شعبان ایشرا یک گونڈیں جنکے استنت گل سہر
 گل سہر آئی نام پڑے خاطر ایر کرت کہ چوہے پھلاں
 جنک ہم سہر سہر ات - اے پھل ء نام ہم
 گل سہر ات اوکشیری ملگزار ء بازیت - گل سہر
 شعبان ہے دو ساہدار اتنت کہ لے چوہوں ہند ء
 زند ء روچانی تیلانک دیگا اتنت .

گل سہر دریں روچ ء دتی گل ء گوڑ ء ہے
 گوڑم ء کندہ ء گوں ہے سہر پ پھلاں سرودینت
 شعبان ء لوگ بانک بیڑاں بیتہ گت - گل سہر ء دتی
 لوگ ء کاروت کرتنت - پت ء جبرانی ششت
 شود انان ددیگ لوگ ء کلیں کار - سرودے
 کہ آئی دل مونجا بوت پت ء پر آئی گونڈیں یکداے
 اڈ کرتگت ہیشی تہاوتی دستگہا رانی گندو گدار کاتک ء
 دشت نہ کہ ہے خیال واسپیدارانی ساہگ ء پڑم و

آبریشم و شینگ و دتی ساعت تیر کرتت ۔
 کسانیکیں گل سُہر آبریشم شینگ و شہ کسافی و نام
 کپتہ گت ۔ میتگ و لو گانی شیر زالاں لے زبیا
 دتگ و ہسکی و مہر کرت ۔ ہر لوگ و کہ بہ شینگ
 لوگ و بانگ و آرا گلکش کت
 لالی اترامات نیست ۔ غم ممکن سن تمات ان
 گل سُہر و دل چو گردنک و پچ پھلتت ۔
 بہار گاہ دہتم ماں باریں چنکہ تاک ریچاں بدل
 بوتنت ۔ گل سُہر و کسافی ماں ملاک پیرا میں درما
 و بدل بوت نون آکسانیکیں دتگے نہ ات گردین کار
 بننگت ۔ پچ بروگراں سنگیں گل سُہر دریں رد
 دتی لوگ و کشیدگی و در پچ و سوچن کاری و آبریشم
 و تارانی پچ ریچک و گواز نیت ۔ آئی گرائی اور
 نندونیا د و حال دیر گوراں پر شتہ گت شہ ہر جا کہ
 پرائی سانگ و قاصد و رہا تو کانکت ہے حال و میتگ
 و سردار و ہم گپت آئی گل سُہر پ و دتی پچ و لوٹت ۔ پ
 یک روچے عالم و اشکت کہ گل سُہر و پت و سرد
 پچ رحمان دتی زامات کرتگ لے حال و اشکنگ و عالم
 اے سبب و حیران گشتنت کہ سردار و لوگی سکیر
 ماشراد آئی پچ رحمان پچ دلونڈانی سنگتی و بنام اتنت
 گل سُہر و پت شہ لے حال و سٹی ات بلے بزگی

و عزت تمندی و طلاکاری بشانگ و پشت و پیریت
 سردار و زرنانی مینگار و کرتی نونانی سرشہ ملار و
 پیرکت آہاں گل سہر و پت و را پاترپ دات کہ گل سہر و
 سانگ یاوتی مرک دو آیناں یکے گشیں کن۔ شعبان و زانت
 کہ زور و آپ بالا پختیت جنگ دارگی شے نہ انت مردمن
 و کشتنت ہم سید سر و برنت پرچہ دترا کندگی بکناں آئی
 سپارت پر خداکت ادہان دات بہتیں باہ و زند گل سہر
 و سیر بیت چشیں شر کردیں دنگ ماں جبہلو کیں آس و
 دور دینگ و گوڑم و سینگ و ہم لٹرو پاہار کرت۔ پھڑ
 چارمی روچ و رحمان و یکدار زر و لاپ و ایرشت
 گوڑم و بوٹ بروتے نوشگ و رند دل سرد کرت بلے
 سردار و لوگی و سنگیں دل سارت نہ بوت آبتر پڑی
 گشت گل سہر و سیر و چارمی روچ و دتی گلزار و پیلنگ
 و آہ سروے کشت دتی جتی رختگیں دستاں دتی مہت و
 پوشاکاں دتی باتوری ڈیل بالاد و یک چشانکے دات اوڑر
 و کند و آتک ادشتات۔ بگو شے آسہ گوڑم و
 گلگ دارت۔ رحمان ہرچوں کہ بد ات پس خرم ات
 فوں من کجا برواں۔ لوگ ووسی و شرین و تیر کو د کورکاں
 زند عذابے جوڑ کرت۔ پت و لوگ و ظلم و زور
 و ترس نیلیت کہ سر آتکیں عزت پلگ بیت۔ ٹیٹ و لم
 گوں تو انت !

گورم یک موجیں لاگے آتک ادگل سہر زین
دقی زمیں بگل ء کرت آپ پداچو پیشی طول ء
واپے دارانی عکس ماں شینگ ء تربت
مے گل سہر بیات انت کہ لے گورم ء کنہ
نون گل سہر ء بھل ہر موسم ء دالم استنت پت
کٹیت اد پچھے جہلیں آپ ء بزرگ ء ساک دانہ
آپ ء عکس ء گل سہر ء بھل گوں یکدگر ء
دڑ بازی ء اتنت -

مثنوی

بانور و دستاں جنی لوجگ بیت گت گوں آبرشیں دستمالے دست
 بیترگ بوتگنت دستگہاراں آڑاچپ چاگرد کرتگت نشنگیں جنگ
 سیری میں جنین، نوک سیریں کاڑ۔ بانور و چاگرد جوہب سہرس گت
 ات کہ چاگردائے دسترنگیں پھل رُدت۔ بے بانور و چند جم اریگ
 اتنت، گل بہار و جوش و گیترگ ات۔ بانور و دیم و ارسائی چرگ
 مے راج خیال و نیاریت۔ یازیں مردمانی عی، بان و تنکی و ترشی
 بانور و سادچہ حُب و گت گبر ات دگہ زند و اندوہ سر بار۔ اناکائی
 ہیداں پہ جیگ و سرشیوگ کرتگت بانور۔ گل و شادہ
 بانوری اندوہ و انبار و۔

ذر و ڈھل و سرناء و دشیں لسان گوں دلانی مراد و
 ارماناں دسبازی کنکا ات، تھا دیرگ و گتہ زند کیں زمیلانی سر بانور
 و چاگرد و نشنگیں ندیتگیں مرادانی چھاپ ات۔ بانور خیالانی
 بے گوانزیں زر و اوٹنا کناں ات۔ دیرسریں خیال کہ کہانی
 جنگہیں جہان و بندر نہ بیت۔ آنہی و تی خیالانی تہا کٹے و
 سالونک دیستگت او نیام و آوار کٹے و بُرت۔ دو ہزار و

کپڑے کی لوث، چنکے ہزار ارمانی بہا انت۔ ارمان کہ چہ زندہ گل
بہا انت ارمان کہ آئی بہا رنگیں کا گدہ و پخت مگر انت پر شہید
باہدیکاں کہ کیگدہ دست و زیب انت او پر شگ و زار
چکاں لب انت -

بالور بے گفیں خیالاتی سالونک و نام بخت انت بخت
ہر کس و بہر نہ بیت بے کس کسے و بہر بیت - بے بالور و دل
بُن مل و توارے پہ جزم دسد کی چست جوان ات - دو ہزار
تھی بہا انت انت "ہنی آدم و بت بہا نہ بیت، بہا ایوک و دو
بنت - بہا گراں مہذبیں کاڑانی ہرمانی سر و گردینیت بے مہ
عہد بہا نہ بیت" -

بالور بے خیالاتی سر وہیز و ات کہ پہ دو ہزار کلدار لب
آدنی مہر و مراداں بہا نہ کنت - بلکن آئی بت بہا بہ بیت بے
ساہ بہا نہ بیت آہنی گریں انبا نہ بہا نہ بنت - دوستی و دائیں
عہد و بہا نہ بیت آہنی و اتی سودا پاشینتہ - گوں مرک و گوں
تک دہیں قبر و -

دو و دھل و سرناء و زمیل شذگان اتنت - درنا چھاپ و
درسو و مست اتنت - شپ دیسا کنزان ات - چھاپ کنو کالی
پاد گام ترند ترند و چرت ایر جوان اتنت - اناگت و درنا
چھاپ و ریسک و در و در کپت - دھل و سرناء و توار
کپتت -

حتی و دو دھاس بوتگت، بازیں دست حتی و لو جگ بیت

گنتت - بازیناں ننگ زرتگت ، دست سہر اتنت - پادسہر -
 لوتن ڈگار ء سہتی لوجگ ء دار ات - ڈگار ء سہر گنگی ات -
 سیر ء لوگ ء یک جاگ دکو کار سے چست بوت ، چھاپ ء رلیگ
 ء در کپتگیں ورناء شس سریں کانا ایک دمانے ء روشنائیں چیلے
 دارت پدا کانا ء دپ ڈگریں ہوناں گپت کانا ء دیسا ہر کس کہ
 آنک دتی بہرے گپت -

سالونک کہ چہ پیری ء سرے چنلت ، دپ ء دننتاں
 نیت ات بے پہ دو ہزار ء زور ء ورناء تازہیں مرادانی بہا
 گرمیک ء آنکگت سالونکی تخت ء سراتچک ات - بالور ء نہم
 ہر کس ہون داریں کانا ء دیسا آنک چہ زندہ دستے ششت
 انت -

چو شد صکیں مزار ء ، چو پڑی میں بہار ء ہر دیے ء آہنی جلو کرت
 زوریں یک چہہانٹے اولیں سیر و شادہ ء لوگ عنم ء ہدیہ ء جوڑ
 بوت - زار و توار رست -

”ناشر ء مئے سیر ء شادہی دتی ہرجان ء کرت“ —

”گنوک بوتہ“ —

بے کس ء چوش نہ مارت کہ آہنی ورناء ہزار مرادیں زندہ ء
 را عالم ء پہ دو ہزار ء بہا کرتگ ، نہر ء لوڑ اوشتات ، چراگ ء
 پدا ساہ گپت - ورناء دیوال ء ساہگ ء بے تک توار اوشتوک
 ات - کانا ء دتی کار کرتگ اونوں یک کشتے ء بے عرض کپوک
 ات -

کئی سیری، کئی سالونکی بالوری، لوزں کہ کوشش ترمیمت، لوزں
 کہ شپ، ۽ تاموری سنگت بالور، ۽ کلہ، ۽ گندمت بالور، ۽ کچھ
 واپ انت۔ اودتی عہد، ۽ مرادوں گوں دس نیاد انت۔ آتی
 چم خراتنت اطلے جہان، ۽ ناشرین دوداں چارگ، ۽ آت۔
 اے جہان، ۽ ہمہ ظلمان چارگ، ۽ آت کہ لکھ مرادیں زنداں
 پہ زر، ۽ چنت ہزار، ۽ بدل کذنت۔

دھلانی توار بند بیتہ گت۔ سُرنا، ۽ زمیلاں گنگ اتنت
 دود، ۽ داسنداں دود، ۽ نام، ۽ ہر بدے کہ کرتنگت آسرا بانی دیما
 ات۔ نیلیں آسمان، ۽ دیم، ۽ تاموریں جے، ۽ ماتشا ننگت۔ بلکن
 ہے پکر، ۽ آت کہ "کوہ سرائی لچ پالیں اُس چہ سبب، ۽ وقتی ناکیں
 جنسکاں پہ زر، ۽ بہا کنت"۔

پنجابی آزمانک

سید رضا کاظمی

بانڈم د مہکان

سہب ء حالے گشت — ڈاکٹر مہندر ء لوگی ء
 واپ آریں بازیں گولی پلکتگنت - نوں آئی زندگوں بارگیں
 دشتکے ء لوبجاں انت - چہ حالے اشکنگ میتگ ء
 مہلوک ہیکہ بوتنت - لٹ گوشاں پہ بوت ء نزدیک آتنت
 چاشت ء حال آنک - ڈاکٹر مہنیدر ء لوگی اسپتال
 ء سر کرتگ اہیل انت دُراہ بیت - لے حال ء اشکنگ
 چھانی ہیکائی روستنانی گار بوت - ہوتیں لٹ چہ گوشاں
 گیشنت - حال ء کہن بوت بلے چو گرائیں دوار ء میتگ ء
 دلاں ترس ء بزیں سلگے پشت کپت -

ڈاکٹر مہنیدر اد آئی لوگی ء نام ء اشکنگ ء یاتانی
 ہنچوشیں جھانے چم دیما کیت کہ دو کس ء شکل چہ ہر چیز ء
 زیارت سہرا انت - یکے ء زندگوانینگ ء ناکام اد
 دومی ء زردیں مہکان ء عم جتیں شیزکانی پدا بانڈسے ء
 عکس وری بیت مردم آنے ہیر ء زانگ ء رند حیران نہ
 بیت کہ مہنیدر ڈولیں پھر کندگیں گردوروشم وٹھلیں مرد ء
 دُور ء دل چہ تہا گیمرتگ راس و اولوم انت یا چو کمان ء تابیں

سرن ۽ بانک مہیندر ۽ چار چکانی مات بونگ ۽ رند کے
 کہ اے دل دل تگیں سرین چه اندوہانی بار ۽ اندر ۽ دور
 زانگ ہم نہ بیت کہ اول رند ۽ گنت دند ۽ دور
 ۽ شک ۽ چادر چه نیام ۽ پتات - پے ٹوک دچرک
 گوشت -

”جوان انت یک سنگتے دگہ دپ کپت میتگ ۽ گنت
 تشرن دشگان ۽ تہ بہر گنت۔“

”چونہ باریں؟“

”ہنچایا گوشاں، میتگ ۽ مردمان مدام گوشاں جنت
 میتگ ۽ ڈاکٹر ۽ آئیگ ۽ جہان ۽ نادراہی آل اس
 جاگہ درت کرتگ - تہی ۽ رند نون کیس سر بار بیت کہ چہ
 ۽ آئیگ ۽ جہان ۽ پچ میتگ ۽ پچ بوتگنت - ۽ مے گنت
 توار ۽ بانک مہیندر ۽ دتاک ۽ سرکشت - چھے پین کپت
 زوت پدی گنت - ڈاکٹر ۽ گوانک جت

”بیا - بیا اے در آمد سے نہ انت مے ہسائیگ انت
 واجہ دیکھے ہم ارت - مے تہی دہد سے جنگ بیت بازیر مک
 دنت -“

ڈاکٹر ۽ بھنے چھیں ٹوک ۽ بانک ۽ سک تورنت
 آئی گلیں انارکائی سرا اندہ ۽ ساہگ پر گو سنت، گنت لانت
 بے آئی گٹ چنت دہر ایر برت - دتاک ۽ پے دمانے ۽ لے
 توری ۽ ماں شانت چه ڈاکٹر ۽ مشکولی ۽ دش نیادی ۽ دہانگی

نیام ء بریں دیوالے چرت بوت - من ہے دیوال جھورینگ ء
جہد کرت -

”چشیں ویل ء خدا میاریت ڈاکٹر - جن جود ء جھیرہ نہ
عدالت ء گیشنفت ، نہ روح ء روشنائی ء“

ڈاکٹر ء بچکندت ادوتی لوگی ء تک ء چارعت بانک مہیدر
شہرت بوت پر ہتگیں رکانی کش گور ء دیو دیں بچکندے ء مشہم
کرت اہ انار کانی سر ء سہری برگشت -

ہے گندند ء رند من اینکہ دست گٹ بوتن کہ تاں ماسے ء
دگر نیاد ء دل نہ رست بلے اے نیام ء بانک مہیدر منی لوگی ء
چارگ ء مے گس ء یک دورند ء آسگت - منی گس بانک
کھدیپ ء پر شرف دعزت بیانخیر کرتگت اد جوانیں ساعتے مے گس ء
آئی اڈ کرتگت گس ء ہریک چیزے ء باروا آئی سر کھج ہم کرتت
”شمے اے سینگار دان پہک نوکیں وڑ ء گنت - اینکہ عطر زیاد
منی چن ء وکیل باز شوکی نہیں مردے - منی سینگار ء ہم بازیں چیز
انت - تی جود ترا باز گور کنت - ہونوک میرات “ سیر ء روح
ء مے جن مردانی عکس آڑا اینکہ دوست بوت کہ جوانیں پاسے ء

ردک روک چارعت ء -

منی لوگی ء توازہ کرت -

”ادی عکس ء تہازاں کہ دگہ صورت ء گندے؟“

بانک مہیدر کیوں کو چرابت - دپ دیم ء حیا ء سہری گنت

بلے زوت دل ء خیالے ء سبب ء ہے سہری ء ہند ء نامری

مے تالاں کرت - بزیں سیاہی دیم و دوشی پلٹ - چہ عکس و آ
 دتی چم گردنیت آنت پر موبجائی در آئینتے -

آدی - نوک سیرانی عکس مارا شمشیر شاد ہانی ترانگ و پیر
 بے ہر دستگیں و اب کدی مانا بیت " چہ اے ہبر و کلدیپ
 ارمانے دل و آنت - موٹل دماڑی و بانک و وپ و آ
 چٹیں دانک و اومیت نیستت - ڈاکٹر و دو سے کک
 رندیک روپے من آئی گندگ و لوگ و شتاں بے لوگ
 ساڑی نہ ات - بانک مہنیر و حال دات -

"یک دمانے پیش آدی درماں جاہ و شتہ - ٹیلی فون
 آتکلت کہ نادرا ہے گیش تلوسیت"

"بہ ننداں - بزاں کہ دمانے و کیت"

گندگ و دمن ننداں "من پر گندگ گوشت ، بے نادرا
 سرا بادر نہ بیت ، ڈاکٹر و ساڑی بوئیگ و بور جکیں تب ناچار
 ہم بنت"

بانک مہنیر و ش بچکندت - پدا کے زانت چے پھت کہ
 گوشتے -

شرانت بیاتنی ہبر و مردپی چکا ساں ، درماں جاہ ویر
 زانت ، ہنوں جاہ کیت کہ ڈاکٹر و گندگ و نادرا
 بے دوا بیت یا کہ - - - - -
 پدا بانک و زوریں ہسکے جت -

من مدام چہ پوشین چرک ء ترساں - آروچی ہم ڈاکٹر
 بے وجہیں ٹوک ء مئے وژدلی دیوان ء دیوالے بستاد
 مروچی بانک ء توازہ ء گوشے ناگماں جہلیں چاتے ء سراسر
 کرت - من نیون کرت -

دگر روچے گنداں درماں جاہ ء اے دمان ء ڈاکٹر
 ء کار ء کھوٹ کنگ شرنہ انت باریں نادراہ ء چہ حال
 انت -

راستیں ہیرایش انت کہ من پروت کمیں درماں ہم کاریں -
 بیارواں تو درمان جاہ ء ہم بلدے نادراہ ء حال ہم ہم
 دت گندے - بانک مہیندر ء گوشت - راہ دیرانت -
 مارا دویناں ناگماں دتی درمان جاہ ء گندگا آسک
 ہیکہ بیت -

بانک مہیندر سک گل ات چہ گل ء آئی انار کافی زردی
 بدل بوتگت چوناشرن چکے ء آئی چم ترپان اتنت مادوئیں
 ہمراہ بوتناں - درماں جاہ ء نریک ء بانک مہیندر گوشے بدرہت -
 الہ اے موٹل اے موٹل - تہہائی انت درماں جاہ ء نریک ء سیاہیں
 موٹل ء چم کپگے آئی گوشت کس نزانت اے سیاہیں موٹل ء چنکہ تہلیں
 یات گون اتنت کہ بانک مہیندر ء شہم کنوکیں گل بالیں
 چمانی تر مہگ ایر ماد بوت ، کندوکیں رک گوشے دوچگ
 بوتنت پر کہیے دل کروگیں سرین ہو دار ء خشک بوت
 "جے انت بانک ؟ کسی انت اے موٹل زانکہ ؟"

”بے آئی منی سوچ نہ اشکت، یا اشکت اودتی گرائیں عمانی تھا
 چیردات۔ من مارست کہ آئی جان و آس کپتہ۔ چو زلفیں لور
 درماں جاہ و پدیانکاں دور کناں تھا پترت۔ من پہ رند
 تنگان و نرت۔“

درماں جاہ و پترت گندے گنداں ڈاکٹر دریک و دیم
 سنگ سیہ اشکوکت و چہ دریک و ڈن چارگ و انت۔
 نزیک و بگی میں پوشاکاں نیاطری و آئی گور و ادشتانگ۔ منی
 رچن و گوشے عجائب خانہ و ہے ہر شے تراشگیس سنگ آنت
 البت ڈاکٹر و دیم و سرادل کہری دنیاڑی و چساں حیرانی ہم کال
 و گروشکے گندگا کانگ۔

دیرنگوست کہ عجائب خانہ و ہے بے وانکی پترت۔ بانگ
 مہنید و ددیں دستاں رتی دیم چیردات و پدردیں چہاں لے
 رندکیت و بے سار بوت۔

چہ ہے دوریں چہاں و ڈاکٹر و دیم و دل کہری مچ تنگ
 بوت دنیاڑی و چانی اندر و گریح کشوکیں حیرانی ہم آپ بوت
 اور نرت۔ ماہر سہیناں بانگ مہنید دست پدست کرت کٹ
 و سرانچک کرت۔

بیگاہ دیم و کہ ڈاکٹر مے گس و گردان و آتک آئی شکل و دی
 ات کہ دیرز مانگی نادر اہی و پاد آنکھ من پول گپت۔
 ”خیرانت ڈاکٹر“

آئی پسرہ نہ دات کرسی و سرادراج کش و کرت اوسگریٹ

ۛ دوت ۛ لیب ۛ مشکول بوت ۔

ہانک ۛ تب لوں چون انت ۛ من پدا بھیرت
ڈاکٹر گوٹھیکہ چہ تحت روان ۛ ایر آئیک ۔ چہ پیش ۛ شراکت
ڈراہ بیت یک دو روچ ۛ ڈاکٹر ۛ ولدی دات
ساری ۛ ہم منچوشیں اسرارے جان ۛ استت ۔ من دل ڈڈ
کرت دجبت کرت ۔

پے من اپح وتی جبت ۛ دوت پشوان بوتن من چارمت کہ
ڈاکٹر ۛ رنگ بدل بوت گوٹھے زمہریں یاتے ۛ ٹپ ۛ ہرک
پچ شانت انت ۔

یک دو رند ساری ۛ ہم بوتہ ۛ ڈاکٹر ۛ کیں اڈکرت ۔ پدا بچار
ۛ کپت ۔

ہماں نیازی کہ مردچی دمان جاہ ۛ گوں من تو دلیت لے ہندو
نامی میں جنیں ڈاکٹر انت بانک نوتیج ۔ من آئی ہرد ۛ پے زوت ۛ
ڈر دوچ ۛ گرائیں کار ۛ کمک دانگ چہ ۛ روچ نیازی من ہوا شرف
دنت ۛ دگر نیمگے منی لوگی انت کہ ۔۔۔۔۔

ڈاکٹر دمانے ۛ چپ کرت وتی لنت ہنچو گٹ چنت گوٹھے
تہل دکھیں درمان ایر جرت ۛ ہدا لوگ ۛ چاریں کنڈاں ہم شانت دانت
دپ بوت ۛ در آئیت ۔

ۛ گور شیت بانک نوتیج ۛ ڈاے است ۔

توت بگو ۛ آئی سامتے اڈکرت دگوشت ۛ منی لے ۛ ہی عشق
کرزیت ۔ میر و عاروسی مردم ۛ چار چکانی پت ۔ راج ۛ عزت ۛ داند

ہلے ہی نثار و گپ ہے یک اہنت - بانک نوریج منی گندگ
 چہالیت؟ - اگر نادرا ہے کہ برسیت - آپہ شک و کنت
 بانک نوریج و قاصداہنت - مناگمان بیت کہ بانک نوریج و
 منی لوگی و شک و حال رستہ - نون آسے لوگ و نہایت - وہ
 و سردرمان جاہ و راگہ اری سرکشیت - آہم دوچک و مات
 اہنت - جودے انجینر اہنت - جوائیں آسرات دسیریا زند -
 بے منی لوگی و شک نہ روت - ذہی سارکنگا رندھے یکیں دہواگ
 اہنت کہ - نادراہ و بیچارہ میونے بوتہ اصل و من بانک نوریج
 و گندگ و شنگی - پے سورج و کئے چرین روجانی تیلانک
 دیگ اہنت! من ڈاکٹر و دیم و ہم سکت داننت آئی گڑوں
 دیم و چیر و دگ دروشے و عکس ات کہ گوں زند و اندوہانی
 سلگ و پیر بیت گت اویشی جپت و دگ صورتے جرطکت کہ
 نوک سیریا سالونک بانوری ملکاتی چارگ و سیر نہ بوت ، آئی
 چہالی تہاشک و نچ و مانشاگت و لسانی سرالد و ہوشام و
 کیرے لبگت پُرشنگیں بانڈم و مہکان و شینگ جہار و
 زہری داہگاں کہ تو سنت؟

ڈاکٹر یک دمانے نشت پدا اشت عشت - رند و من
 و حال و گپت کہ سارکنگا رند آئی گوں دتی لوگی و ہیر ہیر کتہ
 او زہر و تہایک دوشہات ہم جنگت -

ہے شپ و ڈاکٹر و چہ درمان جاہ و لوگ و وا ترنگت
 شپ آئی گوں دگ سنگتے و روپج کرنگت - سہب و گس و اہک

تہ بانک دتی کٹ و سر بسیار کہتہ - سرچہ و پیر و داب آر دکیں گویا
 پورکیں شیشگ ایرانت - جھٹ و تھا آرڈرمان جاہ و سرکنگت
 زماناں پرچہ من و مدام ڈاکٹر وائی لوگی و باردا شینگ بیت -
 راہ و وہ سے ڈاکٹر راگہداری ڈک لگیت نزدیں درہاتے کنت
 اوگوٹھے آئی دیم و سرتالانین ناکام و چنت کرچ گیش بنت - بانک
 مہیندر ہم دہدوہد سے دیما کہیت - من و گوں کویپ و گندیت تہ
 چانی تہ شروع تامور بیت او لنگنی سرالد و تالانین ہوشام
 جہ جنت -

ہر کدیں کہ ڈاکٹر و درماں جاہ و دیم و سیاہیں موٹل و ہم
 کہیت تہ شینگ ندلیتگیں تر سے و بدل بیت اوگوٹش
 پما توار و راہاں بنت - چو گرانیں بانڈم و کہ مہکان و شینگ
 آئی آسرار و گیش کنت او ہما حال توار سے بیت و گوانک
 جنت -

بانک مہیندر و داب آر دکیں بڈ سے درماں وار تہ
 فوں آئی زند بارگیں و سگے و بستہ لو بجان

انت -

خدا المیاریت ہے بارگیں دستگ درماں جاہ و رنگ و
 ساری ماہ سدیت !؟

— ... —

سندھی انسانک

سیان سیم کھل

کافر!

ہمارو چ ء کر سیتل چوہڑاگوں دئی پوہڑی ء مسلمان بولگن
 مسیت چہ نمازی ء ہنچو پھرات کہ پاد ء جاگہ نہ بوتت
 مسیت سہجہ صیلی دچاگرد ء نمازیں جاگہ نہ کرت تہ دوریگ
 چہ مسیت ء دُن جوڑ بوتنت۔ اینکہ نمازی اسپد چہ عیشد
 بزرگیں روچاں یا ہاروچ ء کہ سینگ ء ہستندہ دشاہوکارے
 دئی پت برات دسیادے ء چہل پاد بکرتیں دگہ روچاں
 چخ نہ بوتت۔ سینگ ء ملا ء باز روچ پیش ء ڈاہ دالت
 کہ مرد چگیں روچ چہ عید ء ہم زیاست بزرگیں روچے، سینگ
 مہلوک ہم دین ء باز ہوک انت سینگ ء درسیں درنا پیر مرد
 نز آحتگنت وت سینگ ء ملا اسپد علی ہم پر کہیے سنبہنگت
 بنزیں دستار بگی میں جبر، نوکیں بازوار، دست ء براد دلپری
 آساو آسا ء سارا من ء چنگیں میح آئی وتی آسا حراب ء
 گور ء نزمیں ڈگار ء تہا نہو چک دانگت گوشے دین ء لکھی میں
 بیرک انت۔ مردھی ملا ء وتی خطبہ ء دپترگوں نیست ات
 ساری ء ملا ء قرآن پاک ء کڑدے آیات دنت ہتوند ترے
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء سپت و آئی چار یارانی شرف ء

تران کرت مٹا و گٹ و دوشی دقرآن پاک و شان و ہر یک
 نمازی و دل گرم دات ہر یکے و دانگ ہمیش ات کہ مٹا چشیں
 ویش تران و دیر ترعہ بباریت ۔ مٹا و ہم کسانیں آیت و نندگ
 و بدل و سورہ رحمن بنا کرت ۔ " فبأیء آلاء ربکسا کمذبان "۔
 و چہ ما پھر و حقا و سورے ۲۵۸ کرت ، نماز و رند مٹا و
 مینگ و مسلمان چشیں نیکیں پاس و پچ بویگ و مباح دات
 رند و مٹا و یک نماز پشیں مردے راہ دات کہ بدت سیل پچ ہڑاد
 آئی لوگ و بیاریت دوئیاں دتی جو پچ مٹ کر تکتنت اوسرحان
 شنگ سیل مسیت و زند و ادلی رند و پترتگت آملآ
 و دیما چار زانو نندوک ات گیں آنکشر آئی لوگی مٹلی نندوک ات
 مٹا اسید علی و کہیں زور و توار پر جت ،

و لوگوں دتی لوگی مٹلی و محمد و دین و منے ؟
 "جی واجہ"

"دتی دل و رضا و یا کسی ترس و زور و ؟"

"دتی جند و رضانت ۔
 "توجہ گوشے مٹلی !"

"من ہم واجہ" مٹا و سر جمل کرت پہ ادب پسہ دات
 مٹا و زور و زور و توار پر جت چہ نمازیاں پول گپت و
 شما گل شاہات براساں "

"ما شاہداں و بازیں نمازیاں یک توار و پسہ گردینت ۔
 مٹا و دتی مور دانگ مسیت و بان و نیمہ کمال کرت سے"

رند ء پدا گوانک بختے ، اللہ تو ہم شاہد سے ۔ تو ہم شاہد سے ۔
 نون ملاء ء چھ سیتل ء حبت کرت ۔ روچک دار سے ۔
 ء رگوں جماعت ء نواش پڑھے ؟
 ” بلیے واجہہ “

۔ ریش ء ہم نہ سائے ؟
 ” ریش ہم داراں “ سیتل ء در آئنت
 ناگت ء ملاء ء ہم سیتل ء گوشانی دراں کپت ، سہرہ و
 کسانیں بچہ در ۔ ملاء ء پرماں کرت ۔ سہرہ ء دراں ہم گوش
 ء درکن دتی لوگی ء بد سے اسلام ء پہ مردین چک ء سہرہ
 پوشگ حرام انت ۔ سیتل ء سہرہ چھ گوش ء ترکت در کرتنت
 و پہ دتی جن ء نیمگ ء تچک کرتنت ملی ء زرت دتی گشان ء
 لب ء لبنت ، ملاء ء پدا سوچ کت
 ” شراب نہ ورے ؟ جوآ ء لیب ء تو پہ کین ؟ “

تو بہ انت واجہہ “

” جزاک اللہ ، جزاک اللہ “ ملاء ء بے میار گوشت ء کین دیا
 کینز ” سیتل دیمتر ابوت ملاء ء دیم ء نشت ، ملاء ء پرماں کرت
 ” جو ؛ لا الہ — سیتل ء دپ ء رد کرت ” لایلا “
 ” نہ — نہ — ملاء پدا یک یک نوز گیشنت و گوشت — لا —
 لا — لا — ہا “ سیتل ء یٹ کلیمہ در برت
 ” ہاں — جو باریں — لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ ء
 ” لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ ء شری ء سرا کلیمہ دنت

کلیں نمازی یک دین ءو ریں مردے ءو اللہ وائی رسول ءو
 درس کشنگل شات بوتنت نمازیاں مولا سیتیں وائی لوگی ءو رامباہ
 دات یک نمازی نئے ءو گٹ ءو پھر ءو اللہ اکبر ءو ہکل دات درسیں
 نمازیاں انہیں پسے دات کہ مسیت ءو بان لڑگا کپت - رند ءو ٹلی ءو
 کلیمہ و شہادت دپ ءو دنیگ بوت - لے کاراں رند ءو ءو سیتیں
 ءو نام حث کرت "نوں تھی اسلامی نام انت - عبداللہ ءو ادگون ٹلی
 ءو دیے چریتیت ءو تھی نام انت فاطمہ ءو نمازی پاد آئیگی بوتنت مولا
 ءو گوشت کیں ادکن ات ایشانی نکاح بندگی انت مولا ءو
 عبداللہ و فاطمہ در بینائی رضا کپت و "آمنت باللہ ءو دانگ
 بنا کرت -

چہ میگ ءو کیں گتہ بیل و چوہڑ آئی کھانی نوک ءو جاک دکو کارے
 رستہ گت جنیں جہانم اتنت دست ءو شانگ دزور زور ءو چیمہال
 کنگ ات - مردیناں وتی سردار بھگن مل چاگرد کرنگت جہاتاں
 و پچار ءو اتنت - سردار بھگن مل چہ لے ہیر ءو سک پدر و بیگت
 ہجو کہ آہے حال ءو سٹی بوت آئی سیتیں ءو پہ میٹر مرکہ برت -
 وتی دینی کتاب گیتا ءو سوگند دات آخر ءو پنچا مت ءو بچی و دیوان
 ءو دیماں وتی زردیں دستار آئی پادانی چک ءو دور دات بے
 آئی سردار بھو پھرا چوٹ در آئینت - سردار چوں کہ ترا سبجیت بکن میں
 وتی دین ءو الم ءو بدل کناں
 "بے تو دین ءو پرچہ بدل کشنگلے ؟"
 "ہر کے رضا"

” نیت سیلے؟ “

” من ، دتی دین دوست نہ بیت ، سیلے ، گوشت گت
 رام - رام ، تھی دین مذہب ، ہے انت کہ ترا دوست نہ
 بچے؟ “

” شہ سردار تو بگومائے آں؟ سیلے ، پول گپت گت .
 ” ماہندو آں ماہکالاں “

” ماچرنی بکالاں ، بکال مردگ ، سوچنت ، ماہراں کڈھے کڈھے
 ” مئے دوو انت ، سردار ، درانت

” بے ماہہدار ، پرچہ طلال کناں دراں .

” مئے دوو انت ، چہ پت پیرک ، اے دوو ماراگون انت ،
 ” اے تہ مسلماناں دوو انت . “

” آہانی دوو ہم بے ہم انت مئے ہم ہے وڑ انت “

” گڈاں توچہ پیہم گڈھے کہ ماہکال آں؟ “

” بکال نیاں گڈاں ماہے آں بے نصیب “ سردار چڑھت

” نیم بکال نیم مسلمان ، جون میس ، گردن بڑ ، ”

” سردار بگن مل پہ دمانے بے دانک بوت آزانہ سجدت ہے

” بگوشیت آئی ہیر پیرت . “

” خیر ماہر کس کہ ہستاں پرچہ دتی دین ، بدل بکناں؟ “

” مسلماناں دین دوست بیت ، “

” مئے مہذب مئے دین زانکہ دروگ بریت . “

” ہوا مئے دین رد انت “ سیلے نوں ڈڈاں بھارت . “

پنجائت و دیوان و لشکر سہیلانی ہوں گرم گہت ، موتی گوں
 سے ورنہاں چست بوتنت کر سہیل و اس بد نمیت بے سردار و
 دست بست ، منت کرت ۔ " لارہ پر جنگ چڑھنا کارے شرنہ
 بیت ، مسلمانوں کے مرد و راجہ دتا نیت کرے "۔

لے ہیر دیوان و دل نکشت کھا امید علی پہ چٹ تائیت و پیش
 نامہ ارات ہے دیر گورال آلم پہ تائیت و کھا و گور و کاکنت ۔
 ترا مسلمان دین و چہ دوست بیگ ؟ " سردار و پر شنگیں
 ہیر پانہ دات ۔

۔ مسلمان جو حق میں برات و یک دگر و برات و تپاک انت
 بے سے مہلوک نیم بکال انت کہ و ترا بزرگ سیکھنت نیم بیل انت
 کہ کذات نیاگ بیت "۔

سردار پدا چپ بوت ، ہیر بیک راست ات
 سردار و کیں گڑھی گت پدا گور شنت و سینیل کوسمان
 بوجے پدا ماترا دلی نیک و سہلاں ؟
 " بگند گڈاں تو چہ جسو و ہم دل و بھو سردار و نون پاترے پات
 جسو و لوگ و سہیل و سخی میں گہارات

" من شے پاڑہ و نیایاں گوں دتی مسلمانیں براماں رواں ، من و
 سکی دستور ہی و دگر نہ نمیت ، پزاں گہار تہن مرت شنت ۔
 تنے دمان و سردار و گول میڑ و منت ات اٹرا خیال ات کہ
 سہیل پشوماں بیت پے سہیل و نفدیں جواب و اول زندگی گہار و
 مردگ مارگ و سردار و دل و دت کرت آئی گو شنت "۔

سیتل پات کنے - اسپ ۽ زین تنگ و سزاں حر و سزاں
۽ آہناری بورے نہ بیت -

پنچائت ۽ دیوان ۽ پر تنگ ۽ سردار پھگن ۽ جسو سیتل
ششائت - بے سیتل ۽ جسو اردتی جیتیں گہار ہم نہ مزینت گوں
امید علی ۽ دانگیں نول ۽ آجمہ ۽ روح ۽ گوں دتی لوگی ۽ مسیت
رت ارد کلیمہ ۽ دنت مسلمان بیت - ہے ہیر ۽ خاطر ۽ چوہڑانی
زال کار و مردیں جتا جتا چ اتنت زارو جاگ رستہ گت -

مسلمان بڑیگ ۽ رند سیتل پہل بدل بوٹ ، نون آئی
داستہ گت ، ہر پنجیں نماز جماعت ۽ پشت ۽ وانگ ، مسیت
رہت روپ ، آپ پھر کنگ ، تگر ڈو تھڈا ہانی چیر گیگ دتا بنگ
آئی پیگ ات - قرآن پاک ۽ حُب ۽ آئی ما ہے کیے ۽ سری
دینگی کتاب دُر بُرت نون آسپارہ ۽ وانگ ۽ ات سُب
پاس ۽ نماز ۽ گڈ ہم روچ قرآن پاک ۽ وانگ و وظیفہ ہناں
مومن ٹہنگت -

گکا امید علی گل ات ادب نمازان ۽ پنت و سکیں ۽ آئی
وہد ۽ عبداللہ ۽ دردر ڈستت - مینگ ۽ مسلماناں ہم عبداللہ
آئی لوگی ۽ باز خیال داشت ات ہر کی دسوری ۽ گوں اتنت عبداللہ
وقی نونیں زند ۽ شات و دلجم ات - یک روچے عبداللہ ۽ گونڈیں
زانک چھوڑتی ماما ۽ لوگ ۽ آحت آہاز نگور ات گوشے ، ماما -
مات سک نادراہ ابت پس ۽ گوشے زوت بیائے -
"تئی مات نادراہ ابت ؟ - خدا دراہ بکنے - چنچو ، من گوں

سردار بھگن مل ء قول دانہ کہ آمیتنگ ء نیامیں ۔ دتی مات ء سلام کرن ۔
 بے پنجو ء محال دات کہ دوشی منی پت بختو سردار ء گور ء پر تو موکل گریگ
 ء شتہ او دتی پاکٹ سردار ء پاداں دور دانہ ۔ آئی موکل دانگ ۔ تو
 مات ء چارگ ء پیرو آں ۔

”جوان اہنت سردار ء کہ موکل دانہ منی گردن بند نہ بیت ۔“ عبداللہ ء
 در آئینت رند ء گوں پنجو ء دیم پہ بھیل دچو ہرانی میتنگ ء رداں بوت
 گہا مل رنگل ء بھونڈانی تل ء ات عبداللہ جو ایلں ساعتے نشت ۔
 در ء ہو کا بوت ، عبداللہ مردچی پدا چو ہرانی میتنگ ء گردگانہ انت ۔ حال
 ملاً امید علی ء سرطوبت آئی یک نماز پوشیں مردے سلطان ششنتاں
 راہ ء سلطان گوں سردار بھگن مل ء دچار کپت ، سردار ء سوچ
 کت ۔

”مئے میتنگ ء بخت چہ طور پاد آحتہ کہ تو ایداں گردے“
 ”من عبداللہ ء رند آتنگوں“

”عبداللہ ۔ ۶ ہو ، ہو سیٹل ء گوشے ۔ آوتی گہار ء چارگ ء آحتہ
 سردار بھگن ء تر نہیں بچکند گے ء گوشت ۔ بے تو آئی دُمب ء
 پرچہ گوں ۶“

”آئیں برات ء مسلمان ۶“ ۔ سلطان ء گوشت
 بے آنہ جہیت ۔ تو برد آکیدت ”سردار ء مورکھ مجنبت گوشت
 ملاً ء گوشتہ ہے دمان ء بیت ، سلطان ء گوشت ،
 تے دمان ء سردار دسلطان ء ہبر ء توار توار اشکنگ سلطان
 ء دیست کہ عبداللہ در کپتہ پیدا کنت آنزیک آحت او گوشتہ پہل

کے سنی گہسار نادراہ انت من جبت ء آتکلوں ۔

• شازاں کہ سیتل دھلی دارث دہنم انت کہ آٹرائے تک
 نیلت • سردار ء زہر ء سوچ کرت ۔

• ہوئے سلطان ء ہم ترسی پسہ دات

• شر، ایک سو بے کناں اگر سلطان بھیریت گڈاں شما آئی ہیں
 گور کن ات ؟ • سردار ء دیکھ گپت

• پرچہ نکناں • سلطان ء گوشت

• چوں گورے کن ات • مولدی ء پرماٹت ؟ • سردار بھگن
 گوشت ۔

• نہ مئے مسلمانیں نیاری ء یک نہ مردے چشین جنورام ء میر
 کنت • سلطان ء در آئینت آئی خیال ات کہ بلکن بھگان مل ہم مسلمان
 بیت ۔ بے بھگن ء ناگت ء دگر سوچ کرت

• اگر ٹلی بھیریت گڈاں شماگوں سیتل ء سانگ بندی ہم کن ات
 سلطان لے جبت ء ہیکہ کڑت لے خاطر ء کہ پت پیرک ء چہ دود
 ہمیش انت کہ قاضیگوں قاضیالی ٹک ء شیخگوں شیخان ، کارانی
 انصاری دت ماں دت ء سانگ بندی کنت ۔ کس ہم دتی جہنگ
 بدریں ذات ء نہ ونت ۔ سلطان ء ہیرنہ کرت ۔ عبداللہ پہ بے
 تاہیری سلطان ء ویم ء برے دتی سردار ء نیمکا چارٹت ۔
 سردار بھگن ء دتی جبت پلا ناچہرنیت ۔

• اگر ٹلی بھیریت گڈاں شماگوں سیتل ء • • سی ۔ سانگ • • • ؟
 سلطان ء جوہریں ہکے دات ۔ ذتی دپ ء پت ۔ کس دتی پت پیرک

دودء، پرورشیت تو مارا بد گوشکائے - زانے ایشی آسہء -
 سردارء، مہکے ہیرچہ سلطان ءدپ ء اشکنگی ات آئی
 عبداللہء نیمگا چارٹ او گوشتے

اسیتل ولیت ء - ایٹ ائت تئی مسلمان - تئی او
 ایشانی دوستی مسیت ء چھترانی چیرگ و نماز ء ہواری ائت
 - دیتے - -

عبداللہء گوشاں زوریں ہمیشگے پرشرت آئی ہم تہا ربوتت
 پاداں پلہ دات، سار کنکارند آئی سردار ء پنجگ گپت لوپہ
 چوٹانی کلاں پرگشت - دومی روچ ء آئی دیوان ء ڈنڈ پھر
 کرت نرکیں گندیں گوڑم ء جاں ششت او پداوتی دود ء پیما
 چوہڑہ بوت - عصر ء بانگ ء یک نمازی لے ء شہ ملآء
 سوچ کرت -

ملآ عبداللہء دتی دین چوں زوت مرٹ کرت ؟ - ہوربات
 کافرینٹ کافرانت - ملآء دراہینت -

پشتوا زمانک

نیکی بدحرام

نوردز که سوکل ۽ ردچانی گوازینگ ۽ چه شهر ۽ آنگ
 ہمارو چاں پہ پوریات ۽ حیران ات ادسجین ردچ مہنگ
 چلندت عمران ۽ پت چه دیر زمانگ ۽ پہ پوریات ۽ شوہان
 ہندوستان ۽ شتہ گت اوہود ۽ بوت - ملک ۽ بہرو بانگ
 زند عمران ۽ بیگو داہیں پت ۽ ترگ آہیگ ۽ ہیل ات بے بان
 مہنگ ۽ زند کہ عمران ۽ پت نیاحت پہ عمران ۽ زند ۽ تیر گ
 سک گراں بوت -

عمران ۽ دہ درجہ دنتگت دچکاس ۽ سوب ہم بوت گت
 نوکری دلوریات ۽ راہ دور بند اتنت ، ہر شہب مات پرت
 دتیر کو کہ چو گوک ۽ گلک رد دینت گنت بنجاہ ۽ سراورگ ۽ ایہ
 سج کارے ۽ ینائے برو مہندے ۽ نوکری ۽ پٹ دشوہان ۽ ہجو
 بون پہ عمران ۽ چه سگ ۽ در اتنت - بے نوکری دلوریات
 پٹ ۽ ۽ نہ کہتہ کہ عمران ۽ بہ چتین بیار تین ات - عمران ۽ ہے
 ردچاں دو کار اتنت گیشتر دہد وارش ۽ گور ۽ زندگ پامینگ ۽ ترو گورد
 ادایشی ۽ گد کہ ساعت مر گوستیں چه جنگل ۽ داریا بوت گت ۽

بھری بست دکارت لے ہم واتی دل ولس کرتت کہ باز نہ
 ودانہ و پوریات تہ کرتگ لو آئی ہے بھری پہ ودانہ و تندور
 واسنہاں نہ رتنت ۔ مات ہر چنگ و روجے ودانہ و ایرکنگ و
 ہم عمران و دہیل نان پھر سیر نہ تہ نیم سہر و رستت ۔ مات و
 ہم لوگ و پیشیں مڈی و پشت نہ کہتہ گت نہ جو انیں پوریاتے
 دست و آت چہ ہسایگیاں چنکے دان یا تاسے آرت پہ وام پور
 زرتت ، خدا ہر کسی والینوک ایت جو سٹ ایشانی و ہر گوزان ات
 روچے و عمران گوں نوروز و دُچار کپت باز پہ منت و سپنکا
 در آہیتے نا کو اپنن جاگے نوکری و در بچ

نوروز و عمران و کند و چارمت چہ روز و زراب و نیت
 کاری تاڑتیلانکاں آئی ولیم چومک و سبز گشتہ گت جہد سے
 چولا گری میٹش و دگاوران ات ، ہے خیال ات کہ انوں نہ انوں
 ترگز گیت کپیت ۔

عمران چہ نوروز ہر دیر سبادان ات ۔ آئی دل پرد لبوت عمران
 و نہ بیچ چو بیچ و نہ رنگ چورنگ و نوروز و آڑا واتی پلگار و
 پنت سگین کرت پدا سوچے کرت ۔
 " بچہ ، چنکس و رنگے ؟ "

" امبراں دہی درجہ ہر چکا سوں در برنگ ۔ "

" چو بیچ نوکری کرت کنے ؟ "

" جاگے وانگ جا ہے و استاد و ہند برتیں سُرات "

" بچہ ، پرچہ دیترانہ والے ۔ "

” پچھے ہواناں ، ماپے یک بیلے ء نان ء مستجاباں ۔
” من اگہ ڈولے بکناں کہ تو نوکر ہم بہ بیلے او دیتراہم ہواں ۔

گڈاں صلاح ہی انت ۔

” ایسی ء جوانتر دگر چے بہت ناگوہاں ۔

” عمران د نوزور دیر سیاد اتنت بے ایسانی کہول گوں بیکر گوں
مدام ء دژ مندار دلطائی اتنت ایسی سبب چہ بن ء عمران چہ پنت
پر پیش کاری ات کہ دو میں کہول ء گوں یک دگر ء نہ کہت گت الے
حال کہ نوزور ء کہول ء سر بوت آیاں نوزور ء پنت سکین کرت کرگں
عمران وائی کہول ء لے نیکی ء مکنت بے نوزور ء لے بہر نہ زورت
آئی گوشتن ایس ات کہ ددیں کہولانی نہ ٹہندی ء سبب عمران ء
پت ء کرتگیں کار انت عمران چہا بے گناہ ء در شگ بہ ہیٹ سہلان
ء گوں کس ء ہج بہی نہ کرنگ

نوزور ء لے رنگیں نیک داہی ء نارضا میں کہول ء دپ بست
موکل ء گوازیگ ء رند کہ نوزور شہر ء برگشت عمران ء راہم گوں نہ
ہلہ کرت ، چنت روچ ء تگ دتاچ دشو باز ء نیٹ آئی بہ عمران کہول
در گت ، عمران ء روچ ء وقتی نوکری کرت ، شپ ء یک کابلے ء ورتت
چنت سال ء تھا عمران ء بی لے چکاس ء سوپ کرت چے چنت سالانی
تھا آئی نوکری ہم پکا بوت ۔ لے کلین مد ء نوزور ء لوگ بہر مردم ء
عمران ہر ہمیں خدمت کرت ۔ شہب بیگہانان دتام ، جراتی شہرنگ
گنڈگ او دراہی نادراہی ء چست ایر ء آئی لوگ ء مردم پادانی سرا
اوشوک اتنت ۔

بی کے ء رند عمران ء پالم کے کنگ ء او ماں کرت او ہمیشی پیگ
 ء پہ ماں نور ء وانگ ء ہم جہد بخت ، دو سال ء اندر ء
 عمران ء ایم کے ایل ایل بی ء چکاس ء سو ب بوت ، انوں آئی
 علمی لائق ء سبب ء نوکری او ہم مسغب و درجہ بزرگ بوت ۔ جہل
 بالا عمران ء نام پرشت آزمین حاکمے ٹہرت ۔

تے حد ء رسگ ء کے ہم عمران ء سیاد نیت ات نوں
 چاریں کنڈاں آئی سیاد و عازیراں جہ جت ۔ بت ء ماں
 سندوستان ء بیج ء نام تواریہ شکت کہ داننگ و حاکم بوتہ آچہ
 سندوستان ء ارشت آنگ بت ء جو این کے پھولت نہج ء
 سانگ کرت ۔ ڈھل دماہر بوت سیر و عاروس بوت بگندخت ء کہ
 عمران ء سانگ بدی ہمالوگ ء بوت کہ آپہ نوروز ء او آئی
 ٹک ء ہوناں تنگ اتنت عمران ء جن کہ لوگ ء آنگ ہرچ
 ء سچک کورک ء عمران ء چماں پیگ بادینت ۔

نوروز مزں ڈوٹریں مردے ات ۔ آئی چشیں گوات شلوری
 ء کمار نہ کرت ہنچو کہ پیش گیش ء گوں عالم ء سندو نیاد ات ہج
 پرکھ نیاحت پد امر و کماش ات چنت و ہد ء رند پنس بوت
 لوگ ء آنگ نشت ۔ نوروز ء چہ ورنائی ء حیل چک ہم بیگاہ
 پہ گرد چرد سواد ء درکپت ۔

بیک بیگاہ ہے نوروز چہ سواد ء برگشتہ گت کہ راہ سرء
 بیک بزرگ بالا دجھان ء پھری اسپت کو چین وٹسلیں مردے
 ڈگ لگت نوروز ء پہرہ آورد نوروز ء دل ء خیال کرت مردانوں

نہ انوں سلام دور دنت بے آبلے توار ء چہ نوروز ء کز گوزرت
 پدا یک روچے دوستانی یک دیوانے ء یکے ء گپ جت
 کہ عمران ء یاز دل ء کرتے من راہ ء گوزگ ء بیتگاں
 نوروز ء من دیتے بے سلام ہم نکرتے نوروز ء سرحت
 کرت آزمان ء نیمگا چارست دگوشنے

درگیٹیں من ء چشیں و سے بوئیں کہ گوستگیں بار یک
 یک رندے پدا بر بستیت - عمرانی دتی دور ہاری ء اومن دتی
 نیکیں نیت ء پسر بنداں -

بخاری

ملایا و کتہ

گلک و پانگ

شاہ کھمبایت و بادشاہی و سری چنت سال در مانگ
 سک پر آشوب گوشتنت ، ہرنیگا ڈاہ و شورمل ولٹ و بے
 راہندی و چہ اُس سک بے تاہیر و خوارات ، بادشاہ ووت
 ہم بادشاہی و سچ نیست ات کہ شپ و روچے ماں شراب کہا
 و گوشتنت - ملک و چنت ایر گیشتر و نائب و وزیرانی دست
 و بونیک و حالت کہ باز گینگ بوتنت بادشاہ و ہم سار کرت
 بائیں نائب و وزیر در کرتنت اد کستری ستری کل و تی یک نائبے
 دست و دانتت او چند سے پداوتی شراب و کباب و ملار و
 کھت نائب و نام ات رھاظ آہنی پیش و کڑے گہودی کارم
 کرتنت بے مردم و دن و جو فہ و کہ راہ کرت گڈاں
 خیر انت - نائب ہم جو فہ و کھت - او نہیں دسکنڈے کرتنت
 کہ چند و کیگ پر بہ بیت مرد و یک جار سے چہرنت ملک
 و بے راہندی و بے تاہیری و ، خواری و نیز گاری و سبب
 ایش انت کہ بادشاہ سلامت چہ رعیت و ناوش انت -
 شاہوکار و دہقاں باکدھیکی دسوفات پیش کش جنت کہ بادشاہ

اچ اُکس ء و دش بہ بیت -

دومی سبب ء کہ اہلس ء میر و ٹکریاں بازیں ٹیگی دسوز
 پہ بادشاہ ء دیگ ء آورت ، ناب ء نیموں کرت "بادشاہ مراد
 لے دماں ء داب ایت ، واژہ ء ٹوہینگ بے ادبی ء بیت
 چو سبیت بدبارت او کلائی سر ء گار کنت - من و ت شاہ
 تب ء چاراں او شے تحفہاں پیش داراں - شمارا موکل ایت
 چنت دہد چوش گوشت ناب ء شاہوکار دہستہندی مردانی
 نام ء لڑے جوڑ کرت اد پہ ناچی میں سبب و نیموں ء دست پہ
 لٹ و پل ء شہارت ، ہبرے بہ بیت مہیت شہلس ء مزین
 ملام ہنگ دہنگ بناکتہ ت بے دومی دیم ء گوں دُر و ڈنگاں ہم شوربت
 آہاں مہلوک بولوگ جت پہ دزی و بھگی خزانگ چ کرت ، ناب
 ہم تپی ات - نون تہ چوش ہم بوت کہ سرکار ء جند ء خزانگ چ
 ڈنگانی دست ء حوذی نہ ات -

ردچے جار چین ء ڈاہ آورت کہہسا بیگیں ملک ء ارداں سے
 ملک ء سیم سراں پہ جنگ ء مچی کتہ ، بادشاہ ء فاب پیٹت شراب
 ء طارہرم ء ایراد کرت ، ملک ء ارداں پہ دیمپانی ء ماں دیگ
 بوت - ملک ء اُردے بوتیں کہ سلا ہے بزر تیں - نوکیں اُردے
 جار پریگ بوت بے سرکار ء خزانگ ء دلکے نیست ، اہلس جوگردن
 ء نوکیں گرانیں سننگانی لڑی گیجگ بوت عالم پہ نان ء مستحاست
 زرکے دات کرت ، بادشاہ ء دماں پہ ساعت حال رستنت
 آہنی چماں سیاہی کرت -

دشمن کسی تیاری جو ودارو نہ کنت ہساہیں ملک و ارداں
 ارش الگار کرت۔ یک دور پر چوٹکے نیم ایت ورتی دست و کرت
 بادشاہ و زندیں اُردو دشمن جو دسم میں ہند سے و داشت نہرت
 بے یکھیں چک و زالمول بیگناہیں اُلس دشمن و ارداں ورتی ہرجان و
 کنت او شہر و ملک اس دانتت چہ دیم ہر سال جو آریگ وڈا ہش
 اشت چہ ابرگشتت۔ بادشاہ کھمبایت ورتی ملک ہر لے ہیرانی و
 سک ملور و شکی ات آہنی ورتی ملک و تخت وزیر ہر دست و
 دات ورت جنگل و ہیکے کرت، روپے جنگل و گردان و یک
 دمقانی و کڈک و سرے کیت، گنذیت دردازگ و دپ و
 دو مرتگیں بیگ لونجان انت چہ دمقان و سوہجے کرت۔

“ایشی سبب ؟“

دمقان و پسہ ترغیت لے بیگ منی گلگ و پانگ انت
 بے پیشیں روپ نیستت کہ یک دو سہدار کار نہ بوتیں۔ من یک روپے
 دریا و گور و ورتا ٹھپٹ چاری بوتن، مال کاہ چرگا انت او بیگ
 گوں یکدگر و لیب و دلگوش انت۔ ناگت و چہ ڈنگرانی پشت و
 گرگ و دور کرت یک گتاچے بڈ کرت او شہ چمال اندیم بوت۔ بیگیال
 گرگ چم دت دلیت بے قمارش نکرت اسے ہرہ دروہ بازی و ہدیں
 آسرا انت کہ گوں و چک و درہتہ گنت۔

بادشاہ گرتی و کپت۔ ومانے ردا ہسر دے کنتے او دیم ہر ورتی
 شہر ورتی بوت۔ راہ و ہر جاگے کہ آہنی اڈ کرت۔ اُلس واد پریات
 زار ورتگ او بادشاہ و ڈوبارگ اشکتت، ورتی ماڑی و رسگ و

زوت گد بادشاهی بکلیں واک و اختیار و توتی دست و گپنت
 خزانگ و لیکہ چارت اچے ناگ گو بز ان وارنگشت ہر گیسر
 کچت گنت - بادشاہ و دو میں پنج وزیر و سر اجنت
 و چار راہ و سر اوزیر و را پھا ہودات ادھاکے پر نیت کہ ملک
 مسیت و تلوان دھیک غداری انت او غدار و عاقبت ہما
 بادشاہ ملک و کاراں دگوشش بوت ملک دیراں بیگت
 ارد و زوری و حال و دزد میکانی راہ پچ کرتگت - ریح راہ
 و جان این نہ ات نہ کس و مال خوندی نہ عزت و ناموس
 شہ لوگاں سہوک و زال کار دست و گپنت برتنت - اس
 سر کردہیں مردمانی یک ڈل و بادشاہ و گور و پریات و ایک
 کہ اس و ساہ و مال و عزت و ننگ و دلجمی و بدے
 جہد و تہب و جار چین و جار جت بادشاہ دت جہد نماز
 و پاس و مسیت و کیت ، حاکم و کارندہ - میر و وزیر اس کل
 مسیت و جپنت - بادشاہ و حکم دات کہ سے روح و زندہ
 کہ روح برکت بیت ہر مردم دتی لوگ و در و در کیت - ہر
 کے بازار و دیک و چار راہ و گندگ بیت آہنی ہون مہا
 انت او اگر حکومت و دست و کپیت بادشاہ آہنی گردن
 جنت -

ہر کس وے حال اسکت - دزانی سردار و بادشاہ و
 حکم فریت - دزاشپانکے کرت او جنت پس سردیان و شہر و نزدیک
 و یک در چکے پر ادبت - بادشاہ شب و لوگوں دتی کارندہ

سہا بیان شہرے تر و گرد و در آنک - دیک در راہ کل سن لخت
 بے گندیت در چک و چیرا شپانکے گوں بہتیں پسں داب انت
 شپانگ و راکار ندہاں ٹوہنیت - مرد چوں لٹاراں جہت پوت -
 تھی لوگ کجا انت - ایماں پر چہ و پینگ ، ترازانکہ بادشاہ
 و حکم و حال نہ رستہ ؟

نہ داہد من سنی ن اوں - شہ دیریں لکھے کایاں پہ مال و رہا
 کنگہ بادشاہ و حکم و رو و مرد و گردنش جت - او جون و را
 چار راہ و سردار بستش - ڈز اں کہ دتی سردار و اسے آسرد لیت
 دستش گوش و بڑت - بروکہ نہ ردے دزی شہ ملک و گاربت
 بہتیں روچ و رند بادشاہ و دار شہر و تر و گرد کرت شپ و
 چار پنج صد مردم بے سوہ دموکل و شہر و تر گا و گیگ کرتت کھانی
 گدن ہا ساعت و گڈت - ایکہ مردم و کوش و مہلوک و
 دلاں ہرم دیہار سے کپت - نوں قالود و خیالدارگ و مہلوک
 راہ و آگنت - شپ و وہیں تر گش یلہ وات - پنج و بد کرداں
 ہم پہ وت شہریں روچ ند لیت آہناں ہم دتر اراہ بند و راست
 کرت - ملک و ہتا ہر کتد و آسرات دابن و ماں شاننت -
 یک جھنے و نماز و بادشاہ و ماں مسیت و سر کردیں سرکاری
 کارندہانی دیوان و سند دنیا د کرت او جارجین و را برات منی اے حکم
 و چار و گردیں کہ اُس شپ و دتی لوگانی در گہہ و مہ بندت
 او پہ دلجی بڑ و سپنت ، اگہ کسی مالے گار بہ بیت شہر و پٹیوال و
 حال بدنت - حاکم آئی مال و شوہا زکنت - اسے چار و دو ماہے

گوست بے نہ دڑی چہوت نہ کس ء زنگ آدیت ۔ مملوک نام
 دلجم انت ۔ انا گاہ ء ردھے مزین شہر ء سوداگرے بادشاہ
 ء گور آنگ او ڈاہ ء آدیت کہ ددشی ارج منی دکان ء ڈرت
 چار صد تامل رزیم دڑی کتہ ۔ بادشاہ ء دتی صندوق دار ہوں
 کرت ء سوداگر ء چہ سرکاری خزانگ ء چار صد کلدار دینگ او آنگاں
 سر یہ سرکنگ یہ بیت لے منی گناہ انت کہ سن ملک ء تھا ایسی آنت
 سر بیونی ء بر جاہ کرت نکلگ ۔ رند ء بادشاہ ء سوداگر
 را سوگر کرت کہ لے دڑی ء حال ء گوں کس ء مدت ۔

دگر جہہ ء روچ ء چار چین ء چار بیت ، بادشاہ ء
 حکم انت ، شہر ء دڑیں بالیس مردم جمعہ ء نماز ء سپہ مسیت
 ء پنج بہ بنت ۔ نماز ء رند بادشاہ ء مسیت یہ کلبیں درگہ
 بند کنا نیتت او حکمے دات ۔ دوسے روپہ ساری یک سوداگر
 ء چار صد تامل دڑگ بوتہ ۔ رو برکت ء ساری ہے دڑ
 گرنیک بادشاہ ء دست ء دینگ بہ بیت نہ کہ کھانی گردن جنگ
 بیت ۔ "عالم شہ مسیت ء در کپت ہر کے ہوش پر مت شہر
 سر کردگ پنج بوتنت ۔ پٹ پول بوت او رو برکت ء ساری
 دڑ بادشاہ ء دست ء رسینگ بوت ۔ بادشاہ ء دڑ ء گردن
 جنائنت ۔ چہ لے حال ء وزان ء ہنچو بہار ء گپت کہ یک
 یک ء شہ لے ملک ء درشتنت

روچے پدا بادشاہ ء ضیر و کار مستراں شہ پول گھول
 کرت ۔ دڑی دہل لٹ ملک ء کجام بہر ء نیاست بیت ۔

کار بینی کو چگ و اے پسو و اشنگ و بادشاہ و
 پرماں کرت ہے کو چگ و نزد ہر یا ہانی سرا بپ بکنے اور کاری
 کارنگ شدہ دیر و چاری بہ بنت .

اے ہر دزر چنگہ رو چ راہانی سرا ایر بوتخت بے کے و
 اے دل نیست ات کہ چاں پہ اے مالاں چت بخت و بچارت
 ماہے و زند ہے زرد سہر بنگ د نیست گارانی نیام کہ بہر و بانگ
 بوتنت ہر کس و دتی حق است انت . برد کہ برد سے دزی ابدی و
 میرانی شہ کھسہایت و کار بوت نون اورد ہم اینکہ تیار ات کہ دنی
 دشمن و ڈکے بخت بادشاہ و ارش کرت ارچہ زوراکیں
 مہاسایگیں ملک و دتی شہر دکلات ہر گپت انت او ایجی و
 سوہ و کنگ و اللہ پاک و شکر سے گپت و

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, mostly illegible.]

بنگالی ازمانک

سرت چند چھٹیری

شکار۔

چرنو ۽ ملکس ڈگار سن کپتہ گت بگوشے اے ڈگار ۽
 بھبھری روچاں کشار سے نہ بولتہ۔ چو دست ۽ دل ۽ پھوٹ
 جوڑ بیتہ گت امراں تیرمہ ۽ گرم سک زردات کشار کپتہ
 کنے دھرب دھباب ۽ ہم چو زراب ۽ جل کتہ گت
 درچکانی تاک وین مشپتہ گنت و بگڑ بیتہ گنت بود کور
 ہشت گنت۔ ڈگار چو تاپک ۽ تپسوک ات امپرانس تیرمہ
 ۽ لار مٹی بنگال ۽ ہر ہند ۽ گرم چہ پیش ۽ دوسری گیش ات
 اُس تہ بنی آدم انت چہ قہسریں گرم ۽ دستاں سہدار
 و بالی میں مرگ مس بال ۽ مرتنت۔ عالم ۽ دست باکیں
 پروردگار ۽ دیما پ دسا ۽ تالان انت کہ گوں وئی ہرنی
 رحمت ۽ ہور سے بیاریت

چرنو ۽ کل ہے ڈگار ۽ یک سروگ ۽ ات۔ دیوانی
 سپو دیرانت کہ کرد جگ بونگ چہ راہ ۽ دپ ۽ مردم ۽ ہم
 شانک بدایتیں کل چہ تہا پیدا در بولت۔ کل ۽ دپ ۽ گوں
 منک ۽ آہنی اکیں مٹی یک بڑ سے بندوک ات کہ

دریں پوج ء اچ ٹنچ ء پلینگے - گس ء ہر مردم سنی دشدھیک
 آت - چر نو مردھی چہ صیباہ ء تاں دیگر ء پہ ماہیگ دلوجہر
 دانگے ء دام کور ء دور دات دکونات بے شمار سے ہم نہ بوت
 گس ء چہ ذی ء چکے دان ہم نیرت آت -

دام کو پگ ء چہ کور ء بیرہ کنگ ء دہد ء آپہ سوز مانیں
 دلے دتی ڈگار ء نیام ء ادشتانگ آت - ڈگار چہ بے آبی
 ء ترکستہ راٹر راٹر بیہ گت دتی ڈگار ء اے بدیں حال ء گندگ
 ء چر نو ء چماں ارساں شیوگ کرت - آرزو ندانی سرانشت پہ دل
 ء بہر دلویریں دانگے دستے ڈگار ء سرانشت - آہنی درست
 شنگ - ڈگار لہڑ کنگا آت - آہنی دتی چنک حاک ء پھر کنت
 ادگوں دت ء تران ء کپت

ڈگار دہقان ء مات انت - مات ! من ء بگوتی گوڑانی شیر
 پہ دتی چکاں پر چہ حشک بوٹہ - نوں ما بزگاں کئے رودنیہ ؟
 بازیں گریوگ ء چر نو ء ہیگ دل ء پُرشٹ ارسانی آسے
 ڈگار ء حاک ء چوشٹت - بے ڈگار ء جل کرتگیں دوزح ء
 آس ء ارس کدی توسینت کنت - آہسداگوں دت ء
 بصیر گکا آت -

مات باذی کلگ ء شاہوکار پدا آتکلت - کہ دتی ڈگار ء
 سودا بکن - بے تو بگو کے دتی مات ء ہم بہا کنت ؟
 آہنی مشت ڈڈ بوتنت ، دل ء تہریں - انچکے جیل
 کپت ہے دمان ء آہنی لوگی ء چہ پُشت ء توار پرکت - توار

نہ اشکے؟

بچے ۽ زاناں؟

”پادا برواں شام کناں - بھٹ سرد بوتنت - باز در نگر
 بیلے - من گوشت دانگے ماہیگ دست کھیت بے دام
 اڑت دڑوت - آہر دو پہراہ بوتنت -

”رگھو چون انت؟“ آہنی دتی مستریا پور دے جبت ک
 ”جوان انت گڑنیک ۽ دانگاں دیم پدا کرنگ بے مری شانو
 انت دراہیں بوج دستانی دل ۽ بوتنہ بز ۽ شیرم خشک کرنگ
 شانو بچے بدیاں؟“

”بذ بے کاہ ۽ چوں شیرونت“ چرنو ۽ گین سارتے ۽ گول
 وات۔

”چر کل ۽ پل ۽ کیوں پلا بر دسین نہ کہ جو س شدہ ۽ کرت
 ”ماہے گیش انت کہ ہو رو آر سے فیت لے حال ۽ ما پوں
 زندگ باں؟“ آہنی لوگی ۽ دتی شار ۽ پلو ۽ گول اس گپنت دیت
 کرت۔

”ہرچی کہ مئے طالع! جمر ہرچ بندت دکا مینت بے آپ ۽
 ہوگ انت کہ نگوارنت - ہرچور کہ خدا ۽ رضا ۽
 ”خدا ۽ قرالوں - شدہ دنا دہاری ۽ مئے لوگ در گہت۔
 ”ہل چیں اندہاں - چرنو دتی کل ۽ دپ ۽ رستگ آہنی ۽ چ
 کل ۽ پل ۽ کیوں پلا بر بہت روسینت او بز ۽ دیمادور دات۔
 ”ہاں - ہاں - بچے کنگائے آہنی لوگی ۽ پ بے صبری تو لکرت

ہور ہر گے بیت کل چہ آپ ء پھر نیت مردم ء چکاں پر نوانے
ہم نہ بیت ۔

ہورے بیت گڈاں گنداں مروچی ء ایات کن ۔ اکل ء
یک کٹے ء ڈگار ء سراچار زانوشت

دوسے روچ ء زندہ لوفتی کل ء روپ ء عنہا دندوک ات
ددیں چک نادراہ انت ، پتینکاں سیار میں ہمہ چونہ لبیت ، ندراہی
ء پیش ء یک چکے پلت سے ساگیں جوڑ جکیں چک یک دمانے
تپ ء آہناتی چمانی کل ء سرت منت ہمیکس درمانے نیت ات
نوں دہیں زہگ نادراہ انت ۔ لوگ ء پرخ مڈی پشت نہ کپتہ
لنگار دہقان ء دست بازو انت نیت بہا پوت ۔ لوگ
ڈکال ء دتی ہر جان کرت انت

مروچی شاہو کھدیا ڈگار جو بہا زورگ ء انگلت ۔ چرنو ء
دست سرا انت چہ باز دیر ء آہنی چسم دتی ڈگار ء سک
انت ۔ شاہو کار ء لیس ماں لیس کزنگت کہ ڈگار ء بدنت بلے
چرنو چہ آہنی ہیراں باز دیر گرتی ء تہ ء ادثرنا ات ۔

چنناں ! من ترا پہ پوشیں اندوہ ء دلیت نہ کڈاں چشیں
ڈگار تھی چندہ کار ء کیت اے ڈگار چہ دس واک ء کپتہ ہچاچار
ہیہ نہ زور سے ۔

ڈگار کہ چہ دتی دس ء کپتہ گڈاں تو پر چہ مرک کتہ ؟ چرنو

ء پیودات ۔

نیک بخت ترالے دمان ء ندو رکارت اوس زاناں کہ

تھی دست ء یک جا اینکه زر نہ آیت من پر شہرہ کو
 کارل، دلائی کدھ۔ ڈگار ء شرکناں۔ چھ کور
 کناں۔ من اے ڈگار ء کور ء کلیں ڈگار زر تکنت
 ترا چار پیسہ دیاں تو دگہ جوانیں پور پاتے یکن۔ شاہ
 ء پہ دوئل دو پستی صلاح دات۔

پوریات! چرنو ء وئی گردن چندت۔ دگہ
 پوریات یکن؟ چ پت پیرک ء ماہہ عہرہ دیکارل
 دہتالوں۔ دگہ کارے ء کر من دستا بویوں
 حال شریوت۔

گڈاں جاگے نوکری یکن!

تو گوٹے براں من تھی کچل کشی ء بچناں، است
 ناں؟ چرنو ء پہ ترزن گوشت۔

ناں۔ نایک باتے چونہ انت۔ من تھی لوگ
 پیشیں گزن و شدھ دلیت نکناں۔ من ترا صلاح دیاں
 ترا خدا ہر کہیں زر سے دنت تو پیدا بیا چہ من و ڈگار ء
 بہا بوٹ۔ شاہوکار ء پہ دل سوزی گوشت ادراج
 لانک ء صد صد کلدار ء پیچ لوٹ در کرت انت

چرنو ء لوٹ زر منت۔ لوٹانی زورگ ء آہنی جسم
 ارس ء پھر بوٹت، زوت آہنی لوٹ پدا شاہوکار ء نیمگا
 چکل دانت۔

”من - من زرد در کار نہ انت - بزودی زراں .
 ”زندگم انت ؟“ شاہوکار ء دتی دکانہ کرت ”شرانت اے
 صد کلدار دگر بزور لبس“

”نہ - من ڈکار ء سودا نہ کنناں“ چرنو ء پھک جواب
 دات

”گنڈ کے ہر تھی اے ستلگیں ڈکار ء چے است گل
 زمین ء جان ء ناں کہ لوکیں ہون مہیت بود نکنت .
 ”شاہوکار ! من ء مہ جھیر - برد ! من دتی ڈکار ء
 ندیاں -“

ہے دمان ء چرنو ء لوگی چہ کل ء زار جان ء در کپت
 نیچے بوت ”چرنو ء ہبکانی سوج کپت
 ”منی دست دریم سید بوتنت ارگھوتتہ بود نہ کنت .
 دست ہاوسے سروانت ، زوت کن برد حکیم طبعے بیار
 اگر لیوان ء پدا برگشت -

”چرن واس ! پرچہ دیرو گھیر کنے - زہگ ء اگر
 چیزے بوت کلیں زند ء تھی دل ء سوک نہ کپت
 بزور اے شمش صد کلدار ء زہگ ء پہ زوت درمانے
 بیار شاہوکار ء پہ شدھیلیں ماہیگ ء دتی من ء
 چنگ پڑ کرت دور دات - او چنگ ماہیگ ء کل ء
 اڑت -

”سوان انت“ چرنو ء ٹوٹ چہ شاہوکار ء دست ء

نزدتت پہ بلا ہوشی طیبیہ ، کُنڈ ، تپاں بوت شاہوکار ہوسہ
 دیم ، بچکندے ، شروع ولت ، کرک ، گراندہ پر
 نوں ہوی چوشگ ، جہد ، ات

ڈگار ، سودا کنگ ، رند حرنو دسین شپ ، ہر بلک
 ات گوٹے آئی ارواد شتہ ہو گئیں کُنڈ انت کہتہ
 اسٹی آئی پروریں ڈگانی سرا آزمان ، دل ہم پھر بوت
 او جہراں دردی گوڑت ۔ لوٹو وسیہ گوات ، سرکوت ہر
 مزمن در چک چہ بن ، گوہت انت ۔ ہور ، دلی
 ، نگورنگیں پاہار مچو در شانت ، شے گل زمین ہواں رتہ
 دنت بارت ۔

لے ہور سیت نہ بوت جنھانے بوت مال چنت جگہ
 یک کج ، ہور ، شنگ ، کورو کور جو آر ، پھر
 کھیں جہاں آپ آپ بوت پنا ہور ، کر مہلوک ارمانی
 ات نوں چہ آئی دست ، نوان نہ رنگات ۔
 آر ، پھلاں چرنو ، کل ہم دور وات نی کون عقاب
 وچکاں یک در چکے سرا او کرت او مہت بہت نشت
 انت ۔ در چک ، سرا آہان ، شنگ گوست پے آر
 آپ جہل نہ کہت ایسانی تو شگ پاس بوت چہ دو
 دہرچ ، چک شحصیک انت جن مرو شکر طانت
 ہا در چک ، کر ایسانی دوار ات ہر نیم گا کہ چم ، کار کرت

بید چہ آپ ء دگر چیزے گندگ ء نیاتک بو جگے ہم
 دست نہ کپت کہ آدنی جن وزہگال چہ آر ء گٹ ء در
 بکنت - آپ دمان پہ ساعت گیش بوان ات - چک چہ
 شدہ ء بے وار انتت او زار دنا لگ ء انتت بے پہ لبس
 دیک ء آہاں دگر چہ کرت کت نکیس تیل ء ہم بے شیر ء قس
 مارگ بوتگت ، آئی لوگی ء بے وردنی ء گورانی تھا شیر عشک
 بوتگت ، دو روح ساری آپ ء تھا یک مایچے پلپٹ چرنو
 گوں جیبہ ء بہت حامگ ء رگھو ء شدہ ء درماں کرت تہیں
 کالک بن مرد ء ہم حامگ ء لہاشت .

یک شے جن مرد ء دل صینگ بوت اہر دم ء تہاری
 ء گوان تالان ات - آپ ء چلپ ء توار ء چرنو آکر بوت
 آپ ء چپ چپ ء چرنو ء تاب گہنگیں لوتناں ہم ایت
 چنک بیل انت کہ آہاں چ لوارتہ چک گزنگیں لاپ ء گریت
 گریت داب کہنت - چرنو ء چہ مرن ء کاٹا پچ کرت آپ ء
 توار لشاں کرت یلہ دات - یک چھالے چت بوت - پہ
 چھال ء توار ء آئی لوگی ء ہم درسیہ کرت - کور آسی ء ہم آئی
 دتی بگل ء زہگار پہ دس موش کرت کتریں جننگ گارات
 بلکن داب ء لیٹہ او آپ ء کپتہ - زوت کرت چراگ سک
 کت چرنو چہ دلرو اندوہ ء عشک حیران بوت آئی کاٹنی
 جنس ء دلبند ء ڈوبر ء سک ات آہنی لوگی ء چک
 ء لاشہ دل ء سرا داشت دزار پریات دوتک آدرت

سندھی ازمانگ

عسلا آرمانی

آ

براہوئی جنگل ۽ بُرندی تک ۽ عیسیٰ ۽ کل ات۔ کاش ۽
 نزدیں گل کہ گوات ۽ کیس تیلانکے ۽ ہم لہزقت۔
 دو سئے نیم مُردگیں ہر آنہی سوئیں مہسی ات کہ گورہام ۽
 گول ہے ہراں پر وار چنگ ۽ دیم پر جنگل ۽ رایدگ بوت
 اودنا شام ۽ کہ ملک ۽ زالبول گول دنی مال دوتوں بر
 گشتنت آہم گول ہراں لوگ ۽ کاتک۔ آنہی پوریات
 ہمیش ات اہ آں دنی ہے پوریات ۽ دشش ات نہ چہ بخت ۽
 گلگ نہ چہ دگہ کے ۽۔ سال ۽ دگہ روچاں آں ہے ہم گول
 زند ۽ بھیرت بے آر ۽ روچاں کہ دریا ۽ چول مست بیتت تہ
 آنہی دل ۽ ہزار گرتی موت ۽ گپت۔ آر آمرہ اینک
 زوراک نہ بوتت۔ البت امبراں جو ۽ آپ مہسلانی ۽ چہ
 کندیاں سرگومزوں ات نیٹ آنہی ۽ دنی کل چہ جو ۽ کس
 ۽ زدت وبراہوئی جنگل ۽ بُرندی چہ ۽ سراڈ کرت آپ کہ
 زیاست بیوتیں عیسیٰ ۽ ماں ماہے ۽ ہے لہہ ۽ کینک
 جلت بے امبراں آپ باز ات باریں کدی ایرمیت۔

براہوئی جنگل چہ جو ایک میلے و پند و بولوتت پیش
 بزیں جنگل کہ گوات و ہم تھا راہ نیست ات شب و بل سورج
 کہ رودح و ہم ملک و پختیں زندگیں پیشگانی ژونگ ژونگ
 مردم بوارت بے ناوسی ہے نکنت سرشب و عیسی و بازیں
 لڈہ پچ کرت او آہان و اکس ماں داشت چہ لڈہ و تھلیں
 دوت و پیشگانی کہ دناکم گردار بولوت . شب و جنگل چہ مار
 زیم رنگ بدیں لڈہ کال پھر بولوت درسیں شب و کس چہ کل و
 در نہ کپتت . داہم عیسی و خواہوت و مار و درماں گون
 ات مار دانگیں مردم و ڈنگ و جاگہ گوں استرگ و تیل
 دات چپتگیں سہریں پیل پیل و سرار شانت سرار تہاک
 و تاک گوں تیل و لوجت و لہجت مار دانگیں مردم و یک
 و ڈہانی و گوک و شیر تنگت سہب و پیشیں مردم چار چو کا
 بولت .

آہاں چہ جنگل و دسترا مارو زیم یا چہ پیشگال پوج تر سے نیت
 بے آر و دیم دارگ مردم و دھی کارے نہ انت . پیشگانی
 چونڈگ رنگ و درمان الیش اشہر کہیں چکے چہ گہری تپ و
 نادراہ و عیسی جو و سراشت گوں دام و سے چہ چار چکے
 گپت پر حکیم داد طبیب و سر کرتت چہ طبیب و درماں
 کونین و زردیں گولی زیت کاردت شہر چہ باز دیر ہم نیست . بس
 نیام و بڑیں خاک و بچھے ات کہ آپ و دیہاں ات
 امیراں آکر و دیر ویراں ڈس ات کہ چہ بنی آدمی دست

دس ء درانت کماشیں مید کہ دت پر دت ء انشت
 سوگندش چمت کرت کہ امیرائیں سکیں آر آہانی زلف
 ء زبوتہ - روج دونہ گو دست کہ آپ چہ جو ء دونوں
 درکشت و شہر و جنگل ء نیام ء چار راو گپت - چہ آپ
 پشگ ہم چہ پیشی گیش ء دت انت عیسی ء درکن
 گرم دروکیں پتے ء بیسار کتے عیسی ء کئے چار لہو
 پشتی ء کرت حکیم داد طبیب ء دکان ء و ترا سر کرت
 چہ آر ء حلال تہر کہ ات سو بے کرت .

عیسیٰ خان حال بد سے باریں آر چون انت ، چہ گوشہ دار
 دریا ء آدست ء منی جانجو ء فضل چہ آپ ء گردار بیت
 سلمیں - خدا ء کاراں بندہ زانت نکنت بے ابراہان
 آپ ء مزیں ہترے گون انت من لول چہ آپ ء بند ء
 کایاں کلیں یا بو ، حاکم نگ و تلوح ء انت ، اللہ دتی مہر ء بکت
 قیٹ ترے است کہ سرکار ء مردم چو تکا نرانت -
 "حمی کُند ء تہ آپ زدت لپیٹ کہ سر شیدگ انت ، منی
 صلوح ء گرے دنی چکاں مہدنی ء درکن بیسار چنت
 روج منی دوار ء بیابگوا زین "

"سائیں اہل و آسرا اللہ ء ، بلکن آپ ء زدر کم بہت
 نہ زبوت گڈاںھے ساہگ سارت ہات نیٹ دیم گوں شاما
 انت - "عیسیٰ ء پور تہیت -

"خیر کنت خدا - ملام مردم نیکیں امیت بکت اللہ ء رحمت

گنج اہنت - جوان ، تونوں کے بیہرے کنے روئے ناں رئیس خاں محمد
 منی سلیمان سر بکنے او بگوشت من ، آہنی میتگ ، ساک خیال
 اہنت -

سائیں ہبرے گوشاں ، بدنہ برے - من چہ رئیس ، میتگ
 ہوام پہا دی کناں گوزناں ، دل ، میارے رئیس ہم مردم ،
 بزرگ دیوسانی مزین وژمن اہنت ، لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ
 منا پہیں کلیر بخت آگہ دروگ بدناں آہنی دل ، پچ مردم ،
 پچ ترس و بزرگ نیت - دگر ، پل منی حال ، پچر چنت روچ
 پیش ، مانگوں ہراں بیگارے کرت کہ ڈوگار ، کدھ گجیاں
 من یک شل ، پچ روچ کار کرت ، دل ، گوشتوں رئیس
 پد میتگ ، رئیس اہنت شریں مزدے دنت بے تو بادکن
 کہ پد دانک آہنی منی کلین مزدگار کرت پچے گوشت "داد
 واہ پیسے تو بے میارے ، منی دل ، کارت کرت دنت بردشات
 دکلاں بیسے " مابوتاں پوریات گرچہ دتی ناہی ، کار کناں کہ
 چکانی دپ بھل ، بہ بیت چشیں بیگار پکناں گڈاں شد مارانہ
 کثیت ؟ تو بگو اے ناشری ، نہ اہنت ، رئیس ، پچے ،
 نیز گاری اہنت کہ من بزرگ ، پوریات ، بوارت ، بادشاہ
 اہنت چشیں مردم ، دل ، کسان مہ کن " حکیم داد ، دل بڈی
 ذات " ترا چشیں گپ باڈ نہ انت ہر چون اہنت تھی ڈیہہ ،
 سر کردگیں ریئسے او تو ہمانی باہوٹ ،
 " من باہوٹ اول ، مناخدا چشیں ناشر و حقہ زور ، باہوٹ

سکت من ہمائی باہوٹ آل کہ کرم ء سینگ ء مہل
 دنت ، دتی دوئیں دستانی منت ء زوداں سہا
 جواں سائیں نولماں سرگراں - یا اللہ تھی پہل ء
 عیسیٰ چہ دتی منہد ء چت بوت ، طیب ء موک
 ہر ء سوار بوت جی شاہ ء دلاست - رلیں ہرینگ
 مانترگ ء خیال نہم آہنی ء چہ دل ء درکرت ،
 بد ء خدا نگہد ارات -

لوگ ء سر بوہنگ آہنی زال ء پہ لہرزگی سال
 دات کہ آپ یک دیم ء گیش یوان انت اولوں
 گزانی ڈمپنگ ء ہم نیم میل اسے دیم انت ملے ہل
 عیسیٰ ء کل ء میلے دیر آت - عیسیٰ ء دل ء ہم
 کل بزرگ ہر سرا انت یلے آپ کہ چہ ترسہ ناڈہ
 لاپ لیٹ کناں ہر چیزے ء لپا شان انت دیک
 ہر جب ماں چکس ء دیمہان بیت ، دل ء گوہ سٹھ
 شہب ء چہ کلاں پیش ہے کار ء کناں کہ شہر
 بوئے شدہاز کناں چکاں چہ لے چم دلیتیں مرک ء درکرت
 دریں شب چمانی تہاروچ کرت ، پٹکاں جتا دارت
 کلیں جان ترامبل کرت - چک زوریں تپ ء درمیں
 شپ لہجنت ، آپ دم پر سامت نزدیک یوان آت
 چولانی گورگاپ ، درچکانی چہ بون ء گوہجگ دور دینگ
 او مرک ہر بیم - واب کے ء کیت ، آر ہر ترس

دت کم بیت ات کہ سر بار آزماں جہاں دنت ادھور
 ء یلہ دات گوشے لوح ء توپان ء اسے ٹک پنایات
 کرتگت -

روح ء ریشائی ء ما نشانت پہ دمانے ہور ء دانت
 عیسیٰ چہ گل ء در آہنگ ڈن ء گچ گہیں آر ء ہر چیز
 پتاگت ہول حو ہر دیم ء سیران انت - یکیں شپ ء
 آر ء درسیں دلانت چیر تریتگت لوز پہ میل ندگ
 و چارگ نہ بیت عیسیٰ ء ورک کرت ہر ء سوار بوت .
 دیر نہ کئے ما گار ء تہا لشکاں ء عیسیٰ ء لوزل توار ہر جت نہ
 در ددل ء جم کن من ہے دمان ء میرہ کماں -

ہرانی پادتاں زان ء آپ ء تہا گارتنت آپ ء
 چلپینان ء پہ کلے عیسیٰ چہ جنگل ء در کہت ، آنہی د
 حرائگے آہنگ کہ طیب ء کک ء دل مانگ ء بے
 پہ رئیس ء کہ آہنی سلام گوں کرت آکار ہم کنگی انت
 بے دیمی شرنہ انت پدا دیریں پندے نہ انت ، در گام ء
 چہ بیت -

زیک ء رسکا آہنی دلیت کہ بازیں مردے پجات
 ہرس ء برد و کو ڈال بڈ انت اد بند ء محکم کنگا انت
 رئیس ء کہ دلیت توار سے کرت ، واہ ورنہ جوانیں سالتے
 ء آتگے مردم ہم در کار ات ہر ہم جوانیں ککے بنت . جیلہ
 کن آکو ڈال ء بزور کہ آپ ء رسک ء ساری سہد ء

بُڑے بچیاں :-

میںی ء دپ تہل بوت چمانی دیما سیاہگے پرگوت
 دل ء گوشے " اچ تئی میتگ ء آر ویرانت بے منی ہک
 چلانگ چولانی دپ ء نشہ گنت ، دپے پھر کرت
 کہ بگوشت رئیس پین بزگ نہ کنے پہ نادیں چکاں بچار
 بے رئیس ء آہنی دپ ء بہرہ گپت " جاں بڈیں
 گھک ! پے انگر انگر کنے آر تئی پت نہ ابت کہ تئی رضا
 چاربت وکیت !

علیسی ء زانت کہ آئی و ترا بلاہ ء دپ ء ددر
 وانگ پہ ناد لکٹی کوڑال دست ء کرت او ہر ہر و انت
 کار ء گلشن بوت بے وارومان ء زال و چکانی خیال
 گوشے آسے من دل ء لہر کرتگت رئیس زور انت ،
 سردنگ میٹرنیک نہ بیت - دل ء گوشے رئیس
 زور ، خدا زور ، ماندر کجا برداں - چاشت ء کہیں
 آجوبوت ، رئیس ء دیما دست بست او شتات .
 " سائیں - منی چک - - - - "

" جب بچن رئیس برانز گپت ، مروچی ترا مرک ہم
 چہ ایماں نہ بارت "

ردچ بیگاہ بوت ، بند ء اسر مردے جاگ
 بچ بوت بے نون علیسی ء دست و دل ء کار نہ کرت
 آہنی خیال دار وادتی کل ء ات دل ء گوشے لے شوم

منا امپھی شپ ء ہم نیلنت ہرچوں بریت دراجکشاں
یا اللہ تو منی چکانی دت رپیل ء - " ہیرانی خیال نہ کرت یک
دور سے جتے اوچہ بند ء ہاں ولیم بوت - رہیں ء
ہکل دات ء اڑے کھا روئے نامراد - "

" انوں کایاں - آبدستے ء رواں - کیوں کر
دیر کنزرت دوپاد سے چہ دگر ء وام کرت -
بگرے بگرے " جاگ رست بے لوزں اچہ دست
وپاد ء دس ء درشتکت چواسپ ء دوگانہ
کناں یکیں دمان ء چہ چہماں اندیم بوت -

تہاری ء چاریں کنڈاں ہر یک چیز چیر دانگت
راہ ددگ آپ ء جہا گار اتنت عیسیٰ چہ کوراں دست
موشن کنان یک کنڈے ء روان ات - ہور ء پرا
زور کرت ، بے عیسیٰ نہ اوشتات - چہ رسترافی داؤ
زار ء جنگل ء جاگے رستگت - ہور و آپ ء
منب ء گووات پیناک ونگلیگ ات آہی سردور
لوگات بے آروان ات دتی ہرک نہ شموشتکت -
یک دمان ء رسگ ء عہد - ...

آپ ء عیسیٰ چاریں نیمگا پہ تیلانک مال بستکت نڈاں
سرین ء نیٹ گوور ء آپ جہل بوکان ات بے لوزں اتنی
دوار ء نزدیک ء سر بوتکت - کہیرانی کش ء گور ولیم تہ گوشے
کہ جو ء کندہی ء ات ، اٹ فولے کہیرانی ہر بہناد ء

ناز میں چول لیب کڈگا اتنت جو ء کندی گمارات ۔
 آئی چانی دیما سیاگے اہک ، آپ ء چولاں ایکہ کرت
 تیلانک دات و ٹھکوتے جت ، ہور ء ترسپاں گیگانی
 گپت ۔ آئی ہگولیں چم خشک و میران اتنت ۔۔۔۔ ناگہان
 یک اسپتیں خضے آپ ء آہنی نیرگاماں برتنت ۔ عیسیٰ ء
 دور کرت گپت ۔ اللہ ۔ چم عیسیٰ ء دپ ء در آحت ،
 لے آہنی کل ء چاری نیں و فاطریں بینگ ات ۔ واسندہ
 چم کپگ ء بینگ ء ارس شیوگ بوتنت گوشے آہے کن
 ء بیرانی ء ڈاہ ء دیکگا ات بگوشے آہج دتی داپہ
 ء جت پڑس ء ات کہ تو کجاشنتے ؟ تو پرچہ اینک
 دید کرت ، پرچہ ویر ء کائے ؟ نیں عیسیٰ ء چم گوں
 ہور ء ہماری ء شلنتت چو کہ تیں ء ہور شلنت
 نیں بند پرشتگت ۔ آرہیش ات کہ نوں اہک

زر و ہفتا کی !

من گوں دنی کستریں برات ء دیم پر زر گر ء دکان رواں بوتاں پر کھے
 ماراہ نیم ء آتاں کہ منی کستریں برات لنگ کنگ و گر لوگ ء کہت ، منی
 کساہیں برات پہک ء لگورے ، ہیرے بیت نہ بیت ارس و لپ
 انت - ہتیں گام نہ شدت بور بور ء گر یو گے بنا کرت - من سورج کرت
 چے ء زانکہ :

”سنی پادلوں چمت نہ بنت“

”پادارہ گر ناگو ، من آئی گوش ء گپت - گوں مابیں ء بھاڑہ

بنت ، راہ ء دپ ء نہ سند جاگ مکن“

بے آئی منی ہیر گوش نہ شدت راہ ء نیام ء چک بوت خاک

پلکانی ہتا لٹھری کناں گریوان نیٹ من ہکل ہو کل کرت چم سہر پیش
 داشت :

”تو کہ چشیں بور بنامے ء گڈاں پہ چیا منی ہسراہ بوتے ؟“

من ء ناگو ہ سراسک طلال ات ہشت سال دو ماہ ء چورہ

راہ ء شرت مکنت ، من ہمے عمر ء شش میل دیریں کر مایا ء جنگل ء

دار ء بھری بڈکتہ آدوتہ - چہ ہہلیں چات ء مزن مزین پکال کنت

لوگ ء آپ داتہ - من نگو شاں کہ آپشیں گرائیں کارے بکنت بلے پنچ

میل راہ ۽ پنڈ ۽ آراچہ بیت ، لگور - ہشت سال دو ماہ ۱۹۸۸
پچے پنج ۽ مات ندر کولیک انت کہ آردھی چہ مٹے ہسائیک آکی سما
آرت زتہ او حلہ گراستہ حیرات کتہ - مرد پنج میل ۽ پنڈ ۽ ہمت
نکنت چوٹکاں گرویک دتلوسگا انت -

من دتی برات ۽ کہ خیال کناں دل پدر دہم بیت او مناہرے
بزرگ ہم بیت ، مات راست گوشیت کہ ناگو ۽ جان ۽ ساہ نیت
ناگروپ ۽ ات کہ مات نادرہ بوت - تپ دگلگ گوں کنت
نوں ہشت سال انت ہے اگت تپ دگلگ مات ۽ سر ۽ نہ کنت
نادرہی ۽ مات جنگ دھوریتنگ ، نون دگوں گلگ ۽ ہون
ہم کیت -

مات ناگو ۽ بازگور کنت - دلدے اگہ چہ کنڈے ۽ شیر
دلنگ ۽ رسیت آئی پتی ۽ گیشتر کنت من ۽ پھیر پانی
زہر نیاحتہ من دت لوٹاں کہ ناگو جان بردر بیت - ہونیک ہیرے
ایش انت کہ من شہری دراک ۽ سرا بازی ۽ نہ کہیں - ناگولا پٹ
کلام انت - جو این درد ۽ سرا پونز ۽ بندیت - من کور کیں
بھٹ ۽ سرا واد و پھل چٹ دیاں بس پمن جو این وراک
ہمیش انت - جان ۽ ہم من بھڑاں - خیال کناں کہ ناگو کہ چوٹی
۽ چہاردہ ۽ سن ۽ رسیت عقل ۽ او جان ۽ منی نیم ہم
نہ بیت -

بے ہمارو پچ ۽ ناگو ۽ سرا من سک زہراتوں پہ ہر کارے کہ
مادہ آحتگتاں آہو برو آٹرا مہنل دارگ ۽ ات چومور ۽ سُرگ

من دوش نیت ، شد کیس لاپ ء من ده منٹ ء میلے راہ
 رداں گیس ء بنشیں پرں جوان ات بے چنک روہج انت کہ
 مات ء دل ء چوندگ ء انت کہ من گوں لالہ ء روہیں -
 اوداں ہلشتیں بزگیں مات ء دل ء ٹیک جیت ، نزر دروہبتیں
 دتی مات ء -

من پہ زہرنی آرا چہ زچک ء گپت کش کرت اکی نمیسوئیں
 پٹک چہ گوہرا در آحت بے ایشی تہا منی گناہ ہی انت - منی
 ہومی دست ء کاشش ء جوڑ کر تکیں زریا گوہ پتگیں ہما گپیں
 شہت انت کہ منی مات ء دست دت جوڑ کتہ چہ بمبئی ء ددے
 کہ مئے پت ء زر رواں دانت ہے پت ء لاپ ء ماوٹ
 سودا اد سٹ گپت کارت نوں مسپت ء تہا کاگد ء چیتگیں
 زرہ ء ہما تھا لکی ات کہ مارا پہ زرگر ء برگی ات
 مات گو شیت زرہ ء ہے تھا لکی منی پیرک ء منی ادلی سالچ
 ء دانگت کہ چہ چنت سال زمانگ ء اے تھا لکی ہما سوہیں
 پیٹی ء چیرات کہ مئے پت ء راہ دانگیں کاگد دگرا پخ سوگہ
 ایرانت اے کاگد پہ مات ء پت ء چہ بمبئی ء رداں دانگت
 ہے پیٹی ء تہا ناگو ء ہما آبریشمی ٹوپ ہم ایرانت کہ مات ء
 دتی دست ء "دوہج" کرتگ ایشاں ابید پہیں دغا ء یک
 گونڈیں کتابے اومات ء عاروس ء پوشاک بالوری پھلانی
 لڑی مان انت چنت سال دزمانگ ء رندروچی اے پیٹی ء تہا
 روہج ء روشنائی کہتہ ۔

شہرہ نریک ء ماسر لہناں روچ چہ کوہ ء ہوا اینہ چہت برکت
 چہ روچ ء زراب ء مے مسگر تپنت . شادپگ پنخک ات
 ڈامرہ گرمی ء مے شہادین پادستک بیماں پوتنت . ماچہ پھیل ء
 آدمی پوناں پہل ء گوڑ ء زال کاراں منٹ گون نندوک اتنت
 بستگ دنیمگ بہا کنگکا اتنت دیم ء یک دیکے ء کہ مے سرکیت
 بازیں زال کارے ء چم کپت کر سرشس گو پتگت مہپراں پہل پتگت
 گس دپ ء اشتوک پر راگہداریاں دس بازی ء اتنت مازوت
 چہ لے دمک ء درشتاں .

من گوں یک دستے ء دتی نابودیں ہرات ء گر کنڈ رواں اتاں
 آرہینگ رینگ " کناں منی پشت ء گون ات میں آئی دل سیا ہی
 چہ سگ ء در ات ادگ ء ہر دکشاں دشی ء دکاناں چم کپگ ء
 زندیک رکے منی دل ء بچت . من ناگو ء گر کناں دکاناں کنڈ ء
 برت ادیک دکان ء دیما ارشتاتاں دشی ء پھر ہی تھال ریزگ ء مگر
 من یک تھالے ء نیمگا دصت تھال کرت چہ دکان ء دامند ء پھول
 گبت .

"لڈو ء بہا چون انت ہے"

"تو چنک لوٹے" مرد ء پہ ملنڈ جبت کرت

"شیریں بہ بنت تہ مات ء سیرے لوٹتہ"

"منی دکان ء مال کلیں شہر ء نام کپتہ کا تمام ء بہ چش ، بگرے کان دار

ء لڈو دشی پسن تچک کرت .

من دشی دپ ء برت پدالف کرت ، چو نہیں سترنگیں تاملے کنت

من دت ء چہ مات ء دست ء چنیل نہ فاریناں " پراس نا
 رادرت ء گپت آپوشیش دوسٹے دکان ء رواں دشی ہوش
 دست ہر تہا کمیں کمیں چہر دیاں یک د مکٹے اندیمیں ہندسہ
 لڑن من ہے دشی ناگو ء رادانت -

مہ گرسے لگور بزور دشی بور

ناگو ء دشی زرتنت گل بوت یکیں دمان ء آئی پلکت
 نیمکا چارت زرد گشتیں انار کافی سراسر ء پ او الماس
 چمانی گندگ ء من ء بزرگ بوت دل ء شو ماں بوتن نا
 پیوس ء راہکل ہو کل کرتنگ پدامن آرتسلادات -
 " ناگو، تھا لکی ء پہا کناں زراں گراں گڈاں ترا البکوٹ

داریناں "

ناگو ہم گل بوت آنوں پتواری ء منی ہلہ ہی ء جزاں ات زرد
 دکان ء رسکا ساری من او ناگو ء نل ء سراسر اترن، دشد ء سوک
 انیکہ آب وارت کہ مٹے لاپ چو مشک ء بوت -

کا گڈ ء پچینگیں تھا لکی من چہ کا گڈ ء در کرت زردگر ء دکان
 پتروں، زردگر چو شک دیر پیش ء مٹے نیمکا چار گات - پدا
 وتی دپ منی گوش ء سک کرت دپ ہوت سورج کت
 " شہ کجا ڈرتہ تو؟ "

منی دپ دیم چہ زہر ء سہر گشتنت " منی مات ء پہ بہا
 داتہ مٹے لوگ ء پچ نیست کہ ماشام بچناں " من زردگر ء رادلبڈی مات
 " اگہ دزی نہایت گڈاں من پریشی وہ کدار دیاں بے ساری ء من

دردا دلیم کنوں ، اے خاطر ءو کہ ذی
 ہے یک لوگے ءو زرد ءو تھاکی ءو کزنگ بہتہ ، پولیس منی دکان ءو
 ایک سنا حال داتے کہ من شیدا رہے ہاں زرد ءو اے گپ جنت بودی
 کارندھے پولیس ءو حال سرکنگا پہ رواں دات ، دیر نہ گومت زرد
 کارندہ ، او یک سپاہی ءو آحتت ادوچ من ءو چختے سرد سو جیش کرت
 پامناگوں ناگو ءو دلیم پہ تھانہ ءو سردیاں کڑش . من کیں انگر انگر
 کرت بے آہاں من ءو نیشت ، سپاہی ءو در آجنت ۔
 تو کہ دزنے گڈلں چھے تر سے ؟

ہاتھانہ ءو سر بوتیاں ، یک کسائیں ہانے ءو زندگی تکار لہیں
 مردے سندوک ات ، رند ءو زرد گرہ کارندہ ءو حال رات کہ
 ہے مرد پیوال انت ۔ زندگی مرد ءو من ءو سو بہ کرت ۔
 تو کہے ؟ کجا مندے ، پت ءو نام کئے انت ؟ من چہ اینکہ
 جست پڑس ءو بیڑا بوتن منی مہر ہے ۔ یک ات کہ تھاکلی من پہ
 بہا کنگا آہرتہ ، مارا لوگ ءو شام نیت ، ماشد لیکال " بے
 پیوال ءو دل جسم نہ نشت ۔ چہ ترس ءو ناگو چوگن تاک ءو لندگا
 ات ۔ ادو حیران دہبکائی ءو ہما سپاہی ءو چارگا ات کہ تنگے کو یک ءو
 ات ۔ رند ءو ہے زندگی مرد ءو سپاہی ءو گوش ءو ہوت کرت سپاہی
 ءو پیوال ءو راسلیوٹ کرت در کپت ، مارا حکم بوت کہ در گہہ ، ادب
 ءو بندال ۔

ادو میں برات پہ ترس لرز ءو در ءو سندوک آناں ۔ دارمان
 ہے خیال آنگ باریں اے گوں ما چون کشت ۔ بزگیں ناگو چہ

تھس دنگنگ ات منی دل د خیال آحت باریں مات پہاڑ
 دل د کاریت ما پرچہ دیر کرت -

دما لے د رند ہما سپاہی گوں یک دگر داجکار سے د آحت
 من میران بوتن ، لے مرد د من پہچہ کاراں ، ایٹی نام لار گہوان
 ایت - مزین شاہوکار د ہتمند سے ، ہے خیراتی مہند د کرت
 بوندن ایت - ہمیشی ات لے خیراتی مہند آہنی د دتی پت د ارواہ
 بستے بھاڑہ گپت او بھاڑہ د زراں سہریں پیسہ نیلیت
 یازنداں من آرا زیبا میں گھوڑا کارٹی د ہما سواری د دلیت
 پنت روح پیٹی د پہ خیراتی مہند د بھاڑہ د لوٹک د دے دوار
 ہم آتکنت منی مات د راماں برت او پینی پت د ارواہ
 دشماں بخشاقت

پیٹوال چہ دتی بان د در آحت او پہ گل وشاتے گروپال
 راحال دات -

شمے لوگ د دزمی بیگیں تھا لکی گریگ بوتہ ، لے نامرادی
 چورداں برتکنت ایساں چندرسل د دکان د پہ شو شنگ برتہ
 گشتگیں دزگندگ بنت ، چے گوشنت ، تھا لکی مارا مات د
 بہاکنگا دانگ -

گوپال داس د تھا لکی زرت چارٹ پدا پہ پیٹوال د چک
 کرت منی نہ ایت " آہنی پہ بے تہی در آینت چیا کہ آرا نامح
 تاں تھانہ د آرگ بوتکنت -

"شما چے گوشنت لے تھا لکی ہے نامرادی ایت " پیٹوال د

پھول گپت ۔

پھول گپتیاں کہے دُزنت نہ اہنت بے منی حیزاتی آشرم ء
دُوارت ء

پٹیوال ء ماراچم سہر پیش دات ودر آئنت ۔

”شیطانیں چہریاں ، تھا لکی ء بزورت بے من اگر سئی بوتز کہ
لے دزی ء گنت پہ شمار دپچ نیست من شمارا پاہودیاں ۔ نون من
شمے لوگ ء زاناں“

ماچہ تھانہ ء در کپتاں ، منے دل کیس چست بوت ۔ گوپال
داس منے رند ء رند ء گون ات

”اور ام چاری ء پچ کیس اڈکن ء آئی توار ء ہما ہر گیں ہکل
ات کہ چہ مہلوک ء بھاڑہ ء لوگ ء بوت ۔ ماادشتاں
لے حرام خوریں چندرسل ء پچ ء تھا لکی ر بہاچے گوشتکت ؟
مخادرندی ء پیش آئی سپت چہ منی دست ء پچ گپت
تھا لکی دست ء دل ء ایرکرت او آڑا نور کرت ۔

”وہ کلدار“ من جواب گردینت

”من پانزودہ کلدار دیاں“

چہ لالہ گوپال داس ء مہراں من ء پر ام ء بو بوت بے
آچہ زرگر ء زیاست بہا دیکگا ات ، من پہ بے باوری
در آئنت ۔ ”شمانے بزورت“

لالہ گوپال داس ء دتی دست کوٹ ہو کنگ ء ماں شہرپت
منی چکیں دست ء سراپنی نوٹے ایرکرت ۔ پنچ کلدار بس ۔

من پہ سبکائی سوج کرت -

"بے ایمان، چوک، دہ کلدار من چار ماہ، بھارتہ گردنہ
کہ تھی ڈوڑیں پت، انگت نڈانگت -

پنچ کلدار منی مُسٹ، انتت من پشدیکس، فتگیں جان و چار
تنت، من زانت کہ باز جھیرٹگ، بے چہ دشمان، پرج دست
نذکیت -

مات، گوشتن، پد، من دان، سوزی، زاد، اوھیلانی
گوری گپت، پڑی، نذیک، ناگو، رامن چاء، نینگ چرپ
کر تگیں بند ادچنت دانگ لبکوٹ گپت وارینت پدالس، سولہ
بوتماں - چار پج، لبس، ملان، مارا رسینت، مات گون دلی
زرد دلا گریں دستاں دریگ، کڑی، پنچ پھارہ چار ات - من
گوں رسگ، نان و نام، سیو پج، ن آنگوں بگاہ،
ماہر سبیاں سیر، ورد وارت - مارا بانذات، گرتی نیت
ات - سیریں لاپ، داب سک دش انت چہ سر شپ، اتاں
صباہ، ماچو مُردگ، داب کپتاں - چنت سال، رنداوی
شپ، مات، یک برے کلسٹ دریگ، گور، تہار کی
ھون لٹ کرت پداوتی جاگ، چچک بوت -

مرد مریت بہ نامہ

آہاڑ جو جوش ات روح پر شینک چوتیرا جان پر تہا ما پتران
 اتنت بے لیب دار نیو کیس استاد و گرم دجل و راقمار نہ کرت
 آدی کار و دگوش ات چکان لیب دارگ در پرائیس دیگ
 آپگہ زوریت ہے اس گواریں روح و ہم آلیب دارگ و ات
 ہو آت البت ساہگ و اد شوک ات

چکان و رب و حکم دات ، یک ، دو سے گشتان آیاں
 دیر سیر پٹ ، میدان کت سیمی تک انگت پورا نہ بوت
 کہ رمیش شل بوت کپت استاد و زور و اڈکنگ و توار
 پر بت ، چک اوشتانت ہید چران اتنت او آیانی دیپ دیم
 چہ روح و برانز و شہر گشتہ گنت رمیش ڈکار و سدا
 بیار کپت گت استاد و گول دو بچکان دست ماں دست
 کرت ساہگ و آورت چہ سید و آرنی جرمیچتگنت چشم
 زانت یک بچکے و پہ تک شت آپ آورت دو سے دگر و
 گول دتی کتاباں گوات کرت استاد و رمیش و دیپ دیم و
 آپ در نرت حال اسکول و سر بوت ، مزین استاد ہما
 دمان و آہک ساعتے نگو دست رمیش و بود کرت مزین استاد

سہء درت مشت برپ ء سارتیں آپ دات اسکول
 اردلی ء ہادمان ء گھوڑا نگارٹی آورت یک استادے اودو
 بچکانی ہہراہی ء آرا لوگ ء سہ کرت ۔ ہے ناگتیں لپگ ہبیار
 برویک ء چہ رمیش ء نام ء اسکول ء یک یک زہگ ء ہبیار
 آردک کرت بہاری ہم ہے رینگ ء چہ رمیش ء دو بچک ء
 پشت ات پر رمیش ء چشیں ہسل دناز ء گندگ ء دتی دل
 ارمانی بوت درگتیں آرمیش ء جاگہ ء بوتین ۔ مزن استاد ء آرا
 ہنچو گلاش کتیں سہرینتیں یک یک بچک آئی نام ء ہنچو ہچو آردک
 بوتیں بلے بخت ء چوں کنے کہ لے شان د شرف آرا نہ رست مریش
 ء رست ۔ آہے ہبر ء سک ارمانی ات پر رمیش ء آئی دل ء کسے
 پاد آہک ۔

لے کست نوکیں ہبرے نہ ایت دانگ ء پاس ء کہ استاد
 حساب ء سوال دانت چو دگہ بچکاں بہاری ہم سک دلگوش
 دتی کار ء مان آتکت آئی داہگ ہمیش ات کہ چہ درسیں بچکاں
 پیش آوتی کاپی ء استاد ء پیش ہداریت بلے ہنچو کہ آدیم پر
 استاد ء راہ گپت کامتا یا د نوڈ یا د گہ چر روے ء چہ بہاری
 ء گوہ برقت ۔ ہے دمان ء ڈگار گوشے چہر ء مان آہک آئی
 چمانی دیما ہاری ء مان شاننت سوب زورگ ء ارمان پشت
 کتران جہلیں بہترین ء کپت ۔ استاد ء کامتا یا د نوڈ ء شاہا
 دانت شکر او کالی چرن ء پنچے جتت ۔ ایثانی جواب دائم ء
 دیر ء رست اودا دات ۔

ہر کس ء زانتت اد پھجہ اردک انتت ، کانتا ، دلود پہ وتی
 ہشیاری ء شنگرد کالی چرن پہ نابودی ء بے بہاری نہ
 جوانیں چکانی رلیگ ء کانتت نہ نابود و مٹائیں چکانی ردو
 لیکنگ بوت - ایوک ء حساب پو پاس ء نہ ہر پاسے
 آہنجو گاریں بورے ات - تاریخ - جغرافیہ - سائنس - ہندی
 بزاں ہر پاسے ء یک نہ یک چکے ء شاہ پاس کٹت او یک
 نہ یک چورے ء پنج لگنتت بے بہاری گون نہ ایت -
 بہاری ء خیال ات کہ تاریخ ء سرحال ء آواز
 بلد انت آٹرا شیر شاہ ء لبت و بند ، اکبر ء بھاگپائیں باری
 غلبی دلبن ء ارش آرگ ، شیواجی ء یاغی بویگ اد پانی
 پت - ء جنگانی ہیریات انتت - ٹیوس سلطان ء زندو کاراں
 کئے شمشیت ؟ دہدے تہ بہاری ء ہنجو مارت گوشے ادت ٹیو
 سلطان انتت بور ء سوار انتت ، سرگاردست ء انتت او
 ہماں چو پلار ء رنگ ء انتت آہتی ارد زندگ بات سلطان
 ء نہرہ جنان انتت ، ہسے کل جوان بے تاریخ ء دپ زبانیات
 ء ہم آٹرا جنگانی سال دسن دل ء بھیر نہ نشت انتت -
 بہاری ء نز ء اصلیں حقیقت ہما دور باری ء کسہ انتت بسن
 سال ء ہرچ مزین قدرے نیست بے تاریخ ء استاد ء نز ء
 مزین ارزش سن و سالانی ات او آئی چماں بہاری ء لے زانت
 ء ہر قدر نہ ایت استاد ء ہرچ و ہدے ء ہم بہاری ء نام ء لے
 ایت ء شرت نہ دات سرزیاست استاد ء گوشتنق ات -

چونالے جہان ء لکھناں مردم پیدا نبت و مرنت شریں زتہ
ہما نبت کہ مردم ء نام مرگ ء رند بمانیت ادچہ جمانیں کارانی
سبب ء مردم ء نام زندگ دینراں بہ بیت :

بہاری ء دل ء پرت دات آہم ہنوشین کارے بکنت کہ اپنی
نام ابدماں بہ بیت بے چون ؟ انگت اسکول ء کلیں بچک ہم آرا
بہجہ نیارنت استادانی دیما آرا پہ وقی کمال ء ہج شرف نیت
چلے حیاں ء آہنی دل سک طور و غمناک بیت ہے بے نامیں داب
دل ء بن تل ء گٹ گیروبت ادا حیاتی زر ء در بویگ ء وقی ہن
گڑت انت - دنشاں درشت انت -

بہاری مات پت ء یکیں دانگ ات آچہ سے گہاراں کترات
پہر بندے ات پہ لار کی رودینگ بوتگت آہنی پت ریوای ء دپترلا
کار دار سے ات پت دات ء ندیبتگیں مرادانی دوار اودادانی
آسرات پت ء مدام پہر بست ادا گوشت ، منی پز روچے من ء
زندگ کنت ، پت ء نئے دانگ ء اشکنگا بہاری ء مارن
گوٹھے آمزیناں مردے بیتگ - مزیناں مردم بہاری نز ء دانگ
ء کارگل ء کار مسترات کہ پدی روچاں آہنی اسکول ء چارگ ء
انگت آئی راہ چہ رنگ رنگیں بیہکان سہنیگ بیتہ
گت ادجد ء راچہ پھلانی گوڑی ء عالم ء بار دانگت -
بہاری وقی سیم و خیالان دترا وانگ جابانی کارستہ چارستہ او
زرد ء گل دوشی ء آئی دپ دیم جو بہار گاہ ء پھل ء دشنا
کرتنت ، پت ء پے جنتی بکند ء وقی پز ء گلکش

کرت -

بے بہاری ہر دیں تہنا بیت آئی دل و خیالان نگینگیں
 سرد ہیزے چھت بوت ، مزین نامداریں مردم بوئیگ
 و داگ و پچیگ و دگ بے نامیں ساگے بہراہ بوت برے
 برے آہنی مارت کہ آگنچیں انبار و درشتگیں ایکیں ہسا
 دانگ انت کہ کس آرا قمار نہ کنت ، پوسیں یک کنٹرو !
 بے لے کسبالی و تہا ہم دنگیں حیالے سر پنگت - ہے
 کیں کنٹرو ہم ہنچوشیں مزن داکی و دا ہند بیت کہ راہ دپ
 مہلوک و مچی و گول بکت - دگ ، دپ و دیل کپتگیں
 ہے یک دانہ و ہون گوں دتی چولاں را ہگوزی مردمانی راہ و
 بت کنت او آہانی چماں گھگلیں اس بخت کنت . سہب و حالتاک
 و زند زندیں آب آہنی بیگواہیں نام و نمیراں دہر کس و
 بہجہ اردک کرت کنت - رندا بہاری ہما روچی میں ترانگ
 کت کہ رئیس ہواری داس کہ آہنانی میتگ و زندیں شاہوکار
 انت دتی میلٹ و پیک نوکیں - مزین اسکو لے و دنیگ
 لوٹ دومی سہب و شناہوکار و نام ہر یک حالتاک
 و نوشتہ ات بلکن چنتے حالتاک و آہنی نیکیں کار سہر انگت
 ہواری لال رئیس و عکس و گندگ و گوشے کے و آہنی
 دل و تیرے جت - بگند زر و زور و لے مرد و را نام
 و کرتہ - بے پدا بہاری و خیال اتک من ہم دانند ہوں
 ہیزے نوشتہ کناں ، منی نام ہم حالتاک و پھاپ بیت

ساندھیں سے روح و بہاری و ہزار دس کرت بے جوانی
سیانگے نہ بوت۔ نون آدل ایکیم بوت۔ آ، پچبر نامدار ہزار
بیت نہ کنت

ہے روحاں شہر و تھا بدیں ہوپ کپت، بہاری و دانگ
اشتہ گت نون آدتی پت و دپتر و کارندہ ات اول پت
و جن و بہ ہوپ اجل بوت، جن کو چوان ات ددی روح
و ہے حال و رد و جن و نام گوں عکس و شہر و حلتاک
و چھاپ بوت، مروچی دو آنہ بہاری و ہم پہ حلتاک و
خرچ کرت۔ دتی دل و گوشتے۔ کئے و بادربوت کہ جن
و نام و ہرے حلتاک و کپت بے بخت و دا جہ انت
دت مرت نام زندگ۔ درگیٹیں جن و بدل و ہے نادراہی
و منا بہ گپتیں۔ مرک راجق انت۔ ہرکس و روپے مرگانت
بے نون ہے بیت نون اگہ سن و ہوپ بجشیت تہ ہا قدر متی
نام و رسیت؟ بہاری ہے جیالاں رداں ات کہ آرا زدیں
گورگندے و دیم شکون دور دات۔ سر و کہیں درد
کرت۔ سارکنگا رند آسپتال و یک کٹ و سراسر ایرکش
ات سر۔ دست، پادکل پھیگنت، آہنی کٹ و سردن
و کماشیں مردے سدوک ات۔ ہم چست کنگ و کماشیں
مرد و در آئینت۔

ورنا منا پہل بکن معا موکل و دیم و آسکے۔ خدا زانت کہ
منی ڈرا یور و اچ گناہ نہ انت آہنی و باز ہارن دات زماناں

شما چہ خیالے ء گار پیگے بے خیر بیت ، ٹپ بزمین نہ
 انت ۔ زوت دراہ بے ۔ منی نام انت کشور شرماء من
 وکیل اون ۔ پروت من ہر آسرات ء رماں دانگ ۔ شماوتی دس و
 نشان ء بگوشے کہ من شے لوگ ء سسی بکناں بہاری ء پہ
 کلمے وکیل ء راوتی لوگ ء دس و نشان دات پدچسم نر
 کرتنت ۔ دومی سہب ء آئی گس ء کلیں مردم ساری انت
 بیگاہ دیم ء وکیل چہ دتی دپتر ء چک ء اسپتال ء آتک
 بازی ء دلا سادات انت او گوشتے ۔

”بہاری ۔ تووت زانے کہ منی ڈرائیور ء پم گناہ نہ
 انت اگہ عدالت آڑا ہے جسم ء کبیر بکنت ہم تراہنگ
 کے ء چے رسیت ۔ من لوٹاں کہ تو عدالت ء منی گوشتیں
 بیان ء بدے بے بہاری وکیل ء ہمبر ء دلگوش
 بوٹیک ء بدل ء آہی دمت ء پچتیں لوکیں حانتاک ء
 ردک ء ردک چارگات وکیل ء جنت کرت ،

”بہاری زانکہ چے ہمبرے ؟“

حالتاک مروچی این انت ؟ بہاری ء پول گپت

”ہو! چیا زانان وکیل ء جنت کرت

”خاصیں حالے ؟“ بہاری ء پہ بے تاہیری گوشرت

آڑا امیت ات کہ ذکیں ویل واقعہ ء محال حالتاک ء

مان انت او آئی نام ہم بلکن نوشتہ انت بے وکیل ء

دلسردیں پسوے دات ۔

”چشیں حالے مان نیرت۔ من حالتاک ء ہر تویر کت
ہمدان۔“

”نہ۔ نہ۔ من چے کناں، من ء در کار نہ انت
من ہنچو جرت کرت بلکن ذی ہے دیل ء حال نوشتہ انت
اومنی ہم الیشی تہا نام چھاپ بیتہ۔ بہاری ء در آئنت
وکیل نے ہیر ء اشکنگ ء بچکذت ادجہ بہاری
سوج کرت ”تو نوٹے کہ مے حال حالتاک ء چھاپ بیت
بہاری ء کیں او کرت پدا گوشتے۔ چشیں دیل گندگ ء نہ
باید انت کہ حال بوئیں اومنی نام ہم ” وکیل ء چہ دیگ
کاگدے در کرت دتی قلم دات او بہاری ء را رمان کرت
دتی نام او ڈس دلشان ء نوشتہ بکن او چوش ہم نوشتہ
بکن کہ تئی دل نوٹیت کہ تئی نام ستم حالتاک ء بیت۔ بہاری
ء وکیل ء سوج ء پدا کلیں۔ ہیر نوشتہ کرتنت۔ پانزدہمی
روح ء بہاری ء دیکھے پیر نہ نیت وکیل ء جند
مور ء پلاٹنگ ء بوتہ۔ عدالت ء دیسا وکیل ء
جرت کرت۔“

”بہاری۔ لے راستے کہ تئی واہگ بوتہ کہ تئی عنام حالتاک
چھاپ بہ بیت“
بہاری ء پھان ء دتی سر سر نیت۔ وکیل
دومی جرت کرت۔

تئی نز ء ہما مردم کہ موئل ء چیر ء کائنت یادگ ہنچو

دیل ء مرنت آہانی نام حالتاک ء چھاپ بوئیگ المی انت نام۔
 "جی ہودا جہ سن مدام ہنچو دیستہ۔ بے عجب انت کہ منی نام
 انگت ہم حالتاک ء چھاپ نہ بوت۔"

بہاری ء اے سرد سوج ء رند عدالت ء فیصلہ
 کرت کہ دکیل ء گناہ نہ انت آرا بری کرت۔ دومی
 سہب ء حالتاک ء اے حال چکش چھاپ
 بوتگت۔

— دکیل بری کنگ بوت —

"کشور شہر ما دکیل موٹل ء پے بے پروائی ہلانگ ء ہبر ء
 بری کنگ بوتگت۔ اے مقدمہ ء عجیبیں میرالیش انت کہ ۲۲
 سالی بہاری نامی درنائے ء و تراپہ زانت وہا سکاری ہوٹل
 ء دیسا دور وات کہ آہنی نام حالتاک ء چھاپ بہ بیت۔
 پے نام ء مردکیں اے مرد ء عدالت ء دیسا دتی گناہ
 منتہ۔"

بہاری ء حالتاک ء ہے حال دانگ ء رند دتی دیم
 گوں حالتاک ء چیروات اودل ء گوشت نوں من جہان
 ء چے چیم پیش بداراں۔

حاجی مراد

حاجی مراد ایک دور سے جنت چھ دکان ء درکرت
 دتی پوشاک ء کرخ کشت انت متی ء سہریں دتی ریش
 دستے مشت کچینت او دتی دز مدتیں چورہ حسن ء راتوار پرت
 دو میناں در ء کتگیں از باب نرہ اور تنزت دکان بند کرت
 حاجی ء شہ کیگ ء چار تیران درکرت حسن ء درت
 دانت دت مردیں آدم و زالبولانی چی ء کار بوت آہنی
 گوڑ ء پوشک کہ پیش ء بگل ء ات چھ لکھ ء درکرت کہک
 ء پرینت ادوش گام جاناں دیم پہ لوگ ء رانی بیت
 ہر گام ء آہنی نوکیں بازوارانی چیلگ ء توارات ، راگوزنی
 پہچہ آروک ، شہر ء دکاندار کہ راہ ء دھار کینت حاجی مراد
 دست دردت بوان انت دراہ و جوڑی کناں حاجی مراد
 روان ات کسے چہ دیر ء دست انیشگ ء برت تواری
 کرت حاجی صاحب سلام علیکم ! بجائے مروچیاں اصل
 گندگ نہ بے دگرے ء چھ دگرے کسٹے جت دپول کت
 دواجہ حاجی صاحب ماترا پجیری مروچیاں نگنداں ، دُرا ہی

انت نام ؟ -
 حاجی مراد ڈرسانی پسو ء پہ کنر دکیں رپے دیاں دیسا اردان
 آت ، حاجی ء دانگ پہ حاجی مراد ء منرفین شرفے آت حاجی
 آہنی لقب آت ناہیں آہنی دت ہم زانت کہ انگت برج ء
 رشتہ ، آہنی مات ء بلیک پت ء مرک ء رند دتی جو دہر
 وصیت ء لوگ ء کلیں مڈی شوشکت دو ترا کر بلا ء کرکت
 بے کر بلا ء رسگ ء رند آں خراج ء کم گشت د وے
 توشہ بو تننت مراد جہاں پر دشاں پر لہار سے دتی ناکو ء گور
 ء بھدان ء سر بیت ناکو چنت روح میں ء بیراں بیتہ
 گت - ناکو ء دگر لپنڈ سے نیرت آت مراد آہنی گڈ ء داند
 بیت ناکو ء رائے شہر ء حاجی ، حاجی ء نام ء تواریکت
 حاجی ء ہے پدر مراد ء دست ناکو ء گڈ ء دست گریگ
 دبیر بونگ ء حاجی مراد ء دتی مات دگہار ء مال کر بلا ء
 سر دہد کرت بے سو بے نہ بولت ۔

او دو سال انت کہ لوں آہنی عاروس کتہ بے جن ء
 تھے نیت انت ، جن وجود ء نیام ء بہر دپ جبگی د
 کوش کوٹ انت ، حاجی مراد ء ہر سکی د سوری سرو چٹان
 نت بے جن ء دپ جبگی د بے زہرگی چہ دس ء در آت ۔
 دہرے کہ جن ء چو کچک ء دپ جت حاجی مراد آس
 ہمیش بیت ادگوں سٹکیں ہیڈ رائگ ء چو پڑم دکر پاس
 ء آکر ایشٹ ، لے دیم آدیم لیٹیت بے آہرگ سر ء

ہمارت دتی دل ، نیٹ زہرا یہ آئیگ ء رند سماپی مراد
 پشومان بوتنت او جن ء دشال کرتت ، آ پدا چو شیرد
 شکل بوتنت گوشے پرع نہ بوتتہ - تنے دمان ء جنین چاک
 چلاگی نہ بوتگت ، حاجی مراد ء دوست دہرچہ آرد کاں ہدام
 صلاح دات کہ دگ سیرے بکنت بے حاجی مراد سترہا
 نہ ات ، دگ سیرے بتل ایش ات کہ مننگیں آسرات ہم گار
 بہ بیت زانکہ ہے سبب ء آہنی ء لے بار واپر بچا بکنت
 پدا جن درناد شرنگ ات راستے کہ آہنسانی چپت چوب
 نہ برت بے پہننا بوئیگ ء بچیر پیر زونکرلش ۔

چنت سالانی ہرا ہی ء ہردو لامو بوتگنت سکی دسوری
 چم کور آپ سور گو زالا انتت حاجی ء چند انگت چو پیر
 نہ بوتگت کہ الواد ء امیت ء دل ء در بکنت خدا ء در
 مزن انت الواد ء مراد ء گندگ ء حاجی مراد ء نہ بوتت
 کہ آدتی جن ء سہن بدنت - بے جنین ء لٹ دچھاک
 کنگ ء عادت ء شمو تگ ہم چہ آہنی دس ء درات
 ہے ڈول ء جن ء دپ جنگی دپاشنی لولارگ ہم بند نہ بوتت
 ہردو چہ دتی عادت ء بیوس ، پیٹیگاں گوشتہ بروہیل مروت
 عادت — دوشی ہم دو بینانی نیام ء گٹ پٹ و دپ جنگی ء
 بیہ گت حاجی مراد ء دل ء پک دجزم کرتگت کہ اسے
 دمان ء آگ جن ء زگ کرت اناری شہیا پک بیت داہنی
 جان - ہے خیال ء حاجی ء دل کہیں سبک بوت بے جن

ۛ اسرار چرخن ۛ حاجی ۛ گردن ۛ سوارت دوشی جن ۛ
 جگین ترن ۛ تیرگو آڑا دواریات آتکنت ۛ دروگ بُریں
 حاجی ! تو دترا حاجی گوشے ناروا ! وقتی مات دگہار تو شد
 لاپ ۛ کر بلا ۛ دور دانتت ، منی بخت چھی بوت کر من ترا
 گہت ۔ شہر ۛ بھاگیہ دسیریں زرگر ۛ من ۛ لوٹت ، من کور
 بوتن کہ سیریں لوگ اشٹ ترا زرتن ۔ تھی پمیں شوم ۛ
 گرمیگ ۛ منامار ۛ بوارتیں پسلوک ۛ رینگ ۛ تو دترا
 حاجی ۛ جوڑ کرتگ !

حاجی ۛ دوشی میں جنگ ۛ ترانگ ۛ پدا زہر ۛ بے تاہیر
 کرت جن اگے اے دمان ۛ دیما بوتیں بلکن حسابی ۛ آڑا
 بہ کشتیں ، ہے زہر ۛ تاب ریں دران اکھور ۛ گوڑ ۛ چہار
 کشک ۛ سر بوت چنال ۛ درچک دباگ ۛ ندرہ ۛ
 آڑا پہ ادارو کے دشان کرت دتی دل ۛ گوشے بانڈات گوں
 بیل دہرا ہاں کیں تو شگ زوراں کایاں او درسیں ردیح ۛ
 ہلا گوا زیناں اے ندرہ کوڑی ۛ غمناں او جنین ۛ دل تنگی
 ددپ جنگی ۛ طلال ۛ بلکن بسگرینیت

حاجی ۛ نوکی پہ لوگ ۛ رودگ ۛ دیم گردینت دس شوگ
 بوت ناگت ۛ آئی چم کپت گوشے آئی جنبد ۛ جن چہ کر ۛ
 پر گو سرت او حاجی مراد ۛ راقمار سے نکرت ، ہو ہماہنی جنبد
 اہنت ۔ برقع ۛ دیے چیراہنت بلے ہمالی روداج اہنت ۔ دتی جن
 ۛ روداج ۛ کئے درست نکنت ۔

————— ایک نشانے تہ ہنچوشیں کہ حاجی دتی جن ہا
 لکھ ہ میٹرہ ء پھجہ کاریت ، آئی جنین ہ برقع ہ لمب
 اسپتیں گدھ انت او برقع ہ چند سیاہ انت انت انت
 چوخی ردا منی جنین انت ، مناریپ دئیگ ہ خاطر اہ
 نگ روگا انت کہ اچ من پیش لوگ ء و ترا سر کنت ۔
 حاجی زہر ء پھر بوت ۔ کئی جنت او کئی موکل ء اے ہرگ
 سرچہ لوگ ء در کپتہ ۔ گندچہ دکان ہ دیم ہ راہ ء ہم
 نہ گوشت کہ من پھجہ کارانے نیٹ کجا او کئی ء شتہ ؟
 کمال انت لوگ ہ بلو ء ہم روگا نہ انت ۔ خدائی سوار
 دتی دل ء گوشتے ہے چار کشک ء بجاں بر دے لٹھ ہیلنے
 حاجی ء سک زہر ء توار پرکت ۔ "شہر بانو او شہر بانو"
 نیارٹی ء چک ترینت اوچہ ترس ء پادے تیز کرتنت ۔ حاجی
 بتر زہر گپت یکے تہ بے سوچ دموکل ء در ء در کپتہ پدامنی
 جنت پرس ء گپ ہم نہ کنت ۔

حاجی ہ زہرگ ء لہڑ کرت آئی زور ء توار پرکت
 "او من ترا گوشاں ، کرے چی ؟ تو کئی موکل ء لوگ ء در گپتے
 کیں او کن من ترا سو جاں کناں ۔" نیٹ نیارٹی او شتات
 توخہ کسے ہ ؟ گوں کئے ترانائے ۔ رنج دے کرد ۔ ترامات و
 گہار نیست زانکہ ۔ بوشت من نمی جواں در مان ء کناں
 شہر نا پرسان انت زانکہ ترا کسے ہ ترس نیست ؟ من ترا
 نوں ہویس ہ دست ء دیاں ، نیارٹی ہ جاک دمو کار ء

دمک د بازار جہر تفت درنگو سرت مزین چچی ء حاجی مراد چاگرد
 کرت ہیلوک دم دم ء گیش بو اں بوت - چچی ء بازی ء
 حاجی مراد وار خطا بوت آئی دیم مسہر گشت پھ زہر ء آہنی
 گٹ بزرگ تاب گپنت ، بازار ء ہر مردم آرا پھجہ کاریت ،
 جنین ء من ء چشم پیش دارگی نہ کرت - دتی لے بے شرفی ء
 حاجی ء چساں تہاری ء ما نشانت - زہر ء پھر دیمسا
 بوت برقع ء تہا چیریں نیٹاری ء رازور ء شہاتے
 لکرت - بے ادب ، دتی توار ء بدل مکن من ترا درست کرتک -
 من مروچی ء مروچی تھی سہناں دیاں - بے بچیں لچر تو بازار چنیام
 منی سالانی نیکیں نام دعزت ء پارمال کنگا لے - ترا سیر کنگ
 من گوں وت مزین ناحقی ء کتہ - براتاں شما شاہد ات کہ من
 سے دمان ء دتی جنین ء سہن داتگنت - حاجی مراد ء کہ
 اد کرت نیٹاری ء بانہد کرت - اونچی ء مرداں شما پر چہ چوبے
 غیرت جیگت ، شے غیرت دآب کپتہ - شما لے ناہوگ ء
 ہج زگوشت - پھریں بازار ء تہا زالبولے ء بدرود دژماں
 دینگا انت - ارمان انت اگہ حسین اے دمان ء ساڑی بتیں
 ایشر اشر کرت - شماکل ہنچو چایت گوشے اے نڈارگے - اے
 شے پت انت نہا کہ - - - - -

نیٹ دو سے کس چہ چچی ء در کپنت ، حاجی مراد ء را
 کیشینت یک کرا برت ہے دمان ء پولیس ہم آتک رست
 دو سے سپاہی ء حاجی مراد ، اور برقع پوشنگیں نیٹاری گوں

لہتیں شاہد ءِ ہمراہ کرت تھانہ آدرتنت ۔ مہلوک ءِ
 دتی ندرگ ءِ خاطر ءِ رنداگون ات ۔ حاجی مراد
 شکی سپاہیانی دیماء ءِ جزان ات ۔ نون آہم پشومان
 ات چپاکہ ہورت چارگ ءِ آہنی مارئت کہ نیارمی
 موزگ گوں آئی جن ءِ کوشاں ہمرنگ نیست اتنت
 نیارمی ءِ سپاہی ءِ راوتی دس نشان کہ دات حاجی
 پشومانی گیش بیت ۔ نون آہنی ہجہ آدرت کہ نیارمی
 حسین زرگر ءِ لوگی انت ۔ جنکسین گندگین روے وارنگ
 ایشی آسرچے بیت ۔ بٹے نون تیرچہ کسان ءِ دراکمگ
 سپاہی ءِ حاجی مراد ، نیارمی گوں شاہداں تھانہ ءِ
 آورتنت ، مچی در ءِ اوشنات ، یک میز ءِ دیم ءِ دو
 پیٹوال سندوگ اتنت سپاہی ءِ درسین حال داننت
 پیٹوال ءِ دیم چرینت حاجی ءِ راسوچ کت تسی نام
 ” واجہ من بزرگ ءِ نام حاجی مراد انت ۔ کلیں شہر
 مناہجہ کاریت ۔ “

” بے کار کرت کنے ؟ “

” رنگ ریزاوں ۔ بازار ءِ منی دکان انت ۔ کارڈنت

بہ بیت بگوش ات “

” اے راستے کہ تو اے نیارمی ءِ رچارکشک ءِ سرا

بے شرف کرتگ او جنگ ؟ “

” بے بگوشاں واجہ ! من رو دارنگ ، سوہرگہ رشتہ زکرمی

جنت انت ؟

تو چوں زانت کہ تھی جنت انت ؟

منی و لوگی و برقع و لمب ہم اسپت انت ؟
بھیں سرے ۔ توچہ توار و ہم درست نہ

کرت ؟

حاجی مراد و گھیں سارے کشت و در آئینت ۔

چے بگوشاں و اجہ ۔ منی لوگی چو نہیں ہرگ سرے ، آہر
سہدار و ، ہر مردم و بولی و زانت ۔ آچو ہر جنیں
کپ جت گنت ، آچو ہر جنیں و ملیت ، من گوشہ
بلن پستی رد و شنگ و توار سے بدل کرتگ ۔

لے ہیرم اشنگ و نیازی دوار برانز گت ، دواہ
لاکر ہ مناہوہ نیارے ۔ توپہ ناشری من و نہ جت
تو پے ڈول و در چہڈ آئیے ۔ اگر عین شہدی کی
ہ بیت کہ تو آئی لوگی و پ دست شہارتہ آتہ اشتر
گنت ۔

نوں بیڑال و نیازی و راد لبڈی دات ، ہوان
انت عز مند گہار ۔ تووت بگوشاںی و چے قصاص بگراں
کالی و پدیا ت کرت ۔ ہنر دازدار ۔ خدا ترانت کہ من رد
وارنگ ، من و اجہ و سڈکی دیاں کہ من شہر و اسپت
پہنیں مردے آن یہ

بیڑوال و کاگد و سراہیزے دوشنگ کرت سپاہی

درست ء دات ، حاجی ء رادگ کو بھی ء برتس ، اور
 پپر زگی حاجی ء ملام ء زر لیکھت دانتت - لڑاں سپاہی
 حاجی مراد تھانہ ء دیسا اوستار بیت - مردمانی بھی چہ
 پیش ء ہم زیارت بیت گت بازیناں حاجی مراد ء بیگ
 لنگک تحک کرت ادگوں یکدگر ء حلویت کت یک مردے
 ء شت آدورت حاجی ء زردیں لیشک دیر کرت - مراد ء
 سراچہ شکی گرمی ء جہل ات مہلوک ء چمانی کل ء
 آنا شیانک جتس - بے مراد ء ات ہم نکرت - لٹھ ڈرگ
 ء رند آپاد آتک گوں آبر لیشی دستمال ء وقتی دپ دیم بہک
 کرتنت وقتی زردیں لیشک کوپگ ء دوردات جالتیں رباح
 ء رانی بیت - آہنچو گاماں ایر کناں ات گوشے ڈگار دور
 بیت ، چہ زمیں گام زورگ ء ہے جہد ء ات کہ چہ لوکیں
 پازداراں چیکگ ء توار درمیٹ - آہنی گوشاں کوشانی
 ہے توار ہم پر آئی چرک کنگا ات -
 اد دومی سہب ء آہنی وقتی جن بڑ سہن دانتنت -

بدین زنگ

شرچہ منی دست ء دگر چے بیت کزنت . منی گس
 واجہ پریشی رضانہ ات کہ گوں من پھگک ء زنگ ء ہم زوریت
 زنگ چہ آئی نہ ات . پیشی مرد ء گت کہ مناسہن داتگتے . ناروا ء
 دتی زنگ ء دست گر نیگ ہم شات نہ بوت . منی ہند ء دومی
 کے بیتیں باریں آئی چے کرت ؟ شرء — منازند ء روح
 تیلانگ دیگی اتنت ، اگ اے مرد ء ہم سہن داتیں
 من کی درگ ء بکپتیوں . من ء کئے پر دست زرت ؟ من چہ
 نادسی ء اے خد ء رستوں کہ لے بے بختیں زنگ ء دور
 بدیاں جاہے یلہ بدیاں بیاباں ، شادات بچارشت منی ہمیں
 بیس وکامیں نیارٹی ء دست ء دگر چے بوت ؟ من پچ ہند
 ء بلد نہ اتاں ، پچ رپکے من ء نہ سجت . انا ، یک دارے
 من دل ء گوشت زنگ ء چوریاں دوار ء سرکناں ہلے
 نیٹ اوداں لے جرت پوس بیت ، کئی زنگ انت . پت ء
 کھے کئے انت ، مات ء نام ؟ — من دتی ہے خیال دست رو

کرت - من زانت کہ چوریانی دوار ء سو بخ رو بخائے زہگ
 پمن پو لنگے کنت - اے ہیر من پہ دت ء پیر زونکرت - من ہما
 روح ء بیگاہ ء دیم ء آرا باگے ء بُرت یلہ دات برگشت گس
 آتکوں - پد پچکیں حال ء دتی مات سسی کرت - نزدیک ہما سگ
 ہم سسی بوتنت - نون دہد چہ دست ء چو کمان ء تیر ء درشتہ
 گت ناگت ء منا دتی زہگ ء دشس دشکیں زہگ سکہ -
 چھیں ہیرانی یات آحت - آئی پہلیں بچکند گانی ترانے کپکا منی
 دل ء پاہار کرت جیرت وسگت ء گھنڈ وارسانی شل ء بُرت
 من ہود ء مات دہما یگانہ دیم ء پھو ہارٹ سے جت من دل
 سیر ء گریٹ - بے اے گریوگ ، ارسانی اے شل منی گناہ
 ء کم نہ کنت ، من دتی گوشاں اشکت ہما سگیں زہگے ء
 پہ تشرن گوشتت ، "بج نہ کنتے انکت گونڈ لیں اذکور دنت"
 مات ء اے دمان ء منا دلہڈی دات راستے گوشتت
 درنایں وہی ء پہ یک زہگے ء مونجانی جوان نہ انت ، تریں
 ناگت و تریں روتگ نارح نہ بیت ، من دت ہم دل ء جھرت
 مرد کہ زہگ ء رود نیگ ء رضانہ انت ، زور سے نہ
 انت - بے آمنی اولی یح انت ، آرا رہر ء رہہینگ جان
 نہ ات - بے نون ہرچی بوٹ بوٹ رند ء پشومانی ء چے بیت
 من سرنا سار نہ اول گینوک و چتا نہ اول مرد ء ہر روح
 کٹ کٹ ء منار بج داتگت ، دار دمان ء ہے کیں ہیرانی
 یات کرتت کہ من کسی زہگ ء رودینت نکناں ، ہر عا خدائی

سد و خوار و منی گردن و لاپ انت . من باز سگت بے کئے بدیں
 زہگ و دتی زہگ زانت ، صد و تنہا یکے - مرد و
 ہر دچ و کٹیگ و مناسو کی کرت ، منی دل ریش بیت
 نیٹ من یک روچے جت کرت - آخر تھی دل چے گوشتیت
 چے بکناں ؟ " آئی پہ دمانے پرچ نگوشت در و روگ و
 ساعت و مناسو گہ و کرت ، من در و رواں بے
 چارٹ ، کہ من استکوں تھی زہگ و لے لوگ و مرگنداں و
 من ہم ہے روچ و گوں دل و جت گپت ، من شار و ترا
 مانپوشت ، زہگ دست و گپت پر جو و دشی و چہ لوگ
 در آحقن ، دگر راہ نیست ات - زہگ بزگ سے ساگ
 ات - آرا پر گناہ نیست ات - آئی گناہ ہمیش ات کہ من
 آئی ماس اتوں ، نہہ ماہ نہہ ساعت لاپ و کرت شانی
 شب پاسی کشت نون کہ اشہاں و شیں و اب روچاں لیب و
 سیر ات من و ناکام و گپت گت پہ آئی و گار کتہ گت ، بے
 من چے بکرتیں من پہ و ت کس ندلیت ، من و پرچ و س
 نیست ات - بزگیں زہگ تاں موٹلانی دوار و دتی پاداں
 آحت ، من آرا جو اینہ پوشا منتہ گت ، گڈی وار و مات و
 دستاں آرا گونڈ گونڈس کوشس ، زیبائیں جبر او دل و
 تلو سگاں گوں سینگار تکت - آسک زیبا و جلوہ ناک ات
 من زہگ و دست و گپت ات زند و گڈ سدی دار و من گوں
 آئی و ہمراہ اتن - یک دو جاگہ آدشتات لیب و چیزانی

گندگ ء دوتی کسانکیں دستے تھک کتنت . ایسی گراں ، سناں
 گراں " من ریپینیاں کرت " اڈکن موئل ء سوار ہاں گداں
 پر تو بڈے شئے گراں " بھاڑہ ، موٹلانی دوار نزیک اسی گراں
 منی پاداں تروراں آحت بے چہ رنگ ء ہگول د بے تائیرات
 من ہم دم برت ، زہگ ء دار دمان ء ہے سبتیں سرد سہا
 کرت من پہ ہوں ہاں پسہ دانت . منی ارواہ ء ندیستگیں
 جنگ و جھپڑے کھڑو بیہ گت . ناگت ء آئی جت کرت
 " مانی ، ما کجا رواں ؟ " موٹل ء پچے دیر کرت ؟ من پھلرتن
 " منی ساہ موٹل بزانی کہ آحت " دیر نہ بوت نمبہ ء پس
 سہرا بیت ، مالس ء سوار بیتاں من ء آئی یکیں سوہا بچہ
 نہ شمشیت : اماں ، نوں ما کجا رواں ؟ " نراناں چہ ہم منی
 دپ ء در آحت ، تی بابا ء چار گت " — " کجام بابا ؟ " من
 گوں دل ، جھپڑہ ء دچار کتنتوں لے جت ء متا دار خطا
 کرت منی جیرت ، بستگیں کوہس کلات ہر یا بوت . من
 ہکے دات " چپ بند نہ کہ لیب ، شئے نہ گراں پر توہ —
 اٹ منی دل ء مارے بورات — من ماسوم عدل پرد کرت
 من چہ لوگ ء راہ گریگ ء دہد ء دل ء ہمد کرت گت کہ مردہ
 زہگ ء ہکل ہوکل نہ کناں . بے نوں دل چنک لیشومان انت
 کہ من پر چہ آبزگ د بے مات ، سرازہر گپتوں . چہ منی
 زہر ء ترس ء آدرہں راہ ء بے توار ء خندوک ات .
 حاجیانی پڑ ء من بس دارائینت دما چہ بس ء ایرا ختاں — آبارس

چے خیالے بر گل ء کند گات - حاجبانی پڑ ء لے دمان ء
 سہلوک ء چچی و مشکولی ء و ہدات بازیں بس ریگ ء اشتو
 کنت - من دتی کار ء سرجم کنگا چم جت - آنوکی دپ
 زبان ء کیتہ گت ، اماں ، بابا - ماتی - چچی چھی - لے
 و ہد ء چوں گول و ہیکانی ء منا گند گات .
 منی دل یک دارے گیمرت ، من گوشت دل نون زانک
 بودنہ کنت ، یک برے دل ء پنت دات یہ برتر بھنے ! -
 آنکٹ پہ پیوسی ہورت ہورت منا گند گات - باریں اچ
 سنا چے سوچ ء باڑا رت - من دتراماں دل ء ڈو ڈو کرت
 دیم پدیم ء مردے وشی بہا کنگا ات ، من ہمانی نیمگا دست
 تچک کرت - لے زراں آمردک ء بدے بگو مناوشی بدے
 - برو - تچان ء بے زہگ حشک و حیران ات ، ماسوم
 چے زانت سوداگریگ چے ء گوشت ، کیں راہ
 گپت پدابیرہ ء کرت ، "ماتی تو ہم بیاگوں" - من گوشت
 تو برومن پر تو ہمدرا اشتوکن "بے کئے زانت پر چھ منی دل ء
 زنگ و دھر لگے زرت گندے زہگ ء ہے ساعت ء کیں
 بگرتیں من وقتی نیت ء نہ ادشتاتوں - بڑگ ء زگ نکت
 نہ اڑی نہ انگل - من پداکیں دات ، زوت برد ، شاہاش منی
 لال من آراچہ گونڈ کیں پہل ء بڑگ ء بالا کرت راہ بنیم
 ء اشت راہ ہورک ات - نہ بے نزدیک ء گندگ بوت
 نہ سرٹے - چھ شے ء ڈک درگ ء ترس نیست ات

بے آنکھت راہ و نیام و نہ رستگت کہ موٹے و توار بوت
 منی دل و دھر کجے جت - من دور کرت راہ پر سارا
 سرکرت او آراپت بگل کرت راہ و کسٹ و پھی ہوتا
 ہوار بوتن - منی اینگ او جان و آزا و سرویں ہیدے
 و تر بوتنت - بے آچھ منی کسٹ و ایر آحت ، "مانی من وتی
 پاواں زوت زوت کائیں - "آئی لے عٹو کاں منی دل پدا و بوت
 نہ کہ من نیت کرت کہ لوگ و برگردکناں - پدا من و وتی جو
 رٹ کٹ ، کٹ زندیاں آحت . انت من آرا سے
 چاروار انہازت چکت ، دل و بنداں داشت پدا ایر کرت -
 "تجاں بروشنکوں راہ و پرج نیت - بروندروں لے
 دھک و آچھ تگ چہ راہ و نیام و گوست - آندیم لوگا
 اوشتات دیے چرینت و منا چارٹ منی پدا حشک بوتنت
 او پادانی دل و عید کرت من چیم زوت پرہت دچ کرنت
 پدا کہ من چیم پچ کرت گنداں زہگ روگا انت نون و شیا و دکان
 و زہگ و رستہ - من وتی کار و ہلاسی و دل جم بوتن زہگ
 بزگ و راہ سلامت و چہ راہ و آندیم بیتہ گت من مات
 مہر زمانگ و بے مہری و سراقربان کرت زہگ نڈیتگیں
 تاروتیلانکافی تہا و دروات

گد سلا من آرا ہجو چارٹ چوکے کسے بدر و بیگانگیں چکے و
 چاریب بدریں زہگ و چارگ مردم و چنکہ دوست بیت
 بس چو بگو کہ دل یک برسے ترہ کنت پدا سپریت -

من پدی پادانی برگشتن او بچکانی ، تہا و ترا گار کرت - مات
 و مہر و پدا چول جت دل گوشے نگیک بو اں ات
 پر مہیت کے منی ڈر دانگ ، سہل دتیلانکے بدنت
 دل و دوو گیں دلا سادیاں ، من چنت گام زرت یک
 دیکے و سزوگ ، ورسستی ، شاہدگ ، نیام و یک موٹلے
 تچان تچان یکبارگی اوشتات ، برلیکاں چہا بل کرت -
 من دل و مارست نوادے پولیس و کے و زہگ و یلہ
 دیک ، منا دیتگ او موٹلے و منی دمب و تا چان ہانت
 من و ویکٹر کنگ لوٹیت - نوں آ منی دست و گیت
 من منی جان و ساہ سہست - یک بھاڑی موٹلے
 و بےس مردم ایر آحتت ، من چاریں کنڈاں چم شانک
 دات او دور کرت ہے موٹلے و نشتوں - رند و زاناں ہے
 بوت - پچ تراناں - لوگ ، رگا رنداں یک و نختے ،
 من دل و پہ دروگ دلا سادات دسہر نیت
 ہما شپ و من گوں و تی جو د و یک گے ہم نہ کرت -

عربی ازمانک

یوسف السباعی

شوم!

روچے ء ٹوٹوک ء سنگے ء اچ من پول گپت :
 " چے گوشے بختادری دجوانیں طالع مردم ء چہ بن ازل ء
 گون انت یاہر کے پر دتی جہد دہمت ء کثیت ؟"
 • منی چن ء بختادری چہ مات بڑ لاپ ء مردم ء گون انت
 بہ جہد و شوہاز نہ رسیت " من در آئینت منی ہیر ء اسنگ
 زند آئی گیں سار تے کشت دروک روک ء پنے چارنت
 " بزاں تو ہم ساچہ ہما مردانے کہ دست پاد نہ سریت
 دخیال کنت بخت ء نوشتگیں دہدوکاسس ء سرات
 رسیت - چے تگ و جہدے لوٹیت ؟"
 " بلے " من پسہ دات ، من دنی خیال حق ء گوں تو
 شرہ کناں "

" براہنگ ، منی خیال تھی ہے ہیر ء بچہ نہ منیت . منی
 لے ہیر ء سرامزن بیہ انت کہ بخت ء یک جوانیں کچ
 کاسے چہ ازل ء ہر مردم ء بہر بیت - ہو کچ و کاس کم و
 گیش بوت کنت بلے پہک ء کسے چہ بخت ء زہر نہ ایت

بنی آدم ہرچم دلیت ء گول بخت ء کار نیست ، بخت بزاں
 یک درمانے درمان ء صندوق ء بند کنے بے تہ نادراہ ء
 چہرہ دراہ نہ کنت ۔ پہ دراہ بونیک ء درمان ناجور ء
 وہدو کچہ سرادنیک ء آرا دراہ کنت ۔ تو مہن کہ بخت
 خدا ء داد سے اولے داد ء کار گرنیک ء کمال کردے مردم
 بجان ء کم ہیتے ء گیش انت ۔

”داجہ تی خیال ء سنی سر پر نہ بیت ، درو دورے کر مردم
 بخت ء نوشتہ انت مردم وت چہ پییم آرا شاد ہی ء منت
 کرت کنت ؟“ من نہ برنت ۔

سنی سنگت ء دنی سر سرینت ۔ من زانت منی حیلے
 مان نیاتک ۔ آئی وتی تراں برجہاہ داشت

”من ترا یک سیہ شوم ء حال ء دیاں ، مازانت
 کناں کہ بخت چے ؟ رند ء اگر ما بگوشتاں کہ آرا دی ہی
 کساس بخت بہر بیتہ گت کہ مارا ، ترا یادگ کے ء رستہ
 گداں اچ ایشی زیارت گنجو کی شالہ مبات ۔“

”ہو آیک بچپن مردمے ات کہ مدام دل ء خبر جہشت ، مدام
 زہر و گلگ دار ات ۔ دالمہ صند ء جتہ صد ء پر دستگ ات
 فانگ ہر وہی ء مدام آرا ہی وہم ات کہ استاد پوزانت
 کول آئی ء ناحقی کنت ، چہ آئی آیاں بد کیت ۔ چہ وتی درجہ
 ء پکاں یک دیم و یک کینک ات کہ آوتی سنگتانی مکرو
 جہی ء سدک ات ۔ ہر کار سے دست ء بکرتیں آئی آپ

ء نامشری ابدی ونا حقی ء تران ات - آئی نزا ء چھائی
 جنڈ ء نڈر کہ بے پیل و دوست خدا ء نہ سازتہ ا بے اصل ء
 چوش نہ ات - آسک شیوار سر پدیں اور کمال ہر و اہیں
 مردے ات — کے ء چیزے دست بکپتیں چہ کت
 ء سگ " پرچہ اسے شے ہر بخت منانہ بوت "
 بزاں ہر چیزے کہ آئی دلیت ، مارت - دات - گپت ہرک
 ہیر ء آرا تورست - درد اندوہ - زہر و گل ء کس ء آئی دپ
 دل پہک ندلیت - روچے چہ آئی دپ ء اللہ ہر شکر
 منت - کسی گلا و توصیف یا کہ دلچی ء دانکے کسی گوشاں
 اشکت — مرد ہر سببیں زند نہرا بدرو ، گلہ و پچار -
 یا پشت گوشہ ء گوہرست :

" روچکالے ء مرد ء سیرکت اہر کس کہ چہ آئی نب ء
 سئی ات آہاں پہ مرد ہر زال ء چہ مرک ء پیش مرک
 بہر لبنت انت - منی نزا ء چوش گنگا آحق اتنت -
 " سیر ء رند جن ء گوں دلی جود ء ہر ہمیں سکی و سوری ء زند
 تار و تیلانک سگت انت آئی دتی دل ء زانت کہ گوں جود ء کپک
 نہ دیگ دین ء راہ بند و راج ہر دود ء روانت آجزم ات کہ بچے
 مرد ہرے تب ء پہ دتی خدمت ء اکار کنت او دش دشائیں
 زند سے ہر بہشت ء دتی کل ء تہا کاریت بے جن ء زوت
 مارمت کہ آئی دس ہر کارے نہ انت - گس ء پر اندوہیں
 چاگرد ء آئی دل ایرنشت - دل ء تلوسگ ہر سہرنگ

چہ دتی ناکام ء آپہ دز گہارانی لوگاں ساعت تیری ءنت
کاتک ۔

”جن ء ہر روچ ء سرد چادر بوئیگ ء مرد ء دل ء شک
دور دات ء آدت نیمون ء مندگ ات کہ دتی پھر کت ر
کینگیں ارواہ ء ڈولے عشق ر بدی ء دان ء بواریتیت و
برودنییت ۔ جن ء چاری بوت ۔ نون دل ء ہر دماں سے
دوسس ات کہ جن مور مانٹے ء نیل ء چلنڈ سے اومنی بلج ء
دشمن انت ۔“

”آئی دل ء مراد ایش ات کہ جن ء چم وت بگندیت ء میاگی
بخت پدالے زنگ ء ہر جاگہ بخت کہ آچکس بزرگ پوس
اد جہان ء دست ء سزا انت ء آرا چو نیں چو نیں دکھ دوراں
ماں پتاتہ چنور ء آرا دیل ء گہتہ ۔ بلے جن ء پیچ پمیا دست
نات و ترا ڈو دھار نکرت کہ آئی ہے مراد پیلو جو تیں
کے زانت یا بزگیں نیاطری بلج ء بانک ات یاسک شیوارت
دتی واگے بے مرادی ء مرد ء پردی چہ پیش ء اچنت
سری گیش کرت ء آئی دل ء پنت داتت دتی چنگلاں جن ء
آکیں گردن ء سک بخت تما ساعتے کہ آدست پاد بخت
جاگ ء سرا سرد بہ بیت یاد پیگیں داب ء آئی دل ء
ہے بخت بلے چنور ء با جن شیوار د پھیں زالے ات ۔
مرد ء مور کہ ء گرنگ ء جمانی سہری او ساعت ر
سرد ء بے تاہیری ء نون جن ء ہنر کاتک آسک ات کہ

مرد سنی کُشک ۽ رند ۽ انت -

مرد ۽ دتی دل ۽ پک گیشیت ک آئی لوگی ۽ دتی ریا پائی
 نون ہنچوشیں ڈولے بکنت کہ جن ۽ بکثیت دگار سم بکنت او
 کے ۽ آئی سراسک ہم مہیت مہلوک ۽ رو دیک بہیت
 کہ جن دتی مرک ۽ مرتگ - وہد گوزان ات مرد دتی دل ۽
 سازان ات بے پچ ریکے آرادش نیاتک اشپ ۽
 گر دتی ۽ کت سہب ۽ دتی ہے گر دتی ۽ یک نہ یک زور
 مارٹت -

• - یک شے جن مرد بائیکوپ ۽ سیل ۽ شنتت -
 سلم ۽ کسہ یک کوشے ۽ پاروا ات ایک بانورے دتی
 ۽ چہ مارٹی ۽ تیلانک دنت وکثیت ہے جن مرد یک تیاب
 گورے ۽ مارٹی ۽ تہا دوار بنت جن زیبا دکاں سال
 پیرینے بلے بھاگیائے بیت جن دتی پیروستندی مرد ۽ کُشک
 میراث ۽ برگ لوٹیت بلے ساری ۽ بن گوں طیبے ۽ اد

ہسایکاں بازو ہرے پچار ء کنت کہ مرد ء عجیبیں نا جوڑی ہ
 کشت ء داب ء تہا پاد کیت درادگ بیت من ترساں
 ہے نا جوڑی دیلے سیار بیت رند ء جن دتی مرد ء قہوہ ہوتا
 زہر ہر کنت رچارینیت ۔ مرد کہ چہ سار ء روت جن آرا
 کنت چہ ماڑی ء سار ء جہل ء تیلانک دنت ۔ نہت
 ہک دکور کا رویت کہ مرد شپ ء داب ء تہا راہ گہتہ او
 چہ ماڑی ء کہتہ مرتہ ۔

شو میں مرد ء کہ منم ہرے کہتہ دلیت گل بوت اودتی دل
 ہے رہندے دوست کرت پہ زال ہ کشتگ ء نون آئی کارائیں
 ات کہ ہر دچ دتی لے لوگ ہ بدل کنگ ہ رند ء ات
 ہر دچ لے لوگ ہ تہا آئی یک نہ یک عیبے کشت ۔ نیت لے
 لوگ آئی اشت او زر ہ تباب ہ گو مر ء دو طبقیں بارگہ
 ہ بھاڑہ ہ سرازرت ۔

ماڑی ہ بالا خانہ ہ سرا اوشنات دجہل ء نکلے
 دات مرد ہ جان ء شیبہ ہر پیرے کپت ، زند زندیں سکافی
 بازی ء دتی گرتی ہ تہا سوب گندگا ات ۔ زرگوات ہ یک شیں
 ہر کے آٹرا ملارے ء پرتینت ۔ بخت ء آرا پہ دتی دل ہر لوہ
 ہر میں ہندے ء اورنگت ۔ ددی روح ء مرد ء یک شیبے
 داب ہ گولی بہا زرت او جن آرا داننت گوشتے من سدکاں کہ
 تراشپ ء لے دابی ہ نا جوڑی ء گہتہ پہ داب ء باز شریں
 دنان ہ انت ۔ رند ء مرد ہر جاہ ہ ہر کجا گشت گوں مہلوک

ء گوشت ، تیاب کر ء منی لوگ گر بیگ ء بل ایس انت
 کہ منی لوگی ء نا آسراتی ء اسرار و نادراہی ء گوں کپتہ اورا
 و شیں کوشش پہ آئی ہر سوجہ ء الہی انت ۔

چنت روح ء گد مہلوک ء دلیت مرو سک موخاد و لگ
 انت ۔ سو بچ پد ء آئی حال دات کہ منی لوگی ء ناجوڑی روح
 پہ روح زور کاران انت ۔ دوشی شپ ء پاسے ء من درہ
 کرت منی لوگی داب ء تھاوت سر ء روان ات ۔ مہلوک
 دلہڈی دات ، چشیں بدیں ناجوڑی ء نہ انت ۔ دل ء دد کمن
 ہو ڈاکٹر و طیبے ء البت صلاح بگر ۔ ۔ ۔ ۔

ہے نزدیک ء طیبے ء دکان ات مرد طیب ء گوڑ ء شت
 دور آئنتے ۔

”من یک پنجوشیں مردے ء باروا سو بچ و صلحے لوٹاں کہ
 اداب ء تھا شپ ء دت دیم ء راہدگ بیت ۔“
 ”طیب ء پول گپت ۔ تو باز ژندتہ نہ بے چہ ہنڑی

کاراں ؟

”من ؟“ مرد ء پہ ہبکانی ولدی دات

”ہو تو —“

”واچہ تو چو زانے کہ من ء شپ ء بے دابی ء نادراہی
 انت ء مرد ء نکالشرگیش بیت ۔“

”منی کس ! کیس اڈکن ، تھی منزندیں لوگی ء خدا آئی پردہ ء
 باتیت منا سوگ کرت من کس ء حال مہ دیاں بے من خیال

کمان کہ ترا ڈاہ بدیاں - تنی لوگی دمانے ساری ہے صلاح و گرگا
احانت ؟

چے صلاح ؟ داب و نہا پاد آئیگ در روگ و دتی نادراہی
و بے چون آچہ دتی لے ناجوڑی و دت سٹی انت ۔
" دل جم بکن ۔ کلیں ہیر و من جواں سر پد بوگن ۔ تنی
لوگی و حال دات کہ در رنداں آئی ترا داب و نہا
پاد آئیگ و گردگ و دیستہ ۔ ترا دتی حال و زانکہ
سمانیت ۔

مرد و ہیر مند بوتنت گشتے آئی بیک بل بوت طیب
در آئنت ۔

" پہل کنے واجہ سنی تجر بت ایث انت کہ لے نادراہی و
چنتے نادراہ دتی ناجوڑی و دگ سیا دو عازیرانی نام و
کنت ۔ من تنی لوگی و لے ناجوڑی و گردارو درمان و سر پد
کہ او ہے ناجوڑی و یک سر پدیں طیبیے و نام و گاگدے
ہم دانہ ۔ خدا ہمارو چ و میاریت اگہ ناجوڑی زور بکت
گداں ہما طیب و ڈسگ و بروات ۔

مرد و دل بیم و بہار سے کہت آئی زانت کہ جن گوں
آئی جند و تیز کرتگیں سلاہ و آئی گاری و رند و انت
آسک ات کہ آئی گر طتی در بوتگ باریں الشپی میں شب و کئے
جہنی بیت کی ہوں و کنت ؟ لوگ و آتک میز و سراشب
نام ایرات من و دیم آنکرات گڈ گات میز و سرا ایریں

کارچ آئی دتی دست ء کرت ، دستے برز ابرت کہ جن ہر بندک
 ماں بے ریتے پاپشت ء کتت لے راہ بند شرنہ انت از منہ
 ء کتتاں بالا خانہ ء تہاشت اوشتاں زر ہر گوات ء آئی نم ہلا
 کرت انت

کیس دیر ء مرد لوگ ء آحت ، لوگے توہنیت اشام ہرکت
 ہما کلیں احوال دانت کہ آئی چہ طبیب ء اشکتنت پاجتے کرت
 "توگوں طبیب ء پرچہ چشیں گے کتہ ؟"
 جن ء پہ آسرات پسہ دات ۔

"من چتور طبیب ء حال مدایتیں ، من نہ چہ لے ہبر ء سک
 دلر خط بوتن ، من نزانہ کہ توچہ دتی حال ء سئی ء ہما انت کہ مال
 لوگ ء آتنگاں چندی گشتاں من تراداب ء تہا پاد آئیگ وراہ
 گرئیگ ء دلستگ بے دوشی کہ من تراداب ء تہا دلست کہ توہا لاند
 ء دابینگ اوشتوک بیتگے نہ من ترستوں کہ خدا مکنت تراچیرت
 بیت ۔"

مرد ء دتی لوگی ہر اشکت آئی سکیں بندے داتگت اجنیں
 ہر ہمیش انت کہ چہاروچ ء کہ آاے لوگ ء آتنگنت آئی
 بالا خانہ ء تہا اوشتگ اوداب ء تہا گردگ ء بیون ء درچ
 دلگوش نکرنگ چوبیت کہ آتپ ء بالا خانہ ء شتہ اوشتاہ
 او دتی خیال ء سوب گوں دتی چماں خیال ء آدرتہ ہے سروہینر
 آئی سر ء درد کرت ، آئی قدحے آپ تنگت وکسی ء سرا دراب کشت
 کرت ۔

قہوہ درے ؟ جن ء سوج کرت
 مرد ء کرسی پر سرد درے جت دلشت گوشے آرام ء
 دارت ، پھر ہڑ میں توار ء در آئینتے ۔
 " من ہجیر قہوہ نہ لوٹاں "

" شنکوں ، قہوہ ، ہبتیں گٹ بورتی تب بے ٹلوری د
 جان بے زندی ء بارت پدا داب ء ہم گردار کنت ۔ جن ء
 پھر صلاح دات ۔

مرد بے بند بند شل بوان امتت داب ء آئی جسم پھر
 امتت ، آئی گوں دوکین دستاں جسم تار امتت و گوشتے
 قہوہ بے تہا تو من ء زہر چارینگ لوٹے ، نہ ۔ من ہجیر تھی
 دام ء نیایاں ۔ ۔ ۔ ۔ تو ۔ ۔ ۔ ۔ ۔
 جن ء ہما مہر بے لسان ء تراں کرت دمرد بے شک ء برانز
 نہ گپت ، گوشتے

" من ترا قہوہ بے تہا زہر چار نیایاں ۔ ترا چنکے شک بدی
 دل ء است من نزانگ ۔ پے زہر چارینگ ء قہوہ ء ابیدگ
 چیز کلمتے ۔ من ترا نہ انکہ آپ بے تہا زہر چارینت
 نہ کناں ۔ منی دست بے نان ء توور گانے ؟ نان و تام ء
 توکدی زہر بے خیال نکر تگ " ۔ مرد ء ہجیر مگوشت ۔ آئی ہم
 چہ داب ء نزل بواں بوتنت پدا داب ء آرامے سار کرت
 دگہ سہیب ء روچ بے ٹنگ ء مہلوک ء دلیت کہ جن بالاحانہ
 بے سرا ادشتا نہ زار و ماتن ء انت مرد بے لاشہ زر بے

تیاب ء زندیسی سنگانی گور ء گوں ہوناں یک اینت
کپتہ سر و سوبج ء جن ء پہ پڑوسگک حال وات۔

” منی جود ء داب ء تہا پاد آئیگ و در رڈگ ء ناہدی
چہ بازو هد ء جان ء بو تہ - دوشی ماں داب ء چران ء کپ
بالا خانہ ء کپتہ - سہی کمن آراکٹ ء سرائدلیت من

گر کشت ہسل ء چارنت آئی لاشہ ایرات - آئی من
گار بو تن ، منی لوگ بون گپت - نون من چوں کناں کجا دیم
کناں - کجا برواں ؟ جن ء و تراجت د پروشت کس ء آئی
ہبر ء سراسگ نہ کرت او آ شو میں مرد ء وئی سرکار کرت
نون تہی خیال ء بختاوری آرا کجا بہر بوت - کدی آئی ملک
بخت آتاک ؟“

” من تہی خیال ء انگت نہ مناں اگہ ما آئی کار د کرد ء
بچارے بکناں تہ لے ہبر سہا بیت کہ سہیں کلیں دیل دجنہال
آئی پوت دت سازتنت - بختاوری آرا بہر بوتگت بے
آئی چہ بخت ء ہرچ کار گپت نہ کرت -“

دکتر مصیوب گو

فرانسیسی آزمانک

نیکین گناہ!

۱۸۱۵ء ۽ ۱۸۱۶ء باریک انت - فرانس ۽ شہر ڈی ۽ پادری
 میرل گوں دتی جنوز امیں گہار ۽ دوار ات ، ہر دو نیکین سخی و
 نداد دستیں مردم اتنت - چہ حکومت ۽ میرل ۽ پانزده
 ہزار کدار ہر سال رستت ، پہ دتی لوگ ۽ مکین توشہ ۽ گیشنگ
 زندکیں زر گذر مند ، دست گٹ د بزرگانی تھا بہر و بانگ کرت
 ۽ چوری جنوز اماں آئی لوگ ۽ درگہ مدام ہیج ات ۔
 ہر سال ات - اکتوبر ۽ ماہ ۽ یک مسافرے شہر ۽ آتک
 آئی وہی پنجہاہ سال ۽ بوتت بلے جان ۽ پہلوان او ورنہ ہانی
 میا رنگ ات - پوشاک کہن اتنت دست ۽ یک زندیں لٹے
 جان و دست دھنزیگ او آئی تریچ ہید ۽ مین اتنت گوشے چہ
 دیری ڈیے ۽ کاتک - شپ دست دپ ۽ ات - ایک
 سرانے ۽ شرت ، دوارے او آپ تام ۽ لوٹت - چم گند
 کھروٹم ۽ سرانے ۽ داسند ۽ دل ۽ شک کرت زندانے
 ات نہ دراک ، آئی بازی ۽ ہمت سنت کرتنت بلے سرانے

دایند ء آئی منت گوش نہ داشتنت ، پہ ناکاے مرد چہ
 اوداں راہ گپت شد بلیں لاپ ء یک بانڈے پر دیم
 ایرکش کتے۔ مے راہ ء یک نیارمی ء گورت آئی مسافر را
 پادری میرلی ء لوگ ء دس دات ، مسافر پادری ء لوگ
 سربوت و پادری ء را گوشنتے۔

”منی نام بلجین انت۔ نوزده سال کیز بوتگول۔ آجونی ء
 پند سراکپت ، چہ شد ء مرکی اوں بے سراے دایند نہ منڈال
 وتاے دنت نہ جاگہ دنپاد نروں ہم گون انت۔ منی تہ
 مہانوں۔“

پادری ء پہ بلجین ء زدت ہندے جوڑ کناہنت اظلا
 لٹانیت ، آئی سیر ء دارت اودتی ہند ء شت تھک بوت چہ
 بیست سالوں آدار ء زبرو ڈوٹیں تحت ء دلپگ ء جیل ات ہرم
 لہیں ہند ء آراداب نیاحت ، شب ء دوزخ ء آئی چم پچ بوت
 کیر ء کوسھی ء پادری واپ ات ، شب ء شام کنگ دہد ء
 آئی مے کوٹھی ء اندر ء زرد ء گراں بہا میں ہیراں دلست گنت
 نون کہ لوگ ء دریں مردم البسرت انت آچہ وتی ہند ء پاد
 احت بے توار ء طاقچہ ء گوراشت ، طاقچہ کبل نہ ات آئی
 کلیں رزاں پستی ء کرتنت دچہ دریگ ء دورے کرت۔

دومی سہب ء کہ پادری باگ چہر گرد ء ات سولد ء
 شب ء ہیرانانی دزی ء حال دات او در آہنت ہما مسافر کہ
 ددھی ایواں دتا کہ بوتہ ہیراں بنگنت و بے گواہ انت۔ پادری ء

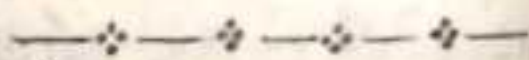
تو زکرت گوشتے « مرد پہ زر ء گٹ ات بلکن ہے پیران ء
 آئی کارے شتر بہ بیت ؛

ہے دمان ء سے سپا پیاں بلجین گون ات تیل نک دیان ء
 تہا پترنت ، پادری حال ء سہا ات آئی سپا پیاں
 پیکرت ۔

من لے پیران دت ہے مرد ء رادانگنت ، شما البشر لیکنت
 سپا پیاں پچ گوشت دتی راہ ء شنت ، پادری ء شکی
 ہاتھیں بلجین ء موہ دات ۔

برات ، توہر دیے ء روئے ترا موکل انت لے لوگ ء درگہ
 تو مدام پچ انت ۔ تو خدا ء نیکیں بندھے ء من چہ شیطان ء
 بہا زرتگ ، دل ء مکن ۔

بلجین تخمران ء در ء در کپت گوستگیں ہد آئی چمانی
 ہا پور لیگ گوزان ات ، چہ شتر ء بے وسی ء کلاں سر آئی
 دنت ، ما قانود ء آرا ہے ناچی یں گناہ ء کنگا ہیست سال
 مردات ، مردچی لے کسے ء آئی زند ء دلیم گردینت ۔ تاں دیر ء
 ہا شہر ء گشت پدایک دیے ء شت ، زند آرا کس ء
 بیت ۔

فرانسیسی ء نیبا ہی شہر پیرسی چہ باز زمانگ اڑاندو این
 ہا پور لیگ ء کر ما پچار ء کناں ، اوداں ہے رد چاں ہا پور لیگ
 کاسٹور ، کافو مول اد بلیک مل چہ چار جتا یں کلکناں

پہ وانگ ء آنکلت ہر چہاریں سنگتانی گوں چار کاڑاں سنگتانی
 ات - فیورٹ ڈالیا، زلفیں د فینٹائن اچ ایساں فینٹائن کسوں
 سال وزیباہیں دتکے ات تجکیں : دراجیں ملگور د کشک ء پتیں
 دستان کہ مرور دے ڈول ء گرو شکش دانت آئی زیب د دستک
 یک روپے فلیکس ء دتی ہیل د براہندگان ء تڑنے جت کہ ہادی
 وانگ ء سیت و پانیدگ ہے کارانی گل ء شمو شنگ - ہاند
 ایساں بلاں پہ دتی لوگاں دیم بکناں - آہاں ہر چہاریں جنگ
 سیل سواد ء نیمون ء پھ شہر ء گتہ برتنت - آہاں
 رہینت کہ شما ابدان بدارت مازوت داتر کناں ایر کنزت - میشن
 رسنت ، آہان تیزیں گھوڑا گاڑی ء بھاڑہ کرت - چہاریں کلاں
 تادہدے ء چم داشتنت - نیٹ یک مردے ء کاگدے ایساں
 ء آورت سر کرت ، اے کاگد ء ہر چہاریں درتاہاں دتہ سنگت
 ہ ماشے دام ء کپتاں ، دتی مات وپت شمو شنت ، نون سنگت

شالہ شمارا

زوت نوکیں دوستدار درست کینت

سئیں کاڑاں کندت ، بے فینٹائن ء ارساں شیوگ کرت

پرچہ کہ فلیکس آئی دتی جود کرتگت ادچہ آئی یک سالگیں جنگ

کازیٹ آئی گوران ات -

— — — — —

چہ پیرس ء کیوں گتہ شاہدگ ء سرامونٹ فارمل ء کسائیں

گوٹھ ء انت اہے میتگ ء تھینارو نامی مردے ء سرائے

کرتکت - فٹائن گوٹھ ء سر بوت نہ سکا منتکت - آئی
 بیٹ ہموں ایر کرت اوزنگ گوں تھینارڈ ء چکاں لیب گوزی
 شادول بوت . فٹائن چہ باز روچاں کارو پوریات ء شوہانہ
 ات بے گوہرانی زنگ ء سبب ء کس ء آرا کارو خدمت
 دات کہ کارکت یاچک ء سہرینیت - ایداں سر ہوگا
 فٹائن ء دل ء آحت کہ چک ء تھینارڈ ء لوگی ء بدنت
 ت پر پوریات ء آجو بہ بیت - آئی گوں تھینارڈ ء لوگی ء
 سلاح کرت بے زال ء پچ نگوشت - بے تھینارڈ ء جند
 لوگ ء اندر ء گوانک دات .

” دحتک ء خرچ ہر ماہ ہپت فرانک ترا دینگی بیت ا
 شش ماہ ء خرچ ء ساری ء لوٹاں “

پیرس ء فٹائن ء دتی لوگ ء مڈی بہا کرت ، ہشتاد
 فرانک بوتنت ، پہل دو فرانک آئی سرائے ء واسند تھینارڈ
 دات ، تھینارڈ ء انگت پانزویہ فرانک سر زبارت لوٹت
 برسین مات ء آہم داتنت چکے ہماں گوں تھینارڈ ء لوگی
 دات ، دت گوں ارسبگیں چماں پر دگہ مینگے ء پوریات
 شوہانہ ء دیم کرت -

ایم سرائیم ء گوٹھ باز دیر نہ ات ، ایداں عاج ء
 چکاں کار باز ات ، اے کلیں کاریک شاہوکارے ماڈلن
 دست ء ات . مرد اے مندی مردے نہ ات بے چہ
 شری جوانیہ زوت ایداں آئی با یارتالان بوت ، سیری

مردے ات بے سادگیں زندے گوازینت مدام تنگ دست
 ء بے پچ وہد ء لوہاپ ء آس بنرتت - باز سنی دروازہ

ات - مدام بنگ و جنوزامانی سرامہرباں ات -
 ۱۸۲۱ء ء کہ پادری میرلی ء حال آحت آئی باز
 سیگ کرت ، مہلوک ء جت کرت ، یادری تھی سیاس
 ات ؟ " ماؤلن ء نہ مہنت ، چہ ماؤلن ء ہے جوانیہ آئی
 نام توار پرشت تہ فرانس ء شہنشاہ ء آراہے ہند
 میٹر ء مدندب دات - انپکڑ جابرٹ ء سر پہ در ، دگرگیں
 گوٹھ چہ ماؤلن ء دش ات - جابرٹ کہ ماؤلن ادلی رند ء دلیت
 آراشک بوت بے آئی سمے شک ء حال کس ء نہ دات - بے
 زدت ہنچر شیں گے دیما آحت کہ آئی شک ماں راستی بہل
 بوت -

ہے مینگ ء راہ سر ء ہیریں فکلیونٹ ء گاڑی کلٹی بوت
 او آگاڑی ء چیر ء چیر ترست - واڈزار پادا آحت ماؤلن
 ہے وہد ء ساڑی ات آئی توار پرجت " ہرکس کہ پیر مرد ء
 چہ گاڑی ء چیر ء در بکنت من آٹرا بیت لونی دیاں بے
 کس دید نہ کنرت - ہرکس سئی ات کہ لے کار ء تیوگیں
 فرانس ء یک مردے کرت کنت کہ لوہو ء بندی جاہ ء
 کیزانت - نون پیر مردسہ کندن ء انت - نیٹ ماؤلن
 ء دتی کوٹ در کرت اوگوں دتی کوپگ ء گاڑی لیٹت -
 پیر مرد در مان جاہ ء ہرائینت - دارو در مان ء رند کہ دروا

بوت پیرس ءیک درگاہے ءکہ اداں جنیں چکاں دنتت ،
باگان کنائنت .

فنیان بزرگ لے گوڑ ء آتک ماؤلن ء کارچاہ ء نوکر
بوت - چک ء زہیراں کہ دلگیر بوت تہ تھینارڈ ء پے کاگد
کراچ کنائنت ، بے ہیر کجا چیر بیت کارچاہ ء وگ زاکار
سحا بوتنت - بہر ماں جنیں آدماںی کارمتر ء شت آلی لہنت
روح رند فنیان لوٹت پنجاہ فرانک دست ء ات د
در آئنت

واجہ میسر چہ تی کار ء اوش نہ انت - تراچہ نوکری
ء در کرتگ -

بے حقیں بہر ایش انت کہ میسر ماؤلن چہ ہسے حال ء
پہک ناسی ات ، آچہب زالبولانی بہر ء نیا حسنت -
فنیان ء بازتگ تاج کرت بے سبتگ ء آرادگہ کار نہ
رست اکدک ء بھاڑہ گیش بو آن ات ، پداچہ آدیم ء
تھینارڈ ء کاگداں ریچک کرتگت کہ کاڑیٹ ء پوشاک
نیت دہ فرانک رواں دیے چو مہیت کہ یخ ء جنگا
مادماہ بہ بیت دہ فرانک ء گوں فنیان ء چے لوٹت
پے دانکے ء حیران ات - سمویں روچ ہسے سرد میز ء
گوست نیٹ مات ء مہر ء بے وار کرت یک دکاٹے ء
شت دتی زیبا یں ملگورے پے گنتت
لے میداں بہا زورے ؟

دکاندار ءِ دہ فرانک ءِ بہا بست ، فیٹائن ءِ دوق
 مود تراشت دکان ءِ دانت ، دوگر میں پشک گیت
 پہ تھینارڈ ءِ راہ دات - تھینارڈ سک برانز گیت ایشک
 ہیر نیونے ات ، آپ زرنہ دل مانگ ات چنت رہ
 رند کاگد آحت -

" کازیٹ ءِ گر میں تپ ءِ گپتہ - گراں بہائیں درمان
 گریگ ءِ من ءِ دوس نیست چہل فرانک دیم بدے کہ
 چہ مرک ءِ بہ چپیت - "

فیٹائن پہ دوویل ءِ تان ءِ حیران ات لے حال ءِ آزا
 انگت نکور کرت ، بازار ءِ گردان ات کہ جا گے مچی دلیت
 مردے دنناں کشک دسک کنگا ات - مرد ءِ مروار دیں
 دنناں ءِ لڑی دلیت سوچ کتے -

" زیبائیں جنک ! دیم ءِ دوئیں دنناں بہا کنے
 دوسہر ءِ گیننی ترا دیاں - "

فیٹائن تچ لرزت مرد ءِ در آسنت
 "یک دارے پدا دل ءِ صلاح کن - دوسہر ءِ گیننی
 اگر رھنا نت است ارہنٹ ہوٹل ءِ بیائے"
 فیٹائن گس ءِ برگشت - تاں بجاہ ءِ شکو ندیم کیت
 دگرتے - پدا اچ دوق ہسائیگ ءِ جتے کرت - "گر میں
 تپ ہم زہنگاں ؟" ہسائیگ ءِ سرسرینت ومنت - دن
 فیٹائن ءِ ماتی مہر ءِ آزا تر بے دار کرت ارہنٹ ہوٹل ءِ

دیے کرت - دومی سہب و ہسائیگ و دیست فنٹائن و
 دیم گوں لیگارس دستمالے بڑک انت - دستمال و جاگ
 جاگے ہون و ترمپ انت آہیر و بن و رست بے
 فنٹائن و پھل فرانک ہے روپے و رست انت -
 فنٹائن و زیبائی گار بوت آئی نچکیں سپہ ماریں ملگور
 بہا بوتت ، ویلی وریں دستارانی درکنگ و رنگے چرہا تیک
 بوت کر آدینک و دیما کنگادت چہ وت و گڑت - نون
 آدینک و دیما نیا تک -

وام داراں فنٹائن سک پہری کتکت نیٹ پہ آئی پچ
 پشت نہ کپت ہر شے بہا بوت انگت ہم تھینارڈ و
 کاکہ آتک " کازیٹ و ماہ و خرچ و راہ بدے ، صد
 فرانک و کم منبت - نہ کہ من آرا چہ گس و درکناں ؛
 صد فرانک فیڈمان اچ کجا بیاریت آئی بازنگ تاچ کرت
 دست بندی کرت ، پوریات شوہا زنت بے بدیں طابع و
 یاری کرت - وت شد و سگت کرتت وقتی خواری و بابا کے
 رات بے کازیٹ و چوں بکنت ؟ - ہے ہیر و آرا
 وقتی بے و بہا کنگناوس کرت - نون آلاپ و دوزہ و ہم
 دیہاں ات اوزگ و خرچ ہم درکاتک -

یک شے آہوٹل و نزیگ و ہتھارمہ و اوشوک ات
 کرک پھرے مردے و آرا سزاوار کرت ، فنٹائن و باز
 سک کرت کہ مردم بردت بے آئی ایشرا کنت کرت نیٹ

فینائُن ءَ جاک د کو کار کرت مہلوک چ بونتنت انسید
 جابرٹ ہم آتک رست فینائُن ز سگیر کنگ حوالات ءَ برگ بون
 آئی بازمنت کرت کہ پمن تجارت پمنی پل ءَ بچارت کہ بزرگ
 انت یلے جابرٹ ءَ ترس نیا تک ۔ سپا ہیاں انگت فینائُن
 حوالات ءَ نہ برتگت کہ میسر ماون چہ سہاراں پرہ گو رست ۔
 آچہ ہمے کلیں حال ءَ سئی بوت و انسپکٹر جابرٹ ءَ رمانے
 کرت کہ اے جننگ یے گناہ انت آجو بکنے ہنچو کہ فینائُن ءَ
 میسر نام اشکت و پہچہ آورت آدیما کنزت میسر ءَ دپ
 دیم ءَ لف کرتے ۔ میسر ماون ءَ ہرچ بد نہ بیت پدا دارچہ
 جابرٹ ءَ ہے دسنیدی کتے کہ ایشرا آجو بکن ۔ جابرٹ
 سک جبراں بوت

”واجہ ایٹی ءَ شھے یے شرفی کتے نین من اصل نیلاں“

”اے سنی جذب ہیرے امن بدنہ برتے ۔“

توزانے کہ قالود ءَ پرمان انت کہ اے جننگ میسر ءَ دیم
 ءَ پیش بہ بیت ۔ من میسروت ترا حکم دیاں کہ یلہ بدے
 جابرٹ بیوس بوت او در کپت شت ، ماو لن ءَ در آئینت
 ”بی بی تو جابرٹ ءَ وقتی حال ءَ دیگا اتے من دپتر ءَ دپ
 اوشوک تی کلیں ہیرا شکنت ۔ من نہ زانمہ کہ ترا چہ
 کار جاہ ءَ منی نام گریگ در کنگ بوتے ۔ تی ویل و خواری
 سبب منی سرا انت ۔ چہ مروچی ءَ تو منی جننگ ءَ پیر
 ندے تی رضا ، ایداں بے تی دشمنی ۔ تی کلیں خرچ ءَ

سن دیاں - مہلوک ء چساں تو گناہ ء بار ء بے اللہ ء نزا ء تو
بزرگ د بے گناہ ء -

فیضانِ گوں میسر ء ہے دانک ء گل ء بال بوت درسیں
زندہ ء تارو تیلانک ء رند آرا یک خدا دو سے رست ہے وشی ء
ء آرا بے سار کرت - ماؤلن ء آرا درماں جاہ ء برت اوچنت
روح سکیں تپے ء پیٹرات ماؤلن چہ آئی احوال ء سحی ات
کہ چلے عومات انت آئی بکصد بیت فرانک پہ تھینارڈ ء راہ
دات کہ کا زیٹ ء دلیم دے بے تھینارڈ جو فہ خوریں مردے
ات آئی نزانت شریں مردے دیما آتکہ پنجصد فرانک ء لوٹت
ادچک ء پدی دئیگا بازیں نیوں کرتنت انگت ایسانی نیام ء
کاگہ و کراچ ء نبرنگت کہ نوکیں جنجالے دیما آحت - میسر ماؤلن دتی
دبتر ء سدوک ات کہ انسپٹر جابرٹ تھا پترت اد بھگیں دپے
ء تران کرت -

• داجہ میسر من ء پہل بکنے تاں مردچی من مدام شمارا پہ
شک ء جسم ء چارٹہ - اصل ء داجہ ء رنگ دروشم
گول یک جہتہ پادیں بندگی ء باز ہوار بیت او مردم ء
رد دنت - شے جان ء زور مندی اد شریں نشانگ ء
درور ایوک ء بلجین بوتہ بے اصلیں بلجین ذی پدا دسگیر
بوت چہ بانڈات آئی سرا مقدمہ پنا بیت - سن سک حجات
اوں کہ شے بارہ اسنی دل ء اچشیں ردیں گمانے آتکہ
ماؤلن ء در آئینت -

"واجبہ شامیک پولیس، کارمستر سے ات وقتی فرضی بیچہ اورنگ
ایشی خاطر، شومانی بڑ نہ لوئیت۔"

جابرٹ روگ، رندا ماؤلن، دوہیں دست سسرا کنت
اوجہیں گرتی، کپت۔ ہے بیگاہ، آفینٹائن، چارگ،
شت آرا باز دلاسا، دلبدی، ات پدا چہ شہر، اسپ جاوا
جوائس اسپ لوٹائینت اور سین شپ ہے سرورہیز، بوت کو ت
درا بخت یا نہ؟ پولیس، کر ہر مردے گپتہ آ بیگناہ انت بلجین
من دت ادن۔ پدا گول دل، جھپٹت کہ منی کیز، روگ، کلین
کار دیران بنت، کار جاہ بند بیت۔ صدان مرم، پوریات جنگ
بیت۔ فینٹائن جتائیں غنے ات، فینٹائن، گڈ من چہ حال
بیت۔ آئی چک، آرگ، من قول دزبان داتہ۔ بے حقیق
گوانک، دیہا آئی ہریک نیموں دروگ بوت۔ نیٹ مردار پ
سوار بوت دیم پما عدالت، رائی بوت کہ بلجین، شک، ایک
پیر مردے بے گناہ، گیر آرگ بوتگت

آراس، عدالت، بد کردیں، ڈنگ بلجین، معتدہ بنا
بوتگت، ماؤلن تھا پسترت۔ عدالت، پرائی کرسی دات
بے آنہ نشت۔ آئی گوشرت، پیر مرد چہ بے گناہ انت
بلجین من اوں۔ عدالت، پیر دمانے، بے دانگی، مانشت
بے ماؤلن، کلین نشانی یک پر یک، داتنت اد گوشت
"مئے بندی خانہ بدی، گردار، نہ کنت بلکن بدیں مردم
زیاست پیدا کنت۔ من پر یک نالنے، دزی، بیت

سال و کیز سگت ء - کیز ء رو کا بزرگ سے اتوں - کیز ء آجوتی
سکین ڈنگے بوتن - شما کل من ء پوجہ کارت ، ہر وہ ہے بلوت
بنا بگرت -

چہ آراسس ء ماؤن پداوتی گس ء برگشت فیٹائن
مذن پنجگ ء ات ماؤن ء دل بڈی دات ہے نیام ء
برٹ گوں عدالت ء حکم ء آنک سرلوت - ماؤن ء سے
روچ ء موہ لوٹت کہ فیٹائن ء چک ء ہیاریت او قول ء بوکیت
بے جابرٹ ء آرا چہ ز پنجک ء گپت " بد کرد - ڈنگ ، اون
من ء دوار ریپینے - فیٹائن چہ کٹ ء چست بوگی بوت .

د داہ میر منی جننگ ۶۶

جابرٹ ء آرا تیلانکے دات ، بس بد کردیں کبی ، اے میٹر
انت چستہ پادیں بندی بلجین انت ، فیٹائن پیش ء مردگ
ات زوریں تیلانک و دل پدردیں دانک ء آکے داب پرا
داب بوت بلجین ء آئی سدا دست مشت او گوں جابرٹ ء در
در کپت -

ماؤن ء دگیری ء رند میتنگ ء مہلوک ہسکہ وہیراں
سنت انت - یلے کس ء دل دور نہ بیت چیا آہاں زانت کہ
بلجین مزین دزو ڈنگے بیتہ - بلجین ء گس ء پیر زالیں مولد کت
مرد سو بخاندوک ات کہ دریگ ء توار کرت بلجین ء دور کرت
گس ء آنک - آ بند پخانہ ء آسنی ڈک ء پروشگ ء رند
گت او سپاہی آئی دُلب ء انت - بلجین ء زوت

کرت۔ یک کاگدے پادری ء نام ء نوشتہ کرت کہ آساگرین مالیں
 او نوین بلجین ء میراث ء وقتی دست ء بکنت فیٹائن ہر قلب
 کنگ وجہ جاگہ کنگ زچ ء رندسر آتنگیں مال ء خوار و فریب
 عدائی لیکھ ء بہر کبنت بدنت ۔ ہے نیام ء پولیس ہم لوگ
 دپ ء آتک دسر بوت ۔ بلجین ء یک پتنگے ء ہتیں مال
 بست او اچ ڈکوکیں راہے ء در کپت اوکیں دیر ء آپرس
 راہ ء تچان روان ات ۔ بزگیں فیٹائن ہے بیگہ ء پہ سادگیں
 دودے ء جہ جاگہ کنگ بوت ۔

— • — • — • — • —

بلجین ء لیس مٹ کرت او چنتے ماہ گار کرتنت پولیس
 ہم تک تاج ء رند دل ایکم بوت ، لون آئی جہ جت کرگل
 فیٹائن ء کرگیں عہد ء بوکیت ۔ آمونٹ نارمل ء آتک
 قدرت انت کہ کاریٹ ۔ تلاوگ ء نزدیک ء گوں بلجین ء
 دپ کپت چہ دت ء مزین ڈولے آپ ء پھر کرگت ادھر
 دران ات ۔ بلجین ء بزرگ بوت ، آئی ڈول دت زرت
 جتے کرت ۔

”بچی تو کئے ء تھی لوگ کجا انت ؟“

”من عومات نیرت ۔ من سرائے ء تہا کپتگوں ، کل

منی سرائے نیرانت ۔ منی نام کاریٹ انت“

بلجین ء آپ سرائے آدرت سر کرتنت شپ ء ہے
 سرائے ء بوت ”درمی روچ ء گوں تھینارو ء سودائے

کرت ، یک و نیم ہزار فرانک دات او کا زیٹ دتی مہراہ کرت
 شہر ء آورت شہریں جر و تپج ، لیپ و گوازی ، ہر چیز و دنگ
 کپت دات پدا پیرس ، نزیک ء یک لوگے بھاڑہ ء زرت
 او کا زیٹ ء اداں یک دانگ چاہے ء نیارت
 باز روچ نگو ستگت یک بیگا ہے بلجین و کا زیٹ چہ
 سواد ء برگشت انت ، درگہ ء پ ء لگرہ ایں پکیرے
 ایش دلیت بلجین ء دنیا دلیتگیں چھاں پہجہ آورت کہ پکیرے
 نہ انت ۔ بلجین ء دتی دل ء گیشنیت کہ بانذات اسے
 لوگ ء یلہ دنت بلے نیم شپ ء پولیس ء درگہ چار نیمگہ
 بست ۔ بلجین ء اشتاپی یک پتیک ء بہتیں مال بست ، پشت
 ء دریگ پچ کرت ، ریزے لو بجاں کرت ، پتیک کا زیٹ ء
 بگل ء دات او آرتا بڈ کرت چہ دریگ ء تہاری ء ایر
 کپت دگار بوت ۔

شپ گور بام بوت بلجین گوں کا زیٹ ء یک باگے ء
 سر لوٹاں لے ہما باگ ات کہ بلجین ء دتی میٹری ء باریکہ
 فکلیونٹ نامی پیر مرد باگپاں کنا ینگ ، فکلیونٹ ء
 کہ دلیت مرد ء پاواں کپت دوئیں دتی گس ء برنت
 دگہ روچ ء فکلیونٹ ء جنیں زہر گانی دانگ و حیل
 جاہ ء کماش ء وز بندی کرت کہ منی برات و برازنگ
 کول من اڈ کنگے موکل برسیت نوں کا زیٹ و بلجین ایداں
 پولیس ء پنچگ ء ایمن بوتنت سال و زمانگ

گوستنت کازیٹ ہبیدہ سال ہر شہر رنگیں کاروں
 بوت بلجین ء میسرپس نامی درنائے وقتی زامات کت
 او ہہا شپ ء کہ کازیٹ دمریس چہ گھر جبا ء
 گوں ساردسی دریش ء پیریں ناکو بلجین ء نیک دعانی
 ہر لوگ ء آنک انت بلجین ء کٹ ہر سرا ایرکش
 کزنگت او عقیق داسہند ہر در ء ر سنگت — دنیا
 ہر بدیں دزد ڈنگ ہر دیسا گوشے آسمانی لوزے
 شنزگ ء ات —

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page]

وصفیت

مرد چال منی لوگ میتھ او کنگ نام ہے دو تحصیلا فی نیام سندھ
 انت منی لوگ یک گوندیس میتھ ہے ایک کنگے و انت ہر پٹ
 و وہ سال و رند مے میتھ ہے گند و چار بیت بے حاکم
 و کار مترے بہر و گیشیت نہ کنت کہ ہما ڈکار و ٹکر و کہ منی
 لوگ انت آکجام تحصیل ہے بہر و کیت۔ کڑے مردمانی خیال
 انت کہ منی پت و پز انت اسے جاگ و لوگ بستہ کہ چیر ہی
 ہند و سبب و آدریں تحصیلا سنگ و اندر جنجالان عتیت
 لے خیال رد ہم نہ انت امرہ کہ نہدی کولسلا فی گچیں کاری بہت
 تے مے ووٹ دو میں تحصیلا نوشتہ بہت اد ماہر دو سہراں
 ووٹ دیاں۔ منی پت و ڈکار و ٹکر چوں دست و آہرت
 لے بہر و کہ چچار بکنے ہم آئی پھکڑی و شیواری و پدرا کنت
 مے میتھ و کس رئیس نہ انت بے یک سیریں ہالیان
 زمیندار سے واجہ ہنری میکپ گوں وقی کہوں و بہہ نہ ات
 ہنری ات سرد و سر حالیں مرد سے ات بے آئی دو میں پٹ
 ہر او میتھ گوں یک و گرنہ مدام نہ سہر تنت امرہ و

پت ، ملک و میراث ، سراجنگ و جھڑہ ، نہ بڑت پت
 خا بزرگ باز پت و سکیں کنت کہ پرات بہ بنت و بگراز
 نینت ڈگار و میراث ، من دو ییناں نیم کناں دیال بے
 بجانی جنگ و نہ ٹہندی زیارت بو اں ات چہ ہے مہر
 جھڑہ و کش چیل ، میٹ پھی بوت یک و ہدے لوٹے
 اشت و چت شت - چنت و ہد ، گڈ آئی کا گدے اہک
 کہ من پہ مندوستان ، سرگپتگول او جہاز چنت روح
 ، من ، منزل ، سرکنت ، بیوسیں مہری ، چہ اسے
 پردیں حال ، نادراہی ، گپت - نیٹ ہے ناجوڑی ،
 آرا کشت - نادراہی ، پیلہیں ، پٹیر ، ہروچ دتی پت
 جھڑت کہ آوتی زند ، وصیت جنت او ملک میراث ، پٹیر
 نام ، بکنت میٹ لگورے او آرا چہ پت ، میراث ،
 رح مرسیت بے مہری ناشرے نہ ات کہ یک چھے ، سرگ
 درے ، پھر ماں بکنت .

ہسائیگ چہ مہری دجانی جھڑہ ، شری ، سئی اتنت
 تاں شپ ، پاسے ، پیٹر ، گول پت ، ہے تاں
 پچرات بے یک شپے ، یک شنبہ ، شپ ات
 ایسانی لوگ ، قوارو چڑ کہ نیست ات ہسائیگاں زانتا کہ
 پیر مرد ، دتی کار خیر کنگ یا گڈاں ساہ ، جن گر ،
 انت -
 نیم شپ ، گڈے مٹے کہنیں لوگ ، درگ کے ، بخت

من گوش ٹا پڑینت انت درگہ ۽ نزیک ۽ آس ۽
 گور ۽ منی جاگہ پچ انت ، من کمیں ہرم زرت ، لے
 پدا درگہ ۽ جنگ زور بوت نون یکے ۽ گٹ ۽ پھر ۽
 توار ہم کرت :-

” گورن کرگین ، درگہ ۽ کمیں بوج در ۽ بیا — “
 چہ توار ۽ من ہچہ آورت ، ڈن ۽ پیٹر مکیب اوشوک
 ات بلے من جاپ دات - نیٹ پس پاد آحت درگہ بہت
 شپ ۽ بے دانگی ۽ آئی توار منی گوشاں کیت :-

” راجہ پیٹر ، حیر انت ؛ تی پت ۽ جاں وش انت “
 ” پت ہدا ۽ دتی مال کرت - “ پیٹر ۽ در آئینت

” ان ! ہا بہ بخشیت “ پیٹر ۽ گلو تگی پسہ دات “
 کون پت ۽ پے دلجی اے جہاں اشنہ بلے دگہ جنجالے
 کیت کہ وصیت نامہ نوشتہ نہ انت “

” ہو بیلی - ہیر ہنچوش انت کہ تو گوشے ، منی پت ۽
 ولدی گردینت

” ہے خاطر ۽ من لے نیم شپ ۽ تی ۽ آھنگن اوصیت
 نامہ بوتیں من ۽ اچ عنہم نینت ات -----

نوں نزدیک کارے بکن - لے پنچ گینتی انت ایساں بزورا
 گوں من بڑھانی ۽ قول ۽ بکن نوزانے کہ منی پت ۽ تودروشم
 ہے - تی رنگ سکہ و بالاد ۽ گندگا امرہ مہلوک رو دعت کہ ہنری

”گڈاں؟“ منی پت ہیکہ بولت۔

”تو منی ہیرا گوش نہ بدار۔ من لوٹاں کہ تو سے گیس اے بیات
کٹ اے سرتچک بول۔“

”لاشہ اے لیکل اے منی پت چہ ترس اے در ہگات۔“

”نہ۔ نہ۔ دگر بانے اے تو کٹ اے سرتچو نادرا ہاں تچک
بول، من ہسائیگاں پچ کناں، اسکول اے استاد اے لوٹاں کہ منی پت
دصیت کنت، اسکول اے استاد بلی سدکالمن دصیت نامہ اے نوشتہ
کنت، تو دصیت اے دہد اے کلیں ملک میراث اے منی نام اے کجن۔
کے اے شک ہم نہ بیت کہ در وہ اے کارے۔ چون اینت تھی اے
”ہو بے بان باند کہ تا مور بہ بیت۔“

”تو ایشی گر طتی اے مکن۔ بان تا مور اینت۔ پداکس اے ہم تھی
نزیک اے نیلاں۔ تھی کار بس ایش اینت کہ تو منی پت اے نام اے
چیرا کٹکے برند بس۔“

”گوں پوری اے چوں کنے؟“

”پادری اے ایسٹر اے ردچاں گوں منی پت اے اڈپ جنگی اے کرنگ
اہاں مرک دزندکتہ ادمنی بخت اے آپت اے مرک اے نہ ایت۔
برو آن کوئن، ماراچہ ردچ اے ہک اے پیش کلیں کار گیشنگی
ایت۔“

منی پت لوگ اے اہت وتی دراجیں حجبہ اے دور دات اد
گوں پیٹر اے ہمراہ بولت، کیس رند اے من ہم دور کرت چلیپ
در آحتن رنگ راہے اے مانتران اے زیندار مہنری ملیب اے لوگ اے

پُشت چہ دریگاں گرتی کشاں بھاتی جہاں ہما بان درگہت کراہاں
 پر وصیت نامہ ء نوشتہ ء جوڑ کر تگت - ہی پت ء دتی کار
 بنا کر تگت من چہ دریگ ء تہا پار ت - بان باز پراہ دمن
 ات ، گوں یک دیوالے ء جپت کٹ ء سر لپ تالان اتنت منی
 پت ء چونادر اہاں کٹ ء سر ایر کش کر تگت ، کٹ ء نر یک ء
 یک میزے ء سرا در مان ء شینگ او پیالہ ، چا ء رزاں
 ایر اتنت - آنختر دگہ میزے ء سرا کاگد قلم نوشتہ ء چیز
 سار تگت او کرسی ء سرا ہمیشی پشت ء میدنگ ء اسکول ء
 استاد بی سکا لنن نندوک ات - بی سکا لنن ء چپ چاگرد ء
 کرد گور ء ہمائیک نج اتنت کہ وصیت نامہ ء نوشتہ بیگج
 بیت - پیٹریک کندے ء موخانی ء اوشتوک دمان پہ
 ساعت و سکی ء گلاس ء پھر کناں مہلوک ء چبٹان ات
 و سکی ء دنگ ہو رگ براں اتنت بے آئی دیم مردچی ہج زنجبت
 لہ دمان ء آ باز سخی بو تگت -

من سخی اتوں کہ اے کل دروہ و پراسے ات بے زاناں
 کام سبب ء ہے ناموریں بان ء تہا پسکیزگی ء
 ہاں سانگت - اوشتاگیں مردمانی ہم اریگ اتنت بے
 ک دیوار ء اوشتوکیں ہے مہلوک ء زان کہ یک روچے
 تہرگ ء خیال کاتک ، چہ ہے تدارہ دیشی ملوری ء خیال
 ہما ہرم زرت و بوژر ت
 ہما ہرم زرت و بوژر ت
 ہما ہرم زرت و بوژر ت

دلاری دنگ ء ٹکراں - دتی تب و رضا ء
 دیاں - اُت ، منی گٹ حشک بوت
 کیں گٹ ء تریکناں - پرامنی پت ء
 دسکی ء پھریں گلاس زرت تنگت -
 کیں دم بالا آت ، منی پت ء کیں بُریں توار ء گپ
 رب بنا کرت -

"من دتی پنج پیڑ ء ارمیٹ ء پہناد ء آبادیں ڈگار ہم
 دنگ ، اے ڈگار ء پٹاٹ ء کشار باز جوان بیت"
 "ابا تو منی خیال ء دم بُریگ" پیڑ منی پت ء ہیر چہ
 دپ ء زرت چیا کہ آئی مارئت کہ منی پت چو ڈڈو سلامتیں
 مردماں مجلس ء انت -

"ہو، ابا - ہو، من دم توں بوتن - ہمیں گلاس ء
 کیں نزدیک بکن - ترایشی تھا آپ تہ ہوار نہ کرتگ -"
 نہ ابا - تھا دپ بے نام انت ، اے بلاہیں نادرابی ء
 مہلک ء دیوان ء ہوت ء رند ء پردی ء دانکے دو
 گوشاں کپت -

"نوں منی دھیت نامہ آسر بیت ، پیڑ ، منی پنج من
 دماں ہنچو کہ من پہ ایمان ء سلامت دتی زندگواز نیت
 توہم پہ ایمان دتی روچاں تیر بکن او پہ دلچی بمر - ہاند
 کہ تو منی گڈی ہیراں پہ دلگوشی بشکن - گوشدار گائے نان
 بی او دیوان ء مرداں شما کل دلگوش ات ناں ؟"

”ہو داجہ مئے کلائی گوش گوں توانت“

جوان - اے منی وصیت نامہ ہر گڈی بہرانت - اُن
 ہے گلاس ء انگو تچک بکن - گوں ہے یکیں ہبرء مٹاپت ء
 دسکی ء پھڑیں گلاس تنگت - شماکل جوائیہ بشکت سن
 دتی وصیت نامہ ہریک بہر ء اچ شماپورا کنکادل مانگ
 اوں - سن دتی ہما ڈگار ء ہر ء کہ چوک ء سندء انت کوئن
 کر یگن ء دیاں - آبیوس یاز شریں نیکیں مردے
 پہ عزت دشان ء زند ء گوازیگ ء انت - غار باز
 تہمت سگیت - آبا پیڑ تو مدام گوں آئی ء شری بکن
 نیکی نگار نہ بیت - تنگی ، سکی دسوری مردم ء سراجائیت
 دہرے پہ پنچ دہ پنجاہ ء گٹ بیت بیوس ء نامیت
 مکن - سن سدا کاں کہ تو منی گڈی پنت ء نہ شوشے
 پٹی رکالین تو ہے ہبر نوشتہ کرت کہ من چوک ء سندء
 دو ایکر ڈگار کوین کر یگن ء بخشاگ ؟ ۔۔۔ اُن
 نوں بگوشے چہ منی سر ء بارے سبک بوت۔
 اُن ۔۔۔

کس نزانت منی پت ء دگہ چے گوشگ لوٹت ہیرا
 دلیت کہ مرک دسکراتیں مرد نوں جو فہ ء کپتہ
 آئی گوں دیوان ء دسبندی کرت ”شما آندی می بان ء
 بندت کہ منی پت ساہ ء تلوسدگا انت مچی باز شدہ
 انت -“ بیان ہورگ بوت - پیڑ ء درگہ بست رہتگ

منی پت ۽ گوڙ آتک ، پت دتی پوشا کال منٹ
کنگا ات -

”بے میارے کون تو دتی کار بچوانیہ گرت ،
بے چوک ۽ سند ۽ ہے ڈگار بزاں ہنچا میں
جودگے ات

”جھوگ !“ — جو بگوشے تہ کلیں وصیت چرکے

ات من بانڈات ہیرہ ۽ چچی ۽ دیسا ہے
چرک دجھوگ ۽ پدرا کناں -

”من نہ زانت کہ تو چوشیں کذاتی کنے - بگندے کس
حال نہ دئے“

”من ہم نہ زانت کہ ترا جودہ چوش کور کنت کہ تو دتی
پت ۽ گڈی وصیت ۽ شرف ۽ شموشے“ منی
پت ۽ زوریں ہسکونے جت -

”شرانت - شرانت کونج“ — پیڑ ۽ منی پت
دت گپت و دلہڈی وات ”عہد و قول نیرٹ قول
انت - بے لے ہیر ۽ تو بمن کہ تو کیس لگوری کرت -“

پدس ایشانی صلاچ گیشیت منی پت چہ زمیندار ۽
ک ۽ پدی تک ۽ در کیت دتی لوگ ۽ آتک او
کے ڈگار ۽ مگر کہ نون مئے لوگ انت ما آئی دامند بوتماں

حصہ ڈکانان

جرمنی آزمانک

لوچیرا زمان

شہر بے تک و توارنت درد کا پیش تیرانی ہیشک، بیلانی
 ترگاد او مرک، پر ہولیں چہانٹ، شہر، شہر
 درہنگا ات بے نون گوشے ہے کلیں تواردم توس بوتگنت یاگد من
 کر آں۔ لجنیں تہاری، دست تچک کرت دتی گور،
 کپتگیں مردم، پہ دست موش چارنت۔ دست چہ ذگریں
 ہون شد ایگ بوت۔ ہون، رامن مارنت۔ رنگ،
 زانگ نہ بیت کہ تہارنت، بلکن پلج دین، ہون
 پلج، خیال من چہ دل، در کرت بے ساه و مرتگیں مردم
 کیگ، دست شپنت۔ نوادے ورگی چیزے درایت
 من چہ باز رد چاں شد لیکال۔۔۔ یک لفقہ، نان۔۔۔
 "ماریا"۔۔۔ "ماریا"۔۔۔ من کو کار سے کرت۔ "ماریا"
 من، چنڈ سے نان، دست کپتگ۔ ارماں تودگہ یک
 ساعت مہ مرتینے۔۔۔

گوں منی چہال، یک برسے پدا برب، تیرد تہنگانی
 توارد ہیشک گوں چہانٹاں ہور ہوار بوتنت۔ منی دپ

ہم پدا چہ خاک و دھنڑا پھڑبو تمننت چہ ساہ از ہول و
 من تباری ز پدات ، کیان ، مان اران چہ ہسے بانڈم و اور
 در کپتن انان و ہما چند کہ من چہ لاشہ و کیسگ و
 در گہنت ہسے تگ و تاپ و ابریں کجا کہیت و گار بوت ...
 من ہسے لغیں تہارو کی و گوشاں کر کنوکیں ٹہک و یک
 و گوں دل و صلاح کت ، زند شتر انت یا مرک پمن برا نتر
 چہ زند و مزنیں ، چہ دے در کارنت ، اے شب ماں برین
 و ملکوت و درد شم و آتکہ - شہر و ہر یک سروگ
 و بیانی ترگگ و تواریت - حکومت و بنجای شہر کر پوج
 و چہان و بنجاہ ہسگی ات نوں پھرائی چہ گندگا کاتک -
 چہ بان دبا جگیراں دوت دوصو دل و چہر حیت انت بر
 برے چہ کوٹواں آس و لمیواں چو جاسیگ اور اسرار
 سر حیت کت گوشے سمیں شہر و امشی ہرجان کنت
 شہر ترنگ - - - شہر زندگ بو ان انت و ہون برین و
 سرا باج برنگ ، یام و تا موریں روشنائی و امیرانی و
 ووش و نشان و دی بو ان انت " ہٹلرے و ہد و باریں
 و دست گٹ انت ؟ " منی دل و خیالے آتک و ہو
 بریں جرمنی و داز دارو کباش و چہ حال انت ؟
 من چو گنو کاں ہسکہ جت و کنت ... ہسکو
 و نمائندگیں روتانی گورگ و تواریت ہون تران ات
 ... - - - لا ماریا - - - من یک کرو جنگیں در گے برین و

نشتوں ، چاریں کنڈاں دد ہنو چہرت بوان انت ۔
 آس لانٹ کناں انت ۔ بنی آدمی لاشہ تالان انت ۔
 سنی چم پھر بوتنت ، لیگاریں ارساں شیوگ کرت امن ،
 ماریا یات کیت ماریا ماریا !
 مایک پراسراتیں مینگے ، ددار گپت ، من اد ماریا ۔
 منی بوٹی مانہ سکیں ہستند اتاں نہ سک نیرت گار ۔
 بیل ء شریں درو دپوشاک ء گٹ نہ اتاں ۔ ماہے یک گفتاں
 تقیٹر ء سیل ء ہم شتاں ، دتی دفتر ء من ء بے تارو
 شرکاریں مردے زانگ بوت ۔ ہر دین دفتر ء ہلر ء سوہا
 تارو دپچار بوت سنگتاں پہر بہت بے من دتی کار ء دگوش
 بوتن من ء گوں ہلر ء نہ ہدوکی دہمدلی ات نہ ہج ڈولیر کت
 دکنیگے ۔ من چہ اُس ء یکے اتاں کہ مزین مردمانی توہیں گاریا
 گیش گوار ء پہگ ء دس ایش نیت ۔ سہب ء ہمدہج چہ
 گس ء راہگ بوگا من ء ہے جیاں ات کہ بیگاہ ء ہیر
 کنگا ماریا منی راہ ء چار نیت ۔ من ڈگوں مچی دمر گاہاں نکینگ
 ات ۔ منی دوستی گوں دتی لوک سیریں جن ء ات کہ چنت ہدا
 رند چکے ء مات بریگی ات آئی گل سہریں انار کافی زیب د
 دیشیں بکند پین مزین گنے ات ۔
 من ہما درگت ء چہ عماں آجویا جو رگ اتوں کہ منا منی
 دپتر ء کماش دستر ء لوٹت ۔ سال ء یک درگشتاں
 ء یا پہ جت دسوہے ء برس برس مارا لوہگ برت

من پہ دہلی غصوں ء کماش دوار ء رستوں - بے مردچی کماش ء
 دیم کر پخ نہ ات - من گول ادب ء یک دیے ادشتاتوں -
 " مارا دیمترائی کار درکار نہ انت ، تو اچ خزانہ دار ء دتی
 پلہ ء بگر اہتر ء کار دار ء دتی چارج ء بد سے - مزین کماش
 ء پ بے دی حکم دات - من خشک حیران آئی دیم ء ادشتوک
 اتوں -

" بے واجبہ منی گناہ ... ؟ "

گناہ کماش ء تشریں بچکند سے ء در آئینت -
 من بچ سٹی نیاں ، منی جند اچ تئی کار ء دوش انت بے
 سرکاری حکم ... " آئی دتی کنٹ گٹ چت انت -
 ترا موکل انت ... "

من در ء در کپتوں ، دپتر ء کار دار من و دارگ ات -
 در نخواست منی پکارش من ء دات او من چہ ہما دپتر ء کرا دواں
 بہت سال پھر من کار کرتگت گوں پردیں دلے ء رواں
 بدن - منی گناہ چی انت ؟ کس ء ہم بچ حال دات ، پر چہ ؟
 بے پچہ ؟

من کال بیگاہ ء شہر ء دمک د میتگاں ٹھاپرت ہے
 ہمدہ " ء شوہاز ء گشتوں - من دتی کار دلام پہ جوانیہ کنگ
 پھر میں دسی نہکت ، گڈاں منی گناہ دگر چی انت ، دمان دسات
 منی گوشاں کماش ء ہے نا تو میں دانک کانت ، بے سرکاری
 حکم ... "

گس و درگد و ناخبرگ و پیش من دتی اندوہ پر دمانے
 ہسکاری شموشتت کہ کس دل و حال و عزانت، گلوہک
 لوگ و آحتن، لوگ سن انت . . . ماریا و دس نیست
 . . . بلکن پہ کارنے و طون و شتہ؟ من دتی دل و
 تہ دات - بے دل و پہ گونگے خنک بنا کرت - تہاری
 و سرجمی و مانشات، شب و پاسے گوست و من بے
 توار و سگریٹ و دم و سرد دم جہاں کرت - بے تک
 و توار و ماریا شت کجا؟

شب نیم بوت . . . ماریا گس و آحت - آئی پوشناک چند
 چندات، پ ویم و لند کافی زند، لنت تل گردک ملگور ہاتھک
 چم سہر سہر و الماس تگنت - من چہ جاگہ و دور کرت -
 ماریا . . . ترا چے بوتہ؟ تو کجا شتگے؟ لے و مان و من
 دتی آ اندوہ شموشت کہ بے گناہ و مروچی منا چہ نوکری و
 درکنگ بوتگت - ماریا چو خشک کر تگیں لاشہ و چہا بیں
 روک روک و چارست - چہ آئی چہاں ہول ہرم، ترس و
 بیہار جاہ کاتت - من آرا باسک و گپت چند نیت - ماریا
 تو سچہ گپت کہ جتنے - ترا کئے چو شتی خوار زار کہتہ - من چہ آئی
 سکی و بیسیر و گراں . . .

آئی کندت . . . پر اسراریں ٹھکویے و بیسیر . . .
 بدل؟ نہ تو آہاں ہرچ کرت نہ کنے، ہرچ ہم نہ . . .
 ہسکو جہاں کندان ات - من آزادست و گپت کہتہ

سدا نیاست ، آئی ٹپ شمشدنت پدا آرا وا پنت ، آئی ہم
 گون بان ، درنگ اتنت ۔ من در آحت دگر بائے ء شتوں
 ہما سامت ، کہ دپتر ، کماش من ، چہ نو کری ، در کنگا
 ات ہلر ، جاسوسی پولوس ماریا ، بہ جبت پرس ، آئی گوں
 وات برگا اتنت ، لے سر و سوچی بجاہ ، آرا لٹ چاک
 کنگ بوتنت ، آئی بے شرفی کتس ، ہلر ، پولوس ، منی
 "سیاسی کارانی" سر اشک ات ۔ آہنانی نر ، من ہلرو
 جرمنی ، حیرواہ نہ اتوں کہ من ماں چھی و میٹر ہاں ، ہلر سرتہ
 ، کو کارا چبر نہ کرتگت ، منی دپتر ، یک شگتے ، منی ہے نزدی
 ، حال جاسوسی کارند ہاں ، سر کرتگت ، ماریا ، جنگ و
 چو پگ ، رند آرا ہم ہے حکم دیگ بوت کہ آدی بود ،
 یہ بدنت او نازی ڈل ، زوال کاراں ہراہ بہ بیت ، ماریا
 لے حال ہم دیگ بوتگت کہ من ، چہ نو کری ، در کنگ
 بوتہ او ہتیں رو چانی تہا چہ من سکیں جبت پرس بنت ۔
 بام ، تاموریں روشنائی ، ماریا منی نزدیک ، آحت
 نشت دیکیں حال ، مناسی کتے ۔ آئی ہم ارسیگ اتنت
 لٹ چاک ، رنداں آئی جان الماسگت ، خماریں ہم ہوں
 گوران اتنت ۔ ماددیناں پہ بے دسی یک آپتی ، چارت
 ماہر ادلوہیں مشینے ، ہورتیں پیچ کہ چد مشین ، تہہ ، درنگ
 کھی سک گران ات ۔ من دتی ارس کلپت ماریا ، ساتیں
 دست ، کرت ۔ ماریا در ہگا ات آئی دنا ، چکاس ،

دمان آستگت - منی چاں درشتگیں حال ء آسرد پوئگت ۔
 یک دیے ء آئی جود آت ، آئی لاپ ء چک ء پت ۔
 حکومت ء دیما ملاہ میتیں مردم - دومی نیمگات آت ۔ بلدی
 ونا کام ، نزوریں نیارسی کہ چہ جود ء پہ زور زنگ بوگا آت
 منی دست ء پنچ ء ماریا ء پنچگ سک بوان بوت ۔ سارہیں
 دست ء جز میں اومیت ء گرمی گیش بوان آت ۔ چالی شریغ
 زیاست بوان آت ۔ - - - -

من یک لوگے ء درگہ ء اوشتوکوں ، ماریا منی نژیک ء
 اوشتوک انت ۔ آسک درہگا انت ، اے ودرہگ یخ ء
 انت چہ ترس ء انت ۔ بلے من پہ وزن او میتے چہ برتن ء
 دتی کسائیں میتگ اشته صد میل دور اے گونڈیں کلگ ء
 چیر کائی سر پوئگن ۔ من چہ فرز ء ، پچیر دل ایکیم نراوں ۔
 دروازگ ء بوہگ ء فرز ء کہ من ء دلیت گلش کتے
 ماریا ء دستے چکیت انت ۔ مے گندگ ء آئی صورت ء
 شادہ ء زیے آنک ۔ زوت پما کافی ء گراست ، پیالہ
 ء مے دیما دانتت ۔ گوں لویوان بوت ۔ - - - -

فرز ء گل دشات کم کم ء ایرما دیوان آت ، گوشے منی دپا
 در آبوکیں ہر یک ہر سیاہا ء پوئگے آت کہ آئی دیم ء سیاہ
 ترکان آت ۔ من دتی گپ جنت ، فرز چہ دمانے ء اصل
 بے نوار بوت پدا شہکا رت و در آئینتے ۔ مارک ! ہر یک
 خراب انت ۔ منی دل ء درہگے جت ۔ ہو ۔ ہیرماک

بے درج انت - "من آئی دپ ۽ ہبرزت" بے دستی، سنگتی
 ... من دتی ہبر نام تمام اہنت -

من زاناں - فرٹز ۽ پ زونی گوشت "بے و ترا جنجالے ۽
 ہم دور دیگ زہیت " ماریا ۽ گوں ارسکیں چھاں منا چارنت
 من دتی دیم دگہ پلو ۽ گردنیت -

"خیریت، شما پہ آسرات بہ نندت من را ہے درگیجاں -
 ماں سہب ۽ موکل انت "

منا فرٹز ۽ سرا باز پیرات بے آئی مارا گوں دل ۽ جھیرگہ
 دات - اے شپ من گوں ماریا ۽ چھانی تہا روچ کرت ،
 بردمان ۽ منی دل ۽ ہے خیال ات کہ فرٹز دستی ۽ درو
 میت ، آچہ کافی و درمانی ۽ منی سنگت بوتہ ما بازشری
 روچ گوازینتہ -

روح ۽ ہک دات بے فرٹز نیاحت من پلستا سیری آئی
 راہ چار اتوں ، جو اینں وہدے ۽ رند نوکر ۽ سبارگ
 آدرت - پتنوس ۽ تہا یک لفافہ ۽ ایر ات - من زوت
 پچ کرت - کاگد ۽ گوں پنسل ۽ یک سطرے نوشتہ ات
 - مارک من بے دسون ، ہمینگہ کمک کرت کینس - - -
 گوں کاگد ۽ یک ہزار کلدار ۽ نوٹے ہم پیچوک ات
 من ہم پونا کائے کاگد ماریا ۽ دست ۽ دات او دریں
 رساں دتی چم ۽ ارس ڈھکت انت فرٹز ۽ نز ۽ منی
 دستی ، مہر و براتی ۽ بہا یک ہزار کلدار بوت من اے بہا دیم

ء ن زجت ، من ایشرا بیرہ وات نہ کرت اینکہ دس داک نہت
 ات ۔ یک یک پھی پھا گئے ات چہ فقی لوگ ء ماہنچوشیں
 پچرزدائی ء سرگپتاں کہ پتج پیڑے بہا کرت نہکت ۔
 صدال ہزاراں میتگ سن دوہران اتنت بازیں کیں تانی
 پنج جنگ ء فقی ہر جاں کر تگنت ۔ گس دیان وانگ کہوک
 اتنت بلے اینکیں پراہیں ڈیہے ء پے ماودکس ء ہند نیست
 ات ہنچوشیں ہندے کہ آچہ ترسی وتا ء ایمن بہ بیت کہ
 منی رگی چک ماتا بہ بیت کہ مزین تگ و تارچ ء آراہ
 انت ۔ ۔ ۔ مئے ادلی چاک ۔ ۔ ۔

بیت میل دیترا ۔ ۔ ۔ یک دگر میتگے ۔ ۔ ۔ بلے کس ہتی
 راستی نہ انت ۔ ہوٹلاں پہجہ آرگی کاگہ پہ سکی ء پول گھول
 بنت ہر مردم آدگر ء پر شک انت ، پہ شب ء کنگ غم
 جاہے نیت ۔ ریوانی ٹلیسن ء پوٹوس ہر مردم ء روک
 روک چارنت چنگہ شب ماپٹ دوتن ء سرا یاکش رانی ہتا
 ترا چیردات گوازینت انت ۔ ماریا چہ گردچہ ء کپتہ ،
 ہمدوچ نوکیں دوارے چاراں چہ ہے درو ء من گنوکی در
 اورنگت دل ء گوشت و ترا بکش بلے مرک ہم ۔ ۔ ۔
 حشکیں دور ء ما ایر آحتاں ، باکس ء دلیل روک
 کرت دست نواں کرت فقی سگریٹ روک کرت ، آسمان
 لیگاریں چہراں دونگ ہورس بہ بیت تہ لے نزدیک ء نوانے
 ہم نیست ، ماریا چہ درو ء نارگ ء ات دارومان ء چہ درو

سوک ءِ وقتی لٹے گٹ چلتی من آئی گور ءِ نشقوں آئی سرمنی
 زان پر سر ءِ ایرات من آئی سر دست موشی کرت۔ زیبائی
 ملگورانی رنگ گشتک، ات۔ نرم دلہیں آبرئیں ملگور چو کمر ءِ
 بشکاں زبر بولگنت من دل ءِ گوشت " چہ لے زند ءِ مرک
 شدات " تہار دکی ءِ ہم ماریا ءِ منی دل ءِ ہیر زانت
 انت اوجنیں آدم ءِ گم زوری دڈر ءِ چہ وت مہار دور
 کرت۔ مارک ! مردم ءِ ہر پیا دل مزن گنگ
 لوہیت "

بنی آدم۔ مزن جگری۔ منی جان ءِ گوشے آسے کہت۔
 ماریا۔ بزرگ ! اوداں کہ جنگل ءِ دود بہ بنتق، بنی آدمی
 نبیت ہرنیمگ ءِ گرگ درستر بہ بنت ایوک ءِ پہ مزن
 جگری مردم گوازینت نہ کنت "

ماریا ءِ منی گپ ءِ پسوندات، پے تواری ءِ مالشات
 من نرمی ءِ توار پر جبت۔ " ماریا، واب کہتے ؟ "

" اناہ آئی ہم نرمی ءِ پسودات۔ " مارک، من جیلے ءِ
 کپتول، لے جہان ءِ مردم ءِ پہ امین دآسرات زند گوازینگ
 چاگراں انت۔ من دل ءِ جھیراں کہ منی لاپ ءِ تہے بنی آدم
 کبام جہان ءِ چماں پاچ کنت، ہے جہان ءِ کہ مردم ءِ درست
 مردم ءِ ہوناں سہرانت ؟ "

پہ ساختے چہ من صبر و بھیرت سادیلے بوت۔ لے جبتہ
 ہلر ءِ بکن کہ کلیں جہان ءِ جنگ ءِ آسے مال داشتہ

شہر دوسری دیران کناٹنگنت - بازیں شہہ جن جنوڑام و بازیں
 مات ۽ لاٹریں پنج زنگنت - منی چاک ہم ہے جہان ۽ پھان
 پاچ کنت او ہے پیلوشتگیں جہان ۽ یک بہرے بیت کراواں
 مڑدیں قومے ۽ ایمن دوستیں باسکے ۽ جاگہ نیست بہ ماریا ۽
 منی باہر سکی ۽ پرہت ، منی جاگ ۽ نوار دور روان ات ، من
 چہ زہر ۽ گچ گپ بوٹگن - دیر ۽ من چہ زہر ۽ سار کرت مارک
 . . . مئے چاک لے جہان ۽ پیداک نہ بیت - تونہ اشکے
 جرمنی ۽ جنگ ۽ ہر کند ۽ پرورش دارنگ ہمارو چ ۽ کرے
 چک ددی بیت جہان ۽ جنگ ۽ جہان ایمنی ۽ شمال روپیت
 بارت . . . ماریا پدا دیر سرخی خیالانی زر ۽ اوڑناکناں ات ،
 تاں دیر ۽ کس ۽ ہبر نہ کرت - مارک . . . واب کتے ؟
 من پنج نہ گوشت ، پدا ماریا گوں وت ۽ تران کرت - ارمان
 من لے باریگ ۽ مہوتینوں - منی دل ۽ پسووات ارمان
 ماہلہ ۽ باریگ ۽ مہوتیناں - -

ساہ دوست انت - - لے ہبر من ہمہ وہد ۽ زانت کہ چہ
 مڑک ۽ ترس ۽ من پہ پوریاتے ہم جاگے در نہ کپتوں مئے
 موڑی کسان ات ، درون ۽ شیمانہ بہا چہ دست دس ۽ گیش
 بوآن ات مردم اچ شد ۽ مران اتنت کلیں دان و دراک پہ
 ہما ارداں راہ دیک بوت کہ چہ اتحادی اُردانی ارش ۽ ہرپ
 پدکتران اتنت وہد وہدے منا آہانی خیال کاتک کہ یک بے دورے
 ۽ حکم ۽ ساہ ۽ ندر کزگا اتنت ، گوں ہے خیال ۽ گوشتے منی

درد انچکے سبک بُوتت ، مردم چنکے وت مطلب انت چہ وت
 زیاست پدریں مردم ۽ گند گما ہم آساستنگ بیت ۔
 ماریا چہ درد و عذاب ۽ شنپتگ اوان ۽ جو فہ ۽ مارچ
 و شب ۽ یک برے نان ۽ چنتے زنب دارتت یک یک زنبے
 پاپو بیگ ۽ دوش ات ۔ ستلگیں لیگار دہرنگیں نانے بھورے
 کہ ڈگار ۽ بچتیں ماچکت چمانی سرا داشت دلاپ ۽ دوزہ ۽
 دیپاں کرت ، من مدام و مدام شدیک اتوں ، گوشے من ہر کشتہ
 گت ہمارد چانی ترانگ ۽ کہیں جان ۽ پُٹ پاد کاہنت ،
 پردردیں زند دراج کش کنان ات ۔

ہتیں روچ ۽ رند مئے کیسگاں دانکے ہم پشت نہ کپت ،
 ماریا ۽ پادشل اتنت ، آئی ماہ روچ نزدیک ات ماچو پولاں
 شب جاہ دروچ جاہ گشتاں ، گزین ۽ دومی روچ ۽ دل
 گزشت ۔ من ۽ اینکہ داک نیت ات کہ ماریا ۽ نیگ ۽ جہاں
 پست بکس ، آئی چمانی روک گار بوآن ات ۔ گوشے نیلبوئیں
 ند ۽ منٹ ۽ پھریں آرے ہور ہوار بوتہ ۔ آئی چمانی تہانوں ہم
 دلاہیں جتے گشت کہ آئی پسوگوں من نیت ات ۔

ماچو برلن ۽ دہ میل دُور یک پیلوشتگیں کشارے ۽ تہا
 ہیراناں ۔ کہیں گاہ دحشکیں لوچ چج کرت دیہ ماریا ۽ ہندے
 کشت کرت آرا ہے کاشانی سرا داہنت ، مہر ۽ دست سرا
 ہشت دمن گوشت ۔ ہماری ۔ ۔ ۔ ۔ من پہ کارے
 ۽ رواں ۔ زوت گرداں کایاں ، دُور نہ انت ۔۔۔

نزیک « آئی منی دست داشت ، من دتی دست چڈائیذت

اددیم پشہر ء راہدگ بوتن

اے چوئیں شے ات - - - ہما برلین کہ چہ چراگاں چو بالوزء

گندگا کاتک ، لون تہاری ء سیاہیں لپشتی ء ماپنوشتر ہرننگ

ء در بلگ دژکاہ ء توار گوش ء کپتاں - بازار سن ادک

دسٹک بینیگہ اتنت - پولیس ء مردم چو ہری میں بینیگ ء

پہوتی شکار ء بو ء چراں گردان اتنت

من یک لوگے ء درگہ دوستاتوں ، لوگ تہار دے گوانگ

ات من زانت لوگ ء کس نیست درگہ ء تیلانکے دات

زوت توشہ خانہ ء ولیم کرت ، یک یک رزان ، یک یک

ہیران پٹت انت بے ورگی پچ چیزے دست نکیت ، لون

منی پادہم در کپگا شل بوتنت ، پہ تا ہنگ ء من کہیں

تہارگی ء اڈکرت پولوس ء دو مردم چہ منی کر ء گوشتت

« ارس ء ارداں شہر نزیک کتہ - - - یکے ء گوشتت

دومی ء پنت دات « چپ - - - کے مہ اشکتت »

منی گوشاں ماریا ء ہما توار ء برگشتت کت - « مے چکے

چک ء ودی بوگالے جہاں بدل بوٹہ بیت « منی دمبرگ

ایر آحت گوں ہے توار ء بات کنگا من چار چرکا بوتوں

چوشیواریں وقاب ء من دورے کرت یک دگہ لوگے ء

درگہ ء مان دات - تاموریں روشنائی ء یک پیرزالی گوں

دوچکاں تندوک ات دوٹیں چک آئی گور ء زرونک جتہ

شہ گنت - منی پاو پر مش ، اشکنگا پیر زال ، پوہ ترس
 رز سوچ کرت "تو کئے؟"

پہنچتے دمان ، منی تو ارگٹ گیر بوت "کے تو ہونینے
 لے لے؟ آئی تو ارہم زور کپت زانکہ اچ منی رنگ
 ل ، ترسٹ یا پمن بزگے بوت "من شد کیوں - - -
 دل نادراہ انت شدیک انت - - - منی تو ارگٹ گیر
 ، نکوچہ دتی جاہ ، چست بوت یک طاقتہ ، بہتے اوچنتے
 پمن چک کرتنت - پگر - - - برونان بہسا بزور -
 منی چانی دیم ، سن و دیرانیں بازار ، مدارہ آنکنت
 لے وہ چہ کچا پہ بہسار سیت - - - ؟

سنا زور کار نہ انت - نان لوٹاں ، پہ خدا
 سے نان - - -

نکو ، من ، ہیٹ چارٹ او پدا ہما طاقتہ ، کنت ،
 ، نان ، یک گھیلے در کرت دپمن چک کرت لے
 پکار - منی ناسگ انت ، ایشانی پت جنگ ،
 بوتگنت - - - نون آ دوارگ ہیرہ نکنت ، گس ،
 نکنت ماں نیست ہاریں ہاندات چوہنیں روچے بیت من
 اے نشانیاں زندگ دارگ لوٹیں کہ ہٹلہ ،
 ، اکاچ بوتگنت - - - برو - برو - برو

، ماریا ، ترانگ ، کپتوں - آرا من پہک شمو شگت
 ، خیال ، منی ارواہ ، لرزگے ، پرینت کہ ماریا

چک مات بویگی ات - من تگان ء زرت

"بوشت ! کیے ء من ء ... باسک ء گپت واثرت -

چی انت تھی دست ء ؟ کجائش برے ؟ " پولوس ء سپاہی ء

نان چہ منی دست ء پچ گپت مناتیلانکے دات ، من زرت چت

بوتن سپاہی اول گلاش کت - " خدا ء بچار چشیں بے دوری

مکن دوروچ ء رند چپٹے نان من دیستہ - منی زال چہ شدہ

ء امرکی انت - خدا ء نام ء ... تان ء منادیے -

کجام نان ؟ " آئی پین توازه کرت کجام نان ؟ "

پنج ء کمذات - کرمساک - ہٹلر ء دلار " من دراکینت

" ہمانان کہ تو چہ منی دست ء پلٹ ، دگہ کجام " سپاہی ء منا

دوسے شہہات کش دات ، منی دپ ماں حاکاں سک بوت ،

سنادتی جند ء سرازہر آہنک - شوم ، ناروا ، کور تومان پرچہ

چیر نہ دات - گوژد ء برے پٹی ء انامت کنے - شوم ...

کیان پُرشان ٹھاپران من برگشتوں ہم دتو پکانی ہنک دیک

تیرانی ہمیشگ ء بے سما ، تچاں کیان - منا ماریا ء گو رارگ

اشتاپ ات ، من ہماسید سوچیں کشار ء کہ سر بوتن شہا

سہور بوتگت ، گور بام ء تاموری پران ات من شرد بے زند

اتوں ہمود ء بے سدھ کپتوں - کترے ء رند ساروں کت دتا

ہیٹ کناں تگوں زرتاں - تہار ات گوں چیزے مان اڑت

کپتوں - - - -

منی دست تریں چیزے ء مین بوتنت - - - -

ہوں بے بولہ دل ء ہلک کرے ۔۔۔ کینا ء بہ کساں ۔ اے
 سخی و سوریایں مٹا چہ مردمی ء بڑنگت ۔ من پہ ماریا ء
 دست موش کرت ، سنی دست گوں سارت دستیں جوئے ء
 مان آتکنت ۔ بے ساہیں جون ۔۔۔۔ آئی پادوم ء ہا چک
 کینگت کہ نوکیں دجلو ناکیں جہان ء سواد ء آتکگت ۔ گونڈیں
 تیل ۔۔۔۔ چنت ساعت ء مرؤگ ۔۔۔ سرد وریخ
 گوزد ء یک چکے ۔۔۔۔ گوزد ء ہے پکل سن دستانی
 سہارت ، منی دوئیں دست چہ ہوں ء مینگ بوتنت ،
 سارت ، بستگیں ہوں ۔۔۔ منی جند ء ہوں ۔ ماریا ء
 ہوں ۔۔۔۔

ماریا ء گوشت ۔ " مے چک کہ ددی بیت لے جہاں
 بدل بوتہ بیت ۔ " چنکہ راست گوشخ ، راست ۔۔۔ لے
 جہاں بدل نہ بوت ، اپہ چنڈے نان ء دلاپ بوت مرت ۔
 لے چک ء ڈڑگیں بانے ء ساہگ ء بخت ہم نہ بوت ۔
 بوہیں آزمان ء پھیرا اے چک ء پہ دمانے چم پاچ کنگت
 چہ کلاں پیش مات ء مہر و پت ء دوستی ء بدل ء
 ہم دینگ ء ٹہک ڈٹیک گوشاں کتنگ بلکن چہ ہے
 بیناکیں تو ارانی ترس دہرم ء مرتگ ۔ اے گونڈیں قبل
 پیشیں جہان ء زند پیر زونہ کرت کہ مات ء لولی ء بدل
 ہلک ء جنگی تو پانی گورگ ۔ آرا بیا پخیر بخت لے منی پرخ آت
 منی پرخ ۔۔۔۔ منی دتی پرخ گوں دل ء بنداں داشت اد آئی

مردگیں مات ۽ گور ۽ بے شدھ بوت لشتوں
 بمانی توار، تیرانی شل - تنگانی در ہلگ ۽ من ۽ لہنت
 پادرت، من دتی پنج چہ دل ۽ سرا ایر گیت و آئی ات
 ۽ نریک ۽ داپنیت وت دیم پہ برلن ۽ رائی بوتن ...
 شہر کنگ بوگت جنگ اچ ہے سہد ۽ بنا بوت ہمد
 آتک کنت - اومان ۽ چنڈ پدا اچ من ہلگ بوت -
 من کنڈاں بوتن - کنڈ گاؤں، تیرانی شل ۽ بان د
 با جگرانی کپگ ۽ تواراں - - - - ٹہک - - - - دراکہ - - - -
 ماہاہا - من کنڈاؤں - - - - کنڈان کنڈان متی چم ارس ۽ پھر
 بوتنت -

یکے ۽ منی باسک زور ۽ چندینت - من آئی دیم ۽
 نہ کنڈاں - بے اشکنں، مرد گوشگا اہنت، ہے گوشگا
 اہنت آئی ہیر چو سہر کرتگیں تیر کو ۽ منی دل ۽ ایر روان اہنت
 " من پہ سوگند گوشاں، من دتی بان ۽ یک یک
 حشت گوں دتی دستاں ایر کنگ، من دوازده
 سالانی خوارسی دہمت ۽ لے لوگ اڈ کرت - ہیرج
 چہ کار جاہ ۽ کار ہلاس کنگا رند من دتی لوگ ۽
 جوڑ کنگا کار کتہ - عالم ۽ پمن توازہ وچرک کرت
 کہ من ایوک ۽ چوں اسے بان ۽ جوڑ کنڈاں ...
 لالہ! من دوازده سال ۽ نہمت ۽ لوگ اڈ کرت
 تیوگیں دوازده سال - - - - بے منی لوگ یک دہنت

گوں ہم ۽ تزگ ۽ گوں جاگ ۽ ہوارنت ۔
 دوازده سال ۔۔۔۔۔ یک دمانے ۔ تروت ۔
 گنبد ۔۔۔۔۔ یک ۔۔۔۔۔

گنوک ۔۔۔ بے عقل ۔۔۔۔۔ پر دتی بان ۽ زنگ کوانت
 ۱۱۱۔۔۔۔۔ چوین چوین عقل ۽ خدا بند انت لے جہان ۽
 ماریا ۔۔۔۔۔ لے مرد پر دتی بان ۽ دلاپ انت ۔۔۔۔۔
 ۱۲۔۔۔۔۔ من پر نان ۽ ہما چند ۽ ۔۔۔۔۔ کر نون پدا اچ من
 زنگ بوت

ماریا ۔۔۔۔۔ من ہم شد کیوں لاپ ۽ مراں ۔ ترا اگر نان
 زرت من ہم شد کیوں پر ہے شد ۽ مراں ۔ ۱۱۱۔۔۔۔۔
 ۱۔۔۔۔۔ نان ۔۔۔۔۔ مرک ۔۔۔۔۔ سے چاک توکیں جہان ۔۔۔۔۔
 ۱۱۱۔۔۔۔۔ ۱۱۱۔۔۔۔۔

ایلیو و ٹوینی

اطالوی ازمانک

ارواہ عِطِک

دیم پستمانا ء روگ ء روم ء مسافران ء فیرانور
ریلوائی ٹین ء تان صباہ ء سری ریل ء اڈکنگی ات
ریل کہ آتک سیکنڈ کلاس بزاں ددی درجہ ء تہا پنج مہر
ء پیش ء ہند گپتہ اد ایرکش کرتنگت پونشان و کتان غنڈن
نیاڑی ء ہے ڈبہ ء پتہرت آئی لوگ واجہ آئی رمد
ہر سکان ء تہا آتک ۔ درستانی دلگوش ہے جن دمرد
نیمگابوت ۔ ایشانی خوار زاریں حال ء یکے ء بزرگ بوت
آچہ وتی مہند ء چست بوت دگہ سُر دگے ء شت نشت
دتی مہندے ایشان ء دات ۔ نیاڑی ہے ہند ء جب
بوت کپت ۔ مرد ء مسافر ہر منت گپت ادوتی زال
ء گورہ ء نشت ۔

” جاگہ تہ تنک نہ انت ؟ مرد ء چہ زال ء جت
کرت ۔

زال ء پسہ دیگ ہر بدل ء دتی کوٹ ء کالر بزرگ
دوتی دیم چیر دات او زور زور ء ہنار دگے بنا کرت

جہاں ہے پر کس ہے بزرگ نہ بیت ہے مرد ہے پر بزرگی
دل ہے نیمکا چارنت و گوشت

ریں ہے تہا نشنگیں درین مردم جن و مرد ہے نیمگ
بکوش بوتنت - مرد ہے آہانی تک ہے چارنت و تراں

کرت -
یک دانگین پنج ہے درواں زندکتہ - " آئی وقتی لوگی ہے باردا

کرت - " پہ مہر و محبتے رودینت پہ آئی وانگ ہے وقتی
کس و ہنیکیں یلہ دانتت تاں دم ہے آئی ہمراہ بوتناں نوں کہ

دنگ و زانگ ہے رند سے مرادانی سالونک سے پیری ہے
کسابت - اردو ہے حاکماں لوٹت - اردو ہے گوں ماقول و

ہمدایش ات کہ دو سال انگت آرا لام ہے راہ ندنت بلے
وں ناگماںیں حالے آتکہ کہ آرا جنگ ہے پٹ ہے راہ دینگ

یت - اچ ہے حال ہے اندوہ ہے گراہیں کو ہے سے سر ہے
کرتنگ - مادی لال ہے موکل کنگا سرگتپگاں -

تو خدا ہے شکر ہے بگر کہ نوں جنگ ہے آس تو سگ بوتہ
کنا پنج جنگ سری بگل ہے لام ہے شتہ دو وار پٹی بوتہ دراہ

دینگ ہے رند دو ارشتہ " یک مسافر ہے در آئینت
" منی بارو اچے گوشے؟ دو پنج سے براژیک جنگ ہے

کرت - " یک دگ مرد ہے پہ گلو تگی گوشت
" زارست آنت - بلے منی پنج ہے پیر سے دگ - آئے

وں دانگ انت مزال ہے پھیک آتنگیں مرد ہے پر اندوہ

دتلوگے در آئینت -

”جک یکے بہ بیت یا لشکرے یک پمیا دوست انت۔

مہرو دوستی نانے نہ انت کہ پیر و چند یا کپ و کوٹک بہ بیت

پت ۽ مہر پر وہ چک ۽ ہینکس انت کہ بہ یک پچے ۽

من اچ تو دوسری زیادت اندوہ سنگنت۔ ” نزدیک

لشٹیں کماش ۽ ولدی گردینت۔

”تو راست گوشے“ نوک آتکگیں مرد ۽ ترینت

گوشت۔ ”بے مانا ہیر ۽ اگر یک پت ۽ دو پنج انت یکے

جنگ ۽ ہر جاں بہ بیت ہم آدگر ۽ آئی دل ٹیک انت

”تی ہیر ۽ مٹ نیت واجہ ۽ دو پنج ۽ یکے اگر زندگ

انت پیری پت ۽ پیری ۽ آسا بیت یک دانگ ۽ مرک

تہات ویت ۽ اجل ہم بیت۔ دگر ۽ بل، منا پچار

پنج جنگ ۽ پھی انت بے چہ من ۽ دور انت۔ من آئی

ٹپاں ہم درماں کرت نکناں۔ ”دگ یک مردے ۽ کہ یک

سروگے ۽ اندوک ات وقی زنگ در شانتت۔

”درد گے، پہک ۽ بھکے ہر کس کہ گوشتیت“ دیر نشکگیں یک

شادورنگیں مردے ۽ زور زور ۽ وقی سگر چندرینت دگرتکے

جت۔ ”زہگاں ماہہ وقی جند ۽ بد پیر ۽ نرو دیناں ورنانکناں

دریں مسافرانی دلگوش ہے مرد ۽ نیمگ ۽ بوت اہاں

یکپارگی چارٹ۔ پنج و براز نکانی واپد ۽ سر سرینت بے

میاریں بے میار۔ پنج مٹے نہ انت قوم ۽ میراث انت

"زدانت" زندگی مرد و ہلکے دانہ - قوم و ملک،
 گوں چکاں چہ کار انت؟ بازگ کاراں کے قدرت،
 یک دودے - کسان انت مئے مڈی انت، درنابت
 ما آہانی میراٹاں - مارا ہر یکے وقتی زہگ دوست انت کے
 لے ہبر و پیر زو کنت کہ پنج و برودینیت پدا تنگ و پدا
 بدنت و - زندگی مرد و ہلکے و پدا دمانے و بے وانگی و
 ماٹانت - کل یک دومی کنڈ و سیل گنگا اتنت -
 "ماکہ ایٹانی بدل و ساہ ندر کرت نکناں، گڈاں لے زار
 چھو ہاڑ و پر چہ کنناں؟ نان مئے یک المی پکارے پے نان و
 مادٹماٹگ تارح کنناں، ملک و قوم دی چونان و بلکن چہ نان
 زیاست دیما تر انت - ملک و خدمت ہم فرض انت -
 پے ملک و دیما پانی و جان و ندرکنگ مزین شان و
 منی پنج و ساہ ندرکنگ ساری وقتی کاگد و نوشتہ کرتگت -
 بابا، سن پے قوم و ملک و ساہ و نہ پلاں - من شاتن منی دل و
 جہان و پچ جو ف و نیت - منی داہگ ملک و گہتری انت
 شاگوٹھے من پر چہ سیگ بکناں مودگ بیاراں و ترا بکناں
 پیروشان؟" - زندگی مرد و بزرگیں ٹہکے دات چہ دیوان و
 سوچ کرت - دو ماہ انت کہ سیارٹی و عازیر و سیاہ و
 در دہماٹیک آرا دلا سا دیان اتنت پے آئی دل جم نہ ات
 مات و مہر آلوکیں بہار و ترس کہ پنج باریں زندگی و سلامت و
 آرا الضیب بیت تلوسگ و گیش کنان ات زندگی مرد

ہے پیرانی اشکنگ آئی تکا لسی گار بوت اولی گشتان
 لے پنت رست کہ آئی پنج یک مزینں جو کے ، روپ چ نکلی
 المء کیت - پہ مزاں جگری مرگ مروم پر شان و بزرگت
 او آئی سیاداں ناموس و واسند کنت -

نیارٹی و زندگی مرد و بیگیں پنج و گواچی و ذل و قتل
 شرف گیش کرت آئی وتی دل و گرانی و بدل و زرد و سبک
 شادی و مارت او پاد آحت نشت ہنچو کہ مرد و وتی پیرانی
 کرت مائی و جت کرت

• ادا ! تھی بیگیں پنج جنگ و کشگ بیتہ ۹۱

کلاں نیارٹی و نیمگا چارنت
 زندگی مرد و وتی دیم کوٹ و کار و تہا چیر دلت زورند
 و ہڑ سکتے بنا کرت -

بلغاری از مانگ

الیکز نڈر گیروف

مَن تہاؤں

من ء وئی کسانی ء رو چانی باز کم ہیریات أنت ، منخامات
 و منخاپت ء پمن وشن وشنیں چینک ، نیوگ و دانگ ماں
 وئی سڈٹ ء زرت کارت أنت او منی گونڈ کیں لاپ سیر
 کرت ، یک ٹالے ء چہ دگہ ٹال ء او یک در چکے ء پ
 دگہ در چکے درک دور کناں ، بانزلی جناں ، انگل و گل کناں
 یک رو چکانے من پہ ٹھلے وشن کوشیں جنگے ء رستن ہما
 روچ ء من چوں گل و شات اتوں ، روچ ء وشن گر میں
 شینک ء جان ء تا پان ، نیلیں آزماں چنکیاس
 نزدیک ات آزماں اچپر چو نزدیک بدلیگت ۔
 من چولس کپوتوں یک برناییں کپوتے بیتاں ۔ پت
 و مات ء من ء اشت ۔ دیریں ولاتے ء شتنت
 من وئی گزاران ء باروت زرت ، چیزے جنگل ء پھلانی
 کردگ اکاہ دریم ء لہتیں تاک یا چنت دانگ دان ہمینی ہری
 دراک ء بازات ، گیدی باز تیک و پراہ ات ، دیرو پراہ
 پھناد ۔ بے پمن ہے گونڈیں جنگل ٹھکیں کلاتے ات ایسی

ہر ایک در چگ منی درستی و پہچ آروک ات ۔
 یک روچے من مادگیں کیوتے دلیت دمارت کہ بہان
 زیبا تریں خئے انت چیا کہ من پیش ء ماوگیں کیوت زند ء ہچہر
 نذیتگت ۔ ماگوں یک دگر ء ہماہ ہڈش اماں ، دوئیناں دم
 دت بڑزیں آسمان ء نیمگا بال لیب دگوازی ء وہر گوازینت روچ
 دس گر میں پیتاپ ء ، در چکانی بزیں نوان ء مادتی بانزل گوں
 یکدگر ء ارٹینت دلام ہما چیزانی ترال کت کہ ہما ہیں بال ء مئے
 چماں دلستگنت ۔ باز روچ نگوست کہ ما حشکیں کاہ و بوج
 ء نزارگ بنا کرت ۔ پہ دت کل و لوگے اڈکرت ، منی سنگت
 ہما روچ ء کہ دتی اولی اسپیدگ دات یک پر ہولیں دیلے ء
 مارا گپت ۔

دونا درتیں کس کوچک ء ماہ ء جنگل ء رستنت چہ آہان
 یکے ہر دست ء در لپٹوگیں آساوٹیں درا جیں چیزے ات
 آکھوتے ۔ یکے ء دست مال کرت ، دومی ء ہما از باب دھک
 ء نیمگا چک کرت ۔

چہ ہول ء منی دل ء چگے زرت چائی پیش کہ من چیزے
 بہ پہاں ، گرد کے ء ما نشانت دزوریں ٹہکومے بوت منی زند
 ہماہ ء ہنوشیں گیں سارتے کشت گوٹے موکل ہر گڈی پاس ہماں
 ء دیگا بہ بیت گوں ہے پسیگگ ء چہ دھک ہر مال ء سر
 بہلا دوت ڈگار ء یک دو وار بانزلی ہر جت پدا سر دوت
 چہ ترس دہرم ء من انچو بڑ ء بال کرت کہ ڈگار ہر چ

چیز درست کنگ و لہجہ آرگ نبوتت ، تہاری ء ماں شانت
 پہ ہے اومیت ء آحتن کہ بلکن درچک ء سرادتی دوست ء
 بگندیں ، من گوں دوست ء نیم تمامیں کدو ء مرد چگیں حال موہیل
 و بابت ء گپ و حالے کنگ لوٹ ۔
 کدو ہو رگ و وانگ ات ۔

باز وید و زمانگ ء رند کہ من زند ء بارو بازیں ہیرے ء
 سر پد بوتن لے ہیر منما ہم ء آحت کہ منی دوست بنی آدم ء
 گوں دتی شکاری رقیل ء جنگ و کشتگ ۔ من پمانی باز ہیل بوتن
 بازی ء داؤ و اہوکت کہ بلکن ڈولے ء پدا ہیرہ بکنت پیٹ
 بے کل بے بیت ۔ ! نون من دترا تہتا د بے کس زانت

یک دوچے مہلا کہ دوچ ء شینکاں شگر ب انگت زرشاں
 نکرنگت ، من دتی زیبائیں جنگل یلہ دیگ دروگ ء داہگ گوں
 دل صلاح کرت او رند ء لے پراہ و دراجیں بے پاندیں جہان
 ء سرا بال کرت

میتگ دکلگاں گھولان ، شہر و بازارانی سرا بال کناں من بجاہ
 شہر ء سر بوتن ، صوفیہ ، اداں بالی مرگانی کمی نہ انت
 بے کپوت دگنیش باز انت ۔ من رسو بوٹیف ، قومی شاعر ء
 بت ء نزدیک ء یک ملگزارے ء پہ دت دوار گیت منی
 ورنائی ات جان ء بوڑے گوژد استمت بازیں مادہ کپوت
 پمن زرت انت بے منی دل اچ اندوہ ء سارت د
 پردات طکار ء من چہ بال ء ہمہ ہد ء جہل بوتن کہ

کسانیں چک ، پیر مرد یا کہ چکاں سپر نیو کیس مات و گہاراں
 دان دچینگ دور وئیگا وئی دست پما شہارت ، نامے
 گیشترے ، پہ بال و بانزلی جنگ پچیں دریاں گریا کشنگ
 مہلوک ، زند ڈڑے چارگ ، روح بیگاہ کرت ۔
 من لوزک سیریں جن د جو دانی لوگ ، دریاگ ، گیشترے
 اذکرت ، اے یمن چیلے بوٹ ، ہر شہب جن و مرد ، پہ
 دت سبارگ پکٹت زند ، ہر کس پہ وئی کار و پوریات ،
 یگورے شت ، نیارے باز پر مہریں ماسی اے ات دریاگ
 گورے دان دچینگ ، ایر کھنگے امرہ نہ شموشت منڈے
 سک دورت داشت من ہم پرانی زرتن ۔ تاں جو اینیں
 پائے من ہے دریاگ ، تہا پیتاپ ، کشتن ، من و ترا وئی
 نوکیں دوستانی نیام ، بے گم زانت ، ایشانی مہر ، ہدوکی ،
 من جنگل ، گوازیں تگیں زند ، ترانگ ، پرینت کہ منی دوستیں
 سنگت ، پہ مہر و دوستداری منی سر ، ار دمان ، چوب
 جتت ۔

یک سہبے ، مرد پہ وئی پوریات ، شت بے زوت گوں لگ
 ماسی اے ، بیرہ اے کرت لوگ ، آحت ، اے ہبر ،
 ہفتگے پرچ ، گو دست کہ مرد ، لوگی چہ کلیں حال و حقیقت ،
 سکا بوت ۔ آئی بوئیں روح وئی لوگ ، دریاگ ، گورے
 نشت و گریٹ ، وارے گوں من ترانے کت ، کپوت تو نہ زانی
 اے چوہیں پردویں دل بریں دیلے ، نون کلیں ہبر چن سنگت

من نون دقیا مات ۽ لوگ ۽ پداگر داں ۔
 ہتیں روچ ۽ گڈمن آکرا دوار نہ دلیرت امن باری ۽
 دریگ ۽ نریک ۽ داریگ بوئن کہ نون دریگ پچ بیت
 آسہب ۽ دشیں سمین داساں گپیت او پدا گوں سن تراں
 کنت

منی لاڈیں کپوت ! تو مردچی باز مہلا نیا تنگ ؟ ایتنت
 تی اسپنیک بور ۔ تو آپ ہم لوٹے ؟
 بے چوش نہ بوت یک سہبے آئی بود ۽ دریگ پچ
 کرت اوسک زہرا بوت " مرگانی احمق ! برو بھوم بار پے
 بال کن چلے دوار ۽ ۔ تو نرانے من نوکیں زندے
 رانی کتگ ۔"

من شہریلہ دات ، بال کنان ۽ بے آسریں لدے
 ۽ سروں کپیت ۔ زندہ چو نہیں ناشری ۽ ۔ لے ناشریں
 زندہ ہم کسی کار ۽ کپیت ؟ من بازیں ہیر دلیتگنت نون پچ
 چیزے گندگ ۽ داہگ نہ مننتہ ۔

پدا من ہمارو چانی ترانگ ۽ کپتوں کہ گوں دقیا دوست
 ۽ برونو بے حدیں برونو گوات ۽ پے بال گشتوں ، بال ۽
 تہا بانزلاں نر آرگ دڈگار ۽ نیمگا شیموش کنگ ۽
 گوٹے ڈگار چومات ۽ پراہ دپر گنجیں دامن ۽ مارا انبارت
 ماورناتی ووس داک ۽ نشہ ۽ مست دے سار جنگل ۽
 سبز گانی سرالیب دگوازی ۽ اتاں نون یک چشیں

دوستے ننگنداں کہ من آنی پچیگ ء ہما بے ساریں بالی ء
 و ترا بچکا ساں - من چوش ہم نزا ناں کہ آورنا و دکھیائیں
 نیارے کچاں دیم ء شت ، ارماں ! مایکد گر بدلیتیں اوپر
 یک دگر ہٹپاں درمانے بکرہ تیں - عجم تالاں کرتیں و بہر
 بکرہ تیں انت -

من بال کرت ، بزر باز بزرزا - اینکہ بزر کہ ڈکارانی
 تہا لنگار ء مک کنوکیں اسپ کسا سے ریک ء وانگ ء
 گندگا کائیت پدا من وتی بانزل نزعیت انت و ترا ڈکار
 نیمگا یلہ دات ، گوات ء منی گوشانی تہا پیراٹ انت
 ڈکار پچ رچان انت - نون من وتی دہی ء کار نہ بندال -
 بس ہے یکیں خیال دل ء کیت کہ چہ منی کپگ ء ڈکار
 سہ اسبکیں زمین چندے نہ بیت - ؟

جزین و ایک بچند

بیٹے کہ پر شمار استیں کہے کناں، اے کہہ اے کسے کس و نام
 انت - کولائی، چین و بالی اُرد و باسکے کہ آئی خیال عاقبت و
 زیبائیں و ابانی سنبھتیں جنت انت - ایوکیں شاد ہی روحانی
 سیم و خیال و آئی کٹانی سہ انازہیں بچند گے و مانشتنگ
 ہر دین آمن و تی خیال گل سہر و لڈتگیں سبزی دلاں چیتگیں
 و تی کسانیں گس و درگہ و پر کندگیں وپ و ہٹل و نازیں کو پاء
 گندیت کہ گوں پہ کیزگیں بچند و آرا دشتاک کنت تہ آئی جند و
 چم چہ ندیتگیں شادہ و بیات و شمار بنت کو پاء کولائی و دشتار
 انت، یک ماہے و رندایشانی سپر بیت - کولائی کہ آئی ترانگ و
 کیت آئی چم اچ نشہ و بے سار بنت آچوش مار بیت گوشے
 گوں کو پاء و بچیک و بے پانزیں نیلبوئیں آزمان و زر و اوشنا
 کنان انت چو کہ آرنگ رنگ و پرک انت کہ شبنم و سیرپیں
 گل سہر و قدح و چاگرد و بال انت یا دو بالی یں مرگ انت
 یا روار شرت و نارنجی جمرانی تہت روان و سوار دیر پانزیں ڈیہ
 و مسافرت انت کہ ندیتگیں آزمائی مزلے و روان انت -

اے دمان ء کہ کولائی بانی اُرد ء بنجاہ ء یک پڑ اسراتیں کرسی لے
 تپک انت آئی خیال گوں ہے گردار ء انت ۔ کو یا چہ آئی
 صدال میل ء ویر دتی کلگ ء ڈولداریں لوگ ء چیللی ء لستہ دتی
 لامو کرتگیں کانگی ء چینک ء دئیگا انت ۔ آئی دپ ویم چہ گل
 چوانگر ء روک انت ، آئی دست وار دمان چہ گوشاں ایر کنزگیں
 بیکاں راست کنت و آہناں دتی جاگہ ء تیلانک و نت ۔ زیبا
 نازک د بے عیسیں دست و مور دانگ آئی زیب ء کیش

کناں ۔

”ماتی بنزاناں من کہ اے میتگ ء کلاں شہر ء رواں من

چوں دش بیت ؟ منی دل و نکوشیت کہ مس برد آں“

”گنوک“ مات پہ مہرے پسو ء دنت ۔ ”دتک پنچو گوشاں

بلے دتی لوگ ء روگا رند آہاں پشت ء خیال نہ ایت ۔“

”نہ ماتی ! من ء بلے تو دبلے دتی کانگی ء ہچبروش نہ بیت

من رواں اگر شامنی ہماہ بیائے نہ کہ من آئی ء“ نغدیں

جو ابے دیاں کہ من پچ کندے ء نبایاں“

مات کندیت ۔ دتی دتک ء گوں مہر ء چاریت ہما کہ

چنت روچاں رند در آمدیں لو گے ء روگی انت ۔ کو یا سادگ

ونا سر پدیں کار لسنائی چیر ء بچکندیت ، تو کیں لوگے ء دسم کلگ

خیال ء آئی گوشس بُن چہ رنج ء سہر گر دنت ادچم ڈگار ء

سک انت ۔ چو ایشانی کاراں کہ چہ رنج ء —

اے کہہ ء سیمی کس — کولائی ء مات انت کہ شہر ء

یک ایوک و تھناکس لوگے ء تھنا مانیت ۔ آئی مید چو ایشیر
 ء بگی انت ۔ ار اینشگ ء یازیں کر پخ تالان انت آئی
 بچکند ء مہر و دستہ ء شیر کنی مان انت ۔ آکس ء گور ء نشہ
 وئی خیالانی سرد ہینز ء گار انت ، برے گوستگیں عمر ء انبار ء
 کروندیت اوگوں وئی ہد امزریا ئیں لوگ داجہ ء گوازیٹگیں ماناں
 گوانجنت چشیں دہد ء آئی اینشگ ء کر پخ زیباست پیداور
 بنت ریخ و اندوہ ء تاویریں دگامے آئی رود شنا ئیں دروشم
 ء انبازیت برے وئی لوک درنا ئیں پنج عریات کیت کہ
 چٹ پر وئی پت ء شہدہ ، جان ء چہپان دشتکیں درمائے
 ملام آئی پنت ء سرا انت تہ آئی لڑٹ چہ مرویگیں
 بچکندے ء دوشی ء وئی دامن ء داشت نکنت ۔

لے کہ ء بنگی چہ ہما و شگوش دزیبا ئیں بیگاہ عریت
 کہ جاپان ء اُرداں چین ء ہے گونڈیں مبتگ ء آسگارت
 لے میتگ ء چپ رارت ء مزین شہر ٹوہ نوہیں اُردی
 بنجاہ دکار جاہ اتنت بزاں اچ لے سبب ء دشمن ء
 مابی گراباں انگت اے نیمگا دیم نکر تگت ۔ ایداں نہ
 گراب پردشیں توپ دمنبارنت نہ دشمن ء بالی اُرد ء ارش و
 نوان دیمپانی ء دگہ راسے ۔ بالی پٹ ء یک کسانیں
 گر بے اوشتوگ ات دگہ پنج مزین بالی جہاز دشمن ء دیم
 دارگ ء کردگور سے اندگہ سہدانی دیم پانی ء بال گپت ء
 دشتگنت ۔ کولائی بالی پٹ ء کنیں ء چائے درگ ء

ات - دمانے ساری آراوتی بالی گراب بال دینگ دیک
 خاصیں بالی پٹے ء رسگے ء رماں رستگت
 چارنج ء پورا بویگ ء ہیشراپے بوت دشمن ء سر
 آسگواریں گراب میتگ ء سراگرداں اتنت ء کولائی
 چوگردک ء جہد و اشتاپی دورکرت و بالی گراب بال دات
 کترے رند گوندیں گراب آسمان ء بے گوانزیریں زر ء
 ادشناکنں بوت چاپانی تنے دمان ء میتگ ء ہرلند ء
 زانت کار بوتنت او اکت آرش آرگ ء چن لاپخ
 اتنت کہ کولائی ء چو دقاب ء شیموش کرت ء آسمان
 دیم ء برزگوات ء بے گنجیں جا کے رُرت گراب ء مشینانی
 گورگاب ء مہلوک جہرت دچہ گساں در آختنت و پ
 جیرانی چم اش گوں آسمان ء درنگ بوتنت ۔ درنگوت
 کہ دشمن ء یک گرابے ء دمب بُن گپت ء آسگپیں
 گراب ء پدوات دیک دمان ء چہ چہاں اندیم بوت
 برزگوات ء نون دشمن ء دو گراب بال اتنت و کولائی
 ایوک دتہنا گوں آیاں جنگ دیان ات چوشدھکیں گراب
 دوئیں گراب کولائی برند ء اتنت او کولائی پہ چپانی اپج
 آہانی زو ء دت ء درکنان ات شدھکیں کرتس دقاب
 ء اسے جنگ ء تاں دو منٹ ء داشت نیزٹ یک کرگے
 پلپٹان ء ڈکار ء کپت نون پشت کپتگیں دشمن ء یک
 گرابے چینی گراب ء گوں بیڑاں بستگت ۔ چم گوں چم ء ماں

نیاحت کہ چینی گراب آس گپت، کولائی ء یک گشتا نے دتی گراب
 ء نیمگا چارت پدا آئی نگہ دیر نزیک تالانیں گونڈ گونڈیں لوگ و
 میتنگ ء کپت کہ صداں ہزاراں مرد زالبول، کسان د مزن
 مرک ء پہ پر ملائیں چھے ء گندگا انتت - وتی دیپا میں گراب
 آس گرگا آہانی چم ء چہ ول ایکیجی ء تہارے مانشان ات آہانی
 دل ایرمران دمرک ء گرائیں ہول ء بارگراں انتت، کولائی ء
 زوت ہے حالت پہچہ آدرت آئی راستیں دست ء گوات
 ء پھڑ بیوکیں چھتر ایرات یک برے دل ء آحت کہ چھتر ء
 بزوریت و دور بکنت، دور کنکا ہج اڑے نیست، کوپا ء
 دروشم آئی دیما کاتت قدصیں چم چہ شہد و شراب ء چکار انسانہ
 سرا شیر کینیں بچکندے کہ پرائی کولائی ہر شے مندر کرت کتت - آئی
 زند ء خیال ء چماں وتی مات، دروشم دیست - آجیلی ء تہا
 دوہیں دستانی انباز پچ کتہ ادشتا تہ، چو کہ کافی ء ملام آئی
 مہر ء انباز پہ کولائی ء پچ بیتت اد کولائی تچان ء کاتت
 وزامات ء انباز ء پیر داتت مات، انباز - جہان ء
 این تریں منہد - کہ آراچہ آس دہون ء دت ء رکھنیت -
 آئی چمانی دیما آئی پیلیویں زند ء شہم دارت، مات، مہر، کوپا ء
 ہاگ، سنگتانی نیاد، گرمیں آپ، ء جان شود، باگاتی تہا دشنگیں
 پیل سبز، نیلیں شینکانی شہر کہ آئی دتی کانی گوا زینت و ورنائی ء
 سندوسیم سر ء رُرت درسیدگ بوت، ہے کلیں ہیر آئی چمانی
 دیما گوزاں بوتنت پدا آئی چمانی دیم ء ہما کیٹیں مات دپیریں جنوزام

احتت کہ آہانی سو دچو برف ء اسپت انت ہمیں سو د کہ آہانی
 آدی مات ء ترانگ ء کپت ، ایشانی رزوکیں رکانی سراسر آدی
 سلامتی ء دسا لرزگانتت - ہما پنج کے حلقہ ء دیر گوراں
 انت ، دمقائیں پنج ، پوریات گریں لپگ ، نوکر چا کرد با پار کوکوں
 پنج و براتانی دل پردیں مات و گہارانی لئساں آئی چم کپت انت
 آئی چمانی دیم ء صداں ہزاراں کو یاریگ ء اشتوک دتی دتی
 کولائیانی رہ چارنت ہما کولائی کہ آہاں ء مرک ء بیمنائیں
 ترے ء چپ چاگرد کرتگ ہے کلیں دوسم آئی چمانی دیم ء
 زوت دتکائی ء پرگو سنتت چشیں تکائی ء کہ استارے پراہ
 سو پر گنجیں آسان ء دیم ء سریت ادوتی لپش پد ء ررشتائی
 ء دراجیں کنگ رنداں بیت دیریں آ لکے ء روت گار
 بیت - آئی جان ء شہی ہر پر سے کپت آئی چم چت
 کنت پہ دشمن ء بانی جہاز ء شانگ دانتت آئی چہر دارت
 و شہر ء سردوار ارش آرگ ء دترا راست کرت کولائی
 گراب چہ نیم ء گیش ستلگت اد آس دیم پہ اجن ء زور جان
 ات پنج دہ سیکنڈ ء رند آس بزاں اجن ء سر بیت اد بانی گراب
 چند چند بیت - آئی یک برسے پدا دشمن ء گراب ء نیمگا چارت
 او پدا اجن ء نیمگا دگوش بوت دیرنگوست کہ مہلوک ء آس
 کپتگیں چینی گراب گوں جاپانی گراب ء ڈحک ورگادلیت -
 یک بیمنائیں توار سے بوت - آس ء لمب کرت رندا سیاہیں
 دوت ء آسمان دوتت - کولائی ء مرک ء رساعت ء دشمن ء

بالی نمبارجت و دور دات -

بالی پٹ ء مہلوک ء مزین پچی ء نزا احتگت گوشے
 کسی بیا درشات ء سجویں شہر و میتگ یح بونہ ، مردین ہگ
 جنیں آدم ، چک و پیریں ہر دڑیں مردم آتا گنتت کہ لنگ د
 سندنت میتگ ء درناہاں آہان ء بڈ کرتگت اور تگت
 ایشانی چم دسرچہ شرف ء بار ء سر ریچ آنت اوچشمش
 رو تک ء سک آنت ناگان ء یک کٹے ء اوشتاگیں
 ارد ء بگل باجہ ء قومی زمیلے چست کرت ، روح ایروان
 ات چاریں نیمگاں قبسہ ء ہونیں رنگ ء روح و تی
 اجاز ء اور تگت پراہ و مزین پہنادیں پٹ چہ گردک ء چہ امان
 روشنات مہلوک چہ شہر ء پاواں بائیسکالانی سرا بس و موڑانی
 سرا پیمان دایان ات پٹ گوشے مردمی سرانی چول جنوکیں زرے
 ات بے ہنچوشیں بے تک تواری ء ماں شانتگت کہ ہر مردم و تی
 دل ء دھرکگ ء لبکت - ادلی رلیگ ء اوشتاگیں مردانی
 دست ء پہلانی لڑی آنت بگل قومی زمیل ء شنکیناں
 ات - شپ ء استگیں مان شان گوں بگل ء توار ء
 ہم دل بوان ات - گوشے چہ دیریں پلوے ء کانت ، ادل
 زمستاں ء زمیں دل آرا میں گوات دے تواری چہ پر بختیں
 دلاں چیر اندری انباز گاتنت ، سیزدہ ء ماہ ء ہم و تی
 چادر و بوک ء کنزیت و نیلیں آسمان ء دیم گوں نرم ، روشنادوشس
 روشنائی ء ششت ، کھیں چاگرد ء ماہ ء روشنائی نالان ابوت

بے تواری چو گیش بوت کہ در چکانی سُر پُسر و تواریک پہ یک اشکنگ
 کاتت تاکہ چاں کارکت مردمانی نچی ات بالی پٹ ء جاگہ ء پھر بولگا
 زندوں میتنگ ء نیمگا روڈ کیس راہ ء دو عین پہناتداں اُس جاگہ گراں
 انتت - کس ء آہان ء نہ لوٹتہ گت نہ پرمانے نہ جائے ترینگ بہ
 گت - یک جیزہ ویک خیالے یک داہگ و مہر ء دلکشی ء آہاں انگر
 آرگا کش کرت اشش بز پانزدہ منٹ ء اُرد ء بگل ء پہ کترے
 اڈ کرت بے پدازوت نوکیں زمیلے چت کرت لے ہم یک ستیں فقی زمیلے
 ات ہماسر مچارو پر مڑائیں بچپانی نازینک کہ پہ مکئیں ڈیہہ ء پھر نڈرائیں
 وطن ء دتی سائش ندر کرتگنت اوگوں دتی سہر و جہوریں ہون ء وطن
 بانور ء ناموس سینگات دبرز کرتگ ، کلیں نچی بے تک و تواریت
 کہ چرڈور آہت ء پلو ء پوڑ ء لاہریانی ریلگے ء دراکت اہریک
 لاہری ء پوڑ ء باسک سوار انتت آہانی سر پہ ادب جہل انتت
 کلیں لاہری پدور لیسگ آیان و پڑ ء اوشتان بوتنت کل ء زندیک
 سر پھیں لاہری ء شیموش کنان و لدان ء آحت - ہمیشی اندر ء
 شہید ء مڑا یرت کہ آئی دتی وشی و شادہی نزاوت وطن و دامن
 پد کرت - دتی ہون تک ہزاراں نبی آدم چہ مرک ء پنجگ ء اہو کرتت
 شہید ء میت گل سہر ء تازگیں پھلانی تھا ایرات - لاہری نرم نرم
 ء اُس ء نریک ء آحت وادشتات ناگماں کلیں چاگرد چہ
 توپ و غبارانی تواریت ء لرزت اُرد دتی دلیریں باسک ء موکل ء
 سلامی دیگیات توپانی گورگ ء رند نرود و لاگرس نیاری ء دیما
 بوت بگی میں پٹانی ترگز گردکیں پھیر زالی ، آئی چم مہر ء ارسال پھراتت

چونہ کمانگیں مہرگاں چو دستونکی سستگیں لڑاں مہرگ کپان دچو ترونگل ء
 مات ء دیم ء لیٹ گران انت ، — ماتی مہر ء ارس کہ جہان ء
 گرا نہسائیں دولت انت ۔ چمانی بندیں گلو ء در کپان گمیر تگنیں کلکاں
 شوداں ریک و پلکاں سیر آپ کندگا انت ۔ مات ء لنت پرتگنت
 شہید ء لاشہ ء نریک ء رسگار نذانی پھلانی ہمراہ پھلین دوشنہ
 دلیت ۔ آہود ء زمیہ ڈگار ء سرالنت ۔ گوں دویں دستاں
 مات ء پھل کنزینت انت ادوقی پھل ء دیم ء چارگ ء ات گوشہ
 شہید ء لنتانی بچکند ء کلوے دات

ماتی ! من ترا حجات نہ کرت ۔ پہ دالم تھی شرف ء بزر کنگاہم چہ

ہمراں پد نہ اول ۔ ماتی ؟

توشہید ء مات ء مگرے ، گل بکن کہ تی پنج ء پہ وطن ء عزت ء
 ساہ ندر کرتگ ء مات ء دل ڈوڈ کرت ۔ آئی زمیگیں رکاں بچکندے
 ء شہم کرت ، نادراہیں بچکندے ، دو لہر زدکیں رک سرد و خیں
 اینٹگ ء چکگا گلانش بوتنت ۔ مات ء گڈ سری دروت ۔

"خدا ء مبارے منی پنج ! تودوقی حق ایر گہنگ ۔ بے دھم بکن
 من ہم دوقی سر ء حق ء ایر گہجاں اچ منی مہر ء جوش دلہر ء ہجر
 تی چم جہل نہ بنت ۔ من ترا ہمودا راہ دیاں کہ تودیمی ماہ ء کردگی
 برتگے ۔ زیب داریں کوہ و دامان ء کہ گل سہر ء پھل پنج شانہ گنت
 ہمود کہ آسھی ء پھلانی تہار وچ ء شینک انگل ووز بازی کننت
 توہم ہود ء روگے واہگ دارتے ناں ؟" مات ء چہ دوقی گٹ
 تنگوبیں ہب ایر کرت دشہید ء گردن ء دور دات

”اچ منی نیمگ ء پہ نثار ء ٹیگی۔“

مات ء انچوگوں بڑھیں دل ء بیرہ کرت دلاہری ء سواریت
 پداچار مہ کنڈ ء مہلوک دیما بوتنت ، کے آیاں گردار کنگنات
 ہر کس وتی وس وداک ء کاس لاہری ء نزیک آیاں ، وتی ٹیگی
 ء دیاں و برگردان ات زال کار ء وتی سمیت دمردیناں وتی
 دست ء گھڑی ، مندریگ اوچکاں گل سہر ء پھل سرشاں
 کرتنت پہ شہید ء آبائی شرف وداگ ء ہٹ ات ، نون گاری
 دیم پر شہر ء راہدگ بوت ، شہر و میتگ ء بازار و درمکاں
 شہید ء سراپھل سرشاں بوتنت ۔

شپ ء مہشت بزغ ء سے میل دراجیں ہے چھی دریا ء
 کنڈی ء رست ، مہلوک ء سوم ء چراگ روک کرتنت او
 دریا ء کنڈی ء روشنیں شہرے جوڑ بوت ، چراگانی ہے روشنائی
 دریا ء آپ ء عکس دیاں ادیک نڈار گے بوت ارد ء بگل ء
 پداقومی آہلے زرت سر پہ عزت دشراف ء پہ ادب جہل کرتنت
 اسپتیں دراجیں بوجیجے ء پھلانی تخت ء سراشہید ایر
 کنگ بوت ، بوجیگ ء تہایک ماتے وتی بزغ ء سرزان ء کرت
 نشست ناخداہاں گورشی شور دانت ، سالونک ء جن بے تواریں
 سردیں آپ ء سینگ ء راہدگ بوت ، بانور ء پیش ء حال
 دیگ بوتگت ، آپ ء سینگ ء تیلانک گران ء ہژدہیل
 مؤیر بوجیگ پہ بانور ء آرگ ء روان ات ۔
 بوجیگ ء وتی ہندرت ، مات گوں داعیں دل ء ایر

آحت ادمہر ۽ انبار تہج کتنت "منی پنج ! " مات ۽ دپ ۽
آہنگیں توار سے آتک ۔

پاریں چنکس درناگون ہے توار ۽ دیما بوت انت ۔ مات ۽
چم چت کتنت چنک لائی دیما دست بستگی ۽ اوشوک انت
آہانی چم و دیم ۽ ادب ۽ ساوگی و نیکی ۽ پہکیزگی انت ۔ آہانی
جان ہم چو کولائی ۽ جان ۽ پچی مہر ۽ گرمی دورمانی ۽ زراب ۽
سر ریح انت ۔ آہانی چھاں مہر و محبت گوانزیں زر سے چول خیار
انت ۔

" ماتی ! ماکل تی بچاں " آیاں یک توار ۽ اور آئینت
مات ۽ چھاں ارس شیوگ بوتنت ۔ جہزہ ۽ زوراکی ۽ گوٹھے
کولائی ۽ سجویں ہون آئی لگاں دات لے کولائی ۽ برات انت
اے کولائی انت ۔ کل کولائی انت ۔ یک پڑ لوریں بچند سے ۽
مات ۽ لسانی سراشہم وارت ۔ او آئی اچ ورت ۽ نزدیک ترین
دونا ۽ سرادست ایر کرت

مسیو موکاناشی

جاپانی ازمانک

ہونانی بادگیر

موکل ۽ دہر بویگی ات لہتیں دمان ۽ گد سلٹ جورد
کنوکیں کار جاہ ۽ گردکیں مشین بند بویگی اتنت آئی سلٹ
۽ دھنزا پھری چم چت کرتنت یک دارے انگہ گدھ ۽
جور کرگیں ہما گونڈیں پیلے نیمگ ۽ چارٹت کہ آئی یادانی دیا
کپتہ گت سلٹ ۽ دھنزاں پیلک ہم اچھو لیکار کرتنت کہ
گدھ ۽ رنگ زانک دیہجہ آرگ ۽ نیاخت -

چاشت ۽ سبارگ کنکارند کہ آہورکیں گونیاں چہ سلٹ
پھر کنگا کار ۽ گلانش بوت ، چہ سلٹ ۽ بزمیں جہر ۽ گدھ
۽ پیلک ڈیل گپت آئی دیما کپت ، ہما انت کہ آئی دل
یک کج ۽ تلوسگ ۽ برتہ - تنخ دمان ۽ پیلک ۽ بارو آئی
دل ۽ ہزارگماں آحتگنت - باریں کسے ۽ پہ بدی پیلک تہا
چیزے ماں کرتگ دور دانگ کہ دیمتر اپہ آئی جنجالے جورٹمیت
عزت ہرکس ۽ دوست انت - ہے سبب ۽ آئی پیلک
پچ نہ کرت - بازگشتاں آئی دل ۽ خیال آحت و دل ۽
دھرگگ نگیگ بو اں بوتنت - پیلک ۽ تہا گراں بہا میں

مدی و یاک نقدیں زر و سہرانت ادھے خیال و آئیگ و
 خاتیں روچانی خیالاں انبازگ و شادمانی بال و کپت -
 پہ موکل و شوکار و آسک و داریک و تلو سوک ات
 بے گوشے دہ و پاداں کے و تیل و سنکل گہت گت کہ پچ
 دیماز کنزت - نیٹ پہ جزائے موکل و شوکار آئی گوشاں
 کہت آئی جان درہگات ات زدت آئی نان و ہیراں زرتنت
 گدھ و ہے پیلک دراجہیں کوٹ و تل و دتی بگل و پیر
 ات اودر و راہ گپت پہ شیواری کہ پانگ و مہلا فی چم مر
 کہیت چہ کار جاہ و ٹوہیں درگہ و کہ درشت نون آئی
 دل مجہ بورت -

دو کا بد کار جاہ و چاگرد و مہلوک تنک بورتنت
 آوتی کش و گور و چاران کار جاہ و پشتی نیمگ و یک
 ندیے و نشت گدھ و پیلک درکرت ، گدھ و ہے
 پیلک گون دسک و دھتکت دسک و ڈک آئی پچ شانت
 پیلک پچ بورت چرسلٹ و پھرات ، آوتی دل و اسک
 تنک بورت بے ایڑہگیں بے سلمانی تہا یک گونڈیں کاگد
 دسرت آئی زوت بے کاگد و چیل درکرت دھنر
 ہیک کرتنت پداونتے اولی رند و آزانکہ استنابی ات
 لاکھ و نوشتہ و کرس پرہن بورت - دومی گشتاں پہ دل بھی
 یک یک ہیر گیشیت ہر ہیر گوشے تیرے ات کہ دل و
 سنبان و نشت نوشتہ ات -

من نہ زاناں اے پیلک کئی دست ء کپیت اوڑ من
 اے دبد ء اینکہ سار و سر عالوں کہ چتیں ہیراں گیشیت جہاں
 اے کاگد من اے خاطر ء نوشتہ کتہ کہ من بزاناں اے سلمٹ
 کجا مہان ء جوڑ بونیکا کار مرز بنت - آ منی جو دات بہی
 ماچ لوگ ء ووش و شات ء کار جاہ ء احتاں، کار جاہ ء بڑک
 ء زندہ جاشت ء نان بچک ء درگ ء یک درگ ء گوں مندک
 مند ء ہرکس دنی کار ء مشینانی کار بند گا گھوٹش بوت - بے
 چاشت ء نان ء مایک ہند نہ بوتناں کہ جاشت ک پیش
 یک مشینے خراب بوت منی جو دمشین ء شتر کنگا مشین جو
 ء شت بے پدا در نیاحت، مشین ناگت ء سرگپت آئی
 ہڈ جو سرگ ء در شاگ گوں سلمٹ ء ہور بوتوت - من
 دور کرت چہ مشین ء لوک در کپیتگیں سلمٹ دنی کتہ ء
 گپت انت - ہما سلمٹ کہ منی جو د ء ہڈاں ہتگتت - آہیش
 انت کہ اے پیلک ء مان انت -

نون مایکد گر ء اچہبر نگداں، آڑا ہدیہ ء ہم نجت
 نہ بوت کہ من چراگے زوک بکر تیں یا لوک پچ پلتگیں پھلانی
 گوڑی سراتالاں کرتین ات - یا وہد ء منی چساں نوزی شے
 بگورتین دہدیہ ء دھنڑ بے ششتین ات - منادتی جو د
 لاشہ ء بیک نہ یک نشانی ء گذر انت کہ من آڑا بگنداں اجور
 ء مہرانی یات ء لوک بکناں نون آہے دھنڑے سلمٹ
 تھا انت - من چہ لے کاگد ء و لوک ء دسندی کناں
 کہ ہے سلمٹ ہر بانے باد گیرے یا گندے ء بند گا کہ کا

مریبت آئی حال آئے جنوزام عابدنت
 آئی کاگہ چارتل کرت کیسگ ع پترینت اسلٹ
 گوئیں جب آتوں ارمان ع یک دارے چارست تزیں
 گام زوران آتئی لوگ ع راہدگ بوت۔ لوگ ہر دپ ع
 رسگ آئی گوشاں چکانی داؤزار اد لوگی ہر زہریں توارکت
 چک زور زور ع گریوگ ع اتنت ماسیک آہاں پیسکات
 پت ہر گندگ ع چک گوں دور ع آحتنت اوپت ع پختنت
 بولی ہر زہریش بواں ات آئی دتی دست ماں گوات ع شہادت
 گوشت -

آنت اسکہ شے لکھ ڈاتاریں بابو۔ بگوشتے شمارا میر
 دنت من تہ شمارانان ع پر کچ دکیس ع دیاں - پ

حساب

یک بچے وپت ہر دست گپت۔ آہا مارا سبیس روچ ع یک
 نانے مات پر ورگ ع دنت - ماچاشت ع ہم، پرع نہ وارنگ
 مات گوشت ماہ اخزانت چاشت ع سبارگ نیست۔ اباگوش
 ماں مارانان بدنت - بڑے ناں - اسک شدکیاں - آئی
 لوگی ع کوارگے جت

ہو - ہو پر دتی بابو ع بلوٹ - ماہ ہر ہزار پکار کا ست
 ناں -

آئی زہر و شہاتے پر چک ع شانت - پراہر چیزے کہ
 کہ دیما آت پیش پاد جتاں دپروشیاں کرت لوگی ہر زہر ہر

ماد بولت ، آبد روکناں ، بھیران د زرانان ہوشان او چکان
 ناتر سی پشان ات ۔ جن دیما بولت چکان ء چہ آئی دست
 چڈ اینت ۔ آئی ء نان ء ہا بھیران زور ء چگل دانت
 جن ء زوت آئی دست داشتنت گوشتے ۔

نتر مروچی چون اینت ۔ من ترا کدی ہم چو زہر ء پھر
 نہ دینگ کجا مانتر گائے انوں ء تو اہچ کار وکلی
 پد اچا روئے ؟

آئی ء مدان ء دتی لوگی ء دست ء دتی دست
 لگشت دہر آئینت

، من ہما جنوزام ء حال دینگ ء رواں ۔ مئے پیر
 جوڑ بہ بیت پاک مہیت بلے ہر ماڑی دبا دگیر کہہیت
 آئی تہا مئے ہڈو مئے ہون الم ء ہوار اینت ۔

ایوان بایکو

چیک از مانگ

پوریات میارے نہ انت

پہیل دسواد ء من گوں وتی چک دچلانگاں یک
 کوہستانی ہند سے ء کڑے روچ گوازینت، آہڑ ء ماہ ات
 روچ ء برانس ء مردم ء ہے گوشیں ہند ء ہم ہید کرت
 سرے ء جا ہمنداں مدام سبارگ ء رند بڑزیں یٹراں دیم
 کرت بلے ماچہ وتی ناکام ء شت نہ کرت کہ دانیلے
 ساگی ات او کوہانی سراسر کپگ دایر آئیگ بوئت چنت گام
 رند آمنت و بڑے لوٹت - گڈاں سے مشکولی ایش

ات کہ مانزیکیں باگ ء مم بچارگاشتاں
 باگ ء تھا پہ زیب جوڑ کر تگیں چانے ء گور ء مم بزندگ
 جاگ ات - مم شہب ء بگناں بیگاہ ء تہساری ء ہے
 ہند ء نندوک ات مم پہ دانیلے ء مشکولی ء جو این چیزے
 ات دہے چوٹ ہم بوت کہ دانیلے شہب ء روچ بڑنگ
 ء پہ مم بچارگ ء راہ گپت - او مم انگت سر نہ بوت
 آئی سو بچ کرت

"آبا! مم بجا انت"

”تم دتی لوگ ء انت - آئی لوگ جنگل ء انت“
 بے شامے ہبر ء اشکنگا جیراں مانٹت کہ تم ہمروچ موڑسائل
 ء سراسواری ء کاتک — آئی حمد ء عمرچہسل سال ء ہم
 گیش ات ہمروچ ہل ء جوڑ کر تیگیں نوکیں کوٹ گوڑا۔ رہ
 دیم زہر ء پھر موڑسائل ء دیماندوک کاتک - تم آئی
 پشت ء سندوک ات

دانیلا ء کہ امرہ آرا سواری ء بدستیں پیہاے
 کرت وگوں من پخت - تم چہ موڑسائل ء ایر آتک دکاہ
 ء سرانشتت - مرد ء چہ کوٹ ء کیگ ء کیمرہ در کرت
 ادباگ ء سواد ء آتگیں مہلوک ء توار کرتت - کئے
 گوں تم ء موڑسائل ء ندیت دغوٹ کشگ ء داہگدار انت
 بیائے گوں تم ء دتی فوٹو ء بگرت لے ہم یک یاتے - بیائے
 نوں کہ کئے پہ فوٹو گریگ ء رضا بوتیں، مرد ء پرمان ء
 تم یاد آت موڑسائل ء دُمب ء نشت گوں پوشیں
 سوادگر ء دتی فوٹو کشائیت - فوٹو گردک ء چہ سوداگر ء
 زرگپنت او آرا کاگہ سے پنجگ ء دات - بانڈات
 داہہ ہمیداں بیائے من تھی فوٹو ء کاراں، او تم دتی کار
 پلاسئی ء چہ موڑسائل ء ایر آتک دتی مہند ء جمپ
 بوت -

ادل سر ء دانیلا چہ تم ء سک ترسٹت - فوٹو
 گروک ء بازی ء گوشتت بے دانیلا دیانہ کنتت

چہ ترس ء پشت ء چیر بوتت ۔
 "آبا - ا مم گوندیں چکا دارت ؟"
 "لیگاریں چکاں دارت " من در آئینت
 " بلے من شیریں حنٹے اوں ناں ۔"
 " ہو بی بی تو شیریں چکے ء مم ترا کار نہ داریت "۔
 درنی سہب ء دانیلا ء دل انچکہ ڈڈ بوت آ مم ء
 نیمگا کنزیت ، مم ء دانیلا ء نام یات کرتگت آئی گوں
 دانیلا ء گپ بت ۔
 " دانیلا ، تو شر دکیں جنٹکے "۔
 دانیلا چہ ترس ء زرد گنت ۔ اوزوت پھے دات
 "جی "۔
 " تو ہر شے درے "۔
 " ہر شے "۔
 " تو مات و پت ء رمان ء زیرے "۔
 "جی "۔
 " تو گوں من فوٹو کٹے "۔
 "جی "۔

دانیلا ء پھہ دیگ ء رند منی نیمگ ء چارٹت ۔ آ
 انگت ترس لرز ء ات ، من موہ دات ، آنداں ملان ء
 مم ء نزدیک ء شت ادشتات ، مم موٹر سائیکل ء دلب
 ء شت ، دانیلا دتی کٹ ء مانتے فوٹو گروک ء ددینانی

فولگوپت - پدا دانیلا گوں ممم ء کاہ ء سرانشت دو میں
لیب ء مشکول بوتنت - من کمیں گتہ پر چک ء دل ء
خاطر ء نشتوں

مم ء سل کرم ء دازنگ ات او جاگہ جاگہ سہر چک
ات - چہ ڈڈر ء سل ء ٹکرتے چرت ات ہے جاگہ ء
سیا ہیں بیش ء سل ء پینگ جنوک ات بے چہ درپ ء
اے پینگ جاہ نیا تک - ددیں پادانی ناخن ہم رطبت
ایشانی سرا اینکہ مید ہم نیست کہ بادامی رنگ ء جنیں
آدمی کوش ء سرک ددی اتنت کمیں رند ء دگ ہم بازیں
عیباں سرکشت - یک گوشے نیست گردن ء کز ء ہچک
ء نزدیک ء سل درنگت او چہ ممم ء بشکاں زرد چکیں بے کمیں
اسپتیں جان درا ات - چہ سکیں گرمی ء سبب ء برس
برے ممم ء چہ ڈڈر ء جاگہ ء کڑک ء دتی ہید خشک کرتت
بے آرا دتی سل ء ایر گیگ ء موہ نیست ات یک برس
ممم ء دتی سر کمیں درا کرت فولگوگروک ء چہ ہمود ء ماں
بست -

”سل ء مہ روسین بے عقل -“

رند ء فوت اسواد گرانی نیمگا دگوش بوت - من زمان
شما گوں ممم ء یک یاتیں سکے ء دش کن ات پہ رہگاں جوائیں
مشکولی ء او شرین یات
باگ ء سواد ء آنگیں مردم پہ دمانے ء ممم ء نزدیک ء

آہنت پادیم ء رواں بوتنت مم گوں دانیلا ء لیب ء مشکول
 ات - دانیلا ء چہ درچکالی پیر اتاک پچ کرت اومم ء پورگ
 دانت مم ء دردگ راست وارتننت اودانیلا گل ات -
 سوادگرانی روگارند آسنی گور ء نشت من جت کرت

” اے سل توچہ کجا درگہت “
 آسنی نیمگ ء شکی شکی چارگا ات پدا گوشے،
 ” من ایشر اچہ شکاری ء زرتہ “
 ایٹی تھا کے انت ” من جت کرت

” سنی لوگ انت “

” دریں روچ ہے سل ء تھا انت آرا گرم نکنت من پدا
 جت کرت

” توچے گوشے من ایٹی تھا برف ء ٹکرے ہم ایریکناں
 آئی تریشیں پسے دات - من کنڈت، آئی دتی اینشگ ء ہبید
 حنک کرتنت سگریٹے روک کرت، چمظا ہر ء مردپل
 لدے ادچہ دتی بوریات ء ہم دش د دلم انت من خیال کرت
 چنک سال ء لے سل تی گور انت ” من پول گپت
 ” کے سال انت “

” تی جن ء ہم کے سال انت لے سل گور انت “
 ” ہو “

” زمستان گرماگ نکشیت ؟ “

” ہوا، مابجوں میں سال کارکناں “

”مہر چہ سے سل آئی پوشاک انت، من جھیر طرت
 ”پرچہ گوہر امبیت - من آرا زالکہ منرد نہ دیاں“

”بے لے پوریاتے تر نہ انت“

”اگر آ لے پوریات ء نہ کنت چہ منی میگا آرا موکل انت
 تی خیال ء من جن گپتہ کہ آرا پئے جوڑ کنیں لوگ ء ساریں
 اے کارکنگی بیت - چہ منی جست پرس ء مردسک دلگیر

زہر گپت

دیرنگو سنگ ات کہ دوزہگ پہ فوٹو کشگ ء آنکنت
 یکے جواں ڈلگ ات، دوئیناں صند کرت ما یک جاہ سنند
 مم ء پشت ء ننگ ء ساعت ء آگوں یکدگر ء مرتضیٰ
 سے گردروس ء رندیٹ فوٹو کشگ بوٹ - مم دق جا
 ء شت بے گوشے چنگ چنگ ات - فوٹو گروک منی دی
 نشت کیگ ء زرے کشتنت دلیکشتنت - ہے سہا

ء دانیلہ تچان ء آنک -

آبا - آبا! مم گریوگا انت -

دائین زکیر!

لندن ۽ زیبا ڈولڈاریں بازار ۽ آچہ دتی چپ چاگرد
 ۽ بے ترانگ روان ات، اچو در زمانہ ات کہ سن ۽ کسان
 ازانگ بیوتیں اے وہی ۽ مردم ۽ پیٹ تاک
 کینت دسین چنگ بیت بے آنکت جان ۽ سبھرتیار
 گرد چو ڈڈ ات آئی رواج ۽ آنکت ورنائی تھر ڈگ مان
 ات چہ دیم ۽ جزمیں تب ۽ لندن جبرکت - کر گوڑ ۽
 مہلک ۽ چم کہ آئی سرا کینت تہ پہ کترہ ۽ ہما جنک ۽
 چارگ ۽ ترہتہ تنت کہ گوں آئی مہراہی ۽ پہ کمارے
 گام جہان ات - چہ کارڈ ۽ سن ۽ آنکت چکی دکسانی پیدلور
 ات بے کارڈ پہ دتی زیبائی ۽ چہ اس ۽ ردک ات -

آہاں یک جاگے اڈکرت، بزاں ایٹ ات آہانی پیدلور
 منزل، فون آہے لوگ ۽ دامند ۽ ددار ۽ اتنت، کارڈ
 ۽ دمانے ۽ رند سرچیت کرت پیر مرد ۽ چارٹ اد سو بے
 کرت -

پیرک، گوں تی پیگ ۽ من ۽ ہم تھا آئیگی بیت
 پرچہ - ترچیا نیائے ۽ ہے دمان ۽ لارڈ میزل
 برگ ۽ خدمت گار ۽ رند ۽ ہرود پدیانکاں دورکنان

بروز سرکپت -
 لارڈ میززل برگ لندن ۽ سیاسی ڈلانی یک
 نامداریں سروک دیجہ آرٹگیں مردے ات بسن ۽
 می سال ۽ گیش نہ ات بے پیہم ۽ زانت ۽ ایانی
 تب دشیواری ۽ شہر ۽ گیشیں سروکاں زانگہ میت
 ہرکس ۽ درست ات کس چہ آئی پدرو نیت ات -
 ہومرگیں دہد ۽ آگون لندن ۽ نامداریں سیاسی سروک
 شاہوکار واجہ ہارلینڈ ۽ بچ دینیٹ ہیرس ۽ لیب
 گوازی، سیل و سواد ۽ مشکول بوتت - لے دمان ۽
 ہم ددیں پہ ٹینس ۽ لیب ۽ سرکپت گنت کنڈگیں
 مہمانانی حال رست - وینیٹ ہیرس چہ جاگہ ۽ پار
 اوت دریک ۽ دیما شت اوشتات ددر ۽ چے
 شانک داننت -

لارڈ برگ ۽ سرکپتی آنگگیں مہمانی نیمگا بہ مت
 پڑے ۽ خیال ۽ چارٹت، پیر مرد دہما بوت - یک
 کاگہ سے آئی دیا ایر کڑت -
 "جارج بیٹیون" - آئی وتی ہجہ آر کنائیت
 دجنگ ۽ نیمگا دیلے چرنیت -
 "منی فوٹاسگ - ماٹری"

لارڈ برگ سر پد بوت کہ پیر مرد سکاٹ لینڈ ۽ مرد
 اوسکاٹ لینڈ ۽ وطن مہر چہ آئی ہریک دانگ ۽ پیدائش

آئی تران ء سکاٹ لینڈ ء ہریک چیز ء نام پہ شرف چہ
 آئی دپ ء درکاتک اے آئی وطن دوستی ء ہجارت
 آئی ہیراں لے ہم پیدا در ات کہ آسکاٹ لینڈ ء جہ منڈانی
 رد ء پہ ہما مہلوک ء ہم ہمینکہ ہرک دارکت کردر
 آن ڈیہہ آنت - نون آوراں ڈیہہ بوتگیں ہے استمان
 ء جنبزہ و داہگانی نزا آر ء یک ہنپوشیں کتابے ء نیشگ
 ء دل مانگ ات کہ آئی وطن ء عہدی لوزانت دہندانی
 گنج بہ بیت او آلوکیں الواد ء پہ گراں بہا میں تاریخی
 مڈی ء بہ ٹہنیت - پہ لے کار ء آرا زر در کارنت
 لارڈوت چہ بن ء سکاٹ لینڈ ء مردے ات آئی
 پیر مرد ء ہیر پہ عزت دہمدلی گوشداشتنت دپہ عاجزی
 پنجاہ پونڈ ء چیک نوشت کرت دست ء دات و
 گوشت

" لے ناچی میں موڑی اگہ ڈکے یگیت من شات باں "
 مہلوک ء یک گشتانے پدا ہے زیبا و پُر گہوریں
 کار ء گوں پیر مرد ء لندن ء دمک دراہاں دلیست
 بے — نون آور میں پاداں نہ اتنت ، بگمی ء
 زوارنت

دینیٹ ہیرس چم گند ء چہ دو میں مہماناں کمارو بے
 خیال دترادر داشت ، بے چہ آئی خیال ء ماژری ،
 دنیاخت ، ماژری ء آرا پُر کیفیں خیالی نگذار سے عورت

ماثری ء سکے ء مانگ دوم برگ ء دھنڑو تہ
 پیریں ہما اندوہ ء گردشک شہنگا ات کہ تھا بو دارنگیں
 ورنائی ء گراں بہسائیں متا انت - دن ایوک ء یک
 ہستندے ء پنج نہ ات آرا لارڈ برگ ء نیاد ء نبی آدم
 درستی ء بازیں درونت ہم داتگت - ماثری ء ڈکھ پھی

انت ؟ آئی ہے ہبر ء درگیچک ء سریں بست -

پیریں جارح ہتھیوں چہ لارڈ ء موکل ء گڈ تھک ء
 شراب خانہ ء آست ، سکاٹ لینڈ ء جوڑ کرتگیں شراب ء
 دنگے گپت و برگشت - ماثری دریں دگت ء بودست
 بستگیں مولد ء بے تواریت گس ء سروئیگ ء تواسگ ء
 بدل بوت -

”پیرک - اے زر تو پہ کتاب ء چھاپ و شنگ ء
 نزا اورنت اد - اے سرگال ء آگہ آدگہ مردم ء کتاب
 پیش ء چھاپ بوت ماچھے کناں ؟“

”ماثری - تو پیشیں خیال ء دل ء میار - انگت
 تھی پیشیں ہبراں پوہ نہ بیت - چراگ ء روک کن -
 مردچی ٹیں ڈولداریں بیگاہ ء گوں وتی زیمیراں دس و
 شات بکن نوشدیں چکے ء - واطن ء سازکن - او

منی ڈیہم

تھی لیکو کیں کشاراں ، ندرکنال ساہ ء
 تھی چوگیں استالانی شروخ ء دل ء داراں

منی دل

پہ تھی رہ سہرے دھنڑے صدر برے شک بات
 بیا ہنچوشیں دشیں زمیرے چست کن کہ اندوہ ہوسات
 بدل بہ بیت "

ماثری ءرماں زوریں چک ءچھا چراگ ہالت ۔ ناز کریں
 موردانگ لرزاں بوتنت ادوائمن ءتاراں ارواہ ءچھہالے
 ءچاگردے گم چو آر ءرپت گار کرتنت ۔
 دن چہ لارڈبرگ ءچٹنگ ءرندہ کاڑ ءپدزند ء
 درکپت ۔ آکسفورڈ ءمیتنگ ءرسکاگڈ آہنی چم چھاریں کنڈاں
 دریگیاں پھولان انت ۔ دل ایکی ءپیش وائلن ءزمیرے
 آراڈس دہند ءراہ سوبج دات ۔ آکسفورڈ میتنگ ء
 یک سنیں کنڈے آئی اڈکرت اوشتات ۔ سکاٹ لینڈ ء
 صوتی زمیرے ارواہ ءتل و توکاں ایر دیان کرت چراگ
 لندکیں روشنائی ءیک ترہنگیں ساگے دوی بوٹ ۔ دن
 ءزانگ ءدیرنگوست کہ آئی مرادانی منزل ہمیش انت
 دازگرٹوکنگ ووتی ماڑی ءآئیگ ءشب ءیک
 پائے گوہنتہ گت ۔ آئی پت شام کنگ ءرندانگت ہما
 ہند ءگوں شہرے نامی ہیں سیاسی سردکاں اشتراکیت ءباروتتا
 پچار ءآت ، آئی گور ءدن ءمظہور ہم سندوک ات ۔
 ہوش اچتے ۔ کدی آچنگے ؛ آوتی تھو ءگور ءنشت و
 پول گتے ۔

بانک ایلین دس دردشم دس انام ددرنایس جنزله ات
 واجہ ہارلینڈ ء سکی وسوری ء ایوکیس مہراہ زان کہ ہسے سبب ء
 دن ء دنگوش دگور کنگ ء درسین کار واجہ ہارلینڈ ء ہمانی
 سردور داکنتت - بانک ایلین ء دن ء چست شمشوت
 دگوشے .

گوں دانگ ء چون ء ؟
 ماسی ، تو دل ہم کن ، من ۽ وانگ ء یک گور بوٹنگ
 ء شرم گندو چارس ء ادن ، لے ہند ء جاک بیت من
 کیں ددریک گتایس ہندے گپتہ ؟
 " تو گڈ بجا رگی ہرد ء بے - ؟ " بانک ء گوشے در بہ کرت

دپول گپت

"مو"

مشپ روچ ؟

نہ روچ ء پاس ء

دترچہ وتی پت (واجہ ہارلینڈ) ء رضا گپتہ ؟

"انال"

سہب ء تہار گور ہام ء دن آکسورڈ ء میتگ ء
 پر دت لوگے ء شوہاز ء درکپت ، نختے جوان ات مائری
 ء لوگ ء دلیم پدیم ء گے دست نپت ، آئی پانزدہ
 روچ ء بھاڑہ دات اودتی کتاب واز باب ء آرگ
 شت - دوکلاک ء اند ء اودتی دانگی و تاک ء نشہ کتاب

دلگ و دلگوش آت - دانگ و زند آں دتی چاگر و
 جارتاس و آت لے خیال و بلکن عنم جتیں زیبائی و
 کما لے بگندہ میت بے آئی مراد نہ بچت انت بے آ
 دل لیکیم نہ بوت -

بیگاہ و سورمگیں شار تالاں بو آن ات ، دیم پدیم و
 وگ و پاد بر حصے و توار بوت - دن دتی خیالاں گارات
 کہ واکن و تاراں لرزدیں زیر آئی گوشاں کہت آوت
 سر و دیبخت -

”جلس و تران و زیبائیں نیمونے - ۶“

نوں آ ایوکیں بیگاہ و ودار و تلوسگا آت - ویدو
 پاس و آکسفورڈ میتگ و آئی و تاک و دیک و شیں
 زیر انازت - سکاٹ لینڈ و صوتی زیر واک کہ برت
 دن و دور کرت - پیانو و ویسائنت اد لہر لے
 شنکت ، آجوائی ساز گرے نہ ات بے مور دانگانی چیت
 ایر و جاہ کاتک کہ پہنیزگیں بے و دامندانت -
 پیانو و توار و پیریں بیعتیوں و گوش ٹال کرتنت و
 مازری و حالے دات -

گوشاں بلار ، مئے ہسائیگ ہم مئے پیادش بے
 امت -

پیانو و لہرہ کہ گوات و ایر ماد بوت و سرور
 ہرماں کرت - نوں وارتی انت و

”نہ بابا جان ، بے درستی و راستی بے گندگ
 پہچہ آرگ ء ساز ء گوں ساز ء دوستی نہ برازیت ،
 دن شب روچ دتی گلہ ء لپہہ ء راہ چار ات
 بے ویم پدیم ء بیان ء گھگیں تہاری ء ماں پتاگت
 ہے شب ء وائمن ء تارانی سوزمان ء ہے تہاری
 روشنائکت ۔ دن دلگیر ات ۔ دل ء گوشتے ۔ من چہ
 دتی بچکتی ء دتی ہمایگ زہر کرتنت ۔ بے آنا اُمیت
 نہ بوت ۔ دومی بیگاہ ء پیر مرد ء ماثری ماں لبست ۔
 مئے ہمایگ اچ مادوستی ء واہگ دارنت بے توبے سیں
 جیلاں گوں کپت دآرا اچ وت ء رنجیا کرت ۔ چت بو
 بروساز ء بیار ۔“

ماثری ء پہ ناولکشی دائمن زرت ، سیں تہاری ہے
 دمک ء پیانو گوں دائمن ء تاں یک پاسے ء دل ء
 زنگ بہت انت آخر ء ہر دو منت انت داب ء دتی
 انبارگ ء پیر دانت ۔

دومی ہیب ء ناگت ء چہ آکس فورڈ ء ہے دمک ء
 تعمیراتی دس لسانی پلگ بوت ، ماثری چہ لوگ ء درا در کپت کہ
 دن دتی گلو ء ادشتوک ات دوینانی چم پہ دمانے ء گوں
 یک آبتی ء ہور بیت انت ۔ ناگتیں ہے ڈک ورگ
 اینکہ سک ات کہ ماثری ء سزہل کرت ، دن انگت نیلبوں
 چمانی سحر ء دریا خندگ ، ماثری راہ کپت ۔

پیریں بیقیون ء چہ سیل و سواد ء برگردگ ء ند باز
گشتاں ماثری ء واکن ء ساز کنگا رماں کرت بے آئی
مردچی گوشے سادست ء ننگے سوگند چست کرتکت ، دوی
ڈیپا نویت ء گوانک ء ات ، پیر مرد اے پہنات آ
پہنات نیٹ پہ ناکا مے واپ شت -

سمی بیگاہ ء بیقیون گوں دتی نواسگ ء بیگاہ ء
ہائیڈ پارک ء سواد ء سمراہ اتنت - ون ہم میکن گتہ
آہانی پد ء ات - موسم دش و ناوشیں ات - کدی روچ
کدی جبر ، ویدے بنی و برے شننگ ، پر ون ء اے
جو انیں نیونے بوٹ - آئی پیر مرد ء نزدیک ء رست و
دراکنت -

”اے چتر ء بزور ، بلکن مے سہسائیگی سیادی ء کار ء
بیٹ -

پیر مرد ء آرا ہوت سیل کرت ، گوں دشیں لسانے
ء پلسہ دلت ”اے تہ شے پکار ء ہم کیٹت“
”جی ہو بے گوں شمار البولے ہمارہ انت“ دن ء پیادگی
ماثری ء تک ء چارنت و درانت ماثری آئی چھاں
و تراپہ گدارے پیرک ء نواں ء ڈھلکا ات پیر مرد ء
دوہینانی چھانی کش دچیل مارت و پھترچہ و رنا ء دست
ء گپت او آرا دتی نزدیک ء ننگ ء رضادات جلاج
بیقیون جھاں گھولیں مردے ات آئی جھان ء کند

کنڈ ۽ مردم پہچہ کا ورتنت ، چہ ورنہ اے جتے کرت ،
 "ورنا داکھی ۽ زمیراں چہ وانگ ۽ تھی دنگوش
 ترنہ لگت ؟"

"ریگتیں ۽ بگلتیں" — ورنہ اے گوں بچپندے

۽ پتہ ترنیت - ماثری چہ ورنہ ۽ ساڑی بویگ ۽
 کمارات - دن ۽ دل ۽ گوشت سری نیاد ۽ پوتاری
 وشن نہ انت ، موکل کرت وراہ گپت -

دوی روچ ۽ کہ آئی درگہ جت چہ تہا یک شرفناکس
 توایے آجت — "تہا بیا واجہ"

ون گس ۽ پترت ، پیر مرد ۽ کتاب چہ کرت مجلس ۽

مشکول بوت ، پیر مرد بیتیون سکاٹ لینڈ ۽ تاریخ لہرات

دشاہول ۽ باروا باز سر حال انت ون ۽ آئی مجلس

وش آحت او آے ہیر ۽ آٹرا متاگے دات کہ ماثری

۽ ہڈ گوں شاہی کہول ۽ ہوار بیت - دل ۽ گوشتے بے

میارنت پیریں بیتیون ۽ کہ ملک و میراث مڈی ۽ دست ۽

در روگ ۽ غم آئی روشش روزینی مشکولی ۽ تہا گار کرنگ

گوشتے اصل پچ نہ بوتہ - جارح بیتیون ۽ سند و نیاد

لوک و توار ۽ سہرات کہ آئی ۽ باز جوائیں آسرات

زندے گوازینتہ - کلیں گپ تران ورنہ ۽ گوں تہیل و

جیرت ۽ اشکنت ادکل ۽ بال ات کہ ماثری ہم ناسارنہ

نہ ات موکل ۽ وہہ ۽ آئی گوں پیر مرد ۽ دسندی کرت بانڈ

مٹی ننگن ء میاے - پیر مرد ء ورنا ء نیمگانا ہی ء چارنت ماثری
 ء زوت در آئینت « جران انت » بلے مناسیل بکن یک - ون
 پذیرہت وگوشتے -

« من ہجر ء چشیں حیا لے دل ء نیا ورتگ »
 دومی شب ء پیرک ء بازی ء بھیرگا ماثری ون ء دوار ء
 بیٹیون ء بیجگ ء گوں ات -

آہرے یک میزے ء چاگرد ء نشہ شام کنگا انت
 لے درگت ء ماثری ء ہرودے کہ چمچست کرتنت ون ء
 چانی دوچار بویگ ء آئی سروت ء وت بھل بوتت - ون
 گل ء بال ات

بانک ایلیسن پہ لے ہبر ء سک تکانات کہ ون مردچاں
 دمام بے گواہ انت بھیرے روچ رند کہ ون وقتی تھرو دیماکت
 آئی مورکھ بختگت - بانک ایلیسن ء مارنت کہ ون پہ شواری
 آئی بخت پرس ء نگوشگ ء نہ انت ماثری ء باروا بانک
 ایلیسن ء بچڑیں حالے نہ رمت -

لارڈ برگ ء یکے تے گوں لے کھول ء دیرگیں سیادی ء
 استت پلاورنایں جنوزام ایلیسن ء چند ہم پہ آئی ہمدلی ء
 سب جوڑ بیتے گت ہماروچ ء کہ لارڈ میٹرل برگ ء آرا
 جہلیں گرتی ء اولیت بیواربوت بختے کرت - بانک ایلیسن ء
 لارڈ برگ ء سکاٹ لینڈ ء پیر مرد و آئی نواسگ ہحال
 یک پہ یک ء دانتت

پیریں بھتیوں جہاں گھولیں مرد سے ات او و ابانی مانا
کنگ ء ہم نابلد نہ ات آ لے ہیر ء بے دگوش نہ
ات کہ دن ء ہمڑی نان و نکان ، زیارتیں بیوکیں بندو نیاد
ایوک ء پیر مرد ء شاعری دمش بیٹی ء منت دار نہ انت
آئی گیشتری سبب وگہ ڈائے کہ دن ء آئی درنایں نواسگ
چم ء چیرا کتہ آسہر ء پیر مرد ء چہ وتی لوگ ء وانہدہیں
ء دن ء ہڈو کھول ء سر و پد کرت اودل جم بوت کہ ماثری ء
عاقبت دن ء ہملی ء تہار نہ انت ۔

مردی چہ سیل و سواد ء برگرد ء ماثری باز منگت
چہ پیرک ء آئی و سندی کرت کہ مردی آ آڑا ساز ء
جنگ مہ پرمانیت ۔ پیر مرد ہم لے وید ء واکن ء تارانی
بدل ء ماثری ء عاقبت ء گتہیں دام ہوا گیشنگ ء گٹ
ات ماثری زیبائیں و ابانی زر ء ایرشت او پیر مرد
تاں شپ ء دہرے ء ہمے سر و ہینر ء بوت ۔ پیر مرد ء
دگر روچے ہفتگی حالتا کے ء شون کارے ء دسبندی
کرت کہ دن ء کئے ، ذات و نسب ء چو نینے لے مر حال
ء آڑا کمک یدنت ، شول کار ء پسہ ء آڑا کیں نمباد
کرت ۔ آئی گوشت ء پردہ دن ء پت مزین ہتمندے او
کلیں مڈی آئی چہر چتہ بے اُس ء دلاں آئی قدر کترات
پیر مرد ء دل ء گوشت دن ء عاقبت پت ء منت ہار
انت اوسہ سر ء آواجہ ہار لینڈ ء دیکگانہ انت آئی

جو دون انت -

ماثری ءِ رچے وئی پیرک ءِ یات دات " پیرک ماہ
سیل سواد ، پہ وکش وراکی ءِ نیاحتگاں سکاٹے لینڈ
قوی صوت ءِ کتاب - - - - -

بلے جارچ بیقیون ءِ آئی دپ ءِ ہبرزت - ساگیں
بی بی - لے گڑتی وت منی دل ءِ انت توچکے لا تراگوں
چشیں ہیراں کار نیست "

لندن ءِ موسم سک زیبا ات اوسیل سواد ءِ شوکی
نرک ءِ یک مزین گورے ءِ پچ بوان امتت زیداں
مہلوک پہ ہنگ ءِ سواد ءِ آتکت شیریں نیمونے دن ءِ
دل ءِ سازت او پیر مرد ءِ صلاحے جت کہ سواد ءِ بروال
پیریں بیقیون ءِ زوت رضادات ہر سیس ہراہ بوتنت
گورم ءِ سرالوگ ءِ کاسیں بوجیک رلیگ امتت کہ
دن ءِ چم ناگماں یک بوجیک ءِ ڈک لگت آئی تھرو بانک
ایسین ءِ ہم دن گوں ہلراں دلیرت آبرگشت دن ءِ
ہم پیر مرد گول ماثری ءِ اشت و وئی راہ تاب دات
بلے بانک تحک ءِ دن ءِ بوجی ءِ آتک ، دن ہم پہ
ناکام برگشت - بانک ایسین ءِ گوں رگ ءِ جارچ
بیقیون وائی نواسگ ءِ پہ زہر ءِ چارنت دلہتیں
نانک دور دات کہ ماثری آسگ بوت بلے ون ءِ
پھانی تہا دست بندی ومنت ءِ گندگ ءِ آئی ، پچ

نگوشت ، درادر کپک ء بانک ء دن آہل و نرندی ء
ماں بست ۔

” باندا تیں باریگ ء تئی کو پگاں قوم ء عاقبت دملک
ء سیاست ء باہر ایدر بیت ، گوں چشیں کارے ء کہ
تئی ہڈ ء ہسرتہ انت تئی سندو نیاد سک رود بچکی کارے
گوں پنڈوکان تئی چہ دوستی ء ؟ بانک ایلین ء یکیں دم
ء کلیں گپ کرتنت ۔ دن ہم برانز گپت
” ماسی “ ۔ نیز گاری چشیں گنا ہے نہ انت کہ تو
مارنگ ہنچوشیں دست پا دو آزائے گنت کہاں
ہم برانت ، مے دل ء ہمیں ولے آہانی سینگ ء
دھرتیت ، ماو توچے ء زیاست باں پمیشی کہ آہاں دتی توت
گوا زینتہ “

” دن “ ۔ بانک ء زہر ء قوار پر کرت ۔ من چشیں
کشرنی سگت نکناں “
” من ہم کس ء لے ہیر ء موہ دات نکناں کہ گوں منی
دوستدار ء ترندی بگنت ۔

ہیر چارست کہ لارو چہ یک پہناتے ء ودی بوت
آئی بانک ء زہر ایر ماد کرت ، دومی روچ ء لارو ء
پدا بانک دن ء بوجیگ ء اورت بانک ایلین ء چہ
ماثری ء داکنن ء سراسکاٹ لینڈ ء کرٹے دیشیں
زیر کہ اشکتنت گوشے کیں پٹوماں بوت ۔ روگ ء

ساعت ء ہے یکیں ہمبرے کرت جٹک بازیدنہ انت ۔

ہے درنیام ء چہ مازری ء پنت ء ون ء پھول گھول ء رند
 حال دات کہ سکاٹ لینڈ ء قومی صوتانی دپتر چھاپ شنگی بویگی انت
 کہ دگہ کے ء نز آورنگ چلے حال ء دن دت ہم چہ پیر مرد ء
 دلجم نہ بوت آٹرا شک بوت بلے پدا دل ء دل بڈی داتے ۔ یک
 مردم ء گیش ہم یک سرگال ء چھاپ سنگ کت کنت بلے جارج
 بیٹیون ء پہ اے حال رچ دل کیتی نہ ات آئی در آئیت
 "من چہ اے حال ء و شس بال کہ سکاٹ لینڈ ء قومی
 صوت ء دپتر چہ یکے نہ یکے ء جھد ء پہ اُس ہر دتاں
 سر بہ بیت "

چہ لے حال ء رند جارج بیٹیون یک دورند ء برائٹس
 اولندن ء دگہ میٹگ و الگھاں تروتاب ء شت ۔ دن چہ
 اب ہبر ء سک پردات کہ مازری ء گوں آئی دوستی ء
 قول داتگ بلے آ انگت گوں آئی دش نیاد نہ بیت
 و ترا دور داریت ہے سرو ہیز ء دن دتاک ء آتک کاگدے
 ایت دن ہیکہ بوت اروت کاگدے پاچ کرت ۔ نوشتہ ات
 " دل ء دوست ! آدماں ء کہ لے کاگد ترا دست
 کہیت تراناں من اچ تو چنک یاس دیرباں ، دل دیر مہنت
 نوکس سال ء سباہ باید من دت بداتیں بلے بخت کسی دل ء
 بندی نہ انت ۔ چشیں چلدی ہزار سال بگنداتے ، نوشتگی
 مہناوی ء من و ترا ہم شمشہ تھی مہر دہرک ء منت و

مدام باراں ، ہما دشترنگیں بیگاہ کہ آہانی ترانگ ء ارداہ ء کیف و ملامت
انباریت -

شریں دن ! منی گڈی دست بندی وہیل ہمیش انت کہ منی داہگ
شرف ء مگارز کنے دتی سیاد د مہلوک ء داہگاں دشال بکنے -
تئی دیما ء زند ء برشائیں ء قبت دشانگ ء گیت ، دشش
احت بکنے

من ہے ساعت ء ہم ترا درست دروت گزارد شاد ہاں باتے
تئی بدوگار - ماثری "

ویسیٹ ہیرس ء جارح بیقیون د ماثری ء باز زندہ پد کرنت
یلے — کس ء آہانی دس ندات - دن ء حالتا کافی تہا
ایشانی دس نشان ء دیوک ء بخشیش ء ہم جار پرینت یلے آہا
رچ سوب نہ بوت ، دن پہ پارلیمنٹ ء ہو رکیں سہد ء گچین کو سوب
وار بوت ، اسے سوب ہم ماثری ء داہگ ء دیما سر جہل گنگ
ات آرا چوٹائی ء رچ چیزے نہ دڑت - بانک ایلیس بر گوں
لارڈ برگ ء سیرلوت سیر ء تہا مہمانی گور جیٹ ء دن ء پہ
ناد نکشی دل ء بہر زرت ، دن بر پت پارلیمنٹ ، بانک برگ او
لارڈ برگ کل دلجم انت کہ ماثری چہ دن پجندی ء دیر شتہ
یک روچے بانک برگ بیگاہ دیے ء گوں دن عنانگ
ء دچار کپت -

" دن ، بگند تو و ترا پہ چہ حالی ء آدرتہ اتئی کو پگاں گراں
متائیں کارو آگدہ انت او تو — تو لوڑے بر مذ ء کپتے -

من تراہم ساگد ء پیش بداراں کر ماثری ء تھی محبت و دوستی
بدل ء پنچہزار پونڈ گپتہ۔

کے لے سواد ٹہینتہ ؟ " دن تندرہوت

"من"

"آبان ء ساگد ء کہ منی پیشیں بدواہی بنت اوداں نندگ
ہن حیف انت۔"

بانک برگ ء زبان بازی ء تاب دات بے تیرچہ کمان ء
در کپتہ گپتہ ، ون ء پت ء مازی یلہ دات ساری آجارج
دماثری ء پٹ پول ء سکاٹ لینڈ ء شت ، چہ اوداں امریکہ
اد آفر ء ٹرنو ء جارج دت دپ نہ کپت بے آئی ڈیرگیں
دستہ واجہ تھا مپسن ء آئی پہچہ آرہوت۔

توداجہ ایکہ دیریں پسند سے پہ جارج دگنڈیس میگی وپھولگ
برتہ ؟ تھا مپسن ء سوج کرت میگی ء نام دن ء پہ نوک ات
آئی در آئینت داجہ جنک ء نام میگی نہ انت ماثری انت
"سی اول ، سی اول ، منی دین ء جنک انت۔ نہ میگی
انت نہ ماثری۔ آئی حقیقین نام مارگریٹ انت تو بلکن سی
نہ کے " واجہ تھا مپسن ء دسکی ء مزین گلا پھر کرت دگوشت
ماثری ، اسکاٹ لینڈ ء یک قومی زیرے ء نام انت۔ بیقیون
ء وطن ء مہرانی یات دارگ ء اے نام پرکتہ۔ من جارج
بیقیون ء چہ سے پشت ء زاماں۔ واجہ ایشانی ہڈگوں
بادشاہی کہول ء ہوار بیت۔ مہلوک منی دزبرات ء تنگ

درد و بازے خیال گنت - - - -

من زاماں چونہ انت - ون ء ہیرجہ آئی دپ عزت -
 « جارج بھینون الوک ء پ دتی نام ء زندگ انت آگلا انگت
 اے ہیرجہ پک ہیل انت کہ ویل د خندا گندیں کارے مارگریٹ ء بادشاہی
 ء وارث بگنت - بیٹے اے کار ء لڑبی - نزا دگہ باز کاراستمن
 اے کار ء دت کناں ، تو دلم بکن مارگریٹ ہماروچ ء کہ تھی با لور بیت
 آہو کیں دستاں ، پچیرنہ ایت -

دتی دپتر ء دن چہ در ملاں آتگیں کا گداں چمشانکے دیگا
 کہ زری میل ء کا گدے ء آئی چم کپت آئی اشٹاپی کا گدے پکت
 نوشتہ ات -

« دوستیں دن - پیرک پہ ندلیتیں منزے ء رواں ات
 بے پورٹ سعید ء بندن ء - آئی تب ناگماں ء بے چارے پوتا
 نیٹ ما دتی پت پیرکی ڈیہہ سکاٹ لینڈ ء برگشاں پیرک ء گدلی
 مرد دتی ڈیہہ ء حاک ء تل ء جاہ گریگ انت ، من پیرک
 ء گوشگ ء پد ء کا گد : پرتو سیاہ کرت - دست ہون ء انت
 مہ شووش ، برس ء

تھی گند کا ہدک -

ماثری

دن ء شپ روچ نکرت و ترا سر کرت ، ماثری پہ دور
 آتک - آئی پھلیں انارک گیم رنگنت چانی شروع تا مور گنت
 جانی ء اندوہ ء درنائی ء گوہر ء آب پلنتہ گت - دو مینائی ہم

پہ ساعتے دچار وارت ماثر می ء کیف ء قدح پرورش
 ، اے ساعت بازگ انت زوت پیرک ء سرؤن ء
 دت اسر بجن "

دویں جارج بیھیون ء سرؤن ء آختنت - نادرا ہی کوہ ء
 مہ گرات - رنگیں بیھیون چو یلا ر ء زرد گشتہ گت پہ کلھے آئی
 سہت کرت لٹٹائی سرا ہوا دیں بشکندے ات ،

" بیابا - من تئی راہ چاراں - سکاٹ لینڈ ء قومی صوتانی
 دپتر نیگ نیم سہت پشت کپت ، نا جوڑی ء من ء موہ نہ
 دات - لے کارنوں تئی گردن ء انت - منی دز براتے ، ادابہ
 تھا مپن ، چہ منی کند ء آرا کا گدے نوشتہ بجن - کہ - کہ
 تئی پت ء پچھزار پوند بدنت - من دتی عہد زبان ء ادشتات
 نہ کرت "

جارج ء انگت دتی ہیر توام نکر تگ کہ ڈاکٹر ء ون ء گوش
 ء چیزے گزشت ، دویں در کپنت ڈاکٹر ء ور ء حال دات
 گوں نادراہ ء بازگ جنگ شرنہ انت -

دومی روج ء جارج بیھیون چہ پیش ء گوشے شرتزات ، کلیں
 روج آئی جوانیہ گوازمنت ، بیگاہ ء ون پہ سواز ء در کپت ، بازویر
 زشتہ گت کہ دھنرے پا داحت ، آئی نزدیک ء گاڑی ء آسک
 ادشتات لارڈ برگ دبانک برگ ایر کپنت -

" دن ، منی بچ - من پیشی کرنگیں کاراں پشومانوں ، بگند من دت
 دتی درست ء مارگریٹ ء بانور کنگ آحت گوں - بانک برگ

ایر کپتت -

دین ، منی پنج - من پیشی کزنگیس کاراں پشو مانوں ، بگند من

دت وتی دست ء مار گریٹ ء بانور کنگ ء آحتگول -

بانک برگ ء گوشت -

دمانے ء رندکل چار بج ء کٹ ء گوڑ ء اشٹوک انتت -

چار بج ء دن ء سیاد اتی صلاح اشکتہ گت آئی انزدریں تولے

ء تراں کرت -

سکاٹ لینڈ ء گلزمین ء دوداں اچ مٹے کھول ء ڈگار ملک ،

مڈی ہر چیز پلٹ ، بے وطن ء گلزمین ء مہر پیت نہ کرت ، من

جزم ء گوشاں ماثری تھی رگاں شاہی ہون مان انتت -

بیشک تو دتی زند ء سری دار ء اے گلزمین دلیتے بے

من وائمن ء ہمازیمراں چندی گستاں تھی ہلراہی کہ لے درتھی

ء آتنگول ماثری منی گڈی داہگ ہمیش انتت کہ شمادوئیں

پرج دور مگند انتت — شمادوئیں — پے دمانے ء آکے

توار بوت پدا گوشے .

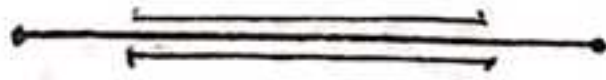
ماثری تو شاہے کہ من پرج دہد ء دل ایکیم نہ نشتگول

بخت ء گول من ہلراہی نکرت ، من دراں ڈیہہ ویلے ہنڈری

ء ہم وطن ، نہ شموشت -

تو - تو ہم - ترا ڈ ڈ بارے - وطن

چار بج بھینوں ء گڈی دمات وطن چہ وتی مہر کزنگیس پنج

[Faint, mostly illegible handwritten text in Persian script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

ڈیوڈ اور پیلے

سیلون از مانگ

اومیت و پاد پریش

متی دل گوشت لڑن ماتی درون و شوہر و بیچار
 بچاں، "عبدو" در آئینت "
 "رمی" جان کشت گوشتی آعبدو و ہے خیال و گوشتی
 گند و چارہ کنگا انت، دمانے و پے بے تواری و ماں شانت
 "من روح و ہنگ و چنت ساعت پیش آ درون و باروا
 پکر کنناں، ہے پکر و منا ایداں نیاستگ " عبدو و دتی ہر
 دوار مانتر کرت -

رمی و دتی پاد پیک کرتنت اوپہ آسرات گوں در چک و تکہ
 دات، یک زوریں گیں سار تے کشت دتی دیسا دگار و
 سراس موش کرت دتی آسازرت و کٹ و ایر کرت،
 آسا و سر زانکہ عبدو و مان آنک عبدو و " اور ہوں "
 کرت -

"چے گوشتی؟ رمی و پول گپت
 "من گوشاں آسا و چیا چوشس گردینے کسی ہم و کتے دگ

جنالے گٹ ء کپیت

ء اُخ ، آسانانکہ تراگت ؟ ” رمی ء گوشت

پدا جوانیں دمانے ء بے تک توار بوتنت

” منی گوشتگ انگت ہم ہمیش انت کہ مارا دردن ء پیٹ دشوہازے

لوٹیت ، چاشت گومتے میں قرضہ پیشیم انت ۔ نوچہ گوشے ؟

عبدو ء کمکیں تکرار کرت ۔

” ہو ۔ منی ہم ہے خیال انت ۔ راسین دست ء روچہ برانز

گیش بوان انت ، زان کہ ساگ سے چپیں کش ء ایر کنزان انت

امی ء عبود ء ہبرمنت ۔

آد میں چارکشک ء یک امب ء درچکے چیرا نزدک انت ۔

چہ سالانی سال ء انہانی کار ہمیش ات نولے درچک ” پنڈوکانی

” درچک ” ء نام ء بہمبہر آرگ بوت ، راگوزی ء راکہ کتے ء راہ

درج بداتیں گوشتے ۔

” ہے راہ ء چچک ء رواں کن ، پنڈوکانی درچک ء سربے گڈاں

پہیں کش ء بروئے ” عبوداد رمی ، ہم جو ہے درچک ء نام کپتہ

گنت ۔ ہے نام دتوار پہ ایشاں بیتے بوت ، پیش سراں آہاں چہ راگوزکا

آن پہ زاری دپریات پنڈوگ گپت اوہر کس ء دتی جوازہ ء کچ ء آہاں ء

پنڈوگ دات بے نول آہاں زاری گنگ اشٹہ گت ، چوشش کس ء

ہم نزات کہ اس ہرودا چ تاں پلو ء آنکگنت اد ایشانی شوریں ہے

پوریات چہ کدی ء بنا بیٹہ گت ۔

ایشانی شور ایش ات کہ درپے عبود ء درچک ء چیر ء دتی پشتی

چیرگہت و نشتت ، رمی کیس آنکشتہ پشت ء بے توار ء نشتت
دومی روح ء رمی دیما کانت د عبد و پشت ء کمنزمت بیگاہ ء پند
زر دریناں نیم کرتنت .

ایشانی درناتی ء دیرانت کہ وقتی زور جتہ گو سگت او درین تاک کہتہ
گنت ، عمرو جمار ء پند و گدا ء نیٹ ایشان ء ہے دو دست
بیت ، آہانی خیال ات کہ سخی میں یک راہلوزی ء یک دار ء
دو پندوک ء خیر نہ دنت او ہے رپک ء ایشانی زندگوشہ
سیرلاپ ات - ہر کس ء پہچہ آرنتت ہے خاطر انوں آہاں ہم
دست چمک سنگ اشہ گت ، چہ کس ء پہ زاری دمنت
آہاں نہ پندت ہر کس ء پہ وقتی خدا ء ہر چنگ دات پہ شکر ایشاں
زرت ات .

چنتے راہلوزیانی پاد برمش یادپ ء توار ء آہاں بہجہ کارت کہ راہ
ء کے گوزگانے ، پادانی زوریں درہریگ ء درست ات کہ ہما
جینیں آدم انت کہ دگ ء سردگ ء ہمروچ پیگی وسودانی ء انت
یک دگ راہلوزی ء پاد برمش ہم پیدا و رانتت ، مدام چساں گام جان
شو کامان چہ ہے راہ ء گو سگت .

دلہ گوزان ات ، گوں دحد ء گاماں ایشاں مارت کہ نام دار بونیک
دو پیں زخم انت کہ نون مہلوک ء چھاں ایشانی قدر جو سے ایوکیں درچک
ء بوتہ کہ کس ء پہ دت دگوش دات نہ کنت - دگ ء گوزکیں
عالم ء دت دل ء زانت کہ جو درچک ء جاندی بویگ ء عبد
ورمی ہم دائمی ساہگ انت - نون دلانی تہا آہنہانی گندگ ء ترس

دہنگ و سر نہ زرت ہر ہیر پہ مہلوک و دانئی بوت
 "منی خیال و گوں ما اینکہ زرت لبیت کہ ما چیزے بگراں بوراں
 عبود و دئی دیم و نشتگیں رمی و راصلاح بت "چہ ہے پیگی
 کنڈکیں مائی و ہرچہ چیزے مہ گراں"

رمی دل جنگ و عادت ات ، آئی عبود و ہیر و پسوند
 دات ، کمیں بیچا و رندر می ، در آئینت - "مردچاں مارا بازی
 و پنڈگ زرسگا انت . پیش و تہ چو نیتت "
 "بلکن - مردچاں بے پوریاتی ہم زریاست انت - بلے ہر چنک
 زرتے کیتو و امت پمانک دمان و وانے تہ نیت "عبود و
 گوشت -

یک رندکے پدابے تواری و مانتانت
 "منی گوشاں پاد و تواری سے بوت ، مارا کمیں انگت صہر کنگ
 لویت "رمی و پاد برمش و اشکنگ و دئی گوش ٹال کرتت
 دگوشت

ہے راہگوزسک اشتپانی انت "عبود و رمی و ہیرارت
 در آئینت -

"مان - نہ ادشتات ، پرگوسرت - مردچاں مہلوک پرچ بہاہ
 اڈنہ کنت "رمی و ملوبیں پیجے گوشت دترا گوں درچک
 و صند و جوکہ دات -

"بلکن اچ لے دگ و مہلوک د عالم بازی و ردا و نہ کنت
 عبود و منت -

”نہ — ردرچ، ہے پاس ء چہ نارو آکم بریت ماری ء
 جو تہیل زانیتیں نیلسونے ء در آکینت ۔

”پمیشا تہ من گوشاں باندہ ہے رپد ء مابرو آں چہ آمانی ء پورگ
 چیزے بگراں بیاراں“

”نہ — باندہ نہ انت کہ مادتی جاگہ ء پلاں — مکے زانت کے
 چہ راہ ء گو زگی انت ا پر چہ چوش مہ کناں کہ چاشت ء او شپ
 ء درگ ء یکت بجاں ۔ زر ء ڈکال انت تہ درگ ء ہم کی
 بہ بیت ۔ چشیں دہد ء مردم ء صبر و سگ کنگ لوئیت ۔
 رمی ء عبدو ء راپنت دسکیں کرت پدا دستے کیگ بورت
 دانگے جوز ء درکرت اگوں دنٹاں ء جوز پردشت ، جوز ء کپ سوا
 کرت اددتی دست عبدو ء کوپگ ء ایرکرت اعبدو ء
 جوز ء کپ زرت ہر دو مشکول بوتنت ۔

تاں دیر ء آرا گوزانی راہ چارہ بوتنت — چم پرواری سک
 گراں انت ۔ دگ ء آسروگ ء پنگی بہا کنوکیں جنیں آدم پہ
 پنجوشیں سگ ء سوا زور دکانی راہ چار ات ، ہر دپچ دہ کلدر
 ء مال آرتت ، بیگاہ ء تہاری ء پیش در دو نیم ء کنت ۔ پنگی
 کنوکیں مائی دہندو کان پہ راہ چارگ یک پیم ء گراں گوستت
 ہے چارکشک ء سرائیک لڑتہ پچیں چوروسے مدان ء پند لکانی
 نزیک ء آحت اوزوت برگشت فون آئی مٹھ ء چیزے مان
 ات ۔

”گوشے چہ مے نزیک ء کے گوست ، تو پاد برمشا کنت؟“

عبدوء بخت کت

« آتا - من نزارت » - رمی ء در آئینت -

« بلکن بیگے آت »

« زانکہ بیگے بوتہ » عبدو ء گوشت

پدا آدوئیں تاں دیر ء چپ بوتنت بگوشے چه راه سر ء چت

بیوکیں برانز ء دگوش انت

« مارا اے جاگہ نون یله دیگی بیت »

« پرچم »

« مارا رپچ ء گپت »

« ہوا نون درچاک : دومی کندوش انت ء رمی ء گوشت

ادپاد آتک

« بچارے یاد آئیگ ء دہ ء زراں گار نہ کنے » رمی ء عبدو ء

راشیوار کرت اد تھی چت بوئیگ ء ددار ء بوت -

توچیا پادیناے ؟ - رمی دل سیاہ بوت او زہر ء گوشتے

بے عبدو سگ لپرزگی دتی پشتی ء پٹ پول ء آت - زرہ

چه عبدو ء پ ء ہمینکہ در آحت

« زرہ - ؟ چه بوت زران ء ؟ »

« زرہ - زرہ گار بوتنگت - » عبدو گلوئی بوت

« پہل چرک دتوازه مکن - توازه دش زانت اے دمان ء »

رمی ء دتی کوپگ شانت انت

« خدائی سرانت توازه نہ کناں پہ دل گوشاں زرہ گار انت ؛

عبدو ء تریڈر پسرے مات رمی خشک دھیران بوت - " پیر دل گوشے "۔
 " باور بکن - " باریں چوں ڈیلی گنگنت - "۔
 رمی نیت عبود ء گوہ راستت او آئی پوشا کافی چلہ و تار ء

کپت -

" من نہ گوشاں کہ زرہ اداں نیت انت - " عبود ء بد بوت
 " بلے زرہ باید ہمداہ نیت " رمی ہم تریڈر بوت ہ مکین بیش
 ء ہمدانت ، تووت نگوشت
 " راستے من کیں پیش ء گوشتت اونوں ہم من گوشگاؤں کہ زرہ کار
 انت - " عبود گرم سرد بوت -

" باید تو بزائے کہ زرہ ان ء چے بوت " رمی ہم نہر ء
 گپت

" من ء سوگند بدے من سوگند زوراں کہ من نزاہاں -
 زرہاں چے بوت - عبود ء گوشتت -
 " من نہ مناں - " رمی سیرتت -

" تمی نز ء من دروگ براں - ؟ عبود ء سوچہ کرت
 " تو پکا میں دزے ء - "۔

" ہر دمان آتکنت یک دگرے ء گر رُوس اش کرت نیت
 چنے نہ گوزی آں نیام کپت و صلاح کرت - دوینانی
 نہ ٹہگ ء سبب سوچ کرت - کر و گوراں زرہ نیت
 بلے کس ء ہرچ ندرت -

دمانے ء رندد میں پکیرانی زہر جہل کپت دویناں

صلاح کرت اد در چک ۽ ساہگ ۽ چہ یک دگر ۽ کہیں
گتہ بوت نشت انت ۔

» زرائی گاری ۽ منی دل ۽ سچک نہ کیتا « اے
ہر عبدو ۽ کم و گیش تنے وہد و بیت رندہ
گرتگت ۔

» دہنوشیں ہبرے ۔ کوری ۽ تہ یک تادانے ایشنت
کہ ہر کار پہ دست موشس انت ۔
بے مروجی پنج پیسہ ۽ دگر زرے مارا چہ کجا
رہیت ۽ عبدو ۽ پہ ارمان گوشت ۔
» خدا ۽ گنج ۽ نا امیت مہو ۔ « رمی ۽ امیت
کرت ۔

پیدا دیں بے توار بوتنت ۔

» منی گوشاں پادے توارے است ۔ « عبدو کہیں
شیوار بوت

ددیں ہے توار ۽ دگوشس اتنت ۔ توار کم
۽ دیر پوان بوت ۔ اے پاد برمش ہما چور و گت
کہ کہیں ساری چہ پنڈو کافی گورا گورت ۔ نون
آئی دائر کرتگت اد چنا جائیگ ۽ ات ۔
» اے کسانیں چکے ۽ پادانی توار نہ ات ؟
عبدو ۽ سوچ کرت ۔

» بلکن زھگے ات ۔ بے من جزمان کہ ہے راہ ۽

الدُّرِّ نِيكِيں سَنِي سَمِي هَم اَلْمَ عُرْ كُوْنِيْت - "

" رَمِي عُرْ زَم عُرْ اِپُودَات

" دُوِيں پِلَا پِه صَبِر و سَتِيَا شَت اِنْت

[Faint, mostly illegible handwritten text in Persian script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

مات ۽ مہر

رام دیا ئے گوک ۽ دوشگ ۽ آت آئی ہشت سالگیں دھک
 جگن ۽ گوک ۽ گو سک ۽ اشتگت ۽ گوک ۽ ماہگ چہ شیر ۽ پھرا نت
 شیر ۽ تارگوں بہتر بہتر ۽ ویش توار ۽ ماں مزین ۽ دہانی ۽ رچان اتنت
 شیر دوشگ ۽ بہترگ ۽ زمیل ماں جگن ۽ گوشاں دیشیں زمیرے
 اوگرازاں دلبودیں بوئے ۽ ڈول ۽ طارے پادکناں اتنت ۔

رام دیا ئے ۽ گوک ۽ دو گوڑ پیش ۽ دشتگنت سیمی گوداں ۽
 دوشگ ۽ آت آئی مارنت کہ گوک شیر دوشگ ۽ انت پھرس ماہگ
 یک دمان ۽ چل بوت آئی زہر ۽ شیر ۽ دوشگ اہشت دجگین ۽
 پھماں کئے

گو سک ۽ یلہ بدے ۔

جگن ۽ گوک ۽ گو سک یلہ دات ۽ گو سک بزرگ چوسر گنوکاں
 دتی مات ۽ ماہگ ۽ لپت بے ماہگ آنا رو آپیش ۽ پھرتگنت
 آیاں سچے مان آت بے گو سک ۽ چکرگ ۽ گو سک ۽ گنک
 کیں تربوت جگن ۽ توار کرت

آبا ۔ ابا گوک ۽ گوداں پدا شیر ۽ پھرتگنت ۽

باز بد ذائقہ گو کے بے مراد - رام دیائے ء گوک ء رائیچے
 دات اد جیگن ء پھر ماں کرتے " بگریک وارے پدا گو مسک ء
 اے نامراد شیر ذریت " جیگن ء دور کرت گو سکے گپت داشت
 گو سک کیں سیٹوت کیں زورے جت بے جیگن ء سو گہی ء داشت
 رام دیائے ء پدا ماہگ نارت بازیں لپک کرت انت ینٹ بازیں
 پرنچک ء آئی مور دانگاں دردے کپت لوں چہ گواراں شیر تار ء
 بدل ء ترمپ ترمپ ء پٹان آنت ہما ز میر کہ چہ آئی توار ء جیگن
 بیسار ات گار بوت البت بو انگت چہ ڈوہانی ء پاد آیان ات
 ڈوہانی ء دپ ء شیر گچ پنچو چپت بوتگت نت گو شے کوہ ء بھٹ
 ء چرپ ء جھپے ایرانت - تازگ او گر میں شیر ء پھر ملاریں بوئے
 انگت چپت بو ان ات - گوک چہ بازیں دست پھنڈ ء سو کی بوت
 درک دورے پنا کرت

یہ بدے گو سک ء جیگن لوں شیرے ماں نیست " رام دیائے
 ء دتی دچم کرت -

شدکیں گو مسک ء پہ مات ء پنچو دور کرت چش کہ ڈھونڈو دل
 جونے ء سرا دور کنت ، گوڑ ء دپ کرتنت زور زور ء چکر طت
 بے گوڑ لوں اصل شکنت یک ترمپے شیر و نیاحت - گوک پیلے
 پر ات زوریں دو سٹے لگت شانتت بے شریکیں گو سک ء مال
 دیر ء نچان کرت -

سال زمانگ گو سنت

یک پر کیفیں سہیے ء روچ ء ٹک دانگت جیلا ء تہاوشکیں
 پیتا پے ء دیما رام دیائے ء گوک بنجاہ ء بندوک ات -
 رام دیائے زرد نکانی سرانندوک ات او آئی دست ء موردانگ
 تگائی ء گوک ء ددشگ ء اتنت رام دیائے ء کسترین پچ ء
 گوک بخر گو سک داستہ تگت

گس دپ ء یک نیاری ء پتیپ ء وتی چک ء میچینکات
 روچ ء دیماننگ ء آئی دیم روشنا گنگ ء کاتک چک مات
 ء گوہراں چوں پراہ دنت - جچک جچک ء گوہر چہ بے خیالی ء
 چک ء دپ ء در آحت آئی گریوگ بنا کرت - مات ء چچک
 گوداں پدا چک ء دپ ء دات . سہڑینت بے آئی چم جیلی ء
 اگر ء سک اتنت ادپہ جیرانی گند گات -

”اے نامرادیں گوک چنکہ ہنر زانت شیر ء چوں دترایت ” رام دیائے
 ء چہ زہر ء پنچے پہ گوک ء چک کرت - بچک ء پر ماتے - یلہ بدے
 گو سک ء چورہ کہ گوک شیر ء یلہ بدنت “
 بچک ء گو سک یلہ دات -

نیاری ء چم جیلی ء ہے گنڈ ء سک اتنت زانکہ ہے بے خیالی ء
 گوڑ پد ء چہ چک ء دپ ء لگشت گیت چک ء زور ء گرہرت
 زال ء زوت کرت گوڑ چک ء دپ ء دات گوشے زہگ ء بیگے
 دپ ء آحت آسہرت و مچاک ء دلگوش بوت -
 رام دیائے ء بچک ء را پر مات ” نوں بگر گو سک ء کہ
 من انگت کمیں گوک ء دوشاں “

نیارٹی ءِ چم انگت ہمانگر سک اتنت چہ آئی روک روک چارگ ءِ
 جاہ کاتک کہ آجیلین پکرو تکا سرے ءِ کپتہ - اودل ءِ ہیے تکا سر
 چہ آئی چارگ ءِ پیدا اور بوت - ناگماں نیارٹی ءِ گوہراں مہر ءِ
 ایروات دآچہ مہر ءِ ہیے آر ءِ بے وار بوت گوشے کے ءِ آئی
 چک ءِ دپ ءِ گوڑ پرورتیچ گپت
 بچک ءِ دومی پڑ ءِ پہ گوئسک ءِ گرئیگ ءِ دست دیما برت

نیارٹی ءِ چہ ہمد ءِ ہکل دات
 "نگرے گوئسک ءِ ! یلہ بد سے سہدار ءِ ، ماوتی بخت دشتہ
 گودان ءِ سر آنکلیں شیر گوئسک ءِ حق انت - آٹرا ہم سا ہے
 است - بل کہ بہ مچیت - شماسہدار ءِ کشگ ءِ رند ءِ ات
 ہیے نیارٹی رام دیائے ہما دتک جیگن ات کہ نوں چکے ءِ
 مات بیتہ گت -

پورا بنٹورہ

ہندوستانی اور بکس و گوراں بازی کسان و مزین جزیرہ
 انت - جا فاجہ ہمیشاں یکے - جاوا بے رودر آتک بے سمپرو
 کہ انت - کہ ہے کلیں جزیرہ ہانی مسترد برزتریں پٹھ بے
 برنوتام بے یک آس گواریں غارے او ایسی دو میں پہناتاں
 جہل بے پانڈیں ہمیناکیں ریک بے پٹ بے کہیں و دیرگیں
 زمانہ بے آس گوار بوتہ نون سرد کپتہ - عہدی کہہاں
 گوشگ بوتہ کہ اے ریک ہما جو بے کروندگ بے رند مح بوتہ
 کہ دیرگیں دہد و باریاں یک بے بے کروندت ہمیشی نریک بے
 کوہا بے رنگ بے یک بے مہلوک بے گوشگ انت کہ
 لے ہما ہیران انت کہ سنگ سیاہ بویگ بے رند ہما جن
 عا شہ زہر بے دور دات -

لے کہ عہدی دپتراں چوکش انت کہ جاوا بے جزیرہ بے
 حق دہریانی زمانگی بے دوار بوتہ او آباریک بے ادناں نبی آدم
 عا فات نہ بیگ سمپرو کوہ بے پٹھ بے ددوتا، بزرگانی صند
 عہدہ ہم ہمیشاں یکے بے جنگ باز زیبائیں کارے ات آئی

نام ات بنٹورہ - بنٹورہ بر بنجان مدام آسسی پھل بر چلنب
 دلڑی مان شوک اتنت آزیبائیں مہتوس کہ شہ دتی لوگ
 درکاتک درشک دار، جنگل بر بریں کیوت دکونستراہنی بر ندرہ
 آسار دیسار اتنت بازیں ورناپہ بنٹورہ بر کوگی لڈگاں ندرہ
 خدا بیتت بے آچوسین بر پڑ کیفیں ملارے آ شہ آہانی
 دیم آ گوست و اندیم بیت سیمرو کوہ بر گل اندامیں
 بنٹورہ، جنگل بر بگی ہیں آسسی او ورنائیں دلانی مہر بر پاپہ -
 لے سئے چہرہ جزیہ بر زند بر حال جوڑ

بوت انت -
 برومو آس گواریں غار بر کش و گوراں یک جن بر
 دوار ات - جن بر نام پورا ات پہ دتی ڈیل و لگاں پورا
 شہ کاماکی آ کر جن و زیبائی بر ہڈا بند گوشگ بیت
 اوپہ دتی توان آ شہ باجوکی آ گیش سمرات - شہ دتی
 زیب و دروغم آ شہ دتی توان ورنائی آ پورا بر مٹ
 ماں ہے زید آنگو اہت پو انکہ اے زید بر جن و پورا
 ذاتاں آرا پہ کت و کنت بر چماں چارت - روپے روچکنے
 آ پورا کوپگاں تیرکمان زرتگ ہے جنگل بر تروتاب آ
 مشکول ات کہ شہ یک دیے آ مزارے آ نہاردت
 پورا شیوار بوت آنی دتی تیرکمان شہ کوپگاں ایرکت
 تیرے جہت کرت او مزار بر چم و دید و کانی تھا کوردات
 مزار آ یک نہاردگے جت او کوریں چماں تراپوولی

کنان ء یک کنڈے ء گار بوجت پورا ہم مزار ء رند ء
 کپت بلے بزیں جنگل ء آئی دتی شکار او دتی راہ دوس
 گار کرتنت تاں دیدہ دس ء ماں جنگل ء تھابو وارنت
 دم بُرت یک در شکے ء ساگ ء ایر کشکت
 وپت - کار خدائی ہے توکاں ترد گرد کنان ء بنٹورہ
 ہم ہے تک ء آتک ودر کپت کہ آڑا پہ خیر و خیرات ء
 نیوک در کار ات - داہیں پورا ء گندگ ء مہلنج ء رکافی
 سراہیں بچکندگے آتک یک دلے ء گوشت ٹوہیاں آگ
 بجانے پدا خیال کت کہ من یک نامداریں مزین کراما تیں خلیوتے
 ء دتکوں جو مہیت کہ بزرگاں ہے ہر و شس مہ است دگہ
 جنجالے چہت مہیت ہے سردھینز ء ات کہ شہ یک
 گورے مزار ء ہنار دگ ء پوراوت شہ و اب ء جہرت
 اوزوت تیر کمانے زرت کہ تیرے ہنردیاں بلے چے گندیت
 کہ دیم یہ دیم ء پھل گدیں کارٹے اوشٹوک انت درناؤ
 کمان ایرکت بلے نیم چھی دگوشے گوں ہما آہو پڑ ء ات
 ہر دو بلے تک توار ء یک دگرے دیدار ء سیر انتت - پورا
 نرم نرم ء بنٹورہ ء گورا آتک اوشتات پراوب
 بیابا پھیر کرت ء گل اندام ء ہم پسودات -
 پورا در آنتت - " من چونیں بختاوردے اول کہ
 حسن دزیرائی ء ہما بانک ء دیا اوشٹوکن کہ آن بزرگ
 ذات دہری ذات ء - "

بنٹورہ شہ درنا ہے نترسی ء سک دش بربت
ادب چکندت - پورا ء شہ مہنوس ء جُست کرت .

”تو کئے ہستی نام کئے انت -“ ۹

بنٹورہ ء لپودات - من کوہ سیرو ء (دیونا) بزرگ
ء جنگ آں مئے دوار ہود انت -“
من دتی زند ء تھی دریں زیبائیں ڈیل و درو شم نہ
دلیہ ء پورا جن ء گوشت -

من ہم ہترا بخادر سے زاناں کہ راہگوزی ترا دلیقن -
بنٹورہ ء در آئینت -

پورا لوں نرم نرم ء بنٹورہ ء نزدیک بو آن ات اد
دستے پہ بنٹورہ ء دست ء شہر بت بے بنٹورہ کرت
درنا ء پہ نترسی تراں کت گوشتے - ہامہ گونگ ء کہ
من ء شہ سار ء بترنگ دل مانگ آں کہ من ء
دتی نام ء پٹسیت -

ہ منی نام انت بنٹورہ - ”کہنی گوشت -

رند ء تاں جو اینس ساعتے ء ہر د ہے ساہگ ء
وش نیاد بوتنت اد موکل ء ساعت ء دوئیناں ہے
درشک ء چیرا در آئی لببت - ہمروچ ہر دو پیر اندر کی
ہے درشک ء چیرا کاتک دل ء زنگش تالان کرت
روچے ء نیٹ پورا ء صلاح دات کہ گوں من سیرجن
بنٹورہ پیش ء پے ہیر ء رضانا ات بے بازیں پیر

نیٹ آپے شرط ء مہنت کہ گوں منی پت ء گندو مند کن
 اوپر سیر ء موہ بگر - بے من ترا پیش ء حال دیاں کہ
 (دیوتا) دتی سانگ بیرو زاماسی ء بارو یا نیٹ پول کساں - تو
 جن ء من بزرگ زادگ ہے کار ء گمان کتر انت -
 پورا ء نہ منت - آئی خیال ایش ات - کہ جن و بزرگ
 ذات ء سیر کہ بہ بیت آئی الواد اینک یاسی کراماتی بیت کہ
 آئی مٹ مگواہیت -

انگہ روح ء پورا سپرد کوہ ء میطرہ ء بنپورہ ء پیت
 ء مہان ات - دمانے سہرگ ء رند پورا ء دتی دل ء
 حال بنپورہ ء پیت ء دیما ایرکت - بنپورہ ء پیت ء پول گپت
 "ورنا تو کٹے ء - کئی پنج ء ؟"

پورا ء دتی ہجہ آر ء پہ گوشت - "واہ من سیر جن
 ء پنج آل منی نام انت پورا -"

بنپورہ ء پیت ء در آئینت - "یشک من تپی پت
 ء نام اشکگ آمن نام و کراماتی مرد ء -" پورا پے
 دانگ ء ہم گل بال بیت گوشتے - "واجہ ء منت
 داروں -"

بے درنا تولے حال نذات کرے زید ء توجہ کارے ہنگ
 بنپورہ ء پیت ء جت کت -

واجہ من شے دتک ہما کہ دیتگ - - - - دیا آئی دتی پیرنا
 توام اشت -

"بگو - بگو پرچہ مجھے - بنوڑہ ۽ پیت ۽ زانت کہ
 جن ہے ۽ دل مانگ انت پورا ۽ دپ ۽ دراحت
 من پہ شے جنک ۽ بسانگ ۽ دل مانگ آں ۽
 بنوڑہ ۽ نیت شہ درناہیں جن ۽ بلے بے ادبی
 ویر لوٹنگ ۽ ناہو دگی ۽ سک پدر دپوت بلے مردے
 ات سرید سرالیس بد بمرگ ۽ بدل ۽ آئی گیش گیوارہ
 طہ بندے کنگ شترت مارت دمانے گرٹی ۽ رند آہنی پسو
 دات "جوان انت درنامن دل ۽ چاراں صلاح کناں
 ترا پانڈات مان نہ کناں"

ہے بیگاہ ۽ پورا و بنوڑہ دو میں سہا در آئی ۽ ہند ۽
 د چار کیت انت پورا ۽ وتی حال دات انت - بنوڑہ ۽
 دل ۽ زانت کہ آہنی پیت سکیں مردے او اسے ہیر ۽
 بہہ نہ منیت بلے آئی وتی دل ۽ در نہ کرت گوشے
 من شہ بزرگاں دعا لوٹاں کہ تو وتی مراد ۽ بگندے ؛
 بنوڑہ ۽ پیت ۽ بلے ہیر شات نہ بوت کہ آہشیں
 زور اکیں جنے ۽ ناوش بکت راستے کہ جن بزرگے نہ
 ات بلے حشین ۽ ڈر منی شترت مارت - باز گرٹی ۽ رند بنوڑہ
 ۽ پیت ۽ نٹ یک راہے در گہت دومی روح ۽ کہ
 پورا آہنی گند کا آنگ بنوڑہ ۽ پیت ۽ آرا کنگی
 دلے ۽ بی پخیر کت جواں شرف دات او پہ زنی تراں
 کت - بیا پورا - ورنامن تیگی و دار اتن "

پورا پہ بے صبری چٹ کت ۔ " واجہ شمانی دسبندی
 بارواچے صلاح گیشیت ہے "

تو چو مہرے جنگیں درنا ہاں سک بے صبری مکن ۔ کہیں بند
 بزور نیوگ بور " بنٹورہ ۽ پت ۽ در آئینت پورا لشت
 بے ندگ ۽ تہنبل نہ بوت دشیں نیوگ ہم آئی دپ ۽ جور
 انت ۔ کہیں دیر ۽ رند پدا جت ۽ کت ۔
 واجہ شماچے صلاح کرت ہے "

" بنٹورہ ۽ پت ۽ آئی کنت ۽ چارت او گوشت " من
 بیچار کنگ منی نز ۽ شے وانگ بدیں ہیرے نہ انت " من
 پورا گل دیال بوت ۔ " واجہ من شے سک منت
 داروں "

" بے " — پورا ۽ ہیر نیام ۽ کپی کرت بنٹورہ ۽
 پت ۽ گوشت ۔ " درنا منی ہیر ۽ پہ توام بوئیگا بل " من
 " بی " — پورا پہ ادب دلگوش بوت ۔

" ہیرایش انت کہ ہر کتے کہ منی ہیریں اصل ذاتیں بزرگ
 زادہ ۽ جنگ ۽ سانگ ۽ کیت آرا یک ہچوشیں
 مزمنیں کمالے ہم بہ بیت ۔ " بنٹورہ ۽ پت ۽ دتی ہیر
 توام کت ۔

" واجہ ہر چیزے کہ شے دپ بگوشت من پشت ۽
 کنڈراں ۽ پورا ۽ پہ لہڑو جو شے گوشت
 " من زاناں کہ تو ورنا اومزن کرامات ۽ او تو ہر چاں

ء پ نہ پے بلے من پر تیا چکا سگ ء اچ تو کاسیں
 کارے گراں — بنوڑہ ء پت ء گوشت۔
 ”عشق ء راہ ء اچ گئے ندریت —“ پورا ء پسو

ات۔
 پورا ء نیگ ء دیم چرینت بنوڑہ ء پت ء
 گوشت۔ پورا تو زانے کہ برومو ء آسگواری اوتہیں
 دوت ء لے دگ ء ہرکس و ہر سہدار ء چنکہ جنجال دیا
 کاپیت شپ روح شہ لے نامادیں غار ء آس دانگرہ
 ہو رگواریت مئے بازیں برات ہمیشی سبب ء عذاب ء تہا
 اتت من لوٹاں کہ ہے ویل ء پہ بنی گار و گسار یکناں اگ
 تو آسگواریں غار ء چپ چاگرد ء یک دراجیں کدھے
 بکروندے کہ جہلی ء صد گوانزا د پھناد ء یک میلے بہ
 بیت تہ ہے آسوت لستیت

دمن لے کار ء کناں — پورا ء پہ جزے گوشت
 ”تومنی ہیر ء سرجی ء گوکش وابدار — اگ تومنی جنک
 لوٹے گداں ہے کاریکیں شپ ء تہا توام بہ بیت —“
 بنوڑہ ء پت ء گوشت

پورا ء دل چیر پھچاں ایرٹشت۔
 ککش ء وتی ہیر و دیا جزینت گوشتے، مرگانی اولی بانگ
 ء سر بانگ کہ کار بکیت نہ کہ تو بنوڑہ ء سیرکت نکنے او
 بزرگ ترا سنگ سید کنت۔ نوں بگوترا مئی شرط ء

بجائزہ است ؟

پورا شہِ وقی ہند ء پاؤ آتک دیے بُرزاگوں آسماں ء
 کرت دستے وقی سینگ ء سرا ایر کت گوشتے اگر پ
 بنورہ ء منی دل ء دوستی پہک انت تہ بزرگ ائم ء
 منی وارہ ء کائینت او من سوب کنان ۔

رند ء پورا درانی ء ہند ء شدت گوں بنورہ ء
 دھار کپت دموکل گپت گوشتے ۛ بنورہ ! من ہنجوشیں
 چکاسے ء رھنا داتہ کہ ایٹی آسرکنگ شد دس ء
 درانت بے تکی مہرہے گرائیں بند ء بلکن ارزاں کجنت
 رند ء آئی وقی دوست ء دست چکنت انت
 او دوست ء آرا سوب ء نشانی یک آسمی پھلے دات
 نوں پورا ء دیم پہ برمو ء آسگواریں غار ء کت نیم
 راہ ء آئی یک کو پڑائے سبت آکو پڑا ہنجومزن
 ات کہ بگوشے جزیرہ لے پورا ء ایشرادوکپ
 کرت او آسگوار ء ہند ء سر بوت وقی کار ء گلانش
 بوت ہر کہیں آہنی ہے کہیں کو پڑا ڈگار ء سکات
 او ایٹی خاک زرتعتت تہ ڈگار یک دارے ء جھنت
 او بنورہ کہ وقی لوگ ء نندوک پر آئی دعاکت
 آرا لے بیسہ بوت کہ پورا وقی مرادیں منزل ء کچھت
 مال نیم شپ ء پورا ء کارکت کارشہ نیم ء زیات
 علت کہہ سیمرد ء بزرگ کہ شہ جن ء چمان اندیم

اوشتوک آئی ندرہ ء ات آرا خیال اتک
 کہ پورا کار ء شہ دھد ء ساری توام کنت ادا کی
 جنک ء کپیت - آئی دل ء نہ ات کہ دتی جنک
 بدنت چوش آرا دتی سیلانی تزن و شنگان و ترس
 ات آئی بازی ء گرتی کٹ نیٹ یک ریکے آرا
 سجت ، پورا وتی کار ء پہ ترندی گلانش ات
 بنٹورہ ء پت ء یک لوٹہیں جو گنے
 آورت شہ دان ء پھر کرت او منہیں
 داں چوپے دستاکت زور زور ء داں
 چیت انت شہ لوک لوک ء توار ء
 کر د گوہر ء مرگ آگے بوتنت اوشہ
 دھد ء ساری بانگش بنا

کرت -

پورا سک منہ گت آئی جان شہ
 صدیاں تر ات آئی پہ ہیکائی انگرہ انگر
 چارت انگت پام ء رنگ دیرہ انت
 بے مرگانی بانگ انت اوش شرطے
 بوتہ کہ کار شہ مرگانی بانگ ء ساری
 بہ ہلیت پورا ء دل ء موبجائی کپت
 زانتے کہ من شرط یا دانگ - کو پڑا ء
 چند شہ درست ء کپت او یک منہیں

ریحی بھٹے جوڑ بوت

پورا ء یک آہ سرو سے کشت و
گوشت - "بنٹورہ ! من شرط بادانگ
من ترا ہم بات اولوں زند ء ہم
بادیاں - پورا ء ہیر دُب ء ات کہ
آئی جون سنگ سیر بوت - بزرگ
ء دتی ہبر ہبر کرت - مرگانی بانگ ء
توار ء بنٹورہ ہم دیم پہ برومو آسوار ء
راہدگ بوت اوواں کہ رست گندیت
پورا سنگ گشتہ آہنی ہم پھو ہارٹ سے
جت او ہے سنگ گلانش کت
او گوشتنے - " پورا - منی دوست
توکت و کینگ ء وڑالی بیتگے -
من ہم چشیں بزرگاں شدو دیترا
نہ منشاں - بیا او ملکوت من
ہم گول وت ء ہبر کہ منی
ارواح پہ پورا ء انباز
ء تکانشر انت -
گول ہے دانگ ء بنٹورہ
ء ارواح ء ہم منافی میں
کنٹیلہ داٹ

محمد کمال حسن

مصری ازمانک

زندگی و محرم

دو سالی پیش ہیرے من ء جوان گیر کیت کہ شب ہ
 دو بجہ بیتگ ات من دپتر ء شہ پاد آئیگی انوں منی کارلر
 ء حال دات کہ یک درنائے پنی گندو مند ء سک بے تاہیر
 انت بے آوتی نام ء ڈسگانہ انت

”چم ظاہر ء سریال انت یانچ ولونڈے“ من پکارت
 گندگا شریں مردم ء کاردار ء لیسو ترینت ۔

”گڈ اس بل کہ ست“

درگہ گوں زوریں تیلانکے ء پانچ بیت ورتا ء پر دست دروت
 ء وتی دست تچک کرت ۔
 ”منٹنگ ربے“

”وراہ بات ء“ آئی پسودات ۔ بوسکی ء لپٹک
 شریں واسکوٹ ، ماسٹیں چھپکور ء شہر ء منڈریگ
 شہ پوشش رپوشاکاں مردمستندے جاہ کاتک
 دمانے سہڑت ۔ پہ ادب آہنی آچ من سگریٹ
 روک کنگ ء موہ گبت شہ کیگ ء تھنگ ء
 سازتگیں سگریٹ جل در کرت سگریٹ روک کت

”من حاجی اسمعیل عبدالرحمان ء ۽ بیچ اوں ، بلکن شمان ء

پچہ کارت ء

بلے واجہ من ء نام اشکنگ ”من در آئینت ۔
 گداں شے ایٹی ہم زانت کہ آمر میں ہتمندے ۔
 کم وگیش سے کروڈ پونڈ ء و امہند انت ء
 ”سے کروڈ ؟ ” من ہیکہ جوتن ۔

اے حیرانی ہیرے نہ ات ، مرے زمانگ ء چنتے
 مردمانی گور ء چریشی ہم گیش نہ چج بیت ۔ بلے ورنا
 ہر ڈولے دتی پت ء پچار ء ات آئی گال بھیر ء پڈی
 دترن ء من حیراں اتاں ۔

”من زاناں کہ شمانی اے دمان ء آہکن ء سوج
 ء کن ات ۔ درنا ء نہ ہیریں بچکنڈگے ء پر سیت ۔
 ”جی ہن ہے سردھین ء آستن ۔ ” من در آئینت
 ”من اے ناوہدیں ساعت ء ایداں آہکن ء
 سبب بس ہے نہ انت کہ شمایک ناداریں وکیلے
 ات بلکن اے ہم سبب انت کہ گوں شمان ددریں دل ء
 است کہ شمانہ تویس ات بلکن منی واگہ ء پ
 جواتی بزانت ۔“

”جی شمانو تی جنیدل ء دراپنے بلکن من شے کما ء
 کت بکناں ء
 ”من شمانو تی وکیل کنگ لوٹاں او دتی پت ء

راہد خچی ۽ دعویٰ کنگ ۽ داہگ داراں
 " بد خچی ۽ دعویٰ ؟ "

ہیلے

" منی نزع شے پت نامداریں مزن عزتیں او دوتی کارو
 کرد ۽ سریدیں مردے - بد خچی ۽ دعویٰ گنو کبے عقل
 یاز سید گین ۽ سرا بیت،

" بے عقل شما چے ۽ گو شت ؟ "

" بے عقل چاکس انت کہ دتی مال د مڈی ۽ اجائیں
 پیچے ۽ بیراں کنت - کار و با پار ۽ ناسرید و نابلد
 انت دتی ملک و میراث ۽ بے پائیدگ ۽ یا ارزاں بہائی
 ۽ رہن و بہا بکنت "

" منی پت ہم ہنچوش کنت - شما دعویٰ ۽ بزور دت
 درتا ۽ پہ گل شاکامی گو شت -

یک د مالے من ادکرت دل ۽ گرتی کت کہ پنے
 ہم پت ۽ باروا چشیں ردیں خیالے ۽ بند ۽ کسیت
 او دتی ہستندیں پت ۽ نام ۽ پہ چشیں ترن و شگانے
 بات کنت - منی چند ۽ نزع ۽ مات دیت ہرچوں کہ
 کتگیں بہ نبت الواد ۽ باید نہ انت کہ آچشیں بے
 دیمی بکناں -

" شے دل ۽ دتی پت ۽ باروا چشیں کت دکنگ
 یک نہ یک سیے نہ بیت ؟ "

۱۔ حبت ۽ پلو ۽ ایوک ۽ اچ من پوچل مرگر۔
 منیت ۽ ہر کارندہ و پوریات گر کہ آئی دپترو کار جاہاں
 کار کنت ترا دنت کہ آچوینس۔ ناشر و حق نزاننت ۽۔
 چاکس کہ کار ۽ گریگ ۽ سکس مردم ۽ گوں
 دلی کارندہ ۽ پچ پیس ۽ مہربانی سکنت، وکیل و واقعہ
 ۽ وحد ۽ کارندہ ۽ کمک ۽ مزانت، مرک و میرانے
 ۽ آہانی خاہوت ۽ پشت بندی ۽ سنجے بہیت۔ کئے
 چشیں مردم ۽ حیرتہ بہیت،
 درنا ۽ پہ دمانے ۽ دتی دم بالارت۔ دوار
 ترانے کت۔

"یک گشتانے پہ یک پوریات کاریں مردمے عومات
 گذران ۽ کہ آشہ بنہیں باد گیرے ۽ کار ۽ تہا
 کیت دمرت من شہ بیت ۽ دولت ۽ پچاہ
 پونڈ دزی کنگ آ بیچارگیں زابول ۽ رامزہ ۽
 دیگ ۽ پت ہچ و دول ۽ رضانہ بوت لوت
 بگوش چرلٹی سک دلیں مردم کئے بہیت؟
 من درنا ۽ بیان ۽ پہ دگوش اشکت او
 لے ہیر مارت کہ است راست۔ اے خاطر ۽
 کہ مرد چاہاں ماں عدالتاں پنج شیش دعوئی بازی کا کنت
 کہ آہانی تہا کار جاہانی داندانی پچار اوہانی ناشری ۽
 رنگ جنگ بہنت۔ مستد و شاہو کارانی زور کی او

پھر بات گرو کارند ہائی حق جنگ و دعویٰ کے دو بار ایک
 و نزدیک اور حیراں کنوئیں حالے ہم نہ انت ہر دم کہ آئی
 دل و حق و قدر است آلوئیت کہ لٹ و پک و
 چشیں کار گرو دار پہ بنت بے علائقانی منصف ہم رہے
 برے بیوس بنت کہ ناشریں مردم پہ کلی آہانی خندان
 بدل کناں من و ناغزراں و اشکنگ و رند گور آئینت
 "ناگہ بنناں کہ تہی پت سک دل و اچ حقیر راہ و چپ انت
 او آہنی کارند گل چوتھی وڑ و اچ آہنی شتر انت ہم پہ قانود و رند و آہنی
 مدی و میرات و حق و اچ آہنی سندن نکناں۔"

در تمانی اسے ہیر و اشکنگ و سیرت گوشتے۔
 "گبند واجہ - منی پت ہر شب کلب و ہزاراں
 پونڈ کسبی میں زمال کار و ناچ و صحبت و خرچ
 کنت - آہنی یک ناچوئے پکار و سرا داشتگ
 او آرا موئے ہم گپتہ دانگ کہ آمتی پت سر املاک
 ملند حبت او آرا کلاگ بندیت کے دلیل باز نہ انت
 "وگہ ڈولے بہ بیت " من گوشتے۔
 "گوں من یک فوٹوئے کہ ہے ناچوگوں منی پت
 و یک ہند نندوک انت۔"

"من و باور نہ بیت کہ پہ قانود و دلم کنگ
 و اسے ہیر کار بدنت۔" من گوشت آدک میں
 ساعت و رند حبت کت۔ واجہ شادقی نام

گواہت -

جی منی نام عادل انتہ - درنا ء در آئینت -
 "ہزارہنگ شد دعوی کنگ ء ہرج دستہ نہ
 ایت اپد چرلیٹی کہ تمی پت ء پیری ایشاں
 ولنگ لگیت - لے ڈول ء شے نیام ء کت
 رنگ بترودیت - منی دل پر توک بچیت بے
 منی صلاح ہیش انت کہ پہ وقی پت ء عاقبتہ
 بچار -"

پن کجام عاقبت پشت کہنگ منی زید سارکاء
 دران انت - آئی پہ بٹہ میں دلے در آئینت -
 من نئے ہیر ء سرید تو پوتن - من جت کت
 "پت لڑا تنے حد ء رستگ کہ من ء شہ لوگ ء
 درنگ ادشہ میراث ء زہر کنگ رند ء انت اگ
 من ..."

"ہے ایسی سبب ہے انت ؟"
 "من - من یک ہنچوشیں جنکے ء سیر کنگ لوماں
 کہ منی پت ء آدوست نہ پت -"
 "چو بگو - من وقی دل ء گواہت - ہزار پنج
 ء دلگراہی ء سبب ایش انت ہے خاطر ء دل آرا
 وقی کماشیں پت ء بے لیکھیں عمیب ویما آنگنت
 بے درنا ء ادت دل ء وقی دوستی پر حال معلوم"

ایر کرتنت ادنیٹ من دتی اسے خیال بدل کرت
 کہ جنیں ء و داہگ ء پشت ء آچھ دتی پتے ء
 بنجیا انت من ء شہ اسے گپ رپ ء بڑھیں
 خیالے آتک کہ پوریات گرانی زنداے بارہگ ء
 چون تہل و دیوان انت - درنا ء گوشت -

ہے جنگ ء نام مرطف انت آ منی پت ہر پتر
 ء ٹاپٹ انت یک روحے آہنی مات ء ناگتیں
 دردے ء گیت ڈاکسراں گند دچار ء وند صلاح
 دات کہ ایسی خرنگانی تھا سنگے اد در و ددچ ء اہید
 دراہ نہ بیت - جنگ ء دگار کم اتے پے زراں
 آتی مات ء درماں دار و نہ بوت آئی دسندی
 کرت کہ دپتر آٹا چنے صد پوند پیشکی بدنت ارشہ
 پگار ء پوڈی ء و دل ء گرانٹس جنت پت ء آئی
 لے دسندی رد کرت جنگ شہ دتی مات ء درواں
 دست منجا ہستندیں پت ء دپتر ء پترت گریٹ و
 منت کرت بے رند ء کہ آشہ دپتر ء درکپت سک
 زہر ء ات گوشتے

منی مات مریت باکے نیت ہر پت بے من دتی
 پکا ء مند نکماں -

جنگ لے زار مے کار جاہ ء ہر مردم ء اشکت
 من سک جہالت بوتن بے پت ء لے بنامی نہارت

آئی ہے جنک شہ لوری ء درکرت من پیر اندری آئی
 مات ء دمان و علاج کرت آدراہ بوت من پہ لیس و
 تلاشہ جنک ء دل ء ہا دل ربخی درکرت اودوی انگ
 ء آسرنگ ء ہند من گوں ہے کار ء سیر کرت ۔ سیر
 حال کہ پت ء اشکت آپن زحم و ڈال انت آئی منی
 مات ہم شہ لوگ ء رور نورمت بگو پت پہ راہ
 بند انت یا من ؟

عادل شت ۔ من ہم چنت دہد ء رند آرا شمشت ۔ یک
 روچے میں یک کیفی ء آکن سے روح ء قومی سردک قوم ہنم ء
 یلی دین دسراگشت نک دیگی ات کیس دیرنگو ست کہ یک
 پیرزالی گوں دتی نوک استگیں جنک ء کیفی ء درگہ
 ء دیما انگنت ہوئل ء کارندہ ء حبت گیت ۔ پیرزال
 ء گوشت ۔

منی زامات گشت نک دیگی انت اگہ شھے رصناہ
 بیت مانت دچک ہے تران ء گوشداراں
 "الم ء ماتی ۔" کارندہ ء یک میزے ء نیگ ء دست
 چک کرت دریں ہمود ء شت شت انت ۔
 "ماتی ۔ آنت عادل ۔" جنک ء ٹیلیویشن کند
 ء رقی مات ء مرا دنگوش کت عادل ء نام ء اشنگ
 ء من ء یک شوشگیں جیلے آتک من نزدیک شت
 ہا جنک ء چر حبت کت ۔

۱۰۰۰ عادل ہما اکملیل عبدالرحمن نامیں ہستند ہرچ
 نہ انت کہ اے شہر ء بازیں کار جاہانی وامہد انت
 جنگ ہچکہ بوت - من گوشت تو ہیکہ مرہ بوہ
 باز روچ پیش ء اے ورنا مناوتی پت ہر سرا دعوی
 کنگ ء اپہ وکیل زور گا آ سنگت -

" اوہ - نون سرید بوتن - " جنگ دش بوت .

" اے کہنی نون قومی ملک کنگ بوتہ - من و عادل ء
 سیر ہم کرت - عادل نون وتی پت ء بدل ء کہنی ہر
 کماش انت - منی مات او آتی مات ماکل یکیں لوگ
 آں او یک دگر ہر زند ہر سکی دسور یانی ہمارہ و محرم جہر
 بوتگاں - "

دل عزیز

جگ و پٹ گرم کپنگت کہ ناگماں توپ و یک بے چہ
 ب دیے و سرت آہانی ٹینک و سر و کپت - دو
 سپاہی ہما جاگ و سرامرت انت انگت چہ بے ہیرانی و
 ہراہ ان نہ گیشنگت کہ دگ بے ٹینک و سر و ترکنت آس
 و بھوچت بوتنت ٹینک و پلا سیوٹک و نوت دور کرت او
 چہ آس گیشیں ٹینک و یک دگ ورنائے و گرہیل کرت ڈن و
 شنت - ورنائے بھراں آس گپتہ گت ، دپ ویم دست و پا و
 ورجان و دگ ازبیر پیلوشنگنت - سنگت و آرا طکار و
 سوادا پزنت او چنگ کرت ریک ڈھل دات ، چہ ریک و آس
 ست درنا چہ جان و سوک و نہر دگا ات کہ یک دگ بے ترکنت
 دل درحک و توار و ٹینک و پھل بال گپنت -
 پخت ماہ گوست انت - ورنائے ارد و درمان جہاہ و
 پخت - باری چنکہ و دو دوچ بوتنت - طب جوڑ بوتنت رند و
 وکسراں اصلیں ازبیر پخت و وساچیں پونز ، گوش اولنط
 کہ کنت و پٹی و بوجگ و روچ و نرس و یک آدینک ورنائے

دست و دات کز آدنی دیم ء بچار بیت اودت ارسانی پیر دریگ
 ء دیجے گوں دیوال ء کرت - ورناء ء دترا چارست بے تگ تواری
 آدینک نرس ء نیمگا ٹال کرت -

ورنا دراه بوت بے ارد ء ڈاکسراں آراپہ ارد ء دوترا
 دارگ ء سلاح نہ دات ، آچہ اسے ہیر ء باز پدرد بوت او
 چک ء دتی کماندار ء دپتر ء شرت اود سبیدی ء کت کر من
 فوں فد اھوں من دوار دتی نوکری ء اردگ لوٹاں مناسوکل
 برسیت - کماندار ء در آئینت -

بے تراپہ سلاہ بندی آرد ء تزورگ ء ڈاکسراں صلہ
 نہ مننتہ -

" پدچہ ہا منی رنگ بدل برنتہ - چریشی بچے بیت ، منی اوس
 واک او منی ازم مطیت ، رنگ تہ نمرطیت - ہیر پیم کہ بیت
 من پداگوں ارد ء روگ لوٹاں -
 ورناء ء تو سگ ء کماندار ء نیٹ منت - بے ارد
 راہ دریگ - پیش آرا چنت روح ء موکل دست کز آدنی
 گس ء گرد چرسے بخت اودنی سازیناں بگندیت

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

کارٹی ء ٹین ء سربوت - چہ ہورو برف نو یک شلی
 گوارگ ء ہرچ ادلاک دساری ء دست نکیت ورناء پا داں پنہ
 کناں دیم پہ دتی میتگ ء ساہرگ بوت چہ برف ء کلیں ڈکار
 ء اسپتیں کپے مال پور شتگت - تاں کہ مردم ء چم ء کار کرت

ہر ہمدارے گندگانیانک گوات چوشل سر سیرا بخان و خان
 ات - شام و ناموری و ناشانگت کہ آدتی میتگ و سر بوت میتگ
 چار راہ و سراسرہٹ جوڑ کرنگت آپ کشگ و چرخنی سک کرنگت
 لیکن روح و ایدیاں مچی بیت بلے اے وہد و سن ات پر یک
 دمانے و آدشتات ووقتی لوگ و نیگ و چھے شانک داننت
 حیات و دیم پر دیم و دمک و ریگ و شششی لوگ آئی مات
 و گس انت - آئی جند و کسائی و گس - ووقتی گس و چم کیگ و
 آئی دل و نور و درگے بنا کرت - دل و پنت دات یک دورے و
 ووقتی گس و سر بہ بیت بلے - - - - - باریں چھے خیالے
 و آئی یادگیت داشتنت - آئی انہنگ و چھتے کرخ نزاحت
 گوں دل و جھیڑان و نرم دمدان و گس و نیگ و رواں بوت
 نزیک رسگ و آئی چہ دریک و گس و تہا چارنت -
 ہن و تہا چراگ بروک ات آئی مات چراگ و سے ناموری
 روزمانی و پر زونگ و تالان کنکات - دل و آنک دور
 بکنت مات و پاواں بچکیت - بلے آئی ووقتی دل و سٹگے ایر
 کرت -

"مات چنکہ زیاست پیر بونہ" ووقتی دل و گوسٹے و نون آئی
 گوگپ و پڑ ہم یک یک و لیکھگ ہنت - انگت ہر اکہنگیں شال
 ماں پورشتگ - بزگیں مات - "

مات نون پر زونگ و سراسر و رواں شاوگاہ ات نان و شیر
 پروت و پ ووقتی جوڑ و دوہنگو ، واو ، آپ ہشتگیں زون کہ

امرہ پنجو ساگ بوتنت - درناہ دریک ء ہر چیز ء گندگات
 اور مابوت او در گے نرمی ء مکت -

”کے“ چہ گس ء یکے ء سوچ کرت -
 ”من اوں لفتنت!“ - چہ جنگ دلام ء آنکلوں -
 ”چہ کارے ابا! مات ء سوچ کرت - درنا ہر دل ء کارے
 لگت - مات ء ہم منی تہوار پہچہ نیاورت ء بے آئی دل در

کرت او در آئینت!
 ”من تھی پچ لوٹنی ء سنگت اوں - لوٹنی ء مناسوگہ کرتگت
 کہ من شے حال ء بیاراں“

در گے پچ بوت - مات ء آرا دست ء گپت گس ء بورت
 ”بند لالہ، اے گس تھی وقتی انت - اللہ ء شکر انت کہ منی

پچ ء حیریں حال آنکگ - درناہ وجوڑ انت ناں؟
 درناہ پچ گوشت او ہا کہیں دار ء کٹ ء نشت کہ کمال
 ء امرہ نشت - کانی ء آئی پاد چہ ڈگار ء چنک چت

انت، مات ء آرا ہے کٹ ء سرا دام نان دانت
 ”ہو ابا، تو لوٹنی ء حال نہ دانت۔“ مات ء نگیگیں بے
 تواری پر وشت -

درنا پدا لوٹنی ء کہہاں کناں بوت - مات دم پہ ساعت
 جست کناں ات - ”آپے وارت، آئی تب چون انت؟“
 وہد ء چوں گوازینت - پماتہ زہیر نہ انت

درنا ء ہر یک جیتے ہر شہریں ولدی دانت، آئی پچ

۶ نترسی و دلاوری ۶ کتنت اور دلچسپ دات
 ۶ گچ پوت ، آئی پت آنک - چہ پیش ۶ زیاست پر
 ثات ، ریش گئی ات ، آئی دتی کوش چو کاٹ ۶ نزدیک
 در کرت د صفا کرتنت ، گردن ۶ لوپیں پاک ایر گہت ، کوٹ
 حرکت درامہت گوں درنا ۶ دست و دروت پوت - درنا
 حیران ات کہ پت ۶ پچ سرو سوچ نہ کرت - زانکہ آئی
 زانہ کہ ٹوٹی ۶ سنگتے - درنا ۶ دل پھر پوت دل ۶
 گوشت پت ۶ گکش بخت زور زور ۶ پھو ہاڑ بخت
 بگریت کہ تو من ۶ پر پھہ ہر جہ نیارے کہ در آمدے نہ اول تھی
 جند ۶ ہون اوں - بے آئی دتی دل ۶ ہکل دات - چم ۶ بگس
 اس دل ۶ بادینت انت - او دتی جند ۶ گس ۶ مہان پوت
 دگوں لوگ ۶ مردماں گپ رپ ۶ مشکول پوت -

پیرس پت ۶ دتی دست ۶ پیلک پچ کرت - ہر یک چیز
 چہ پیش ۶ آئی دیتگین انت - ماہیک گرو کین کندھی و
 ددر ، چاہ داری زران ، نان و پیاز ۶ یو - ہر چیز پہچہ
 آورگین -

آپ شام کنگ ۶ پر زونگ ۶ سرانشت انت پت ۶
 شربت ۶ دنگے ہم لوٹا نینت ، دو گلاس پھر کرتنت - ورگ ۶
 ہدومات ۶ یک دو دلمیم چھی درنا ۶ دستانی بیگا چارنت
 بلکی ہے خیال ۶ کہ درنا ہم چو آئی پچ ۶ ہنگو ۶ داریت -
 آدنی داری سرو ہیزاں کپت انت - درنا ۶ گپڑے جت

کرتنت - کشار ۽ امبران چه حال انت - په رونا ۽ بزرگرت
 کپیت یانه ، کار و پوریات ۽ مهلوک ۽ گذران د جبل چه
 د دل انت - دان ۽ نیادی ۽ بهاسچی انت - همه یم پت
 چه ورنا ۽ بازس هیر سوبج کرتنت - جنگ ۽ چه حال انت
 کدی کپیت - دشمن نزور کپیت اگه انگت مطیت - مات ۽
 بس همه یکن سوبج کت

”منی پنج ۽ کدی موکل رسیت - کدی مئے گندگ ۽ کپیت
 پیش ۽ بازس زهگے ات بے جنگ ۽ ورنا بدل بنت دل
 سک بیت - منی پنج هم بدل تر نه بیت -
 ورنا ۽ زوت پسہ گردینت -

• ہوماتی انوں تو آرا بگندے چہ آورت ہم نکلے
 آپ تام کنگ ۽ رند مات ۽ زوت آئی لپا د چیر گت
 انت - ورنا ۽ دتی چدیں کش ۽ چم شانک دانت ہریک
 شے آئی درستی دوی تگیس ات - درہگ درگہ ۽ تاک -
 آہانی سراکتگیس کشک ، کل آئی پیش ۽ دیتگیس انت
 آدی کٹ ۽ سرا دیم پہ شکون تچک بوت بے واہب ۽ ہج
 ڈس نیت ات - تاں شپ ۽ وہدے ۽ ہتے سرو ہیز
 کہ چوش ہم بیت ، مات دتی چک ۽ پہجہ میاریت - چه مہرو نام
 ۽ آایکیم بوت آئی بیہ چه دوستی دہر او اچ سیادی و ہم
 پاس لہان ات - آئی سرچیت کرت مات ۽ کٹ ۽ نیمگا
 سیل کرت مات ۽ ہم داب نہا ہگا

ات - باریں پہ چے سبب ط؟
 سہب ء کہ آئی چم پچ بوتنت گندیت مات اس ہاروک
 کنگانیت - کٹا ہر آئی سرین بند شششتہ تالان انت -
 کوش پالش کرتگ انت کٹ ء دیما ایرانت - زان کہ مات
 ء سہب ء مہلا درسیں کار کرتگنت - ورناء ء وتی اس
 گلہپت انت اد مات ء نیمگا چارنت - مات ء جہت
 کرت -

دوشیں ناں ورے بہ پچاں ؟
 ورناء کوش پاد ء کنت اوسرین بند جہت و در آہیت
 ہچوں نہ وراں - وراں -

پداکیں رند ء سو بے کت -
 "ماتی" اے میتگ ء یک جہنگے کیٹونام ء نیت

ات -
 کیٹو ہیدا انت - نون آئی وتی دانگ در پرتہ
 جہنگانی استاد انت او میتگ ء چکاں ترانیت تراخی
 نونہ زانکہ کلیں حال دانگنت "

اتوشر سر پد بوتے ماتی - باریں کیٹو ء بلوٹ
 کیت ؟ من ء کیٹو ء پوٹنی ء سلام گوں انت "

ہجرت نہایت - اہلہ کیٹو ء نام ء انت -

"مات ء کتاہیں چکے زواں ذات ، دیرنگوست کیٹو پہ
 نلہ آتک - آٹوں چہ پیشی ء زیباست زیبا گندگا کاتک

آئی گدھیں چم چہ دشی ء چکار اتنت - سرگیک وار
 دمان ء چہ سء اید کنران ات ، آئی نرم دلہیں سید
 ملگر سرگیک ء بند ء نہ اوشمانت - گوں رسگ ء
 بے پیچہ آر ء چہ درنا ء مرد سوچ ء مان آتک دگوشے
 " من زانان تو لونی ء سلام آورد گنت - بگوٹے

من ترا بازیات کنان "
 کیٹو آئی گور ء نشت کہ چیر اندریں گلہ پہ لونی ء راہ
 بدنت کہ ناگیاں آئی چم درنا ء ولیم ء کتیت چہ ہشتم
 ء آزوت پدا کنرت - آرا ہا گلہ ہم بیجیال بوت
 کہ پد لونی ء آئی دل ء ات -

درنا ء دل ء پارے گوشت - انگت موکل ء چنت
 روچ استہ نعت بے آئی دل ء گیشینت کہ مروچی بہ گرد
 بخت - مات ء دشیں ناں پکت آئی ولیم ء داننت اد
 ہاہر حال ء مشکول بوت - کیٹو انگت چہی ء نذوک ات
 ورنہ ء پہ زات وتی ولیم دگہ تکے چہ نیت کہ کیٹو آئی گندگا
 مٹرسیت - کیوں دیر ء گڈ کیٹو استت دشت ورنہ ہم
 پہ روگ ء چن لایچ ء ات - مات ء آرا سوگہ کرت
 منی پنج ء بگوٹش ، زرت وتی کاگہ ء ساہ بدنت

پت ء صلاح ات کہ اولاک و ساری ء شوہار بخت
 بے ورنہ ء نہ نیت ، آئی گوارشت اولاک ء چے کئے
 من پاواں رواں - آ پاواں پند کنان ء ولیم پہ ریلوانی

پیش و راہ گپت - باز مویخا و دیگر آت گوشتے آئی دل چہ اندرہ
 و تان ات -

دلی بجنٹ و کہ سر بوت بیل و براسندگاں گلے کرت - و زنا ہم
 ہے جہد و کہ گس و ریات و بشوشیت آئی پہ مات و
 ہاگہ ہم نوشتہ نہ کرت - ہے نوشتہ بکنت - پہ پت و او
 پہ کیو و ہم نوشتہ کنگی ہرچ ہیرے آئرانہ شجعت - نوں
 نہ ہے جہد و ات کہ کیو و بخیاں کجنت - آلم و کیو و
 شوشیت - کیو و آئی گندگ و چون ترست -

روح شپ گوزاں بوتنت - درنا و ماں اگرد و گوں دتی
 کارد کرت و ہمدلی گیش کرت اوتاں حدتے و گس و خیال
 پہ دل و درکرت کہ یک روچے چہ مات و نیمگ و آئرا
 گاہے بیت - نوشتہ ات -

پہ خیر باتے من پہ بڑنے و نوشتہ کنگاؤں کہ بے نوشتہ
 و راہ نیت - یک مردے تی خیر و احوال اورنگت
 باز بجا میں مردے ات - بے آئی شکل و دروشم سک ترسناک
 ات پیش و آئی دل و ات کہ چنت روچ بمانیت بے زاناں
 پہ یوت کہ آدمی روچ و برگشت - منی چک ابد نہ برے
 پہ ہے روچ و منی شپانی و اب حرام ات - دم پہ ساعت دل
 و کیت کہ ہا مردم تی جہد ات - من و ہا و ہد و ہم شک بوت
 بے اپج تی پت و ترس و ہرچ نہ گوشت چہ ساری و آسنانیم
 گنوک گوشتیت - رند و کہ من ہے پچار کرت گوشتے

” تو گنوک پیٹگی ، اگر مئے چک بوتیں آئی رنگ و شکل
 و بدلی و مایوں درست نکرنت - پدا آکرا اسے حال و
 چیردینگ و چے سبب - پساہی و اسے تہ پیرس
 کہ آ - وتی شکل و ہم جنگ و وڑالی بخت - سپاہی
 داد و پیر بندنت -“

بے منی نچ ، منی دل چشیں ہیراں نہ بینت - تو بگو من پوں
 بکناں - آمد دم کہ شپ و داب کپت منی آئی کوٹ در و
 زرت آورت اوچہ مہر و بوء منی دل و صبر بے وار بوت
 آ اگر تو تہ استے گڑاں مات و دل چیا بے تاہیر ات -
 من و چہ کوٹ و کئی بولوت ، منی شپ و واپ پرچہ کار
 انت - منی چک زوت وتی حال و راہ دے نہ کہ من
 زاناں کہ گنوکاں .

نان و شیطان

دہقان ء شہب ء سہلا پہ سبارگ ء یک نانے
 پشتی و قتل دات پہ لنگار ء ڈنگار ء سراسر آنک ، پشتی ہر تہا ہیر و گیس
 ان گوں و قی سواساں گزے ء چیرا ڈھکت جگہ اسپ ء گردن
 کدات و دوقی کار ء گکلاش بوت جو اینس گھیلے ڈنگار لنگار دات
 روچ شری ء چست بوت ، اسپ ء دم بڑتگت دہقان دت
 ہم منتگت و شدیک ات لنگار سے پچ کرت اسپ پہ بزرگ ء
 یلہ دات دوقی نان ء زور گادیم پہ گزے ء راہ گپت ۔

چہ گزے ء بون ء پشتی بزرگرت چارست نان گار اہت جھیلیا
 ہناداں ہم کبابکت و اتوت کے ہم نزدیک ء نیا حنتہ ۔ پشتی جوانیہ
 چندت چارست نان بہ بیت کہ دست بچپیت ۔ دہقان پچہ
 نہ بوت کہ نان کیا بڑتہ جو اینس بھوگے ۔ کے لے تک ء نیا حنتہ
 ہنان کجا شت ۶

کیں گتے گزے بون ء شیطان آئی چارگ و بچکنگ ء ات
 نان ہمانی زرتگت ، شیطان ء دل ء خیال کت ہاں دہقان
 نان ء نہ گندیت چے کنت ؟ ام ء ترینیت ، براز گیت ۔

بردد و دژمان دنت بزایا من ء یات کنت - ہبرے ایت ہم ہنچو شہیں -
 بے دہقان تکانسر نہ بوت ، دتی سبارگ ء عکاری ء آسک بڑنات
 توڑگی ہبرے - بے دہقان ء صبر کرت - خدا ئے گوازینت « دہقان
 دتی دل ء گوشت - « یکیں بیل ء شد ء من نمرال ، نان ہرکس ء گوشت
 آشد یک بیٹہ خدا آئی کار ء شرکنت - »

دہقان دیم پہ چات ء شت سیر ء آپے وارت ، کیس ٹھک
 بوت سرین ء راست کرت پدا اسپ ء گردن ء جگ ایر کرت
 دتی کار ء مشکول بوت -

شیطان بازشکی بوت دہقان آئی دام ء نیاحت اوچہ بدی
 وگناہ بہک درکپت -

بیگاہ ء شیطان دتی سردار ابلیس ء گور ء شتہ چہ دہقان
 ء کیس حال آئی ابلیس سکا کتہ کہ من دہقان ء نان پہ کجام نیت
 دژنگ بے دہقان ء زاء دژمان ء بدیل ء گوشت -
 « ناں ہرکس ء کہ برتہ خدا آئی کار ء شرکنت - »

ابلیس لے حال ء اشکنگ ء سک زہر گپت - آئی جان ء آس
 ماں کچتہ ، « دہقان ء ترا کٹے ، تو دترا کٹھہ بکن گل تھی جند ء گنہ
 انت - ترا کارکنگ ء پنچ نیت - دہقان یا کہ آہانی جنہیں کہ ترا
 پلامنت گڈاں ماچے ڈول ء سوب کرت کناں - ہرچوں کہیتہ
 مارا راہے درگیگی انت ، ہے دمان ء برو - ترا دگہ سے سال ء
 دیگ بیت - پہ خیال داری دتی کار ء بکن دہقان ء یک ذیک چہ
 دتی ڈب ء بیار ، سوب ء رند ترا نا پہکیں آپ ء جان شور دیگ

زوت برو۔

شیطان چہ نرس عازر دگشت پر تنگ و دور ڈگار ڈسرت
 حیران آت کہ دمہقان عاچوں وقتی راہ عا بیاریت بازی عا گرتی ع
 کرت نیٹ یک رپکے آرا دست بوت۔ شیطان عا دترا بزگرے کرت
 ادھے دمہقان عا گوڑ عا نوکر بوت۔ سری سال عا آئی دمہقان عا را
 صلاح دات کہ امبراں جہلگیں ڈگار عا ننگار بکن اد گندیم بہ کش۔
 دمہقان عا وقتی بزگر عا ہیر زرت۔ جہلگیں پچ و مین عا ڈگار سے
 گر کرت احکم خذاعا سے سال عا ہوراں نگورت، حلک پر دکہ زمیندار
 دبزرگانی کشارچہ روچ عا برا زوتاہ آپی عا پیشگ بوتنت بے
 ہے پچ و مین عا کشار عا جوائیں برو سے دست کپت، گلہ چہ دمہقان
 و پکار ہم زیاست آت۔ دوہمی سال عا۔ شیطان عا کہ بزگر عا
 بسیس عا آت صلاح دات کہ امبراں بزگیں کوہ دگیں ڈگار ان گلہ
 کشار و بکت دمہقان عا بزگر و ہیر منت۔ لے سال عا نوڈاں بیکاس گوورت کہ جہلگیں ڈگار
 آپ و پوشت و برت گندیم عا سشتا گین کشار تر مریں آ پ زرت
 دیا بیراں منت بے اے دمہقان عا کشار بزگر عا آت ایشرا
 تاواں نہ رست بلکن چہ پیش عا ہم مزین جہا نے آئی زرت وقتی
 سال و گندیم در کرت، وام بدل دانت بے اگت گھڑے وان
 سراحت، دمہقان سر و مینز عا کہ سراحتگیں دان عاچوں سیت بکت
 چہ گندیم عا شراب جوڑ بکی۔ شیطان عا مرد عا رصلاح
 دات چہ شراب ادکنگ پر پک عا ہم دمہقان عا رالبد کرت۔
 دمہقان عا چہ ہے گندیم عا تر مریں شراب در کرت۔ دتلاتے
 وقتی بل دمہقان عا ہم وارنیتے شیطان گل بوت آئی وقتی سوب عا

حال دت پہ ابلیس ء بڑتا سر کرت - ابلیس ء جند دہقان ء حاک ۶
آحت ادوتی کتر یاد ء کارے سیل کرتنت -

دہقان کہ مروچی لوگ ء آحت چے گندیت آئی ہسایگت
دیچہ آروکسچ انت شراب ء قدح گردان انت ، دہقان ء جن مہان
دملوک ء شراب ء پیرکنگ دیگ ء انت - یک قدح جن ء
پھر کرت پہ مہانے ء نچک کرت بے جن ء دست لرزت شراب
ڈکار ء چ بونت دہقان ء دیم چہ زہر ء سہرگت آئی چان
دوت کرت آئی زور ء کھلے دات

”چے کنے کرماسق ؟ دردانگیں شراب ء چوبے گور ریچے ، کس چ
آپ ء نہ ریچیت ، کور ء ؟ تسی دست منڈانت ؟ بلاہ جل۔“
ابلیس ء شیطان ء گتھت جت ، بچارالے ہامردانت کہ
ایشی ناں گار بوت ، شد ء سکت پیلے چہ و زمان دپوچیں دانگ
ء دتی دپے پلٹت۔“

دہقان ء پہ زاء وار کی قدحے پھر کرت دبتنگت - او دگدے
سر ریچ کرت دہقان ء دات -

یک نیز گاریں دہقانے بزرگ چہ ڈرسن روچ ء کار ء ملوک
ات چہ سے راہ ء گوست ، ایڈاں مجلس دمشکولی ولیت ادشت
شراب ء بازی ات ہر کس تنگان ات لے دہقان ہم دل مانگ
بوت کہ گلبنے آرا ہم برسیت بے مرد ء آرا گٹے شراب نہ دات -
سر نہیاست آئی سرازہر گیت دمنڈت -

من پہ ہرے خیر ء شراب چہ کجا بیاریں - برو بوم بار بوم۔“

"ابلیس بتگر لبوت، شیطان کو راجھے کرت" دیمتر بچار کر چے بیت،
 دہقان و آئی دوستاں جو انیہ سیر و شرابا وارت رند آہتی
 سپت دہناک و کپرت انت، ابلیس و شیطان و سرادست
 مشت و توبے میارے۔ شرابا مردم و چہ شیر و مزار و اروپاھے
 جو رگنت او مردم ہما سپت و گم ہورگ انت ہناک و ہجنت ہ
 "توسر دار دیمتر اگند" شیطان و در آئینت ہ یک یک قدر کدوگ
 بورت نون چور و باہ و مکر و انت پدا چو گروگ و ہون وارت ہ
 شپ کیں دیمکنزست دہقان و مہمانانی خلس و ہم کیں زبرد
 تندی ددان بوت نون ہناک و ہند و زاود و ڈرمان و مان آہنت پدا
 دیوان و مردم پر و مان اڑتنت یکدگر و روسینو کالوت مشت
 نکت بگر بدار و صلاح کنگ دگیشنگ و دہقان و ہم چپ چانپوش
 کرت ۔

ابلیس چہ اے نزارہ و سک و ش بوت "تو دسین کارے کتہ" آئی
 شیطان و گلات و تو صیف کرت
 "انگت دیمتر بچارے بزرگ دیہوا ایس دہقان کہ نون چو گروگ و
 ست انت سامتے و رندیک یک قدرے و درگ و چو خوس و گنگ
 بنت ۔" شیطان و گوشت ۔

دہقانماں یک یک ددو قدر دگہ جت پورت بوت کپنت ۔ دمنے
 و نند جاک و کو کار رست کس و پچ نزانٹ کہ آچے گوشگا انت و گ
 کے گپ و انت و پر چہ ؟
 دیوان پرشت ، بازیٹ ایوک و اد چنتے دو دوسے سے و ٹویاں

بہر بخت راہ گیت انت ، دہقان وئی مہمانی مہکل کنگا ٹکرے راہ
 آنت ۔ برگردگ ء بوداریں آپ ء کڈھے ء بہر بخت ادرساں ہم
 پاواں چہ پوچکل ء شدائیگ بوت ہما کڈھے گور ء تچک ہرت
 شانت شانت مے کرت ۔

ابیس بترکل بوت ۔ یراں تو چو نہیں جو این شراب اڈکنا کینتہ ء اکی شینتہ
 ء کاران ء نازینت ۔ " من سناں کہ تونان ء روزی ء کسرون چہ لے
 مرد ء جان ء کشتہ بے یک حالے بدے کہ لے شراب تو چہ پیم ء جہا
 کنا مینتگ ۔ منی خیال ء ساری ء توروباہ ء ہون زرتہ کہ پیسرا دہقان
 چوروباہ ء یکدگر ء کلا دستا ء اتنت پرا تو گرک ء ہون سوار کرتگ
 کہ چو گرگاں پہ یک دگر ء نیش پیش دارک ء اتنت آخر ء توالم ء خرس ء
 ہون گہتہ بیت کہ اچو خرس ء حوار خراب اتنت ۔ "

ہ ۔ اتنا ۔ من چریشاں ہج سوار نہ کرتگ بس یک کارے کہ کہ
 دہقان ء چہ آئی لکار ء زیاست دان دست بچپیت لے سہدارانی کہ تو
 نام ء گرے نبہ آدم ء جان ء ایسانی ہون چہ پیش ء استنت ۔ تار
 مردم ء آئی لکار ء کچ ء درگ ریت لے ہون لہر نیاربت ایلے کہ چہ لکارا
 گیش آئی مراد چہنت تہ آئی دپ ء چو گرک ء ہون ء تام لگیت ۔
 من چہ کرتگ ، بس یک کارے کہ دہقان ء چہ شراب تام ء سٹی کرت انور
 کہ آہنی ء الشد پاک ء دانگیس بخت تگیس نیامت گندیم ء خراب اڈکرت
 روباہ ، گرہک دخرس ء ہون ء دت جوش دلہر چہت بوت اگر مدام شراب
 چہندی بہ بیت تہ ہے رستری ہم آئی ابد مانیں مہراہنت " ابیس ء شیطان
 ء پیشی پدی کل گناہ پہل کرتنت او دیمتر آئی درجہ و عزت بزرگرت ۔

* مشے بلوچی کتابانی پہچہ آر *

نام مصنف	نام کتب	
غوث بخش صابر	بتل و گالوار	۱
” ”	ڈیہی و دستانغ	۲
” ”	چاچ و بند	۳
محمد سردار خان	پلنگ و بلوچ	۴
رائے بہادر ہتورام	تاریخ بلوچستان	۵
عبدالحکیم	گشین (از مالک)	۶
عطا شاد	گشین (شاعری)	۷
صورت خان	گشین (نوشتانک)	۸
میر مٹھا خان	رحم علی	۹
ڈیمز - محمد پناہ	گیدی قصہ (اول)	۱۰
عبدالرحمن غور	شرار کمسار	۱۱
بشیر احمد بلوچ	شپ چراگ	۱۲